

PRINOS K NAGLASU

U (NOVO)SLOVENSKOM JEZIKU.

NAPISAO

M. VALJAVEC.

*(Preštampano iz knjige XLIII. i XLIV. Rada jugoslavenske akademije znanosti
i umjetnosti.)*

U ZAGREBU 1878.

TISAK DIONIČKE TISKARE.

73518



№ 11. IV. 1947/3543

1.

Naglas u ženskih riečih na a.

(*ā-deklinacija.*)

O naglasu u slovenskom jeziku pisao je Podgorski (= Luka Svetec) u časniku, komu je naslov „Novice gospodarske, obrtniške in narodne“ tečaj 21. god. 1863. v Ljubljani, za kojim se je povagjao i Janežić u svojoj slovnici. U istom časniku god. 1867. ima članak Seb. Žepića i u „letopisu slovenske matice“ za god. 1869. govori Božidar Raić takodjer o naglasu. Daleko najbolju razpravu o toj stvari napisa u programu gimnazije u Novom mjestu (Rudolfswert) za god. 1870 daroviti pater Stanislav Škrabec pod naslovom „o glasu i naglasu našega knižnega jezika v izreki in pisavi“, koje se razprave obećani nastavak željno očekuje. Neimam razloga odstupati od toga, što je Škrabec napisao, pošto sam razmišljajući stvar i sam i s kolegom si Žepićem našao, da je tako ne li u kranjštini, nego da tim putem stupa već i ugarska slovenština i kajkavština.

U slovenštini ima dugih i kratkih samoglasnih, ali je *dužina* ovisna o naglasu te neima dugih nenaglašenih slovaka, niti kratkih naglašenih osim u zadnjih slovkah i jednoslovčanih riečih. Duge se slovke izgovaraju ili *potisnuto* ili *potegnuto*. Njekada bi se tako naglašivale i kratke slovke, kako se mjestimice amo tamo jošte čuje i po načinu pisanja u starijih knjigah barem naslućuje, ali današnja

je slovenština u svojoj *velikoj većini* svako kratko a naglašeno samoglasno u *nezadnjih* slovkah raztegnula na dugo, nu tako, da je trag izvornoj kratkoći ostao u promjeni glasa dotičnih samoglasnih, da kako samo onih, kojim se je glas promieniti mogao, a to su *e* i *o*. Izvorno kratko a potisnuto naglašeno *e* sada zvoni kao srednji glas izmegju *i* i *e*, mjestimice posve kao *ie*: *ciesta* = *cěsta*; izvorno kratko a potegnuto naglašeno *e* sada zvoni kao srednji glas zmegju *e* i *a*, mjestimice posve kao *ēa*: *žēana* = *žēna*; izvorno kratko a potisnuto naglašeno *o* zvoni kao srednji glas izmegju *u* i *o*, mjestimice baš kao *ūo*: *kūoža* = *kōža*; izvorno kratko a potegnuto naglašeno *o* zvoni kao srednji glas izmegju *o* i *a*, mjestimice baš kao *ōa*: *kōaza* = *kōza*. U zadnjih pako slovkah i u jednoslovčanih riečih naglašuje se i kratko samoglasno ali samo potisnuto.

Duga dakle slovka, čim priegje naglas *š* nje na drugu koju slovku, bude kratkom, pače joj se u Gorenskoj samoglasno *u* i *e* = *h* riegje *i* snizuje na poluglasno, koje u govoru posve izčezava, kad se bez njega rieč iole bez potežkoće izgovoriti daje: *dūh* ali gen. *dūhā*, na Gorensku čitaj *dhā* pače *dhā*; *dūša* ali *dūšica*, na Gorensku čitaj *dhšica* pače *dšica*; *rēs*, *rēsen* ali *rēsница*, na Gorensku čitaj *rsnica*; *sīn* ali gen. *sīnū*, na Gorensku čitaj *snū* pače *snū*; ugr. *boug* i Dolenski *buh* deus a gen. *bōgā*, itd. Tako u ugrskoj slovenštini *ej* = *h* slabi na *i*: *lejp* ali *lipou* *xxλōs*; *bējl* ali *bilejši* albior. Isto se čita i u Dalmatina n. pr. *mihé*, *mihuvi* = *mēhē*, *mēhōvi* od *meh* = *mbxъ*. A obratno kratka slovka, čim dobije naglas a nije zadnja slovka u rieči, bude dugom: *brāt* a gen. *brāta*, dat. *brātu* itd. — S toga se srbske iliti hrvatske rieči n. p. *brāna* i *vrāna*, *tlāka* i *dlāka*, *trāva* i *krāva* sada u slovenštini posve jednako dugo izgovaraju: *brāna* i *vrāna*, *tlāka* i *dlāka*, *trāva* i *krāva*, samo se nezadnje slovke obično toliko ne zavlače i ne potežu koliko u srbštini izuzam pojedina mjesta i ljudi. S toga će Kranjac a i u obće Slovenac rieči tugjega jezika obično opako na svoje izgovarati; on će, recimo, rieč *fāba* izgovarati ne *fāba* nego *fāba* kao govori *žāba* mjesto na srbsku *žāba*, a *fābula* dimin. od *fāba* izgovarat će *fābula* jednako kao *fābula* basna od *fāri* itd.

Nu *ugrska slovenština* pa i *kajkarština* još prilično čuva naglašene kratke slovke. Ugrštinom pisane knjige označuju kratčinu tim, da se na samoglasno nikakav znak ne meće, a dužina bilježi se znakom *·* nad *a*, *u*, *i*, *e*: *á*, *ú*, *í*, *é*; dugoga o neima, jer čim bude o dugo, pretvori se na dvoglas *ou*, kako i starije knjige zbilja

imaju, ali počam od 1848. god. bilježi se znakom $\hat{\cdot}$: ô, a dugo ü i ö bilježe se znakom $\ddot{\cdot}$: ú, ó po magjarskom načinu. U knjizi „Nove ABC i zacsétne knjige cstenyá za vesznícski šól prvi zlôcs szprávlene po Gönczy“ pag. 58 čita se: zmed etimi I. szamoglaszni kratki: a, e, i, o, ö, u, ú (valjda pogrješno mjesto ü), II. szamoglaszni dúgi: á, é, í, ú, ú; III. szamoglaszni otégivni: â, ê, ô, û, eti imena: aj, ej, ou, uj. Pa tako dolaze bez obilježja nad samoglasnim u ugrskih knjigah n. p. breza, briga, cesta, dinja, draga, freča, hala, njiva, para, toča, vlaga, vrana, vuna, žaba, koje imaju u tankočutnoj srbštini $\ddot{\cdot}$: brëza, brîga, cësta, dînja, drâga, prâča, hâlja, nîjva, pâra, tûča, vlâga, vrâna, vûna, žâba; a brána, gláva, hvála i u srbštini brána, gláva, fála, dočim u kranjštini sve jednako brëza... brána. Ali i ugrština počima prilično stupati tragom kranjštine n. p. brät ali brátov küzm. 451; klín ali klíni, klíne nagfl. 27; dvör ali na dvouri nagfl. 26, 78. 127; stól ali pri stouli nagfl. 15. gön. 86 itd. Nu znak $\cdot$ često označuje više glas nego li naglas osobito nad e, s česa biva, da ima kadšto koja rieč prividno dva naglasa n. p. cérkvám küzm. gdje je tim é označeno, da je = $\mathfrak{b}$, ali je kratko: cérkvám.

Rezijanština je po Boduen-de-Kurtene-ju sačuvala kratke vokale i u nezadnjih slovkah, ali i u njoj opazuje se isti proces koji no u kranjštini, naimre izvorno kratke a naglašene slovke počimlju produživati se osobito u onih riečih, u kojih ima samoglasno *a* i *u*; *o* = $\mathfrak{a}$ i *e* = $\mathfrak{a}$. Ovake bo rieči dolaze u Boduena obilježene znakom $\cdot$, za koji veli da mu rabi za oznaku u obće naglašene slovke, nu da ne može kazati, da li je tako obilježeni vokal dug ili kratak. U knjizi „opyt fonetiki Rezbjanskih govorov“ pag. 7 piše ovako: $\cdot$ oboznačæet voobšče udarenie, no, otnositelno količestva, ja ne mogu v dannom slučæ skazatъ, estъ li tak oboznačennyj glasnyj dolgij, ili že kratkij“ („dologъ, ili že kratokъ“ u knjizi: Rezbja i Rezbjane pag. 349). Vokal dakle znakom $\cdot$ obilježen Boduenu nije „rješitelno“ kratak — „rješitelno“ - kratke vokale bilježi znakom $\cdot$ —, dakle je više dug nego li kratak, to će reći: kratki naglašeni vokali počimlju prelaziti na duge. Evo nekoliko primjera iz navedene premarljivo izragjene rezijanske fonetike i to ovdje samo li rieči ženske na a. Rieči s vokalom *a* u §. 104: bába, grábje, jáhudica, jáma, járica, jášćarica, lástavica, pálica, rána, skála, srákuvica, žába, u §. 105: kráwa, mláka, sláma, wrána srbski: bāba, grāblje, jāgodica, jāma, jārica, jāšterica (gūšterica), lāstavica, pālica, rāna, skāla, svrāka, žāba, krāva, mlāka, slāma,

vràna — s vokalom *i* u §. 135: brítwa, híša, hnída, júja, kíla, kíta, lípa, níwa, rýba, slíwa, šíja, žíla, žlíca, u §. 167: jígna, jíhla, jíspa, srbski: brítva, híža, gnjída, íva, kíla, kíta, lípa, njíva, ríba, slíva, šíja, žíla, žlíca, ígra, ígla, izba; s vokalom *u*: hrúška §. 132, kúharica §. 110. 132, múha §. 167, úžina §. 132, srbski: krúška, kúharica, mùha, užina, — s vokalom *o* = *а* u §. 128: hóba, hóšća, kúca, stópa, tóča srbski: gùba, gùšta, kùca, stùpa, tùča, — s vokalom *e* = *а* u §. 167: détula, prėslica srbski: djètelina, prėslica, itd. — Rieči u kojih su drugi vokali ostale su kratke, ali se je njekim vokalom glas potamnio, promienio, te je od *o* nastalo *ö*, što no se glasi blizu kao njemačko *ö* ili francuzko *eu* n. p. hòra §. 166, kòpa §. 167, kòsa §. 166 wòda §. 166, kòžica §. 114, nòžnica §. 114 itd. srbski: gòra, kòpa, kòsa, vòda, kòžica, nòžnica itd. — od *e* = *e* i *т* nastalo je *œ*: mœja §. 166, mœtla §. 166 srbski: mègja, mètla, a kad stupi naglas za slovku napried *e* biva *a*: sastrà, žanà §. 167 srbski: sèstra, žèna —, cœsta, mœra, mrœža, rœpa, smrœka §. 119, srbski: cèsta, mjèra, mrèža, rèpa, smrèka, — poluglasno = *т* i *б* ostalo je kratko *a* Boduen ga bilježi čas *sa a* čas *sa e*, čas *sa i*, čas *sa o* n. p. dàska, dèska, diska §. 139 srbski: dàska; ili je naglas skočio na zadnju slovku kao u gorenštini: mahlà §. 141. 167 = srbski màgla, gorenski mægwa —, povokaljeno *r* = *рѣ*, *рѣ* ostalo je takodjer kratko n. p. tàrlica §. 144 = srbski trlica a kr. trlica — tako i *ou* = stsl. *ѡ*, *ѡ*: wòlna = srbski vùna.

Po Vuku bilježe Srblji i Hrvati duge a potisnuto naglašene slovke znakom *˘*, kratke a potisnuto naglašene znakom *˙*; duge a potegnuto naglašene znakom *˘˘*, i kratke a potegnuto naglašene znakom *˙˙*. Škrabec u pohvaljenoj razpravi preporuča Slovencem a i Hrvatim i Srbljem drugi način, kojim bi se imao naglas bilježiti. On predlaže, da se potisnuto naglašene slovke bilježe znakom *˘*, koji da znak — crtica natrag viseća — označljivo kaže, da naglas pada na prvu polovicu samoglasnoga, a potegnuto naglašene slovke da se bilježe znakom *˙* — crticom napried visećom, — kojim da se znakom prispodobno kaže, da naglas pada na drugu polovicu samoglasnoga; dužina da se bilježi nad samoglasnim običnim za to znakom, naimre potezom: —, a kratčina da se ničim ne obilježuje: mōž, bōb; hrást, žèna = Vukovu mūž, bōb, (hrást,) žèna. Ma kako se ta oznaka možda duhovita činila, Hrvatim i Srbljim lje neće Vukom uvedene znakove ostaviti, s toga pa i slozi za volju služiti ću se i ja Vukovi znakovima pa mi će u toj razpravi rabiti:

a) znak $\sim$ za duge a potisnuto naglašene slovke: bûnka, ponûda, vodô aquam.

b) znak $\cdot$ za duge a potegnuto naglašene slovke: kljúka, maróga, z vodô cum aqua.

c) znak $\sim$ za kratka samoglasna u zadnjih slovkah i jednoslovnih rieči: stezà, sljà.

d) znak $\sim$ za dugo a potisnuto naglašeno o i e, kad im je glas promijenjen te zvuči nalik na $\widehat{oa}$ $\widehat{ea}$: z rôko cum manu, z lepôto pulchritudine, strahôt plur. gen. od strahôta; z žêno cum femina, žên feminarum (uz običnije zén).

e) znak $\cdot$ za dugo a potegnuto naglašeno o i e, kad im je glas promijenjen te zvuči nalik na $\widehat{oa}$ i $\widehat{ea}$, obično samo u nezadnjih slovkah: vòda, strahôta, žèna.

Znakovi $\sim$ i $\cdot$ ne znače mi dakle poseban koji naglas, već bilježim njimi različni glas, koji ima naglašeno o i e, od drugoga naglašenoga o i e, koji je barem u gorenštini isti s glasom o i e u kratkih slovkah, dakle u nenaglašenih nezadnjih i u zadnjih nenaglašenih i naglašenih kratkih.

Jer slovenština sve do sele neima rječnika, gdje bi bio naglas tako točno zabilježen, kako je to u Vukovu srbskom rječniku ili u Daničičevih osnovah i korienih, a u novijih se knjigah naglas sve pomiešano bilježi, s toga treba pokazati

a) kakav imaju naglas rieči $\bar{a}$ — deklinacije,

b) kako im se naglas u deklinaciji mienja.

A. Kakav imaju naglas rieči $\bar{a}$ - deklinacije.

Najshodnije čini mi se da se naglas pregleda po tvorkah ili ti sufiksib, kojimi se ove rieči grade. Nu pošto se ovdje ne ide za tim, kako se rieči grade, već za tim, kakav im je naglas, to sam pod gdje koju tvorku smjestio i take rieči, koje ili zbilja nisu građene onom tvorkom, ili im nisam znao za pravu tvorku, jer ima rieči koje Miklošić namješta pod ovu a Daničić pod onu tvorku, ali im je vokal u korienu ili osnovi istoglasan s vokalom već navedenih rieči ili im je završetak jednak tvorci. Navodim i rieči iz tujjih jezika uzete često take, koje su iz sadanjih knjiga a možda već i iz živoga govora izčezle, ali su bile nekada još za moje pameti u porabi pa se i čitaju u starijih knjigah. Riečim dodavao sam ono što znače njemačkim, latinskim ili grčkim jezikom, kako mi je baš pod pero došlo, ili drugi kakav tumač, jer svatko niti ima slovenski rječnik niti priliku nabaviti ga. Često sam dodao i pisca

u koga sam rieč našao obično samo s toga, da pokažem da dotična rieč zbilja u knjizi već dolazi te ju je u buduću rječnik treba primiti, dakako s naglasom, gdje baš ima ili s pišćevim pravopisom, čim se često može razabrati, ako ne kakav je naglas rieči, a to barem koja joj je slovka naglašena. Uz ženska imena značeca ženu gragjena od pridjevka muževa dodavao sam mjesto: varaš, trgovišće ili selo, gdje ta imena postoje, a kr. ugr. hrv. štj. gr. ntr. za riečmi znače, Kranjska, Ugarska, Hrvatska, Štajerska, Gorenjska, Nutranjska. Tako dolazi to i iza drugih rieči često samo s toga, da označim gdje koja rieč živi i da ju imam ja od ondje zabilježenu.

Nu da si koji taj kakav pojav čudnovat mu u naglašivanju kuša tumačiti, hoće mi se ovdje, prem da tomu baš mjesto nije, prije no počmem naglas riečim po tvorkah razgledavati, navesti ono što je Benfey već god. 1846. u Göttinger gelehrte Anzeigen 85. Stück pag. 841—842 izrekao: „Der Accent im Indogermanischen stand ursprünglich nie auf der Stammsilbe, sondern *auf der den Wurzelbegriff modificierenden*“, što je kasnije u vollständige Grammatik der Sanskritsprache 1852 §. 4. pag. 9. ovako razširio: „Das Sanskrit hat eigentlich nur einen Accent den Acut, hohen Ton (udâtta). Dieser hob ursprünglich den Vokal derjenigen Sylbe, durch *welche ein Begriff modificiert ward*, also den eines Suffixes oder Praefixes, wenn es sich mit einer Wurzel oder einem aus einer Wurzel gebildetem Thema verband, z. B. dvish „hassen“ mit dem Suffix der ersten Person dual praes. vas wird dvishvâs; taras „Schnelligkeit“ mit dem Suffix vin wird tarasvîn schnell; dvish mit dem Augment zusammengesetzt wird á-dvisch z. B. 1. Pers. sing. imperf. ádvisham ich hasste. Dieses ursprüngliche Princip ist jedoch im Fortgang der Sprachentwicklung in einigen Fällen von anderen wortgestaltenden Einflüssen verdrängt“.

1. Rieči koje se grade tvorkom a.

Ove ću rieči lakšega pregleda radi razdieliti po samoglasnom, koje im je u korienu ili u osnovi i to

- a) samogl. a;
- b) samogl. i = stsl. и и ѣ;
- c) samogl. u;
- č) samogl. o 1) = stsl. o,
2) = stsl. ѡ,
3) = stsl. ѡъ, ѡь;
- d) samogl. e 1) = stsl. є,

2) = stsl. ꙗ,

3) = stsl. ѿ,

4) = stsl. ꙗ i ѿ;

e) samogl. r = stsl. ꙗ i ѿ.

a) Rieči kojim je u korieniu ili u osnovi *a*, postalo to *a* kojim god načinom, imaju naglas na tom *a*, i to:

α) *ima većina dvoslovčanih nesastavljenih rieči*: áma die amme, dalm. levit 8: kakor ena ama déte nosi; dalm. gen. 24; dalm. quart. reg. 11; cruc. II. 195; ára ital. arra, tirolski háre, das drangeld, cruc. II. 524: za oblubo ali arro ym da duei sukinci; bába avia, anus; bála, ono što nevjesta kućne oprave: posteljinu, kolovrat itd. mužu u kuću donese, što se večer prije dana, kad je vjenčanje, svečano vozi iz nevjestine kuće u ženinovu, kr.; bráda barba, gön. 77: bráda; cáca kleister, štj. cápa panniculus; pfotte, rog. 48: cappe; nagf. 164: s toga zgrebnejšega (platna) šivajo žakle, ponjave, cape za brisanje posoude; gön. 34: cepike se na zimou s capami ali slamov obsukati morejo; zagr. V/I 163: dva oroslana svojemi capami grob jesu izkopali; zagr. V/I 135: kojemu (oroslanu) bi bil jen krat Andronikuš iz cape trn van iznel, i malo niže: komu je trn iz cape van znel; čáda nigra vacca, kr; čáre: čire čare kritzeleien, striche, kr; dáma eine dame, gasp. I. 975: stanovitu damu na tanec pozivajuč; dláka pilus; = porod: rekla je da bu vuka i njegvu dlaku 'morila, hrv.; drága vallis ravn. 153: drága; gön. 32; kao substantiviran adjektiv fem. = amasia, reš 223: veliku žalost zavda svoje drage; Dráva rieka, perg. 45; fláka obično pl. fláke linea supellex = rubje, gasp. I. 397: stanovita žénčica kruto siromaška prijete na pranje flake i vukragjene nikak nemoguća najti túžna vu cirkvu dojde; flára, rog. 299: tepen je bil takú, de po celim živótu strihi, fláre, šrumphi inu lise so se vidile; fráva die Frau, cruc. V. 42: gospudje kuhary. inu frave kuharce imate vejdit de...; gáre pl. otvor u plot od dva stupa u koji se popreko utiču drugovi, kr.; grába der graben, gön. 31, 32; gasp. I. 661: vrag zmekne telo obségjeno i vu onu gluboku grabu opikce na glávu hiti; 958; hába flügel, štj; hvála laus; jága die jagd, kr.; jápa hrv., apa pater, gön. 97: pojdva tá, apa moj! veli Kolman, gön. 87. 88.; kápa die kappe. cruc. 283: železna kappa galea; káva nagfl. 90: z kávov jo je krmila; kláda truncus, dalm. jer. 29; djanap. 16: inu je nju nogé v' klado polužil; küzm. 249: stisno njima je nogé v klado; reš 165; kváka uneus, pessulus gasp. I.

676: od kuda vzemši kvake na kojeh se hodi, céle tri tjedne putujući vu Trevir dôjde; lába, ime kravi, hrv.; láda die lade, truhe, nagfl. 80: lada; lámpa pl. rachen gasp 3/540: zapazi strašnoga pozoja z odprtemi lampami da Filipa požere; láta die latte, gol. 40: čez taiste je ena laišta perbita, de se ne morejo late ven zdreči, late imajo en dol visejoč rob; nagfl. 80; láva vorsetztisch, Murko lex; máma mater; mána das mana der Israeliten; mláka aqua stagnans, cruc. II. 451; preš. 64; gasp. I. 661; mláta malztreber, Murko lex; pápa cibus u djetinjem govoru, kr.; der pabst ugr. hrv.: pláta die glatze, platte, dalm. levit; práska eine schramme, kr.; rába usus, preš. 23. 88; ráha stange, štj.; ráka arca, gruft, gasp. I. 747: gda bi raku bili odprli; reš 220; rápa fluszbett kr.; sápa halitus, cruc. II. 15; preš. 39. 64. 106; sára stiefelröhre; Sáva, rieka perg. 45; skála petra, dalm. ebr. 11; cruc. II. 120. 520; preš. 95. 139. 171. 181; span aus föhrenholz štj. „skale so vitre ki se delajo od hujkovega debela ino služijo za lüč v kühnji, a komad dreva od koga se skale češejo zove se ščése“; sráka pica, preš. 159; šága splitter, hrv.; šáka δράμα kraj. 127; mil. 291: pljuskami i šakami zbitoga, gasp. I. 778: šakami prsi svoje je vudirala; šála jocus, cruc. II. 298: čez leto zapuvid greši kadar eden prez potrebe v' šali, v' glumi, v' smehi inu norčij s. ime v' usta vzame; preš. 70. 131; mil. 267; kraj. 189: šála; gasp. I. 820: šála, a bez oznake naglasa 945. 976; šára allerlei buntos durcheinander, kr.; šlápa töpel; schlappe (art schuh) kr.; šprála, rima cruc. II. 86: kraljevi dvor pruti nebeskimu dvoru bi ne bil temuč ena šprala teh mraulnicou; štála der stall, cruc. II. 86. 385 i hrv. táca pfotte, tatze, dalm. levit. 11; preš. 113; gasp. I. 975: zapazi tacu medvedsku; táta pater u djetinjem govoru; tláka frohne, cruc. II. 305 itd.; tráta rasenfläche, preš. 107; váma τέλος, zoll, küzm. 294: dájte tak vsákomi ka ste dužni: komi dáčo, dáčo; komi vámo, vámo; vláda die regierung; vlága humor, humiditas, küzm. 120; trpl 24. 84 itd.; kraj 352; vláka occatio, gön. 411: brána je za vláko; zára die endfurche, kr.

β) ~ *imaju rieči sastavljene s predlogom*: dolága additio, kr; izkâza ausweis, auszeichnung, kr; izlága explanatio dalm. gen. 40 itd; ravn. 1/58: sánjske izlága; izpâka obično spâka etwas miszrathenes; ungethüm; σάβδον, cruc. II. 29: do vekoma te paklenske spake bote gledali; 168: žena porodi eno strašno spako: glava inu roke so bile človeške ali zobje so bily pasji, tu drugu truplu je bilu kačje

z' dolgem repam.. ta s p a k a v' njega skoči; 562: s p a k a teh grehou je njega taku grozovitnu reztargala; cruc. V. 311: se je bil spreobrn timer v eno strašno živinsko s p a k o; küzm. 144: nemoguče je kaj bi s p á k e ne prišle; 290: postavim vu Sioni kamen poteknenja i pečino s p á k e; 301; 440; nap á k a verkehrtheit, fehler, vitium, preš. 107: té vidit, grji viditi nap á k e je srcu ráne vsékalo krváve; nav á d a consuetudo, nav á d a pop á d a, nar. poslovica, kr; odl á k a dilatatio, perg. 63: take odlake engedouanie ništar ne hasni, kotera se odlaka...; ogr á d a hortus, einzäunung; onem á g a defectio; om á m a betäubung, kr; ož á g a töpferlohn, kr; podl á g a unterlage, fundamentum; podl á k a, debela greda u hiži koja druge tanje grede drži da se ne previjaju, hrv; poh á b a perditio; pohv á l a belobung; pokl á d a pabulum; pop á r a verletzung durch siedendes wasser; pop á k a rav. 1/184: v' popaki sem ròjen; potr á t a sumptus, dalm. ev. mat. 26: h čemu je le ta potrata? jap. 126; poz á b a oblivio rav. 1/75: poz á b o; pregr á d a einfriedung, umzäunung; prehv á l a übertriebenes lob. kr; prem á m a seductio, deceptio reš u predgovoru: želete premamam nihovem na koněc dojt i, na Davida oglejte se; prik á z a visio, schön. 286: h timu je gospud rékal v' eni p èrkazi: Anania...; prikl á d a zuwage zum fleisch beim einkaufen kr; razkl á d a explanatio, schön. 341: nekatére je bug postavil prvič apostole, potler preróke, h tretijmo vučenike, potler mnogitére jezike, resklade tige govorjena; razl á g a = izl á g a; razl á k a moles, kr; razv á r a mlieko dok se nije sgrušalo; razž á l a beleidigung, rog. 227. 259 itd.: rež á l a; sk á z a corruptio, mojster sk á z a pfuscher, kr; sl á g a schichte, compositum reš 9: človek je jedna slaga malo manje neg nesložliva z jedne strani z blata, z druge kakti z božanstva, reš 13: vu ovi čudnoviti slagi tela i duše telo ne včini poznanje.... reš 133: ne to prorok vu ovom mestu odprto povedal, ali je vu drugom s čudnovitem razmenja i rečih slagum očitill; reš 178; kada se duše s telmi slože i ljudi k prvi njihovi slagi povrnu, pojdu vsi na mesto suda; spr á v a versöhnung preš. 187: ljubézni vére in mirú in spr á v e, ne bránim se je vére Bogomile; sv á d a zank, perg. 185: svade gen; svaade loc; 19; svaade pl. acc. kraj. 115, 176: sváda; zagr. IV/I. 307: ne bi se po vseh hižah čule tolike karke, svade, pravde, nastori i nazlobi; vkl á d a schiffsladung, rav. 1/236: metali so, barko polájšat, vkl á d o v' morje; zahv á l a gratiarum actio, cruc. II. 560: lepoto h' nečistosti obrneš etc. Ah je le ta zahv á l a? taku polonaš Christusu? rog. 434: zahv á l a; zakl á d a pignus,

schön. 26: veselje inu lubeznivost bode kakor zaklada vrhu njega zbirala; zapâra i spâra schwüle luft, kr; zavlâka verschleppung; zgâga sodbrennen, kr; zmâga, victoria, ravn. 1/26; preš. 178, 187, 189. zmâma turbatio rog. 266: zmâma, 462. 627 itd.; zvâra, mlieko kad se pomuze pa sve dok se ne sgusti (ssede), šlj. — U ugarštini i hrvaštini naglas često prelazi na predlog n. p. náklada schiffsladung, küzm. 272: gda bi se pa jako od slapa gonili, drügi dén so to lagojejšo náklad o vö zlučali; náslada voluptas, reš 145: kolobar dopadnosti, kajti se giblje z nutra i z násladum, je čisto vuzek; návada consuetudo, küzm. 275: či gli sem jas nikaj nej včino prouti očinskim návadam; 321: hūda žgučavanja skvarfjo dobre návade, itv; trpl. 67: ar je návada v Izraeli tou; gasp. I. 30: ar bila je návada pri Židoveh; 970: gdo bude ovu návadu karal? itd; prégrada, ime selu u Zagorju. Tako ima naglas samo na predlogu i u kr. rieč záplata, ἐπιβλημα, pannus u dalm. luk. 5. i u jap. 277 bez oznake naglašene slovke; küzm. 113: nišče ne dejva nouvoga gvanta záplato na stári gvant... k tomi stáromi se ne gliha nouvoga súknja záplata, i ravn. 1/35. 186. 209: nápaka.

Od dvoslovčanih nesastavljenih rieči imaju taj naglas i ove domaće i strane: cvâra fettauge; drâka handgemenge; gâsa, gasse, dalm. jerem. 11.14 itd; cruc. II. 97, japl. 341; gnâda, gnade: vaša gnada kruha strâda nar. poslov; dalm. jer. 31. klâma tölpel rog. 276: za voljo tega držat bi se mógel ta Adam za eno klamo, za eno preprošino velíko; 410: klama, de na réčem: nórc; 473: katéri druge za klame, prepróšine inu norce držite; krâma, der kramm, krajč. 52: od kramè; mâsa, masz, malo ne samo u frazi: z maso mit mazz, dalm. jerem. 13: kaštigaj me, ali vsaj z maso; gol. 194: tud iz maso dellej taisto; pâra vapor; pâjsa beize, rog. 222; pârtâ corona virginea; nagfl. 91: jeso mačke pártaste z brnásto - črnkastimi pártami; prâska wortstreit šlj; strepitus, fragor, hrv. mat. 21: nut viher, buke, prask e; 25: med bukum praskum, vikum; prâta, der braten, cruc. II. 384: kuharca hitro perskoči, v' ražin zadene, prato v' ogin vrže se rezjezi ter pravi: hudič vzemi župo, mesu inu prato; jezik je majhena prâta pa dost' ošlâta, nar. poslovica, kr; skâka, schachspiel: je jegral jegro skako imenovano, cruc. V. 90; šâjba, scheibe, dalm. jerem. 18; špâga, spagat cruc. V. 148; gol. 164; špâta, gol. 34: taiste so z' štiermi klinci al špatami vkup sklenene; šprâha die sprache jap. prid. 1/274;

štrâfa die strafe, rav. 1/12 itd.; trâpa, thorheit, rav. 1/253: iz njega pa trapa pogleda; hrv. cruciatus, mil. 91: ti si od vse trape oslobodil dušu moju (psalm 53, u dalm. nuja, u traun. nadloga prevedeno); vâba lockung, lockspeise rav. 1/325: vâba; vâda, exercitio, kr. vâga, wage, dalm. apocal. 6; cruc. V. 225; küzm. 444; trpl. 48; vâna, rav. 1/280: nič se ne zgodi po kaki vâni; vrâpa runzel der haut; žâga sāge gol. 140; žmâha, geschmack, zagr. IV/1 211: druge masti žmahe i duhe razsmragjene posude ostavljaju za sobum (ceteri liquores vel saporres infecta vasa relinquunt); 199: on preveliki apetit, kojega je od one duhe i žmahe dobila primoral ju je on založaj i požreti; 190: ogenj i žveplo i vsakojache najodurneše duhe i žmahe budu se njim napiale. — Tako i tugje na ba fa pa: ârfa harfe reš 1. 2; âvba haube dalm. lev. 8; fârbba farbe cruc. V. 75; klâmfa klammer dalm. ex. 26; rog. 478; lâmpa die lampe; štâmpa druckerpresse krajč. 39; žâjfa seite dalm. jer. 2.

b) Rieči kojim je u korienu ili u osnovi i (i y = ѣ) imaju naglas na tom i, i to

α) *ima većina dvoslovčanih nesastavljenih rieči*: bíba, puž bez kuće, biba leze biba ni, tovar nese osel ni, roge kaže kozel ni; kaj je to? nar. zagonetka (spuž) kr; bíka scirpus; bíra i béra, collectio, preš. 98: béra; bríga cura, hrv; brísa (brysa) wischtuch, kr; cíca katze, gön. 35: cica po hrami miavče; nagfl. 90; cífa pellex, sravni aglsas. cifese, kr; címa, keim. trieb, kr. hrv; cípa, njeka ptica, schmervogel; cíza, mlada kobilica; zitze kr. číga, concha margaritifera, corallium, gön. 46: džündž mourske číge davajo; scala gemoniae, gasp. I. 492: do góloga slečenu na čígu potegnjenu; trochlea; ciconium, hrv; drípa, dysenteria, hrv; fíga ficus, dalm. jer. 24; cruc. V. 80; gasp. I. 640; gízda (gyzda) superbia; gnjída lens preš. 103; híba vitium, kr; hrípa, heiserkeit, kr; íba, siler; kíta (kyta) haarzopf; líba, anas, štj. hrv; líka (lyka) bart beim flachs, kr; líla i líla, ime kobili, hrv; línna, lucke, fenster ohne glas, kr; 132: skuzi line gledajo; lípa tilia, preš. 69. 83; lísa (lysa), weiszer fleck am körper, kr; líza, lecker; ime kravi, hrv; mízna (myza jer mensa?) mensa, kr; níka, niederung auf wiesen, štj; píka, punctum, kr. dalm. jerem. 13: more li en leopard svoje pike preminiti; pípa, tabakspfeife; ríba (ryba) piscis; ríga erdzunge, komad zemlje što se u potok pruža, kr; síga asthma, kr; sípa, feiner sand; kleiner hagel, kr; sísa (sysa) mamma, hrv; svíba cornus; šíba virga;

š í p a, fensterscheibe, kr; š k r í p a, knarrendes taschenmesser; š p í c a spitze reš. 145.235; š t í m a, stimme, dalm; t r í p a, mauerassel, kr; v í b a spirale, kr; v í d a, ime kobili, hrv; v í z a hausen; z í b a cunae; ž í m a, roszschweifhaare, kr. Tako i sastavljena rieč z b í r a mjesto izbira electio, cruc. II. 439: je njemu na z b i r o dal; cruc. II. 36: Polycarpu je bilo na z b i r o danu, ali — ali pak: V. 344.386; a na predlogu naglas ima: prílíka occasio, i rázlika unterschied, zagr. IV/I 2. oh kulíka r á z l í k a je megj ovemi dvemi prihodnjami tvojemí, Christus moj. ' na predzadnjoj slovcí ima strana rieč m a n d í b a vindemia, dalm. lev. 26: mlatitou ima doseći do mandíbe.

β) *imaju ove rieči*: c v í k a geschrei, gön. 75: na cvíko Gjúle je i oča k mlaki príbežao, č í r f a, duboka zdjela za maslo, kr; f í n k a, vulva, kr; g í r p a, kad kruh peku, svaljuju tiesto i speku a po tom maščom poleju, hrv; g l í h a, gleiches, u poslovcí: g l i h a vkup štriha, similis simili gaudet, kr; dalm. jerem. 10: mej vsemi modrimí nej tvoje g l i h e; dalm. exod. 30; cruc. II. 66: ta dvor bi na svetu g l i h e ne ímel... nej obene g l i h e vmej kotlí ínu z' zlatímí pehari, itd; tako i p r í g l í h a vergleich, gleichniss, dalm. ezech. 24; cruc. II. 78.452; ugr. frlíka (frlíka) nagfl. h í c a, hitze, gön. 26; h í c a je v l e t í; k r í k a, clamor, hrv; p í s k a sibilus, hrv; r í g a (ryga), ructus; r í n k a, ring, dalm. exod. 28. itd.; r í s a, lynx; s t í k a (styka) conjunctio, kr; s t í s k a gedränge, drangsal, i hrv. zagr. IV/I. 190: vu kakoveh s t í s k a h ov nesrečnjak je se onde nahagjal; V/I 324: marlivo premíšljavanje smrtne vure stískíh činí človeka greha se čúvati; gasp. I. 676.789; mat. 186; š t í m a (aestimo) das dafür halten, kraj. 232: ako lí stano-víta broja né znaš, moraš prílíčna, poleg tvoje štime, povedati. v í c e pl. od hitze, fegefener, cruc. II, 110, V. 127 itd. v í k a clamor, hrv; v í ž a weise, cruc. II. 5; v r í s k a, clamor, kr; ž í d a, seide, dalm. jerem. 10: v gele ž í d e ínu karmezín je oblačío; tako i sastavljene s predlogom slovkú čínećím: í z l í k a, reš. 92: ne za íz-líku spríčavanja na prvo donášal zle navade dvora, neg za vekší svoj sram; í z n í m a exceptio; reš. 188: ne bílo ní najmanje íz-níme; o t í s k a schwiele an der ferse von stiefeldruck, kr; u j í m a i ũ j m a, wetterschaden am getreide, kr; — na predlogu naglas može ímati p r í g l í h a nagfl. 70.

c) Ríeči kójím je u kórienu ílî u osnovî *u* ímajú na tom *u* na-glas, í to

α) *íma većína jednoslovćaníh nesastavljéníh ríeči*: b r ú m a

frömmigkeit dalm. psal. 41: mene pak ti obdržiš za moje brume volo; búba, dolor, vulnus, u djetinjem govoru, kr; búfa, krava koja ima veliko crijevo, hrv; búla, beule, tuber, cruc. V. 49. 95. 126. 208. 209. jap. prid. 1/224; ime kuji, hrv; cúka, ime svinji, hrv. cúla schnürr bündel, dalm. ezech. 12 in margine: popotna priprava so take riči: palica, klobuk, plašč, culla, itd.; ravn. 1/271; cúra, pennis, u djetinjem govoru, kr; puella, hrv; cúza mamma, kr; cúza = cūža, mlada kobila, hrv. štj; čúba labrum, plur. čúbe = usta, maul, ali posprdno, hrv. a kr. šoba; krajč, 159: ov človek mene čubami poštuje, a srce njegovo je daleko od mene; čúra henne, kr; dúda, obično plur. dúde i dūde (dūde) lyri-pipium, hrv; dúpa, njeka psovka ženskoj glavi, hrv; fúra i fūra (fūra) unterfutter eines rockes, hrv; ime kobili hrv; ne znam što znači fura u zagr. IV/1 144: mali su ovi grehi, ni me skrb za nje, da bi se njih čuval, ni velika fura vu njih živeti; fúta i fūta, nješto što nose žene straga na glavi. hrv; grúda, gleba; gúga, schaukel, kr; gúra schind mähre; gúta apoplexia gasp. I. 781: žena guttum vudrena; 676: guttum vudren; gúza gibbus, kr; húla bug, kr; kljúka, hacken; pessulus; kljúsa schindmähre, kr; kúfa, pletenica od kose na glavi, hrv; kúga, pestis; kúha, što se jela na jednom nakuha; das kochen, kr; ravn. 1/301; kúla, ime kravi, hrv; kúna marder, u kr. i kunä (izgovaraj knä i knä); kúpa, poculum, dalm. jud. 5: je nerespuščeniga masla pernesla v' ani lepi kupi; ex. 25; jer. 35; škr. 105; preš. 156; kúza canis kr; kúra gallina, sravni čúra, kr; kúta, Kutte, cruc. II. 183.369: Luter Marten je bil kuto slekil; rog. 299: kúta: ljúba, amasia, upravo adj. fem; dalm. vis. pes. 3: de vy moje lube ne zbudite; schön, 326: de na zbudite moju lubo; cruc. II. 143; de bi njemu pak dolh čas po svoj lubi ne bil; 143. 178. 249. 263; škr. 137: lúba; lúca, ime kobili, hrv; posprda pijanoj ženi, hrv; múca, katze, u djetinjem govoru, kr; etwas behaartes, kr; ime kravi, hrv; múfa, ime kravi, hrv; múla maulesel(inn), trpl. 28: ne bojdte liki konj i mula; múná, katze, Murko lex; múra, jedes schwarze thier, crna kobila; rieka Múra u Štajerskoj; músa, zamaskana ženska i krava, hrv; sorte Murko lex; múta, pridjev onomu ili onoj koji ili koja neće da govori ili odgovara, kr; núka, vnúka neptis, gasp. I. 721: z gospum Marium továrúšicum Arnolda, vnu kum sv. ota pape; trava koja se treći put kosi, (senô, otáva, núka), kr; núná, nonne, cruc. II. 369: Luter Marten se je bil zalubil veno nuno. s klo-

štra pobegnil inu n u n o upelal; preš. 49: nūna; njeka povodna bilina, kr; rez. §. 133. nūna = kuma; n ū z a erdbeeren auf einem grashalm angereiht, kr; p ū p a, potus, aqua, u djetinjem govoru, kr; p ū r a, gallina indica; p ū t a, gallina, kr. r ū d a, metallum; r ū h a, obično r j ū h a, leintuch, jap. 518: je vidil r i ū h e položene, gol. 134: erjuha; kraj. 35: vu čistu ruhu zaviti; r ū n a, ime svinji, hrv.; r ū p a zisterne, dalm. jerem. 26, selo u Gorenskoj blizu Kranja; r ū t a, sacktuch, halstuch, dalm. jer. 38; cruc. V. 88. gol. 132; jap. 365; ráute kr.; s k ū t a, ono kakti sir, što se skuha od mlieka, kad se krava stelila, topfen, kr; š č ū k a, lucius (riba) gasp. 3/499. zasočil je punu punecku mrežu krapov, somov, haringov, ščuk, bistrang; š t ū l a stŭlpe (od klobuka), kr; š t ū p a jedes pulver zum bestreuen, besonders gestossener pfeffer, kr.; dalm. jerem. 6: Kaj je meni mari za kadilo teh iz bogate Arabie inu za to slatko štupo katera od daleč pride; š ū t a, ono gdje voda izruje u zemlju (schutt?) hrv; t r ū g a, truhe (ali méltrga mehltruhe, mehl-trog) kr; t r ū m a schaar, πρωτοζ, jap. 139: so k njemu vkup spravili celo trum o, 505; preš. 61. 104. 128. 178; t r ū p a truppe, schaar, zagr. IV/I 329: čez široka vrata vse na t r u p e duše tekú (vu pekel); t ū r a hosenlatz. hrv; ū t a, gŭta, hŭta hŭtte, dalm. utta, jerem. 10. itd.; cruc. II. 183: huta; i trpl. 20. 105. tako i g l a ž ū t a od glashŭtte, kr; v o n j ū h a foetor, nagfl. 119: mravle z vonjŭov napunijo hrambo, 182: on (vöter) čisti zrak od škodlivi' sparov i v o n j ū e; ž ū g a, gans, štj. hrv; ž ū p a suppe cruc. V. 41; =fara hrv. ali riedko i stoprav u novije doba.

8) *imaju s predlogom sastavljene rieči:* iz g ū b a, z g ū b a verlust, gol. 68. zguba; preš. 9. 95; n a d ū h a, asthma, cruc. V. 95: on je imel bodlaje, n a d ū h o, jetiko. .; o b l j ū b a, versprechen, obljuba dolg dela, nar. poslŭvica kr; trpl. 40. 48. 97: oblŭba; o d d ū h a respirium, kr; zagr. IV/I 29: mentuval ga je o d ū h e, da je komaj dihati mogel; 34: ako mu zrak skрати o d ū h u; 249: prez kojega (zraka) o d ū h e imeti i živeti ne bi mogli; o d k ū p a redemptio, jap. prid. 1/320: katŕi je vso svojo kry za njih o d k u p o pretočil; o s t ū d a, nausea, cruc. V. 190: pehar je bil poln ostude inu gnusobe; p o g ū b a verderben, ravn. 1/8: pogŭba, preš. 183; p o m ū d a säumniss, ravn. 1/275 p o n ū d a anbot, kr; p o t ū h a unterschleif, kr; p r i k ū h a zukost, ono što se uz što drugo kuha, ravn. 1/290 s k ū h a was gekocht, wird nagfl. 156: med skŭhov je (zelje) velike znamenitosti vu vŕstvi; s k ū s a tentatio, kraj. 22. 24. 27. 29. 31. 36: ne vupeljaj nas vu skusu; z a m ū d a, versäumnisz, preš.

42; z d ū h a werk, anschlag, trpl. 8: vu vsej svoji' z d ū h a j za bouga ne mara; zagr. IV/I 118: toga mi naj nigdor negovori, da bi to vražja z d u h a bila; zagr. IV/I 200: more biti da je vse to vražja z d u h a; gasp. I. 811: vleze peklenski stanovnik vu konja; spozna pastir občinski (= papa) z d u h u glavnoga vseh ljúdi h nepriatela.

Taj náglas imaju i ove dvoslovčane nesastavljene rieči: b ū k a tumultus, mat. 25: zemlja rastupi se med b u k u m, praskum, vikum; tako i h a l a b ū k a gasp. I. 127. 881. 974. reš. 110 i h r a b ū k a uz hrábuka, nagfl. 129: povséd se šamrejnje, h r a b u k a čüti dá; gön. 94: strašno h r a b u k o more zbúdit i ono vnougo lúdstvo, i h a r a b ū k a küzm. 261: nikaj gvúšnoga ne mogao zvediti od h a r a b u k e; 267: vu šteri so me najšli očišče-noga vu cérkvi nej z lúdstvom, niti s h a r a b u k o m niti od Ažije Židovje; b ū n k a beule, knotten, knorren, kr; c ū j z a, mlada ko-bila, hrv. štj; d ū h a odor, mil. 30. 50: kak myrrha izebrana d u h u si pustila tvoje slasti; 69; zagr. IV/I 211: vu pozude srca svoga jošče grešnu d u h u i g. bogu odurnu žmahu ostavljaju; 190. 199; gasp. I. 762: d ū h e; 955 itd; g l ū t a i g l ū t a, njeka bolest gasp. 3/487: na levom stegnu z kužnum glutum ranjen, k ū m a pathinn, hrv.; l ū l a tabackspfeife, kr. hrv.; l ū s k a, l j ū s k a squamea, λεπίς, küzm. 232: preci so doli spadnole z ouči njegovi liki l ū s k e; m ū j a, mühe, cruc. V. 60; n ū d a lohnar-beit, hodi nudu delat, hrv.; p l j ū s k a, alapa kraj. 126; gasp. 1/926.963.3/526; p ū c a, puella, hrv.; s k r ū n a (skrŭna) mjesto skvrna, macula, reš 61: trsemo se ze vsum močjum odeprati s k r u n e; reš. 58: ne plakal skrunu odepranu; s k ū l a, crusta, gasp. 931: jezero jezer modric, strašneh skul je zadobil od tebe; s m ū k a, schlitten; s ū d a, ime volu, hrv; š t ū c a fidelia, gasp. 3/499: da rak bolši je nego tuča, zna vsaka piana štuca; š ū b a, schaupe, pelz, kr; š ū d a, ime kobili, hrv; š ū p a, schupfen, onaj, prediel pod krovom, gdje kola stoje, kr; t ū n a βάτος od njem. tonne, küzm. mik. 68: stou tŭnn olija; ū r a uhr, ugr. vőra.

d) Rieči kojim je u korienu ili u osnovi o imaju na tom o naglas, i to

α) *ima većina dvoslovčanih nesastavljenih rieči*: d ò b a, tempus, aetas, preš. 149: dōba; perg. 19.38 itd. mul. 192 itd; g l ò b a, muleta; g ò r a mons; g r ò z a schauder; k ò p a, četiri komada čega god, osobito što je okruglo: daj mi kopò oréhov, kr; kup snopja, sjena, heu-strohschober, preš. 173: po njívah tam ležé snopŏvja k ô p e; k ò r a (ne = skorja?) u zagonetci: viši kot gora, trši kot kora, grenkejši kot pelin in slajši kot strd, kaj je to? (orah), kr;

k ò s a, falx; k ò z a, capra; l ò z a silva, vitis; m ò r a, incubus; n ò g a pes (gdjegdje i nóga); ò s a vespa; p ò l a, onoliko platna koliko treba za jednu žensku kijklju, kr; p l ò h a, platzregen, dalm. ezech. 13; r ò t a i r ò t a ῥῥος; r ò s a ῥῥος; s l ò b a (od sloboda stegnuto?) küzm. 127: dopüsti mi naj s l o b o u vze-mem od tisti', ki so vu hiži mojoj; 140: ki s l o b o u ne vzeme ode vsega svojega poištva, ne more bidti moj vučenik; s l ò v a kr. fama, škr. 47: dobra s l o v a kosty omasty; hrv. litera kraj. 161. gda prideš na ovu slovu (Jesus Christus) moreš pridati ovè réči:..; abschied gasp. I. 902: Anna žalostna doteče, počne s l o v u i proščenje jemati; s m ò l a, pix; s ò h a, furca, lignum dentatum; s ò v a i s ò v a, noctua; s t ò p a vestigium; t r ò h a, mica, festuca; macula, ugr. trouha, hrv. truha; dalm. ev. luk. 6: vidiš eno t r o h o v tvojga brata okej.. jest hočem to t r o h o iz tvojga oka vzeti... gledaj da izmeš to t r o h o iz tvojga brata oka; cruc. V. 131: več krat en prah, ena troha oslepi tu oku; küzm. 116: gledaš t r o u h o v u ouki brata tvojega... niháj, naj v ò vržem t r o u h o .. gledaj, da v ò vržeš t r o u h o z o k á brata tvojega; gasp. I. 59: kaj hočeš odeprati, koj naj menše nimaš t r u h e pregrešenja? 886: našla se je jedna prez vsáke najmenše t r u h e i falinge; t r ò p a schaar, trupp, gol. 67: čebelle bodo cèle t r o p e iz pajnu lazle; v ò d a aqua. — Tako je naglašena i rieč g o s p ò d a, domini; riegje v o j v ò d a dux, ali ta rieč se obično glasi v á j v o d a jap. 5: ti Betlehem Judovska zemla nisi kratku nikar ta nar manjši med v a j v o d i Juda, zakaj iz tebe bo prišál ta v a j v o d a, katéri imá vižati moje kardělu Izrael; škr. 17: v á j v o d a; preš. 171: v á j v o d i nom. pl. perg. 81: v a j v o d u; sravni Arkiv za jugosl. povj. pag. 127: u „copia di una letera di Antonio de Zuane de la Seda data a Buda adi 20 Avosto 1521 drizata a suo fradelo“ gdje stoji:.. dela rebelazion de V a y v o d a de Transilvania... i pag. 126: v a y v o d a Transilvano... u Dalmatina jerem. 13 etc. dolazi ta rieč u obliku v i u d a (valjda viüda jer v ü d nji boršt, šuma nad Kranjem, što je nje-mački herzogforst), kod Schönlebena kao v i v u d a, 40: néjsi kratku nikar ner manši méj v i v u d i iz Juda, zakaj iz tebe ima priti ta v i v u d a, katéri bo gospodoval čez moje karděllu Izrael, a v i v o d a 344: zdaj bo vunkaj vržen ta v i v o d a tega svetá; u Kajkavaca dolazi v ó j v o d a, gasp. a uz to ima druga rieč, koja, ako nije magjarska, bila bi stegnuta od vojvoda naimre v á j d a; čita se i u knjigah, gasp. 483: med kojimi vnogi plemeniti velikaši i vu návuku glasoviti krivovercov v a j d e i bludnosti prvo razvestiteli

broje se; 958: ove tri dni (fašenski) jesu .. vreména, vu kojeh po vinu vajdi i po praznici službenici daleko tira se pošténje.

β) *imaju ponajviše strane rieči*: b ó t a, stiefelröhre; c ó t a, štj. fetzen, wischlappen, nagfl. 136: papird s cout zgótávlajo; gön. 34; j ó p a, joppe, cruc. II. 284: joppa; k r ó t a, kröte, dalm. lev. 11; cruc. II. 112. 331, gol. 37; ó d a die ode, preš. 123; r ó b a, ware, robbe; s o b ó t a (zbóta) samstag, sabbat; šk ó d a schaden; š ó b a, čóba, čúba, mund, maul, šobo napinjati; gön. 44: nafüeno se je, fige je kázao, čobe na stran potégno i obrégno se... čobe je obregnjeno držao; ž ó g a, spielball, kr.

8) *imaju s predlogom sastavljene rieči*: n a d l ô g a drangsäl, mühsäl, dalm. ezech. 7. 32: nadluga; schön. 46. 77. 381: nadluga; cruc. II. 23. 185. 217: nadluga, jap. 172: nadlóge; preš. 162. 164. 165. 166: nadlóga; n e r ô d a ein ungeschickter, eine ungeschickte kr; n e s p o d ô b a, ungebührlichkeit, kr; res. 118; n e z l ô g a, discordia, kr; o b ô r a thiergarten; o k l ô p a cataphracta, mat. 548: sebe ne bi bil zarázil zbog oklope železne, s kojom oblečen vudarec smrtni preprečen bi bil; o p ô n a, aulaeum; o p ô k a feste erde, kr; o s ô b a persona; p o d l ô g a unterlage; p o d ô b a effigies res. 2. 69: poduba; p o d p ô r a, fulcrum; preš. 135. 172. 191: podpóra; trpl. 13. 70. 73: podpora; p o k ô r a, μεταβολα, dalm. ev. luk. 3: krst te pokure; schön. 10. 428: pokúra; cruc. II. 4. 103: pokura, a 142: pokora; küzm. 107. 218. 252: pokoura, križ. 5. 23: pokoura; gasp. I. 653: pred svojem na p o k ó r u obraćanjem; pazi n è p o k ô r a, cruc. V. 127: v' n e p o k u r i = nepokôri do konca ostati; reš. 191: ne li nepokora, skradnja nepokora? p o r ô t a, schwurgericht, kr; p r e d ô r a, alveus erumpentis aquae; p r e k ô p a, das schmelzen des schnees, kr; p r i g ô d a ereigniss; p r i s p o d ô b a comparatio; r a z b ô r a, doppelte langwiede bei wagnern; r a z b ô t a, ravn. 1/276: božji strah naše veselja obvarije, de v' nezméro in r a z b ó t o ne zdvijajo; s p o d ô b a, similitudo, zagr. IV/I 16: Ivan je svetosti kip, pravičnosti s p o d o b a; gasp. I. 50: ova pre-mišljávanja bila jesu na spodobu oblakov; 970. 978 itd; s p o h ô t a, aviditas; s p ô j a verbindung; s p ô n a, onaj lanac kojim se žrd poveže, hrv; pl. spône compes, preš. 189; s t ô k a, acquisitio; s ô r a, s v ô r a, stange in der mitte des wagens; u t ô k a, perfugium; u t ô r a kimme; v p ô r a widersetzung; z a l ô g a brut-ansatz bei bienen, gol. 16 itd.; z a p ô n a, heftel; z a v ô r a, sperrkette; z l ô g a, concordia. — Riedko prelazi naglas na pred-

log: kraj. 226: pókorum; kraj. 132: vùtoka: vseh grešnikov zàgovornica, vùfanje i vùtoka (perfugium); vùpora, prigoda.

Od dvoslovčanih rieči imaju ove: còla zoll (längenmasz) gol. 180: eno colo širok; còna, vituperium, trpl. 36: vò si nas dao na špot sousedom našim, na osmejávanje i coune onim, ki so okouli nas; gön. 44: vsakšemi je naišao nikšo couno; (couna bit ée pokvareno od njem. zuname, odkle i glagol conjávati spitznamen geben u štj. medju Lotmergom i Radgonom); čòga, ime kravi, hrv.; čòsa, ženska koja ima „bedast hod“, (schusz?) hrv.; gròle pl. koralle, korallenschnur, hrv.; hvòja pinus silv. gol. 137: smreke inu hoje; nadelholzäste, kr.; kvòka gluckhenne, nagfl. 107; lôpa laube, dalm. ezech. 8: loupá, schön. 133: lôpa; cruc. II: laupa; plòska, vrst kruške, štj.; pròba probe, kraj: 211: probami; šklòca taschenmesser, hrv.; škòla, šòla schola; škòpa häcksel; štòla, stola, preš. 181; zòra, zòrja (i zòrja) aurora, preš. 88. 135. 172: zóra; küzm 257. i trpl. 93. 104. 109 zorja; trpl. 113: zourje, gen.; mil. 94. 205. i gasp. 1/941: zorja; žnòra, schnur, dalm. exod. 29; nagfl. 87: žnjoura.

e) Rieči kojim je u korienu ili osnovi o = m imaju na tom o naglas, i to

α) imaju dvoslovčane nesastavljene rieči: blòda, blúda πλάνη perg. 86: Rusnjaki i Bolgari neky so se k našoj vere a neki so se grèkoj bluude pridružili; dóga, dúga faszdaube, zagr. IV/1: 123: muka bila je ovakova, da su naimre jeden lagev po dugah i po dèneh naperili z oštremi čavli; góba, gúba fungus, spongia, lepra; lóka, luka au ravn. 1/254: lóka; varošica u Kranjskoj; móka, múka farina, cruc. II. 187. 342; cruciatus küzm. 308. 448: moka (= möka); perg. 85: na moku vreči, a 16: mukum; gasp. 1/897: múka. (Kao da je tako, da tamo, gdje je moka = farina u porabi, ne poznavaju značenja cruciatus, što zastupa uzajmljena rieč martra ili mantra, a gdje rabi moka, muka = cruciatus, tuj joj ne poznavaju značenja farina, mjesto čega im rabi rieč melja; prvo valja za Kranjsku itd., a drugo za Ugrske Slovence i Kajkavce), móta, múta = zabava, ono što se djeci daje, da se zabavljaju: 'kupila djeci orehe za mutu', hrv.; póga, púga iris, zagr. IV/1. 344: on angel boži, kojega je s. Januš videl obstrenoga vu jednom oblaku korunjenoga z jednum pugum; gasp. 1/445: ogenj od svetoga počme ogibati se biškupa, okolu kojega prelepo svétlo napravi prebivalište i kolobar kakti púgu; reš 30: ako bi nas puga nebeska segurne ne učinila, imeli bi se bojati drugi občinski potop; pók a

rima; próga, prúga strieme, streif; róka, rúka manus; u Kranjskoj osobito u Gorenskoj obično ròka; slóka, slúka ficedula; stópa, stúpa tudicula; tóga, túga calamitas, mul. 152: túgu; gasp. 1/908. 923: túga itd.; vóza, vúza carcer, küzm. 353. 356; trpl. 10. 51. 107 i mol. 179. 199. 205: vouza; perg. 18. 91; vuza; mul. 180. 220: vúze; gasp. 1/632: vúza.

β) ~ imaju rieči s *predlogom sastavljene*: napôta impedimentum, šerf. 1/12. 16. oblôda mixtio farinae cum pabulo suum; odlôka, odlûka entschluss reš 30: vsi su bili ono, kaj veli odluka božanska: quia caro est; reš 69: kulika nadjanja jedina takva odluka ne bi presekla; podvôza ligamen; pomôta error ravn. 1/147. 342: pomóta; porôka copulation; posôda, posûda vas, schön. 80. 334: zbirajo te dobre v' posódo; jap. 62: so izbirali te dobre v' posódo; preš. 117: posóda; küzm. 272 i trpl. 3. 10. 23: posouda; krajč.: svetoga duha posuda, to svedoče vnoga čuda; gasp. 1/861: čisto celu najde posúdu; ali pôsoda pôsuda die leihe, dalm. psalm. 37: nevèrník jemle na pusodo inu ne pláča; dalm. evmat. 5; cruc. 386: na pusodo dajati; 450: na pusodo prositi; traun 88: ta hudobni vzáme na pósodo inu ne pláča; ravn. 1/231: na pósodo; trpl. 30: nepobožen na pousodo jemlé i nazaj ne pláča; kraj. 210: na posudu davajuč; prevôza ligamen; razlôka, razlûka unterschied, reš 14: pozna se narava i razluka nyhova; razpôka rima; priporôka recomandatio; prismôda ein hirnerbrannter; sprôge pl. u tkaoca ono, što „drži platno, da se ne gužva“, hrv.; zblôda ἀκαταστασία küzm. 433: gde je nevoščenoust i njefka, — tam je zblouda i vse húdo delo; zmôta error, dalm. evmat. 24; preš. 183. 185. 188. 191. — U kajkavštini dolazi kadšto naglas na predlog: rázluka.

f) Rieči kojim je u korienu ili u osnovi o, koje je prema staroslovenskoj skupini ѡ, dakle ol, što se izgovara ou, riegje o, a u ugr. i kajk. u riegje o, imaju na tom vokalu naglas, i to

α) ~ imaju: pólza, póza, púza, ono drvo ili klin kod voza, što brani, da rudo ne opadne; locus præruptus; njeka gljiva; stólbe, stúbe pl. ἀνελκόμενοι küzm. 261: gda bi prišao na stube; vólga, vóga, vúga goldamsel; vúka lupa u nar. pjesmi, koja se ovako počima: došla jeje huda vúka, a završuje se opetujući se ovako: došli jesu dromni črvi — rastočili žejne ovce — ke popile bistru vodu — ka polila žarek ogenj — ki podušil ostre bo(d)ce — ki preboli Petra jagra — ki je vubil hudu vuku — ka za-

klala deklek kozla — kaj ga jeje čača kupil — vurarunadana — za krajcer dinara (Zamladinec).

β) *imaju*: bðlha i búha pulex i sðlza uz súza, skúza, skláz a, sklójza lacrima, küzm. 463; trpl. 5. 32. 45. 66. 82. 107: skúza; mil. 30: ti si nam vu skuze obramba itd.

g) Rieči kojim je u korienu ili u osnovi e imaju naglas na tom e, i to

α) *imaju ove dvoslovčane*: béba tölpel; béka setzweide; déra *σχίζω* küzm. 15: ar se doli ftrgne takša záplata od njegovoga gventa i hüša déra se zgodi (možda *δρα* ?); féla i fèla gattung, perg. 34: fele, 12: fèle, itd. gége pl. kurze und enge hose; kéba schwanzlose henne, hrv.; képa schneeballen; scholle, cruc. II. 178: ena kepa snigà perleti inu ga v' glavo zadene; léca predigtstuhl, kr.; léga lage, lagerstätte, rav. 1/339; trpl. 34: boug de ga otávla o na betéžnoj posteli. Ti vso lego njegovo preobrneš vu betegi njegovom; mréna feine haut; staar, dalm. lev. 21: mréno na očesi ima; cyprinus barbus; péka, so viel als auf einmal gebacken wird, dve peki kruha; péza (od ital. pezzo) gewicht, schwere, pein, folter, rog. 423: prestáli tepeže, gajžle, peze, grmade, meče; gol. 72: na pèzo bode morebit pomenkov; preš. 16: nosil bom življenja pézo; 189: ki mi odpade trupla péza; bellostenec sub aequipondium: jednaka péza; réca anas, štj. hrv.; šéva alauda, hrv.; žéga fervor solis.

β) *imaju s predlogom sastavljene rieči*: nadlêga molestia, jap. 127: kaj nadlego delate letěj ženi? 173. 358; gol. 37: ne bode čèbellam nadlege; opêka tegula; pohlêpa aviditas; pokvêka ein miszgestalteter mensch; pripêka fervor solis rav. 1/151; skrêka hackse; zalêga brut.

Za tim ove dvoslovčane nesastavljene rieči: čèpa hockerinn u zagonetci: čepa čepí reža reží črne čube kaže, kaj je to? (peć) hrv.; gnjêda, ime kravi, hrv.; jêla abies; kêha carcer, dalm. djanap. 16; cruc. II. 240, V. 228; kêka, čovjek koji pohuljeno ide, hrv.; krêda kreide; lêva rauchlöch, ein herd im zimmer neben dem ofen, wo die spanlichter brennen, kr.; nêba coelum, küzm. 155: néba i zemla prejde itd. rêna hafendeckel, kr.; rêta reuter, kr.; rêva miseria, homo miser (od njem. reue) dalm. ebr. 11. itd.; cruc. II. 13. 35. 39. 440 itd.; preš. 105. 108. 157. 172. 174. 183; trêpa dummkopf.

γ) *imaju ove rieči*: bèca, ime kravi, hrv.; bèna i bēna, ime kuji, kr.; hêra = strana, nosi klobuk na jednu beru, hrv.;

lèga, ime svinji, hrv.; Rèza Theresia kr.; ime kobili; hrv.; šèga (= *μαρα*?) mos, dalm. ebr. 11; preš. 48. 98. 102. 175. 184; küzm. 157. 241. 250. 278. 314; perg. 41; žèna mulier.

h) Rieči kojim je u korienu ili u osnovi *e* = *æ* imaju naglas na tom *e*, i to

α) imaju malo ne sve *dvoslovčane nesastavljene* rieči: bréza betula; čréda greg, jap. 297: čeda i traun 162; preš. 98. 128. 177: čéda; küzm. 122. 310 i trpl. 53. 59. 62. 64. 66. 91. 101: črejda; perg. 35. 48: čryeda; lésa crates; léska coryllus; péga sommersprosse, fleck ravn. 1/252; réka fluvius; répa rūbe; smréka pinus, dalm. 4. reg. 19: smrejka, gol. 137; sréda medium, ali srêda mittwoch; tréska span; véka, vratašca od ladice ili od kotca nad koritom, hrv. (= vèha? gol. 187: zgorne vèke zupet zapri); véra fides pa tako i nevéra i nejovéra unglaube, untreue, jap. 242: nevera; žléza glandula, dalm. lev. 13. 26 pestis, hočem žlézo na vas poslati; beule, pestbeule, dalm. 4. reg. 20.

β) imaju rieči *sastavljene s predlogom*: namêna scopus; narêza incisio; oblêka vestitus; obrêza circumcisio, dalm. djanap. 10: obreza, a rim. 15: obrejza; schön. 4. 189: obréza; pomêna significatio; porêza art strafsteuer; potrêba necessitas traun 9: potrebe; preš. 164; trpl. 44. 117: potrejba; pregrêha peccatum jap. 393: pregrêha, traun 10: pregrêhe, 11: pregrêh; preoblêka umkleidung ravn. 1/76. 235: preblêka; presêka durchhau im walde; prevlêka überzug; primêsa, što se tiestu kad se za hlieb miesi doda, kr.; razlêka verschleppung; razvêda ausgelassener mensch; sosêda vicina dalm. gen. 16; cruc. V. 222; sotêska engpasz; ujêda raubvogel; zarêza incisio rog. 226: zarêze; zasêka septum; zmêna *παιδίζω* küzm. 312: gori so stanoli na zmejno *ἀνέστησαν παίζειν*; nagfl. 13: med zmejnov je drügoga zbantüvati nej slobodno, itd. Tako zapêra i zapîra, ravn. 1/68. 88; zavêra i zavîra.

Tako i njeke nesastavljene rieči; pêje pl. ono polumjesečasto od drva što rabi zidarom, da mogu svod graditi, kr.; vlêka zug trpl. 107: idouč šli bodo i joukali vlečéci vlejk o semena. U ugr. i kajk. dolazi naglas kadšto na predlogu: sousida küzm. mik. 62: v küp zezové priátelkinje i souside; gön. 87: Jožko zové to stáro sousedo babo.

i) Rieči kojim je u korienu ili u osnovi *e* = *æ* imaju naglas na tom *e*, i to:

α) imaju *dvoslovčane nesastavljene* rieči: gréda trabs, hrv.;

gartenbeet kr. ugr.; jéka echo; jéza ira traun 4: jeza; préza das aufspringen der leinsamenkapseln auf der sonne; metaphorice jagd nach flöhen, kr.; réga spalte; laubfrosch; résa arista; dalm. jer. 17: ta bode kakor ena resa (myrica) v puščavi; jer. 48; tvéze pl. ineptiae, kr.; zéba fringilla, hrv.

β) ~ imaju s *predlogom sastavljene* rieči: natêga anstrengung; nazêba refrigeratio; neutêga das nicht zeit haben; obêza verband; odjêka wiederhall: podvêza knieband; pretêga überanstrengung, na pretege delati, kr.; pretvêza prætextus; priprêga vorspann; prisêga jusjurandum; traun. 28. 178: pèrsega; sprêga conjugatio; zadrêga gedränge, bedrängniss, v zadrêgo priti; zagrêza coenum; zaprêga einspannung, nisus; zaprisêga schwur, res. 21; zavêza band; bund = foedus, pactum dalm. jer. 2; schön. 446: ketene inu trdne zaveze on oslabi; traun 15: zaveza, preš. 189: zavéza, itd. z mêda wirrnis preš. 182: šel náj vsak sám bo skoz življenja zméde; upravo zmêta kako se je drugdje govorilo, što se vidi iz perg. 30: vnoge so se čalaarbine i vnoge očiveste z m é t i c e navadile pripečati; zvêza band, dalm. jud. 15: so se te zvêze na njegovih rokah restrgale, traun 3: ràztrgajmo njih zveze, verbindung preš. 15. 168. 187. 189. — U ugrštini i kajkavštini dolazi naglas i na predlogu: prisêga küzm. 27: za volo prisêge, trpl. 86: šteroga je včino z Ábrahámom i s prisêge z Jákobom; kraj. 191: prisegu, mul. 226: prisêge, a gasp. 1/719: priségum.

j) Rieči, kojim je u korieniu ili u osnovi *poluglasno* sačuvano te se i govori po većini naroda u Kranjskoj i drugdje, ma se pisalo sa e, kako se zbilja po Ugrskoj i Hrvatskoj govori, imaju tamo, gdje se je poluglasno sačuvalo, obično ~ na zadnjoj slovci, a gdje se poluglasno ne govori, nego je zamijenjeno sa muklim o ili e, tamo stoji obično ~ na tom o ili e: deskà — dòska, dèska i dëska brett; me z d à μσθός; ste z à, stòza, stèza semita; tem à, tòma, tèma (i tmä) tenebrae. — Po oslabi u na poluglasno ide ovamo i gubà plicatura.

S *predlogom sastavljene* rieči imaju osobito po izpadu poluglasnoga na predlogu naglas: nádeha inspiratio, gasp. 1/893: po nádeke duha s. cisterski red si odebere; kraj. 132: po nadehe i jakosti svetoga duha; dšva (o-šva) aufsatz am hemd; ótka (od-tška) pflugreute, obično otika pisano; prítka (pri-tška) occasio; zâmkà i zânka, zânjka (za-mka) laqueus, trpl. 8. 114. 115; gasp. 1/676: 861: zánkih itd.

k) Rieči kojim je u korienu ili u osnovi *povokaljeno r* imaju na tom r naglas, i to:

α) imaju *dvoslovčane nesastavljene* rieči: b́ka, ime kobili, hrv. č́ka littera; d́ka cursus, hrv.; f́ka furz, hrv.; ǵba gibbus; h́ga tuber; ḱpa lascinia; k v́ga knorren; ḿda ruga ravn. 1/276: kiska mrda; ṕda vrst frule od vrbove kore, kr.; vrst lonca, hrv.; ṕga zersetzter fetzen, kr.; farinae genus; ṕha elephantia; ŕpa cumulus; sḿda, zviezda na šapljih, kr.; sída ira, kraj. 26. da bič tvoje srde od nas odvrneš; 348; mil. 28. 91. 281. 287; reš 89 furor: gdo mi to da, da me vu peklu pokrieš i skrieš, doklam prejde srda tvoja, quis mihi hoc tribuat, ut in inferno protegas me et abscondas me, donec pertranseat furor tuus? mat. 544 itd. šč́ba, šḱba scharte; v́ba salix; tako i piškosíba, sjeme od divljega šipka, hrv.

β) imaju s *predlogom sastavljene* rieči: podṕda coturnix; pretf́ge pl. überanstrengung; zadf́ga πავίς jap. 380: on bó prišál kakòr ena zadrga čez vse; traun 20. 351. ti prevzètni so meni skrivaj zadrga nastavili; 354: obvárùj me pred zadrgo, katèro so meni nastávil. Na predlogu naglas ima sódr̃ga quod corraditur, kr.

l) Rieči, kojim se korien završuje na *u* pa im se to u pred tvorkom a širi na *av* ili *ov*, imaju naglas na toj slovcu, i to:

α) imaju *dvoslovčane nesastavljene* rieči: tráva (tru) gramen; sláva (slu od k̃ru) gloria; ščáva i ščâva (šču od sku) eluvies, siliquae.

β) imaju s *predlogom sastavljene* rieči: okôva (ku) compes; osnôva (snu, sna) fundamentum; otâva (tu) grummet; rez. š. 108: otáwa; otrôva (tru) venenum; podkôva (ku) hufeisen, gasp. 3/551: kade su podkove, najdeš tam kovača, gde pak vise škarje, znaš tam za krajača.

2. Rieči koje se grade tvorkom ja.

a) Rieči, kojim je u korienu ili u osnovi *a*, imaju na tom a naglas, i to:

α) imaju ove *dvoslovčane nesastavljene* rieči: čáča pater, hrv.; čáša poculum; dálja longitudo rav. 1/24. 169; fáča schawl štj. od ital.; fláša flasche; gárje pl. scabies dalm. lev. 13: preš. 130: kakò odprávljajo se ôvcam gárje; gráblje pl. rechen; grája umzaünung preš. 65; na lévi, désni kàk leti grmóvjje, grája, césta! hálja vestis zagr. IV/I. 92. 185; gasp. 1/826 itd.; jálša alnus, hrv.; káča

anguis dalm. joan. rezod. 12; eruc. II. 12. 32. 48 itd.; preš. 161; küzm. 452; trpl. 46. 59. 76. 114; kraj. 292: jalna kača peete našega žitka zaséda; gasp. 1/951: spodobno jadovite kače itd. kája raüchern; káplja gutta; káša brei; kráča coxa; kváša malena posuda od ilovače, u kojoj se naríbana repa kvasi i drži 8—12 políca; takodjer nákvaša, štj.; mášča das fett; máža, čovjek malen ali nabit (pun), hrv. mrávlja u Gorenskoj mrđulja formica, gol. 116: mroula; páža ausgeschnittener rasen; pláča lohn; rášča wachsthum, gedeihen, ravn. 1/152: dajaš rášo njé kálu; sáje pl. fuligo; slája dulcedo; špránja (spranke) ritze, gol. 23: čebelle use sklade, špranje inu spokline per svojmo pajno zamašijo; tášča schwiegermutter; váža rasen, nagfl. 86: kúrijo i z slámov, vájžami, lajunovjom; vráža superstitio; záje pl. hintergetreide; zárja (uz zárija) morgen—, abendröthe, dalm. gen. 19; preš.; — Tako i soldáča militis uxor od soldát.

β) imaju rieči s *predlogom sastavljene*: ovâja anzeige; popláča vergeltung, res. 19; svâja rixa; zagrâja einzahlung; tako i pizdoglâja, pizdoglâdža, njeka bodljikasta bilina, hrv.; pa tako i ove nezastavljene rieči: čâplja ardea, ravn. 1/252: čapla, gön. 56: vidili smo tam piajce (= pijavice) piškoure, vodene küščare, štrké, divje gosí, čaple; klâja pabulum; krâja furtum; lânča lanze, dalm. josve 8; páša pascuum; rajža reise, eruc. V. 75; gol. 156; sâblja säbel; strâža wache, dalm. jer. 21; preš. svâja rixa nagfl. 138: s toga je čestou svaja nastánola; škârje pl. scheere, gasp. 3/551; škrâblja schachtel; târča tartsche, dalm. jer. 6. 46; trânča öffentliches gefängniss; tako i špânja prema špân socia; uxor τού špan; art schachspiel, die mühle, i župânja prema župân uxor župani (odkle valjda špânja die mühle als spiel).

b) Rieči kojim je u korieniu ili u osnovi *i* (= и и ъ) imaju na tom *i* naglas, i to:

α) imaju ove dvoslovčane rieči: blíža propinquitas; číča sedes u djetinjem govoru; híša, híža haus, perg. 5: hūžu; míža das zuhalten der augen; píča nutrimentum; šírja latitudo; tako i troslovčana rieč prgišča handvoll, faust trpl. 56: boug moj! vö me ftrgni z rouke nepobožnoga, s prgišče toga krivičnoga; s šterov ne more žnjec napuniti prgišče svoje; nagfl. 151; pečjé je v prgiščo poubrao; gön. 41: Palko je vzéo ž njé puno prgiščo.

β) imaju većinom strane rieči: dílja brett, preš. 63; gríža dysenteria dalm. djanap. 28; küzm. 274: da bi oča Pu-

bliušov ležao tréšliko i grížo majouči; kraj. 169; mîlja meile; rîža reis; špîza speise, dalm. ebr. 9. itd. cruc. II. 6. 510, V. 43 itd. vîža weise dalm. ebr. 1; cruc. II. 5; V. 151.

c) Rieči kojim je u korienu ili u osnovi *u* imaju malo ne sve ' na tom u: búča kûrbis dalm. num. 11; kûrbisflasche cruc. V. 75; beule, geschwulst; metaph. schädel, rav. 1/135; preš. 110: kar ne dopáde váši slépi búči; gön. 23: búča je na rouki; gön. 28: osel Petiva brsne, da búčo dobi; nagfl. 165: tráva na stéblovi má koulenca i búče. S stebila pri búčaj dugo vousko listje raste; búrja nordwind, sturm; búša, kratka a debela krava, hrv; cúnja fetzen gol. 103; čúča, hockhenne; dúša anima; frúša, kraj dugâ kod lagva, hrv; grúča klumpen, dalm. 4. reg. 20: pèrnesite semkaj eno gručo fig; rav. 1/112: grúče zlata; lúža i kalúža pfütze; múža sumpf, morast; onúča obično vnúča fuszfetzen nagfl. 136; papire scout, raztrganoga platenoga gvanta, vnúč itv. rédiyo; plúša, Židov koji ima na selu krému, hrv; púšča desertum rav. 1/219. 261: púša; púža (pólža?) puella, štj. súša durre; žúža, ime kobili, hrv. — *imaju*: mûja mühe cruc. II. 101 itd; pûkša büchse, dalm. evmat. 27; sûknja rock; škûlja erdloch; — tako i sastavljena rieč prekûpča al i prékupča (od prekupe-cja) waare, nagfl. 129: kí tá odávát prido, šatore rédiyo z désk ali ponjáv, da jí sunce ne peče ali se prekûpča ne namoči; gön. 37: žamat je draga prekûpča.

č) Rieči kojim je u korienu ili u osnovi *o* imaju naglas na tom o, i to

α) *imaju ne s predlogom sastavljene* rieči: čislomólja das rosenkranzbeten, mil. 214: videvši da je čisla-molenje tak hasnovito i jako proti vražje skušnje i dalje od treh let obstal je vû te jednuč začete čisla-molje; glavobólja kopfschmerz gasp. 1/814: zbog velike glavobolje iz sveta ovoga je preminul, 3/548; gónja das treiben, persecutio; gospója domina, obično stegnuto gospá; hója gang, traun 39: sim v' moji hóji velike stopine dèlal; kóža pellis, trpl. 101: kouža; listónoša briefträger, hrv; móča die nasse rav. 1/349: vrt bote brez móče; nóša portatio; ólša alnus, kr; pinóža, pnóža, mistfink; plóča, plošča platte, schiefertafel; senokóša wiese, perg. 30: synokooše, 92: senokooš, 80: sinokooš, 30: senokuoš; skórja cortex; šója älster, dalm. lev. 1; vója führung rav. 1/340: vója Izraelskiga polka; vólja volun-tas i nevólja, nejovólja unwille; ærumna; perg. 23: s svoję

dobre volje; gasp. 1/44: ne vólj um; 1/906: ah kak ni bila puna vse ne vólje i túge; a kraj. 202. 385: od névolje, névoljah. Kada sing. acc. dolazi kao predlog te stoji pred riečju, kojoj je predlogom, obično neima naglasa: za voljo mène a *ne* za vóljo mène; u tom slučaju u govoru obično otpada krajnje *o* te se govori zavolj pače zavblj; stoji li iza rieči, kojoj ide, to drži svoj naglas: mèni za vóljo mir zu lieb; ali tuj ne obavlja više funkcije predloga.

β) *imaju ove rieči*: konòplja canabis, nagfl. 164: konoupla; dròžja preszgermlaib; trpl. 60: droždžé hefe; kraj. 151; òčja pater; zòrja aurora.

γ) *imaju*: dròmlja maultrommel; gròblja steinhaufe, haufe dalm. jer. 9: jest hočem Jeruzalem k eni grubli kamenja sturiti; jer. 9; nagfl. 165: plasti pa rastrousijo v grumble; klònja i klònja taubenschlag, nagfl. 41: pár njemi (goloubi) je kúpila, klonjo dala zgotoviti; ròžja rosa, ali gártrožja gartenrose, cruc. V/101; vòdja, vòdžja i vòdžja dux (uzeto iz srbštine) perg. 47; gasp. 1/40. 53 itd. — Tako i *sastavljene s predlogom*: obhòja bereisung, perg. 93: „obhogyum“; privòlja einwilligung; suffragium reš 197: jeli znaš, za koga daješ privolju? 198: gde se vu izborih takve privolje daju; i privolja.

δ) Rieči koje se grade od ženskih substantiva na ost, čuvaju naglas rieči od kojih potiču: mílošča: mílost, kraj. 302: mílošče; gasp. 1/18: o otec mílošče i milosrdnosti; 1/808: z' vnogemi míloščami je od boga nadeljen; reš 54: mílošča; obrádošča: rádnost consolatio kraj. 131. 133; mil. 15: ti si obradošča nevolneh, ti vutek pogibelnih; mat. 154.

d) Rieči kojim je u korienu ili u osnovi *o* = *æ* imaju naglas na tom *o*, i to

α) *imaju dvoslovčane nesastavljene rieči*: góšča, gúšča di-kicht, trpl. 22: glás gospodna k plodi prisili srné i ogouli goščé; 68: ogen požgé gouščo; nagfl. 88: je mesár po jednoj goušči šou prejk; gön 98: etam goušče i dolé brodi s čüdom moj pogléd; góžja weidenband, dreschflegelriemen; kóčja (kúčja) i kôčja hütte preš. 172; nója, núja necessitas, miseria; róčja henkel; tóčja, túčja grando.

β) *imaju rieči sastavljene s predlogom*: oblòja gemengsel, mixtio farinae cum pabulo suum; posòja mutuatio; za blòja error.

e). Rieči kojim je u korienu ili osnovi *o* prema starosl. *л* imaju naglas na predzadnjoj slovcu: mólžja, mûžja mulctus; tól-

š č a, t ú š č a pinguedo, ravn. 1/243; tólša, mil. 13: kak tuščum i mastjum da se napuni duša moja.

f) Rieči kojim je u korieniu ili u osnovi *e* imaju na tom *e* naglas, i to

α) *ima većina s predlogom nesastavljenih rieči*: g n j é č a, ge-dränge; j é l š a alnus; k é š a, ime volu, hrv; l é ž a cubatio; mla-do ž é n j a neomaritus; p é č a calantica, gasp. 1/909: Veronika poda pečū, s kojum popljivani krvavi bi obrisal obraz; peč é n j a (pečen fem. pečena) der braten, zagr. IV/I 77: skril je pod stol pečenju... vzeme nazad pečenju spod stola; p r é š a presse cruc. V. 142; jap. 213: p r é š a; r é j a pflge, zucht dalm. ester 2; tako i sastavljene s a d j o r é j a obstzucht, vinor é j a weinbau; živin o- r é j a viehzucht.

β) *imaju*: m è j a grenze; z è m l j a, terra; ž è l j a cupido.

γ) *imaju ove nesastavljene rieči*: č è n č a der ungereimtes zusammen redet; plur. č è n č e ineptiae; g r è b l j a ofenkrücke; m è l j a mehl, nagfl. 132: melo presejjati; zagr. IV/I 86: koga (kvas) je zamesila vu tri drevenke melje; gasp. 1/824: m è l j a; s è r j a dysenteria; st è l j a streu, dalm. gen. 31: stela; ve č è r j a (: ve č è r) nachtmal rez. §. 117: va č è r j a. — Tako i s predlogom sastavljena rieč: p o t è p l j a mulier vaga i prir è j a durch zucht erworbenes vied, preš 122. — a na predlogu naglas ima p ó s t e l j a lectus jap. 428: vzami tvojo p ó s t è l o; kraj 76: na p ó s t e l j u.

g) Rieči kojim je u korieniu ili u osnovi *e*=*h* imaju naglas na tom *e*, i to:

d) *imaju malo ne sve s predlogom nesastavljene rieči*: b é ž a fuga; breg é š e plur. beinkleid dalm. exod. 39; j é ž a damm; equitatio; l é š a, onaj put u šumi, gdje je presiečeno, durchhau, hrv; m é n j a tausch jap. 77 i 182: kaj za eno m è n j o bó č l o v è k dal za svojo dušo? m r é ž a rete traun 80: m r é ž a; n e d é l j a sonntag, a rez. §. 121: n e d è o j a; p l é š a calities dalm. jer. 16; deut. 14; lev. 13; p r é č a haarabtheilung am kopfe, kr; samoj é j a ranunculus; s é č a saepes viva: s é j a sessio; s r é č a glück i n e- s r é č a unglück; s v é č a candella; t é n j a *суиѣ* trpl. 32: tak hodi č l o v e k kak tenja; mil. 86: presveti one, koji vu tmice i vu tenje smrtne prebivaju; zagr. V/2. 7: doseči jednu najmenšu tenju veli- č anstva; mat. 231 itd; v r é č a saccus.

β) *imaju*: kr è v l j a mjesto krí v l j a ofenschaufel; alles ge-krümmte n. p.: kr è v l j a (V) p è t, križ (X) des è t, dve 'm pa tri,

koliko to storí? (20); vĕja palpebra: toliko ni miren, kar veja k veji udari.

γ ima vĕža atrium, preš. 143: vĕži; 177.178: vĕže.

h) Rieči kojim je u korienu ili u osnovi $e = a$ imaju na tom e naglas, i to

α) imaju malo ne sve *nesastavljene* rieči: léča lens, dalm. ezech. 4; cruc. II. 71; méča sura, ohrzipfel dalm. lev. 14: far ima kry vzeti od dolžniga offra inu timu očišćenimu na meč o desniga uha djati; préž a lauer; réja κτήσις kütz. 401: je Kristuš prišao po vékšem i popolnejšem šatori nej z rokami napravljenom, tou je nej té reje; nagfl. 62: reja lesena stolarov; réž a maulaffe; der oder die plärt; u zagonetci: čĕpa čĕpí réža reží črne čube kaže (peč); též a schwere, schwierigkeit; žéja sitis i u zagr. IV/1. 23. 233; žméča pondus.

β) ima: prĕja gespinst i u zagr. IV/1. 116: je tri nove debele vužince kakti tri od preje nitti pretrgnul; tako i sastavljenica zapĕnja heftel.

i) Rieči, kojim je u korienu ili u osnovi $e =$ *poluglasno*, imaju tam gdje se poluglasno govori, „na zadnjoj slovi: ležà (lĕža) mendacium; senjà (sĕnja) somnium; a kad imaju na poluglasnom naglas produži se poluglasno i promieni na a: láža, sánja; a tamo gdje je poluglasno prešlo na e: sĕnja; schön. 29. 363; cruc. II. 393 itd.: laža; gasp. 1/842: senja. Amo će valjda ići i sljā gelüste (slĕdja, sladja?) ravn. 1/116: slà in mĭk po posebnih grĭžlejih, preš. 30: tĕbe sljā pa h kròtkim tĭcam vlĕče; 165: hodíte ká-mor vĕdno slja vas vlĕče.

Rieči *sastavljene s predlogom* gube poluglasno a naglas prelazi na predlog: pôm nja animadversio; príča testis, dalm. ebr. 12 itd. Kad sing. acc. pričō rabi kao predlog, onda je bez naglasa n. p. pričō mĕne coram me = teste me; sôm nja sŭm nja suspicio.

j) Rieči kojim je u korienu ili u osnovi *povokaljeno r* (= ρτ) imaju koje su dvoslovčane i *nesastavljene* naglas na r, i to:

α) ima: grĭča knorren, dalm. gen. 4; deut. 28: gospud te bo vdaril s hudimi grĕami na kolenih inu stegnih; vřša sagena, zagr. IV/1. 87: kraljĕstvo nebesko prispodablja se vřše vu morje vržene.

β) ima: čřn ja, sus nigra; sřn ča, ime kravi (srnecja): žřmlja mola manuaria. Tro- i višeslovčane rieči imaju naglas

na predpredzadnjoj slovcí: svâterja, koja je pozvana na svadbu; pêstrnja (mjesto pêtunja) gerula.

γ) ~ na zadnjoj slovcí ima rjă ærugo, dalm. tert. reg. 8: arja, u hrv. hřdja (hřdja).

k) Rieči, kojim se korien ili osnova *završuje samoglasnim*, imaju na predzadnjoj slovcí naglas i to:

α) ~ imaju ove nesastavljene: bája incantatio, grája reprehensio ravn. 1/231; lája latratus; stája obično plur. staje locus, ubi pecus quiescit; šija collum; tkája gewebe, nagfl. 92: le-drom i súkujom i drúgov tkajov oblečeni. Tako i ove s predlogom sastavljene: p o m í je pl. colluvies rog. 51; p o s é je pl. furfur.

β) ~ imaju malo ne sve s *predlogom sastavljene*: iz d â ja pro-ditio; o d â ja venditio; o d ê ja tegmen traun 147: o d ê jo; pre-d â ja venditio, rog. 217: pred â ja; gol. 123; p r i d â ja additamen-tum; p r o d â ja venditio; v d â ja, v u d â ja collocatio in ma-trimonium. Tako i ove nesastavljene: s ê ja sementis; v ê ja fron(d)s i z m í ja serpens, hrv.

Kod rieči do sele pregledanih udara to u oči, da rieči dvoslov-čane s *potegnutim* naglasom (˘) dobivaju *potisnuti* naglas (˘), kad se *sastave s predlogom* osobito slovku činećim.

3. Rieči, kojim je tvorka ili završetak ija.

Ove su rieči pretežnom većinom primite iz drugih jezika ili na prosto nepromienjene ili malko na domaće prirojene a naglas imaju ili na i u tvorke ili na slovcí pred ija.

a) ~ na i u tvorke ija imaju imena vlastita ženska i mužka n. p. Maríja, Rotíja od Dorothea; Elija Elias, Matíja Mat-thias, itd. pa tako i mesíja od Μεσσίας. Za tim su tako nagla-šene rieči načinjene prema njemačkim na naglašeno *éi* ili *ie*. U srbskom iliti hrvatskom jeziku imaju te rieči ~ na slovcí pred ija, s toga se i u kajkavštini amo tamo naglas na predzadnjoj slovcí čuje n. p. lótrium kraj. 207; arcnîja, arznéi, cruc. II. 26. 117. 458; a 386: recnia što čitaj renija; ardrîja, hader, schön 422: létu so pak te hude žely inu pogubiva della tiga messa: kurbarija, nečistost, ne-sramnost, lotrija, malikovajne, cupernija, sovražtvu, ardrija, srd, prepirajne, zdrážba, rasprave, nevošljivost, poboje, pijanstvu, lebinge inu kar je tēm ennakušnu; baharija, prahleréi, kr; bahoríja, incantatio, zagr. V/2. 23: namakali su ju vu vodu bajajuč vsako-jačkemi bahoriami; gasp. 1/776: dojde vendar nekoja vešča puna bahorie žena; 837: vse copernike iz bahorie spelja; baran-

tija, negotiatio, cruc. II. 314: praznik nej za kupčje inu barantie gori postavljen; bedarija, stultitia, hrv; beračija, mendicitas, kr; biškupija, episcopatus, perg. 4; zagr. IV/2 128; reš 185; bogatija, opes, cruc. II. 407: moja bogatija je moj bug; bogčarija, pauperes, hrv; bogečija, paupertas, gasp. I. 21: vu najvekšu je prepal bogečiju; ciganija, fallacitas, zagr. IV/1 94: prez ciganije ne mogu živeti; 98; reš 90: coprija, zauberei, mat. 229; coprnija, dalm. djan. ap. 8: cuprnija, schön 422; cruc. II. 258. 395 itd; comprnija, küzm. 449; mol. 147: comprnjo; čalarija fraudulentia, küzm. 229: pazili so pa na njega zá to, ar je je poredno vrejmena z čalaríov noro; mol. 68: naj nečisti dijh i vsa njegova čalaria daleč od méne pobégne; perg. 75; kraj. 24. 148; gasp. 1/656: od čalarie svéta pobeči; I. 861; dečarija, kinderei, hrv; dohtarija, doctorei=odvjetništvo, cruc. II. 396; naša dohtaria bi nam malo noter nesla; domačija, heimat, preš. 62. 136; elegija, elegie, preš. 136: elegije; eršekija erzbisthum gasp. 3/506; falšija, falschheit, dalm. psalm. 10: njegova su usta polna preklinanja, falšie inu golufie cruc. V. 357: folšia rog. 232: foušija; fantazija, das irrereden, phantasieren, zagr. IV/1 304: je on to iz fantazie govoril; faratarija, verrätherei, cruc. II. 424, feratarija dalm. daniel 11, cruc. II. 176; fratarija, cruc. II. 555; francija, njeka bolest, perg. 93: u židovskoj zakletvi: ako sem kriv, da francija i gubavoča na me pryde; golufija betrügerei, dalm. psalm. 10; cruc. II. 30. 38. 379. 381. 440. 500; jap. 59. 126. golufia čitaj golufija; škr. 14. 73: golufia; res. 9. 47: galufie; preš. 107: z golfijami; gostarija, gasterei, rog. 478; jap. 276: Levi je veliko gostario napravil; cruc. II. 13. 14. 17; 23. 84. 348. 447; škr. 45. 71; gostija, schmaus, kr; grofija, grafenschaft; harmonija, harmonie, preš. 133. 137; harpije Ἄρπυιαι, preš. 174; hercežija heerführerschaft, herzogthum, gasp. I. 888: Mojzeš ljudstva izraelskoga hercežiu prijeti ne hotel; himbarija, fallacia, mat. 11: tuliki jáli, názlobi, himbarie; hlapčija, servitus; Hrovatija, Kroatien; hudobija, malitia, preš. 185; kancelija kanzlei, dalm. jer. 36; kanonija, canonicatus, zagr. IV/2. 128; kardinalija, cardinalatus, zagr. IV/2. 128; kecerija, ketzerei, cruc. II. 118. 369; V. 65: kecaria; klafarija kläfferei, gannitus, zotten im reden, cruc. II. 435: kulikajn mrtvaškyh ran prajmejo skuzi pjančujne, žrtje, plese, klafarie; kmetija, bäuerei, bauerngut, preš. 98; knežija fürstenthum, rav. 1/128: knežije; ko-

čija, kutsche; cruc. II. 192; kolarija, wagneri; kompanija, compagnie, cruc. II. 558: Judež Iškariot je vžje prišal z'eno veliko kompanio žolneriou, V. 117; košatija, ὀψαί: košatija visoko hodi, nar. poslovica kr; kovačija, schmiede; kresija, kreisamt, kr; kupčija, handel, dalm. ev. mat. 22. schön. 251; jap. 103. 415; cruc. II. 72. 314. 517; kurbarija, hurerei, dalm. ev. mat. 15. 19; itd; schön. 80. 386; lagovija xxxiz nagfl. 68: znajo veliki kviri nastánoti po lagovii; lajharija, dolus, fraus, gasp. I. 506: njihovoh bogov lajhariu odkriti; lebudkarija, nichtigkeit; mat. 278: troše vreme vu igráh, lebudkariah i hmanguvanju (od: le bud' kar); lepotija, ornatus, preš. 97. 101. 175; litanije, pl. litanei, preš. nebeška precesija u čbelici 1848; mil. 203; itd; Litija, selo u Kr; lotrija, fornicatio, dalm. daniel. 6; itd; schön. 151. 422; perg. 80; kraj. 64 gasp.; I. 941. 958. 978 itd; mat. 546. itd; reš 127; loterija, cruc. II. 241; lotrnija, schön 413. cruc. V. 353. jap. 18. 71. 88; malarija, malerei, mat. 39; manenija, insania kraj. 151: njegovu mudrost za noriju ter maneniju drže. gasp. III. 32: spodobne ali jošče gorše manenie jesu putniki sveta ovoga, koji hotonče zadržavaju se vu diki; melc dija, melodie, preš. 89; meštrija, τέχνη, küzm. 251: je božánstvo priglihno z meštrijov vö zrežzanomi kamni; 252. 460; nagfl. 129; gön. 22; mil. 280; gasp. 1/943; mat. 289. itd. modrija, ars, preš. 68; kr. mojstrija, dalm. exod. 31; morija, pestis, cruc. II. 15: si vidil kugo in morjo? škr. 211; ravn. 1/136; mrzija, eckel, abscheu, nagfl. 118: či hrano na sto denejo, naj prva je müha, štera pride i nogé v-njou namáče, po tom je okouli po skledi céca, naslejdne se v-njou notri vrže i v-njej vesne ino jo tak na mrzío správi; 171: mrzía je nji (vukov) mužiko poslušati; gön. 51: brezi sve mrzie; norčija narretei, nugae, cruc. II. 259: kral Sardanapalus je ž nimi (ženami) fatal, norčje tribal; 298. 375. 496, V. 68. 79; norija, nugae, mat. 38; gasp. I. 932: norije, itd; odrtija, schinderei, kr; ohrnija wucherei, cruc II. 8. 44. 221, itd. gol 83 vuhernija; škr. 47: ohrnía; opatija, abtei, perg. 4: opathye; oslarija, eselei; oštarija πικδοχέων, cruc. II. 321. 511; küzm. 129 i küzm. mik. 72. oštarija; ošterija, dalm. ev. luk 2; schön. 15. 231; cruc. II. 114; otročarija, kinderei, škr 3: otročío; Nemčija Deutschland; pajdašija, societas; petlarija, bettlerei, paupertas, cruc. II. 281: sledni šac je petlaria; petljarija, zagr. IV/1 302: da bi vu miru živeli, ne bi tulike bogate i poglavite familie na petljariu

dospievali; pisarija, schreiberei, preš. 97; plebanija, pfarre, zagr. IV.2. 128; gasp. I. 920: Bartol plebanu ostávi; podrtija, ῥῆγμυζ, ruina, jap. 285: inu podrtia te iste hiše je velika postala; škr. 52. 53; ravn. 1/327 preš. 144; poezija, poesie, preš. 95. 144; poganija, heidenthum; poštija, posthaus, gön. 93: na drugi téli so šoulski hrami, poštie itv; prekucija, umwälzung, kr; prepuštija, probstei, perg. 4; prokšija, petulantia, gasp. I. 137: stanoviti stárec luteranske vere predikant, né tak iz pobožnosti kak s prokšije vu Rim je došel; puntarija rebellio reš 108: Lucifer glava puntarie; püşpekija, ἐπισκοπή, küzm. 214: püşpekijo njegovo naj drugi vzeme; razprtija, zwist, entzweiung, zank, streit, preš. 139: de bi med námi potolážil razprtije; 140: oblóžile očétov razprtije s Pipínovim so jármam súžno ramo; ropotija, rumpelwerk, kr; ružnija, gön. 37: ružnia zaprávi človeka, 71; samija, solitudo; skoparija, geiz; sleparija, blendwerk zagr. 119; kr; soldačija, militis officium; sprevedija, muthwilliges betragen, gön. 28: zá man je káran bio on za volo etak noure sprevedie; nagfl. 98: deca z sprevedie si na njega (osla) sejdaž; sudčija, consulatus i súdčija, perg. 20: pod koteroga je suudčyu takova vyes; šatrija i šátriya zauberei, mat. 299: hote da hvaljeno bude njihovo pianstvo, tatbine nekaštiguvane, šátriye, coprije prez pokaranja; šelmarija, schelmerei, cruc. II. 321: taistiga (praznik) doprnašajo v' jegrah, v' oštariah, v' plesoh, v' šelmarij inu v' grehoh, V. 76; 162. 164; škofija, episcopatus, dalm. djan. ap. 1; schön. 293; šmajhlarija, schmeichlerei, cruc. V. 74; španija, das amt eines špan, οἰκονομῆς, küzm. mik. 67: daj račun od španije tvoje; španovija, gemeinschaft: v španoviji krava crkne, nar. poslovica; špecerija, spezerei, dalm. exod. 30, schön. 149: na tu sta ona dva Jezuševu tellú vzéla inu sta tuistu obvila v' pàrteníno, s špecerijami, kakor je teh Judou šega pokopavati; tapecarija, dalm. num. 4: tapecarye tiga dvorišča; tatija, furtum, küzm. 349: nej so se povrnoli niti s tatije svoje; gön. 46: mlaci so na tatii zgrableni; nagfl. 140: niki si po tatii, jalnosti, roblenji ščéjo vrejdnost priiskati; tepešija, vagatio; tepnjarija, lose worte, mat. 163: z jezikom tepu tepnjarie; tovarišija, kr; Turčija, Türkei, preš. 71; 140: željarija, innwohnerschaft, hrv; županija, gesspannschaft.

b) *Naglas na slopci pred tvorkom ija imaju*

α) *sve rieči napravljene prema završetku ion u tugjih rieči: d á*

cija, datio, $\kappa\eta\nu\sigma\varsigma$ (census), schön. 260: jeli je prau, de se cesarju dacia daje? jap. 104: ali je prav, de se cesarju dacia daje ali ne? dišputácija, disputatio, zagr. 4/1. 124: čudna stanovito dišputacia i izpitivanje je ovo; gratulácija, gratulatio; konštitúcija, constitution; légija, legion; pórcija, portion; procêsija, procession cruc. 5/63; mil. 20; gasp. 1/962; mat. 213, u hrv. obično prošécija; rebérija, rebellion, küzm. 266: ar smo najšli etoga možá kügo i nadigajoučega reberio; rekreácija, recreatio, zagr. 4/1. 92: koterello nym je već za rekreaciju neg za trud; tentácija, tentatio, mat. 217: njegve nečiste šálnice jakše jesu za napeljati v' greh pajdaše, nego bi bila njihova skušavanja illiti tentacie; 601: jakše tentacie i hman mišljenja molitve bi nadladale vse i vsakotere tentacie; štácija, station.

β) strane rieči koje su malo ili ništa ne promijenjene primite u jezik: A'zija Asien; bèštija bestia, gasp. 1/939: kaj ovdí iščeš, nesrečna na veke beštia? 952: vsaka beštia biva od druge, ov pak takov bíva beštia od sebe samoga; Cecílija gön. 67; ceremónija, ceremonie, gasp. I. 762: kade ceremonie ili s matere crkve običaji obvršavali se jesu vu cirkvi; ekscépcija kraj. 211: ako bi vu prave právde krivemi probami, jálnemi excepcijami živel; famílija, familie, mil. 266; itd.; gálíja, ga-leere reš. 108; glòrija gloria, preš. 19. 157: glòrija; histó-rija, historia, ili stórija märchen, cruc. 2/13: kateru skuzi leto historio potrdem, 102; gasp. 1/980: posluhnete dve strašne historie; Kalvárija, Calvarienberg, mat. 488: moral bi vas popeljati na kalvariu; kásija dalm. exod. 30; komédija, comoedia, cruc. 2/63: so v' taistem mesti eno lepo comedio imeli; 197: ta svejt je ena comedia inu ravnu kakor per comedij se ne gleda gdu je krajl; 5/109; lílija, lilium, dalm. ev mat. 6; cruc. 2/46: ti si taista bella lilia; mil. 32: o deva od lilie beleja; malvázija, malvasierwein, cruc. 2/32: ne nehajo to negnusno inu smrdečo vodò piti kokar de bi bila ta ner žlahtniši malvazia; matèrija materies gol. 108; proteštácija protest kraj. 147; provîncija, provincia, zagr. 4/1 126; reverèncija kraj. 257: kojemu je tak velik glas bil, da su se ga vsi gradi, varaši, provincie i orsagi bojali; špóngija spongia, küzm. mik 42; gasp. 3/527; Trácija, Thracia, preš. 139; tragédija, tragoedia, preš. 101; žálfija salvia, hrv. itd.

Tako se naglašuju još njeke rieči n. p. brâtija, često brâtja, fratres, perg. 10: brátie, 34: braatie; brátia, 14: braatiu, 12: brâtii; instr. 23: 34: braatium; bú sija hinterhalt, dalm. jer. 51: postavite busie; hamúlija, divinatio, gasp. 3/35: veruju vnogi vu vsakojačke hamulie, vu babje pripovesti; u Belostenca hama-lija; ház bija = lopov, hrv; Ídrija, grad u Kranjskoj (obično Vídrga gen. Vídrje, kao šóga gen. šoje mj. šója po krivoj analogiji prema nòga gen. noje itd.); K olobócija, Schlaraffenland, kr; ládija, navis, češće ládja, preš. 176. 182: ladja; mil. 37. 205: ladia; mul. 517 ládje; m úrdija, posprda čovjeku koji se drži kao da ne zna govoriti, hrv; sekèndija, njeka konjska bolest, hrv; stózija, koji kad što radi rado stoji, hrv; šmrkofíndija, rotzkerl, hrv; šófija = ptica vuga, hrv; špèndija, τροφή, dalm. ebr. 5. 13. ezech. 4 itd. tépsija nagfl. 80: najpotrebnije správe kúnje so piskri, sklejee, tanjejrje, ponvi, kotel, tepsie, moužar, klejšče, lopatica; z árija morgen —, abendröthe, ti si z ário (čitaj z árijo) no sónce narèdil, traun. 184; ko z árija, ki jásen dán obéta, zarumení podóba njéna bléda, preš. 177.

4. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ēja* imaju na *e* u tvorke: istéje i mestéje, pl. innere ofenwand, ravn. 1/256. 360; koléja, orbita; veréja i jeveréja, zaunpfahl, kr,: čuk sedí na vèji, sova na veréji, nar. pjesma; tako i galéja, galeere, cruc. 2/743: cesar zapovej vse try v' galeio postavít; preš. 111: on vpréga Pégaza v galéjo.

5. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ra* imaju naglas na slovcu pred tvorkom, i to

α) *ima velika većina rieči*: bîbra, verpantschter wein, hrv; cándra = prnja fetzen, hrv; cîfra, ziffer; das sich pulzen, kraj. 188: jesi li potroške činil na cifru; ime kravi, hrv; cîmra stubenmädchen (zimmer); cître, pl. cithara, chön. 28: so citrali na svojih citrah; cruc. 2/172: imaš vzeti citre inu citrat; preš. 88: svóje cître vzáme sábo; cîzra zisererbse, hrv; cûndra, podrapana ženska, hrv; čobôdra, pantsche, preš. 159; flûndra, pellex, hrv; gâvtre, pl. hosenträger, riedko sing. gávtra, kr; gvêždra, trozub, kojim se groždje u presiki tuče ili grešta, hrv; hâdra = plahta, hrv; halapûždra, nekakva posprda, hrv; hâvdra, svakovrstan korov megju usjevom, kr; kâmra, kâmbra, kammer, cruc. 2/17. 133. 1448: kambra; trpl. 15. 25. 157: kamra; kâvra truthenne; kîhra, kichererbse, hrv; kîndra, kindermädchen kr. i hrv. (od plur. kinder); klâftra, klafter;

k l ê š t r a, kummetklammer, kr. k n ê f t r a schusterriem, kr; K ô -
k r a dolina, selo i potok u Gorenskoj, ponjemčeno Kanker, preš.
198; k û n d r a, vulva; nepočesana ženska, hrv; isto i k û š t r a
kr; l â j d r a, mulier vaga, pellex, kr; l â n d r a, schmerhaut, ono
što visi od tusta govedčeta, hrv; l â š t r a fensterrahme, hrv.; l î -
b r a, neki novac, cruc. 2/385: se zgliha s čolnarjam z' eno libro
ter mu oblubi precej libro poslati; 5/41. 151; l î š t r a, ona po-
ličica nad prozorom u kući, leiste, hrv; l ô j t r a leiter, dalm. u
predgovoru k ezech. lujtra; cruc. 2/26. 127: lujtra; preš. 40:
lôjtra; gasp. 1/925: lojtre; m â n t r a, m â r t r a, marter, cruc.
2/17 itd; trpl. 104: mantra; m â v r a, crna krava: po noći je
vsaka krava mavra, nar. poslovica kr; grashalm, kr; iris, dalm.
ezeh. 1: kakor se maura v oblakih vidi, kadar je deš šal; dalm.
genes. 9; rav. 1/148; p û t r a, kantica z luknjami na držalu, hrv.
r â š p r a, raspel, hrv; s a l a m â n d r a, salamander, cruc. 5/73: takoršne
bi mogal perglihat uni živali s a l a m a n d r a imenovani; s î k r a, ime
kobili, hrv; s m r d o k â v r a, upupa, kr; š â v r a, ime kravi: če ni
mavra, je pa šavra ist's nicht so, so ist's anders; š î b r a, schiefer,
rav. 1/24; š t î b r a, steuer, cruc. II. 305: plača ob svojm času purgar
š t î b r e; mat. 124: dáču i š t î b r u smrti ne bi bil platil illiti
vumrl, dalm. judic. 1: š t i v r a; š v ê d r a, krummfusz, kr; t î g r a
tigerinn, preš. 162; v î d r a, lutka; ž î g r a, holzzunder; ž l î n -
d r a schlake, dalm. ezech. 22: vus nje kuffer, cin, želézu inu svi-
nec je v peči srebrna ž l i n t r a postala; ž l o b û d r a, blatero, kr;
ž l û n d r a, nevaljana govedina, hrv. — Tako su naglašene i s
predlogom sastavljene rieči: nez m ê r a, intemperantia, rav. 1/8.
19; prem ê r a übermasz šerf. 1/3; prim ê r a vergleich, šerf. 2/257;
z a m ê r a das vermessen, übelnehmen, cruc. V. 276: ony ga pre-
lomio skuzi z a m i r o n y h grešniga djanja; preš. 164: kdor je
prišêl ko jez per nji v z a m é r o; reš. 95: prez zamere; u ugr.
i kajkavštini može naglas stajati i na predlogu: z á m e r a.

β) *imaju ove rieči*: b ó t r a tauf-, firmpathinn, kr. cruc. II. 397;
í k r a, obično pl. í k r e, ova piscium; í s k r a, scintilla; m é r a
mensura; m é z d r a al i m ê z d r a, corii pars interior, mat. 16:
vnogi čini naši na oči samó i zvana kakti vrli viteški i dobri
vigjeni, vu sebi pako illiti v mezdre i nutre grdi, črni; m ó j -
š k r a nâhterrinn, cruc. II. 513: mujškra (s toga možda i m ô j š k r a ?)
upravo fem. prem. masc. njem. rieči (schneider) meister; š p é r a,
dachsparren dalm. exod. 28; cfr. 35. 39 (einfassung).

γ) *ima bèdra običnije bèdro femur, dalm. genes. 24: položi*

tvojo roko pod moju bedro; genes. 32: je on ta sklep njegove bedre doteknil inu ta sklep Jacobove bedre; genes. 32: on je hramal na svoji bedri; jer. 30. 31; mos. 4. 5; gön. 24: bedra je tál tejlja; reš. 2. 240: vudril je bil angel Jakoba patriarku po bedri; sèstra, soror, ali i sestrà.

8) ~ na zadnjoj slovcu u kranjštini ima igra, jęgrà ludus, cruc. II. 149. 222. 265. 579: jegra; u ugr. i hrv. igra srbski igra.

6. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ara* imaju naglas jedne na predzadnjoj a druge na predpredzadnjoj slovcu, prve ~ a druge ~:

α) na *predzadnjoj* slovcu naglašene su: almâra, omâra kasten, cruc. II. 331: te bulši špiže v almaro skrijeta, syn odpre almaro; 384. 395; rog. 412; komâra, ime crnoj kravi, hrv.; košâra, corbis, sporta, zagr. IV/1. 60. 61: kada je čez zid dole vu košare spuščen bil; gasp. 3/543; kozâra, kod pile za drva ono na što se drva meću da se pile hrv.; košarica gdje se kruh miesi; ziegenstall; močvâra sumpf, nagfl. 165; i mōčvara; vozâre pl. stück feld längs der ackerbreite, kr.

β) na *predpredzadnjoj* slovcu naglašene su: bútara, fascis; onus, jap. 49. 180; cruc. II. 358. 537. 557; preš. 166; cítara cythara, küzm. 443. 453; trpl. 35. 80. 91. 120; mil. 82; čútara art weinflasche; glóðara, vrst breskve, hrv.; gúščara dickicht, mat. 235: bi bil hotel v jednu guščaru i grm hititi téllo; kúmara, gurke, kr. cruc. II. 545: ne želite već v' Egijpt se povrniti kumaru inu čebu jesti; rav. 1/115; máškara cruc. V. 164; onégara, oternjak kojim se čizme brišu, hrv.; pústara, desertum, hrv.; žíbara, što znači, ne znam, ali se govori: pijan je kot žíbara, kr. — Bávtara, hlače na bávtaro, je njem. fallthor.

7. Rieči kojim je tvorka ili završetak *era* imaju ~ na slovcu pred tvorkom: góščera = gúščara, nagfl. 167: celou gouste inu poprék nísike goščé se goščere ali grmouvje zovéjo; 170: vuk vu dné se v goščere potégne; kúmera = kúmara, cruc. II. 540: v Egijpti sò veliku rib, česna, čebula, kumer, dijn imeli; — ~ na predzadnjoj slovcu ima: študêra, statera, dalm. jezai. 60; tobakêra, tabackiere, tabaksdose, kr.

8. Rieč kojoj je tvorkom *ira* (yra) ima ~ na i u tvorke: sekíra securis dalm. deut. 19 sekya, traun 183: ony so tvojo hišo s' sèkíro inu s' púntako razdjáli; preš. 172; rez. 136: sekíra; mat. 221: pod vudarci méčov, sekír, britvih; mjesto ira dolazi éra, cruc. II. 263: so v' roki držali mesary sekero; V. 158: sikera;

trpl. 59; *seké re* se vidijo kumes leščiti; razbijájavo navküpe njega nápravo s *sekirami* i z bárdami.

9. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ora* imaju na slovcu pred tvorkom: *bóčkora*, stara poderana čizma: *némam drete nit smolê* — čim bi krpal bočkore, nar. pjesma hrv.; *bútora* = bú-tara, dalm. jezai 45, itd.; schön. 138. 234; zagr. V/1 289: postavemo na peldu dva človeka *butore* drv na plečah svojeh noseče iz loze domov; *címbora*, vrst šljive, kr.; a hrv. *címbola*; *čádora*, kurze tabakspfeife, kr., *hásora*, plahta od rogoza, što no meću na kola kao pokrivalo, hrv.; *lábora*, mergel, sandstein, kr.; *mátora* i *matôra* (—ôra), ime svinji, hrv.; *sívora*, vetula (die graue haare hat). — Ipak imaju na o u tvorke: *komôra*, kammer, gasp. 976 itd.; *kozôra*, košarica od kore za jagode, kr.; *iprosôra*, pfanne; Murko lex: *prosôra*; *remôra*, rog 113.

10. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ura* imaju malo ne sve na u u tvorke: *ahačûra*, vrst kruške, kr.; *balatûra* (balatura) ganjak pred kućom, hrv.; *cezûra*, caesura, preš. 111; *figûra*, figur, cruc. II. 85: mana je bila ena prava figura ali spomin nebeskiga izveličajnja; 127: ena figura ali senica tega s. imena je bilu tu dreu tega živejna 541: Izraeliterij so ena prava figura tih grešnih kršenikou; *frfûra* blatero, hrv.; *hižûra* haüschén; *hurđajûra*, pogrda ženskoj glavi, hrv.; *kapûra* = suša kamo drva meću da ne zmoknu; na groblju ona kuća za mrtve, todténkammer, hrv.; *kla fûra* blatero, kr.; *kočûra*, elende hütte, kr.; *kostûra* schnappmesser, gasp. 127: kosturu za zvršeno obrezavanje pripravnju je držala: 657; *kozûra* ramus viridis decerptus, kr.; *mežûra* (mžûra) = čéšpljevec, jelo od friških kuhanih sliva s kruhom narezanim u nje, (u Kranju); *natûra*, kraj. 157: *vu natûre*; gasp. 127: meso od *natûre* belo prav črno je se videlo; *odûra*, pogrda ženskoj glavi, hrv.; *šušûra*, kokoš kojoj je perje natrag okrenuto, hrv.; *užûra* wucher (usura) gön. 37: *užora* kraj. 210: *ožurum*: gasp. 931: z grehi tvojimi skúposti, nenavidnosti, duhovne lenosti, u *žure*, vtrgane težakom pláče; trpl. 11: *užora*: ki svoji' pejnez na užoro ne dava; *žabûra* = žaba, rana. — Na slovcu pred tvorkom ima naglas *lám bura*, njeka zdjela za mlieko, sravni *lùbura* u Vuka.

11. Rieči kojim je tvorka ili završetak *la* imaju naglas na slovcu pred *la*, i to

α) *imaju ove*: *bíla kürbisblatt*, kr.; *déčla puella*, dalm. ezech. 9; *dékla*, ancilla; *virgo*, dalm. ev. mark. 14; itd.; schön. 332;

jap. 233: dekla; cruc. II. 164. 531; küzm. 344: dejkla; perg. 8: diekla, 7: dyekle itd. gr̃la = grlica, hrv.; kila, hernia, gasp. 663: šest vu raspuku téla iliti kilah je ozdravelo; 645: vu betegu pako ráspuka, ali kak drugi govore, kile postavljeni; píla, feile; säge, cruc. II. 312; síla vis, perg. 4: siilu, 6: sylu, 5: siilum, 16: sylum, ali 5: sile, 6: silu itd.; stréla, sagitta; cruc. V. 79; túle i túle pl. der beim hecheln herabfallende flachs, kr.; víle gabel, heu—, mistgabel; žíla vena; ž v ále, pl. pastomis.

β) *ima velika većina rieči*: barígla, lagenna, dalm. jerem. 13. sam. 1; bākla fackel, schön. 114. cruc. II. 16; bārla, visoka djevojka, hrv.; bērgla, krücke, kr.; būrkle, pl. ofengabel, hrv. brukle (od furcula, furcla); cīkla, beta; cīpla schlagader; cōkla, holzschuh, radschuh; dēpla, höhle; dākla, vrst posude za mlieko, štj.; fābla, fabula, cruc. II. 229. 244. 259. 276; fāfla flügel gol. 80 etc. a i tāfla gol. 10. 13; frūgla, beule, ono što naraste kad tko koga stuče, hrv.; frūla, hirtenpeife, hr.; gājžla, geisel, peitsche, cruc. II. 8. 549; V. 69; hēhla, cachinator, kr.; jāgla breikern; jāsla āsla, apostema; kāhla kachel, pl. ofen nagfl. 45: (vu šouli) jeso samo edne kähle; 57: kähle na tou nūcamo, da po nji hrambo kūrijo; kēhla struma, gasp. 3/461: Andreji veliku kehlū obnašajučoj; kāndla i kāngla kanne, krug, dalm. exod. 25: kandla; num. 4; tert. reg. 19. kībla, kübel; kōkla, kvōkla, gluckhenne, schön. 25; i jap. 113: kōkla; krūgla, krug, krügel, dalm. jerem. 19; ev. joann. 2; cruc. II. 341: kruglo mu poda ter pravi: vzemi inu pij, de bi zlodja popil; kūgla, kugel; Mīdla Marie rog. 291; ōrgle, pl. mjesto orgule, orgel, cruc. II. 547: zgonovij inu orgle se ne postē slišat; pīdla, vrst šljive, hrv.; prēkla, stange, rog. 474; kr.; pūkla buckel, höcker, gön. 44: na plēčaj njemi je pūkla zrasla; pūžla, ime kravi, hrv.; rāhla, stange, štj.; rāšpla raspel, sravni rašpra, hrv.; rōgla, furca; skōbla art hobel; skōdla, schindel, jap. 275: so na strēho gori zležli inu so ga skuzi skōdle doli spustili; smōdrīgla, topfdeckel, štj. sprēgla σπῖλος, küz. 354: de bi jo postavo sám sebi odičeno tákšo cérkev, ka bi ne mejla spreglo ali grbo (μὴ ἔχουσιν σπῖλον ἢ ρυτίδα); stōgla schnurriem; sūrla, ženska koja rado bez posla stoji, hrv.; svīla seide küz. 459: krama.. škarlata i svile i tafute; šerāgle, pl. tragbahre, hrv.; šprīkla, leiter-sprosse, vogelhaussprosse, cruc. II. 383: na šprīklah tījh lujter je vidil nikatere duše stati; štābla staffel, dalm. 3. reg. 10; štōrkla, ciconia; ein ungeschickter, dalm. lev. 11; deut. 14;

cruc. II. 289: štorklam je zapovedal, de te mlade imajo tem starom špižo nositi; štôrle, pl. stelzen, hrv.; štûrla, liena ženska, sravni surla, hrv.; šûbla, ein schusterwerkzeug, cruc. II. 312: šušter ima dol djati svojo šublo; švêla, neka riba u potoku Gradni, koji teče kroz Samobor; tâbla, tafel dalm. jerem. 17; têgla, bügelholz, gladilo za rubje (= gladež) štj.; trâgle plur. štj. = trâge, kr. tragbahre; ûbla, hobel, cruc. II. 263: tišlerij so v roki držali ublo; 312: ima na strani pustiti tišler svojo ublo; vôtla cavum höhle nagfl. 123: vu človeki tüdi jeso vu voutli života vsi eti táli kakti: vu zgoránjoj voutli je sápen gút, plúča, srdce.

Ovako su naglašene u kranjštini one rieči na la, kojima se označuje žena po muževu (gospodarica po gospodarevu) pridjevku s tvorkom *et* = **т**, gdje t pred l izpada: Boštêla: Bošte, gen. Boštéta (Zalog); Francêla: France, gen. Francéta (Duplje); Gošêla; Goše, gen. Gošéta (Zalog); Jeršêla: Jerše, gen. Jeršéta (Bela), Smolêla: Smolë gen. Smoléta (Štanga); Tomêla: Tome, gen. Tométa (Medvode); Tomšêla: Tomše, gen. Tomšéta (Križ kod Tržiča).

γ) imaju mêtla, mèkla besen i òsla, cos; tako bi mogle biti naglašene i čèsla, weinschädel, pèrla huda ženska, krava ili kokoš, hrv. i tèsla ascia.

δ) ~ na zadnjoj slovi imaju iglâ, jëglâ acus, (jegla gol. 108;) i meglâ to je mēglâ nebula; tako je u kranjštini malo ne svuda, a drugdje imaju naglas na predzadnjoj ígla, mēgla.

12. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ala* imaju naglas na slovcu pred ala: cîmbale, pl. κύμβαλον, preš. 69; küzm. 316: cimbole; trpl. 120: cimbolami: dépała, unterirdische quelle, kr.; krávala, agolum; stúpale pl. stufen, stiege, gasp. I. 72: tuge naše jesu kakti jedne stupale na križ Jezusa Kristuša, po kojem z ráven vu nebo dohajamo; víhale pl. stulpstiefel; vížale, pl. stelzen, kr. — Na prvom a u tvorke ~ ima piščála schalmei obično piščal; rez. š. 159: piščála; risále pl. pfingsten, gön. 90: risále; okouli risál obzeleníjo travnici; i štibála stiefel, kr.

13. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ela* imaju sve na e u tvorke ~: ambrêla regenschirm; bučêla, čebêla, čbêla, žbêla, čmêla, čêla, včêla apis, dalm. psalm. 118: čebela; traun 298: čebêla; cruc. II. 357: čebella, tako igol; trp. 97: včêla; zagr. V/1. 157: ne vam med delate pčele; dežêla obično dežêla regio, terra, preš. 28. 45. 99. 127. 138. 188: dežêla = dežêla, traun.

41. 103. 151. 264. 265. 266. 267: dežela, što on piše dežela, što se ima čitati držela, a 200: deželo = deželo; ugr. držela, küzm. 253; trpl. 15. 34. 38. 49. 53. 62. 81. 86. 88. 89. 94: držela; globela, hohlweg, kr.; imela, omela, hmela, mela (mela) mistel, hrv.; kamela, camelus, dalm. jerem. 2; ev. mat. 19. 23; jap. 111. 361: kamela, a 90: kamela; cruc. II. 478; ugr. kumila, küzm. 38. 47. 147; kanela kanel, zimmet; kapela, kapelle, dalm. jer. 35 i cruc. II. 426: kapella; perg. 44: kapyela; mil. 20; krepela, pl. malen jarmiç, štj.; opletela haarzopf; ržela eiserner hebel zum steinbrechen, kr.; smrdela wucherblume, kr.; srdela, sardelle cruc. V. 231: moja srdella je bulši kakor vaše; gasp. I. 684: ova srdela je bolša nego vaše; nut zagrizne svoje mastne srdele falat; škudela, schüssel; schale, wagschale, dalm. exod. 25; preš. 149: škudela njega bilà ni niž' od skléd'ce mójè; zdela schüssel, hrv.

14. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ila* (i yla) imaju na i u tvorke: gomila (kadkad i gomila), βουός, erdhügel, preš. 179; küzm. 107: gumila, tako i trpl. 57; nagfl. 171: prizdignjenost zemlé, či je nej velika, se gumila (brejg) zové; kobila, equa, perg. 35: gen. kobyl; rez. 136: kubila; rogovila, hornartiger auswuchs, rog. 473: rogovyla.

15. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ola* imaju većinom na slovcu pred tvorkom: bútola (i bütula), vrst jabuke, hrv.; cingola i cingola, euphorbia, hrv.; gámbole, pl. baufälliges gebäude, kr.; kánkole, pl., art schubkarren, Murko lex; pívola, hirudo, štj.; škramola, arbor cava, kr.; imaju címbole = cimble; frnîkola, steinkügelchen zum spielen, kr. = špékula u Zagrebu. — Na predzadnjoj slovcu imaju naglas: bržóle pl. rostbraten gasp. 3/437: cvrči pripekano meso kakti brižole pri ognju; kamižola, kamisole, cruc. V. 42: i kožola, hemdkragen; pištola, cruc. V. 51. — Mákula kraj. 112.

16. Rieči kojim je tvorka ili završetak *lja* imaju na slovcu pred tvorkom naglas, i to:

α) imaju malo ne sve rieči: brislja wischfetzen; brizglja, spritze; čaklja contus, harpago hrv.; čfnklja, crna kobila; čuklja, membrum mutilum, hrv.; gôdlja, wurstsatz, kr.; gôflja, groszmaul kr.; grêblja kuhinjsko orugje čim se oganj i pepeo skupa grebe (sgrée), kr. Jenkôtlja, žena mužu komu pridjev Jenko, gen. Jenkota (Nova vas, kr.) kêhlja, kropf; kîklja, unterrock der weiber, kittel, cruc. V. 44: kitla; knôflja,

spänadel. kr.; kûzljja hüdninn, kr.; okrîljja, schurz; perîljja i prâlja, lotrix; prêljja, spinnerinn, hrv.; rôglja, furca; obieljena grančica (omorikova) na koju jagode natiču, kr.; ščînk-lja finkinn, kr.; šprînc-lja nisula (sravni sredovisnjem. sprinzelin des sperbers weib); švêljja, nächterinn, hrv.; terîljja i tîljja, brechlerinn; tkâlja textrix; vâdlja, wette, schön. 34: za dobro vaddio sim se mujal; cruc. II. 358: za valde (pogrješno mjesto vadle) dirjete; V. 80: so h tej miži za vadle tekli; vračîljja, sanatrix: zâjklja, häsinn kr. (mjesto zâjkulja).

9) ima nedêljja sonntag; a ima pêtjlja (pênklja masche, kr.

17. Rieči kojim je tvorka ili završetak *alja* imaju ' na prvom a u tvorke: kobálja, hackse, kr.; podsnehálja, brautjungfer, štj.

18. Rieči kojim je tvorka ili završetak *elja* imaju na e u tvorke: kodêljja, stupa; vrtêljja: na kolac u zemlju zabiven u plotu dva unakrst zabivena kolčica tako da se kreću, čim se ulaz čovjeku otvara a marhi brani, kr. Na slovcu pred elja ima naglas dételja, trifolium.

19. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ulja* imaju ' na u od tvorke: barnúlja, ime kravi, hrv.: Benkúlja, žena muža, komu je pridjev Bènko (Križ kr.); Bizjakúlja, žena muža, komu je pridjev Bizjäk (Bela); Blažkúlja, žena muža, komu je pridjev Blažek (Bela i Križ, kr.), blebetúlja, femina garrula, kr.; bregúlja hirundo riparia, kr. cedúlja, zettel, hrv.; Čepkúlja, žena muža, komu je pridjev Čepèk, gen. Čepkà Križ kr.); čehúlja, češúlja racemus; črnúlja, crna krava, svinja, hrv.; dragúlja, ime kravi, hrv.; frfúlja = blebetúlja, kr.; harmúlja, posprdo ime, hrv.; Jahúlja, žena muža, komu je pridjev Jaháč (Hlebce i Hraše kr.); jegúlja, anguilla, kr.; kadúlja, salvia, horminum, Murko lex; klepetúlja, femina garrula, kr.; kopúlja, ona sprava čim so proso, repa okapa, kr.; Kosmatúlja, žena muža, komu je pridjev Kosmät (Bela); kosmúlja, vulpes, kr.; krezúlja, ramus viridis decerptus, kr.; kurtúlja, krava, kojoj je rep ili uho prisječeno, hrv.; kustúlja, schachtel, hrv.; Perkúlja, žena muža, komu je pridjev Pèrko, (Križ, kr.); plavúlja, ime kravi, hrv. prdúlja = prda, vrst vrbove svirale, kr.; Pezdkúlja žena mužu komu je pridjev Pezdek gen. Pezdkä (Štanga); rogačúlja, weibchen des hirschkäfers, kr.; ropotúlja, klapper, kr.; rosúlja, ime kravi; njeka bilina, hrv.; snešúlja = sneha, štj.; strgúlja, schabemesser,

kr.: Špehúlja žena mužu komu je pridjev Špeh (Štanga); Šti-
húlja, žena muža komu je pridjev Štih (Štanga); tancúlja, koja
rado pleše, hrv.; trnúlja, schleedornfrucht, kr.; vekúlja, koja
rado plače, kr.; vidrúlja, ime kravi, hrv.; volkúlja, lupa, kr.;
vragúlja = vražica teufelsweib; zvončkúlja ravn. 1/161:
z' bóbni in zvončkúlami; 319. — Na slovcu pred ulja su nagla-
šene: rûngjúlja, posprda dugoj ženi hrv.; zêkulja, ime
kravi, hrv.

20. Rieči kojim je tvorka ili završetak *na* imaju naglas obično
na slovcu pred tvorkom, i to

α) imaju malo ne samo one nesastavljene rieči, u kojih *pred*
tvorkom na stoji *vokal* (amo računajući i r i o l, u = *м*): brána,
occa gön. 24: brána; cénà pretium, perg. 46: cyena; désna
đežáz, upravo je adjektiv u fem.; preš. 48: meč krvávi v môčni
désni; trpl. 67: štero je sadila dejsna tvoja; 36: skaži čüda
z dejsnov tvojov; 59. 113; glína, cœnum, dalm. jerem. 18.
glyna i glina; jezai. 44. 47; cruc. 5/41.; lúna, mond am himmel
dalm. jer. 31; cruc. 2/12. 47. 472. 537. 5/242; preš. 8. 62. 63.
65. 66. 67. 152; ménà tausch, wechsel, perg. 26: negda je te
negda imyenie na myenu daano veče vryedno od onoga, kotero
za nje dadę; péna, spuma, cruc. 2/454: pejna; preš. 181: péna;
gasp. 1/827; rána, vulnus; rávna planities, dalm. genes. 19;
jer. 21. 47. 48; deut. 3: vsa mesta v ravni; josve 9: na gorrah
inu v ravnah; slána, pruina, cruc. 2/41. 107. 488; preš. 142.
182. 187; slína, saliva; sína, δορυάς; sténa, paries, preš. 18.
119. 164; trpl. 42. 43. 48. 106: stejna; mil. 38: stá voda kak
dve zidane stene razdeljena; strána ali često strâna, pars;
perg. 75: straana, straanu, al' i strana, stranu; 65: za legacije
obeju dveju stranu; 92: obe dvie strane imata z oči biti pred
nekim pitačem i onde morata pravdu imati, itd.; mil. 38. itd.;
gasp. 1/976: strána, itd.; strína, žena otčeva brata dalm. levit.
18: ona je tvoja strina; gasp. 1/754: vu hiži strine svoje;
strúna, chorda, dalm. psalm. 33. 92. itd.; jap. 74. 235. 360;
preš. 5. 46. 70. 81 itd.; trpl. 25. 60. 76. 117; gön. 18: strüne
rümijo (= hrumé); kraj. 280: iz konjskeh strun; štréna, strähne,
kr.; trúna holzschwamm, hrv. (valjda mjesto trudna, sravní tród
тpадъ, d pred n bi izpalo, kao u jena, glana, mjesto jedna, gladna);
vólna, vúna, lana; vrána, cornix; vúna (= volna?) njeka
ptica: gön. 22: vuna lepo zláto pérje má; žólna, žúna,
picus; gön. 36: žuna lepo žúto pérje má. — Na predpredzadnjoj

slovci je naglašena rieč vájkušna obično demin. vájkušnica, dalm. ezech. 13: vajkušne delate pod pazduhe.

9) imaju *prvo s predlogom sastavljene* rieči: izmêna, aus-
tausch; wechselbalg; obnôžna, ono što čmela na noge nabere,
kr.; opomêna, admonitio; polična, untere fichtenrinde, kr.;
popôtna, reisezehnung; premêna, umtausch, veränderung;
zamêna umtausch, — drugo *večina nesastavljenih* rieči osobito
kad im je *suglas pred tvorkom*: bârna, ime kravi, hrv.; bâsna,
fabula; blâzna, zagr. 4/1. 188: počel je kleti g. boga, b. d. Ma-
riu i vse svetce nebeske, koje blazne iz prokletoga gubca svo-
jega bljujući, nut pokazal mu se je jedan peklenski duh; bôjna,
kampf, nagfl. 108: šteri vas je kokotečo boujno vido, naj mi
povej; gön. 41: blouda vu repatoj zvezjdi znamejnje bojne
vidi; predge: za to je tüdi vu bojni prejšo; trpl. 62. 105:
bojna; câjna handkorb, rav. 1/106; dêsne pl. gingiva; dîsna,
ime kravi, hrv.; dvôjna dubium, mat. 270: prez vsake dvojne;
gmâjna: gemeindewiese cruc. 5/88. 199; grâna zweig, hrv.;
grîvna i grivnja, njeki novac, perg. 44: kotera (grivnja)
čtiri dukate ili čtiri sta soldinov čyni; hîšna, stubenmädchen,
kr. upravo adj. fem.; preš. 40. 85: hîšna; kôčna, onaj lanac,
kojim su krave u hlievu privezane, kr.; Kôčna, ime brdu
u Gorenskoj; krôna, corona, dalm. Timot. II. 4; cruc. 2/19.
71 itd.; korouna küzm. 443. 444. 451; trpl. 16. 34. 110; k o-
rûna, mil. 312: korúna; mil. u predgovoru: korúna; gasp.
1/935 itd.; latêrna, lampas dalm. jer. 25; schön. 114: z latêr-
nami; rog. 468: latêrna; lučêrna, lampas, mat. 306; réč božja
je kakti dupljer i lučerna („luchyerna“) pred nami vužgana;
postôjna aquila, škr. 70 (ako rieč amo ide); râhna, zungen-
fertiges weib, kr.; rêna, hafendeckel blechern oder irden, kr.;
sîlna, ono u što crkovník u crkvi novac skuplja, kr. (upravo adj.
fem. ali u složenoj deklin.); sûžna, serva, cruc. 2/517: katera
(duša) je sužna tiga satana; štêrna, zisterne, brunnen, dalm.
levit. 11: cruc. 2/102: per Jacobavi šterni; 219: kadar greh
doprneseš v' šterno padeš, kadar pak hudo navado sturiš, šterno
zapreš cruc. 5/84. 242 jap. 421: šterna; tověrna i tobêrna
wirthshaus, dalm. jerem. 16; ûjna, uxor avunculi; ûstna, la-
bium; — treće rieči koje se grade od *muških rieči na ič*: bra-
tîčna, neptis gasp. 3/445; gospodična fräulein, dalm. jezai.
47: pojdi doli, gospodična, ty babelska hčy; cruc. 2/195.
248; preš. 45. 73. 85. 128; gasp. 1/780: zebere iz vučenic ne-

koje gospodične; 820: gospodična Eufrazia, kak ti se dopada naš kloster? 975: počne ova med gospodičnami ljubljenu sebe kazati; sestrîčna filia sororis; stričîčna, consobrina; tečîčna, consobrina; tetîčna, matruelis; ujčîčna, consobrina; zavîčna, schwester des mannes.

γ) Dalje nego na predzadnjoj slovci naglas imaju rieči, koje se prave od masculina s naglasom na predzadnjoj slovci u sing. gen.: Kârelna (čitaj Kâruna), žena muža komu je pridjev Kârel, gen. Kârla (Bela kr.) Požr'lna (čitaj četveroslovčano Požr'una) žena muža, komu je pridjev Požr'l, gen. Požr'la (Tatíneć kr.) Genetivni i promieni se dakle na .

δ) Rieč koja ima u slovci pred na poluglas ima u kranjštini . na zadnjoj slovci a ta je stɛgnâ obično u plur. stɛgnê ili stɛgnê, via inter duo septa, kr.; a gdje se slovka pred na naglasuje ima .: stágne (stògne).

21. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ana* imaju malo ne sve . na prvom a u tvorke: belána, biela krava, hrv; bratána, kći bratova; brezána, ime kravi, hrv; burána, ime kravi, hrv. čelána, ime kravi, hrv; čogána, ime kravi, hrv; glavána, groszkopf; ime kravi, hrv; Košana, selo u Kranjskoj; Ljubljána, glavni grad Kranjske (Laibach); logána, ime kravi, hrv; margarána, malum punicum dalm. num. 3; cruc. 2/261: de vtargamo sledno uro eno margarano; škr. 147: ali so margaráne pognále; 149: ali so margaráne cvèdle; plavána, ime kravi, hrv; podgána, ratte, cruc. 2/343; rog. 26: podgáne; poljána, planities; poradána, inn- und auswendig mit mörten beworfene wand, kr: rigjána, ime kravi, hrv; roglána, krava dugoroga, hrv; sestrána, kći sestrina, hrv; Sežána, selo u Kranjskoj; sivána, ime kravi, hrv; sredána, ime kravi, hrv; štrafána, drevno koje konje u štali oddieljuje, hrv. — ima: kritjána, christinn, preš. 50. 182; krstno ime Marijána, Marjána, Morjána; a na slovci pred ana imaju naglas; Mójstrana, selo u Gorenskoj, i smétana uz smétena, sahnje, nagfl. 94: z- mlejka de smetana.

22. Rieči s tvorkom ili završetkom *ena* imaju . na e u tvorke: balêna, balaena, dalm. genes. 1; cruc. 2/120; Jonas od te velike ribe balene nej bil sceran; zagr. 4/1. 270: Jonas je izešel iz trbuha morskoga strašila ribe balene; sklezeêna ili slezeêna, milz; tako i Alêna Helene, rog. 194.

23. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ina* imaju naglas ili na

i u tvorke ili na slovcu pred tvorkom; riegie dalje prama početku rieči, što obično biva, kad pred tvorku dolazi slovka ov, ev.

a) *'na i u tvorke ina imaju*

α) *njeke od koriena graggjene ili od drugdje primite rieči:* blazína, pulvinar, nagfl. 164: ž nji' (konopél) lepšega plátna šívajo zvôn toga platene lače, prté, blazine, brisače; gasp. I. 661: pod blazinum skriveno oružje; kalína i kálina, ligustrum vulgare, hrv; trübsal, mul. 191: ali su mu tuliko vekšeh suz i kalin zrok bila; klapína, čovjek s velikim šeširod da jedva izpod njega vidi a lagahno hodeći hrv; kolíne, schweineschlahten, wurst-geschenk; kopína, rubus; ledína, ager incultus, preš. 97; lupína putamen; luščína, putamen, dalm. levit. 111: schön. 287; ravn. 1/179; malína i málina, rubus, συκομορέζ küzm. 144. 148; trpl. 64: nagfl. 167 rubus: med velikim drevjem logouv jeste gde te nisko grmouvje kakti lejske, trnine, glog, maline, ščipek i drugo trnje; gön. 91 morus: pred hižov maline stojíjo z-rasprestrejtimi vejkami: mrcína, aas, mil. 430: megj onemi črvivemi mrcinami je ležala; prtína, staza po sniegu, kr; skomína stupor dentium, ravn. 1/243; stopína, stupína vestigium, cruc. 2/58. 434. 477; gasp. 774: reš 81; stružine, pl. ramentum; tropíne, pl. acini expressi; dalm. num. 6.

β) *ove rieči graggjene od jednoslovčanih substantiva:* brežína: breg, nagfl. 171: prizdignjenost zemlé, či je nej velika, se gumila (brejg), gde so bregouvje na gousti prizdignjeni, brežína, i gde se brejg v ednem tekáji vleče, gora zové; 192: gdare sunce gori príde, zláte tráke vržena drevje i brežíne; črepína čepína: črêp, cranium; darína: dar, ravn. 1/141. 149. 321; dolína: dol rez š. 136. 231: dulína; družína: drug, societas, cruc. II. 394: držina; küzm. 234: držina; mat. 787: družina; gradína: grad trpl. 74: razrúšiš ves zíd njegov, razvalaš gradíno njegovo, (traun: trdjave); konjína: konj, pellis, caro equina; krajína: kraj, regio, küzm. 256: gda bi pa sprehodo one krajíne, 297. 340; trpl. 50. 59. 64. 80. 87. 119; küzm. mik. 12; nagfl. 142: eta krajína se zové med pounočjouv i shodom ležeča krajína; al i krájina, küzm. mik. 70: idouči Jezus s krajín Tirusa prišao je po Šidoni k mourji Galilaeánskomu med krájinov Dekapoliša; perg. 5; mil. 117; krtína i krtína: krt, maulwurfshügel, kr; lastína: last, eigenthum, dalm. exod 19; ev. joan 1; schön 21; lovína: lov, jagd, jagdbeute, nagfl. 87: na lovinu núcani psi se jágerski psi zovéjo; ložína: log,

zemlja kad se obdjeljuje, hrv; mehína: meh, hülse; mišína mäuseloch; mlajína: mlaj (koth hrv.) ungeziefer, trpl. 64: gda, je na nje püsto mlajino, kaj je njé ješla i žabe, kaj so je pogübile (dalm. psalm: 78 i traun 199 imaju na tom mjestu: muhe); trpl. 40: znam vse ftice gour i mlajína polska je pred menom (dalm. psalm 50: vsa žlaht zvirina, a traun 122: vsa polska lèjpota je v moji oblasti), trpl. 87: on je velo i prišle so kobilice i mlajína nezračunano (dalm. psalm. 105: vse žlaht muhe, traun 266: kobilce inu ke bri); nagfl. 117: jeli poznate podgani, miši, mühe, pávuke, mravlé, kébre, steníce, buhé itd? Té stvaré se poprejk hížna mlaína zovéjo; osína: os, arista; pečína: peč, πέρρα, küzm. 312. 445; trpl. 20. 32. 48. 63. 68. 78. 87. 95; küz. mik. 24. 25. gasp. 1/648: Peter herceg je pečína — v kojem gori ljúbav sína — otca vekivečnoga; 898; itd; polšína: polh, bilchmausfell- oder fleisch; psína: pes; canina malitia, zagr. 5/2. 38: od koga ne nadajuči se nikakve psine; zagr. V/1 260: je povedal otcu svomu psinu svoju, koju je divojčice Dine vučnil, itd; sitína: sit, juncus; strnína: strn, stoppelgetreide: ščetiína: ščet, seta; trstína: trst, arundo, kraj. 126; gasp. 1/907: vu ruke njegove postavili su bat od trstine; zidína: zid, murus, küzm. 463. 463; gasp. 1/867. 941; zverína: zver, fera, bestia, dalm. djan. ap. 10; jan. rezod. 7 itd: zvirina; cruc. 2/104; küzm. 234. 444; trpl. 40. 53. 60. 65. 85. 120: zvirína. — Tako i njeke rieči i onda, kad pred ina dobivaju slovku *ov, ev*: brodovína: brod, überfuhrgebür; domovína: dom, patria, preš. 95: v drági slovénski v krotèn ni domovíni vihár; šerf. 1/2; perg. 1. 7; mil. 23; gasp. 1/41: zajdemo vu istinsku domovínu naše dike nebeske, 660; 947, itd; kraljevína: kralj, regnum; mlezovína: mlez, mlieko od krave, kad se steli, što no ne valja ništa, hrv; mostovína: most, brückenmautgebühr; polovína: pol, hälfte, ugr. skraćeno polójna, nagl. 192: gvúšno je tak, kaj je visina nébe nej polojna globi, liki se nam bidti vídi, nego takša kak eden znoutra voutli golombiš, i kaj je pout sunca nej polojna globára; rodovína: rod, affinitas, jap. 254: Jóžeph je bil iz biše inu rodovíne Davida, rav. 1/189; trgovína: trg, handel; mat. 508: koje (dobičke) vkup spravljate po krivične trgovine; vedovína: βῆδ fatidicus kraj. 183: jesi li šta zuedal ali učinil zuedati od vedovín ter vúhvic vojskom, rešetom? vekovečina: vek perpetuitas, haereditas.

γ) Njeke od *dvoslovčanih substantiva* gragjene rieči: brdína:

bŕdo, collis; deklína: dékla, puella; drobtína: drôbta, brodsame; cruc. II. 64: duše nejso ena droftina s. duha; 245; rog. 426: droffine; gön. 63: gledaj malo mravlou, kak velko drobtino vu goubčeci drži; a kraj 265: dróbtina; gabrína: gáber, weiszbuchenholz; glavína: gláva, kopfstück; hajdína: hájda, buchweizen, nagfl. 113: goloubje živéjo s pšenícov, gyečmenom, kukoricov, prosom, hajdínov, konopnim semenom; korenína: kôren ili korên, radix, cruc. 2/510; preš. 99. 178; kozína: kôza, bocksare, kr; kozlína: kôzel, bocksfell oder fleisch; leščína: léšča ili léska, corylus; luskína: lûska, dalm. ezech. 29: jest hočem te ribe v tvoih vodah na tvoje luskine obésiti; maslína: máslo, oliva; i máslina; mesína: mèsò ili mesò, od govedske kože porezano meso za kelje, hrv; mužďžína: mužďža, morast, sumpf, gön. 48: pleše od radosti po mužďžini, štera se daleč okouli zible pod njim. — zupp! k ednomi hipi se mužďžína prepadne i plesec se do pázdji v njou pogrozi; öročína: örok, erbe, erbsbhaft, küzm. 343. 348. 353. 362. 366; trpl. 38. 48. 65. 77. 78. 86. 87. 89. 103. 108. 111. 112; ovčina: òvca, caro ovilla; planína i plamina od plana (starosl.) Daničić osn. 162, drugčije korieni 287. alpe, alpenwiese; rez. 109: planína; plešína: pléša? o marhi: kakve je plešine? = plemena, hrv; rbína: rba, grünne nuszschale; rodbína: rodба, cognati küzm. mik. 16; gasp. 1/875. 925, itd; sredína: sréda, mitte, trpl. 82. gasp. 1/45. etc. svinjína i svinjina: svínja, caro suilla; škrbína: scharte, rez. §. 136: škerbína; tatbína hrv.; tatvína kr.: tatba, tatva, furtum, perg. 3; mil. 27; gasp. 930; mat. 50 itd.; dalm. joan.; rez. 9. itd.; jap. 71; cruc. 2/379. 381. 536. 555; škr. 19; travína: tráva, gräser, nagfl. 196: gda toplejši dnévi prído, travíne obzelenijo; 156: med travíno künje sliši grajh, grajščič, krumpiške, šaláta, zeller, zelje, itd. poprejk ves pouv künje je travína. Ovako i njeke rieči, kojim pred ina stoji slovka ov, ev: cestovína: césta, strassengebühr; kotlovína: kòtel, kupfer, cruc. 2/452: kotli so s' te črne kotlovine inu z' želeža sturjeni; zgodoína: zgóda historia, ravn. 1/304.

đ) Rieči gragjene od *adjektiva* osim onih na ski, (komparativa), *participá*, *numeralijá*: belína, candor; bistrína, limpitudo, mil 56: potočna bistrina razveseli varaš božij; blizína, propinquitás, mat. 93: zbog susedstva i blizíne.. blizína kraljevstva vekivečnoga; bolečina, dolor, cruc. II. 98. 527; preš.

5. 22 itd. brodnína = brodovina, naulum; brzína, velocitas; celína, integritas, terra inculta; mat. 540; cestnína, strassengebühr; četrtína, quarta pars, perg. 2; čistína, mundities reš. 125; ěrlenína, rubor, hrv.; ěrnína, nigredo; trauerkleider; dalečína, longitudo, nagfl. 121: jeli vídite kćojno? dalečino? daljína, longitudo; davnína, antiquitas; debelína i debljína, crassitudo, pinguedo; desetína, pars decima, dalm. ebr. 7; cruc. 2/375. itd.; perg. 49; devetína, pars nona, perg. 49; divjína, das wild, res. 24: dujina; dnína, tagehlon, ravn. 1/110: dnjina; dobrína, bonitas, virtus kraj. 107: povékšaj duha poniznosti, trplivnosti, mertučlivosti, darežlivosti, krotkočē, tihočē i ostáleh dobrín; dolžína, dužína, longitudo, perg. 25: dužyna; gasp. 1/787: zemlje dužínu i širínu za grob bi bili mérići; mat. 294; drobnína, kleinvieh; gliblína, profunditas, hrv.; globína, globína, profunditas, mil. 53: srce moje reč dobru iz glubine izgovarja; zagr. 5/2. 7: visoka glubina je bitje božje; gasp. 1/17: iz glubine srca ponizno reci; 18. 52. 667: vu neizgovornu vendar grehote glubínu je se prehitil; 853. 919 itd.; mat. 25. 551 itd.; globlína, glublína, nagfl. 198: ka se mejsec vu velikoj globlini nébe gible; mil. 38: vu glublyne vode človek živ posta; mat. 490: v glublynu zemlje prepadajučega; globočina, profunditas, cruc. 2/302; preš. 154. 168. 179; küzm. 290. 351; trpl. 28. 53. 54 itd. nagfl. 171; gön. 47; golína, nuditas; gorčina, amaritudo; gostína, gustína, goščína, guščína, densitas; gotovina, barschaft; grdína, turpitude; grenčina, amaritudo; grobína, grubína, atechnia; hitrína, velocitas; jalovina i jálovina der zustand eines bienenstockes der keine königin hat, gol. 16. 65 itd.; kiselína, acor; košelína, koža z vunom ili z dlakom, trp. 57: doli pojde kak deždž na košelino, (dalm. psalm. 72: na kožo, traun.: na vouno); košenína, gemähtes alpenheu; krivína, curvitas, rog. 631: kryvyna; kvasnína, ravn. 1/249: pijana kvasnína berauschendes getränk; lastnína, eigenthum, rog. 12: lestnyna itd.; preš. 171: v nji glédaš Črtomírovo lastnino; ljučina, acerbitas; menjšina, minor pars, minorität; medvedovina, caro ursina; mesenína, carnes ravn. 1/168. 252; mladína, hausgeflügel, zagr. 5/1. 165: koj imaju obilje kruha i vina, živine i mladine, i mlajína juvenes, šerf. 2/36; množína, ugr. i hrv. obično vnožína, multitudo, küzm. 447; küzm. mik 26 itd. vnožína; trpl. 6. 52. 78. 87. 88. 93 nu svuda bez oznake naglasa; mil. 13; mul. 439; gasp. 1/621: vnožína, i često bez oznake na-

glašene slovke; modrína, livor; mostnína, brückengebühr; mrlína cadaver küz. 49: gde bode mrlina, tá bode se správlali i orli; mrzlína, frigus, gasp. 1/686: postimo se vu zimi, da podžgemo mrzlínu lenosti; mat. 78: temnost v razumu i mrzlínu v srdcu ostavili su; 425: vu ove duše nesrečne takva mrzlína postaje; muklína, raucedo; nizína, locus demissus; humilitas, gasp. 1/797: na zemelsku nizínu ono došel je iskat; novína kadkad novína, primitiae annonae; plur. novíne neuigkeit, zeitung; preš. 176: od čéde, žíta in novíne sádja; gasp. 1/43: očiveste vučiniti tak žuhke novine; 46: čudnovite ove obznani novine; 947: kaj gusteše čujemo neg takve novine; mat. 114: kak te novine od Josepha čuli su; oblína, rotunditas; očevína, patrimonium; okroglína, okruglína, rotunditas; umkreis; trpl. 77: okroglína zemlé je po nje potrdjena; 79. 80; nagfl. 89: okroglína rane; 169. 172; gasp. 1/979: kojega je sredina satan i okruglina angeli njegovi; opresnína ungesäuertes, rav. 1/289; osmína, pars octava; die octave; ostrína, oštrína, acies; oteklína, geschwulst; ozeblína, gefrör; petína, quinta pars; podrtína, ruine rog. 216; poklína, fissura; poznína, spätfrucht; praznína, vacuitas; priteklína, anhängsel, suffix, preš. 99; prtenína, ὀδόνη, τὰ ὀδόνια, dalm. ev. joan. 20: pàrtenina; ali schön. 149: v pàrténino; prvína, primitiae, dalm. ezech. 20: prvine vaših offrou; jak. 1: de bi my bily prvine njegovih stvari; schön. 171; škr. 8; pučina, fissura, hrv.; pustína, ἔρημος küzm. 107; i trpl. 50. 88. 90; nagfl. 187; püstína; mil. 43. vu pustine; puščína, ἔρημος, gasp. 1/612: Benedik vu puščínu je odišel; al' i púščína, gasp. 1/630: vu púščini, često bez oznake naglašene slovke; rastlína, planta; ravnína, planities, rez. §. 167: rounýna; scalína, urina; sedína, canities, pl. sedine cani, gasp. 1/637: da bi njega čuval do starih sedín; 808: vu sedinah; sedmína, septima pars; convivium funebre; slanína, kad što i slanína, caro suilla arida; spečenína, adustio rav. 1/259; spoklína fissura, gol. 23: špranje inu spokline, 63. 92; srebrnína, silberzeug rav. 1/40; preš. 109; starašína mjesto starejšina ἀρχιτροίκλιος, dalm. ev. joan. 2; schön. 47; jap. 413; küzm. 168: starišína: gda bi pak koštao starišína to na vino obrnjeno vodou, zové ženina starišína i erće njemi:.... neste starišíni; küzm. mik. 18; starína istarína, antiquitas; altes zeug, jap. 277 = staro vino: obedèn kateri staríno pyé nóče zdajci

od noviga, za kaj on pravi: starína je bóľši; gol. 107: en polč dobre starine iz vodo změsej; preš. 109: lani je slepár staríno še predájal; mul. 325. 480: starína; mil. u predgovoru; gasp. 1/798: ništar njemu pokázati ne more starina spodobnoga; steklína, wassercheu rog. 62: steklyna; stótína i stótina, centum, mat. 566; gasp. 1/852. 962; strmína steilheit; jap. prid. 1/120; strtína, zerbrochene sachen, trpl. 35: kak strtina je vu koustaj moji; sušína, siccitas, perg. 44; svetína, sanctitas; = svetinja, trpl. 15. 47. 58. 65 79. 91. sve bez oznake naglašene slovke, možda i svétina; svetlína, fulgor, gasp. 1/687: četiri jesu odičenoga téla dári: svetlína, lehkocha, tenčina i nevmrtelnost; šestína, sexta pars; pl. Šestíne, selo blizu Zagreba; širína, latitudo, trpl. 18: šürina; perg. 45: širyna; mil. 63. 71; gasp. 1/787: širína; škurína, obscuritas, hrv.; štrtína = četrtína nagfl. 98; šupljína, cavum, hrv.; tenčina, tenuitas. gasp. 1/687, (gledaj pod svetlina); težína, gravitas, trpl. 64: je nje osloboudo stežíne; gasp. 1/34. 664. 646. 881; tišína, silentium; a mat. 229: tíšina; tkanína, webzeug; tolstína, pinguedo, dalm. ezech. 34: tolstino jéste; jezai. 43 itd.; toplína, tepor, mat. 52. 180. 566; trdína, durities; tretína, tertia pars, perg. 91; tujína, die fremde; küzm. 251: nikšo tühíno prinášaš na vüha naša ξενίζοντα γάρ τινι εισφέρεις εἰς τὰς ἀγοὰς ἡμῶν; gön. 26: eta zemla je tühína; vedrína, serenitas, mul. 202; vekšína, major pars, mul. 161; veličína, magnitudo; visína, altitudo, küzm. 464; trpl. 13. 21. 52. 56. 58. 82. 84; küzm. mik. 8; nagfl. 187: nepohodna je visína; mil. 24. 49; mul. 437; i višína, gasp. 2/968; mat. 123; visočina, riegje visočína rav. 1/247; voznína fahrgeld rav. 1/236; vrlína, probitas; vročina, aestus, cruc. 2/83. 520; preš. 7. 122; küzm. 446. 456; nagfl. 123; mil. 49: ne ga ki bi se skril vručine njegove; vrtnína λάρχων jap. 323; zelenína, viriditas, gasp. 1873: vreme zimsko po lozah drevju listja zeleninu jemlje; 893; zlatenína, rav. 1/211 i zlatnína, res. aureae, rav. 1/40; preš. 109; zmrzlína, congelatio, mat. 425: za tho vu ove duše nesrečne takva mrzlína postaje i ostra zmrzlina biva; žarečina, gluth; železnína, res ferreae; ženitnína hochzeit, rav. 1/275; živína, pecus rez. §. 167: žywína; životnína, kopfstener; žmekčina, gravitas, gasp. 1/11: ali bog nature trpi, ali žmekčina sveta razvali se, 588.

Ipak ima nekoliko rieči naglas na slovcu pred ina: dišéčina:

dišēč. fem. dišēča, gewürze škr. VIII. 142. 143; istina, verum, küzm. 318: za istinu, nu 352: istino, gasp. 1/49: za istinu; kipúčina mjesto kipéčina: kipēč. fem. kipéča ferviditas, hrv. „nagel si kak kipúčina“; — lohákina je krivo skovana rieč mjesto lehčina facilitas, rav. 1/100; — nevščéčina mjesto nevočéčina: voščēč fem. voščēča was nicht nach wunsch ist; ôbčina die kommune; zvêščina fides, dalm. josve 2; jerem. 33; jerkl. 3: zvejščina, i nezvêščina untreu, trüg. dalm. gen. 21. — U Kajkavaca čita se védrina krajč. 353, itd. — Riedko dolazi tuj slovka ov pred ina: klanovína *κλάνωνα*, šerf. 1/5, (ali bez oznake naglašene slovke).

b) ' na sloveci *pred ina* ima nekoliko rieči, koje se grade od jednoslovčanih s ' i od onih dvoslovčanih s ' na predzadnjoj sloveci, koje u gen. dvoslovčane ostaju: bábina: bába = bába ali posprdno; dédina: dēd gen. déda erbschaft, preš. 43: de bi mi oprávljal po nji (teti) dédino bogáto; júžina: jüg gen. júga (?) prandium; kétine pl. od njem. kette, dalm.; cruc. 5; jap. 169: ketine itd.; kúhina: küche, gasp. 1/977; rítina: rīt das stoppelende der garbe, kr.; sváčina: svāk affinitas dalm. levit. 18: ženitou v' svačini. — Stoji li u takih riečih pred ina slovka ov, onda stoji ' na sloveci pred ov: glážovina: gláž ugr. glážojna glas; írhovina: írha gegerbtes leder (hircus) kr.; létina: léto das jahr in hinsicht der fruchtbarkeit krajč. 351: obdrži do konca našu pólsku i górsku letinu; zagr. 5/1. 179: pripeti se, da letina zmanka. — Dolaze li ovake rieči od dvoslovčanih, koje u gen. rastu, to stoji ' na četvrtoj sloveci od kraja rieči, jávorina: jávor gen. jávora ahornholz. — Ovim slične su rieči, koje se grade od dvoslovčanih, koje u gen. rastu, i tro- i višeslovčanih substantiva s ' u sing. gen. na predzadnjoj sloveci: divjáčina: divjáča wildes thier, rog. 98: lev je ena grózna doujáčina; gospóščina: gospóska, dominatus, dalm. evluk. 12; cruc. 2/465; lisíčina: lisica fuchsloch; prvéščina: prvénc die erstgeburt, rav. 1/91. 92; zverjáčina: zverjáča wildes thier, rav. 1/104; zvijáčina: zvijáča dolus, rav. 1/44; kožúšina, — a sa slovom ov pred ina: kožúhovina: kòžuh gen. kožúha pelzwaare, dalm. lev. 13: kožušovina.

c) ' na sloveci *pred ina* imaju

z) njeke rieči koje se grade od jednoslovčanih substantiva s ' i onih dvoslovčanih koja u sing. gen. dvoslovčana ostaju: báščina: bášča hareditas, gasp. 1/819; bătina: bat stock, hrv.; jêstvina:

jěstva cibus, küzm. 296: ár je králestvo bože nej jejstvina i pitvina, 364; trpl. 36. 63. 65. 94. 118; nagfl. 111. 132; perg. 14. 41; krajč. 52: jéstvina; gasp. 1/862. 954: jéstvine, 839: jéstvin, 744: jéstvinah itd.; klêtvina: klêtva fluch, cruc. 2/336: z' stru-
pam te kletvine sebe vbijejo; pájčina upravo páječina: pájk upravo pájek spinngewebe, češće sa slovkom ov pred ina: pájčevina, cruc. 5/104: paičauna; gol. 15: pajčna; pítvina: pítva, potus, küzm. 314: 364; trpl. 82; gön. 29; bit ée i pitvina, jer u predgah jednom dolazi pítvone; perg. 41: pytvinu; krajč. 52; gasp. 1/643: tekuća krv iz tela vsu želju jéstvine ali pítvine bi pogasila; 952 itd.; mat. 374; rôgina i rogína: rôg, vò s dugimi rogovi, hrv.; sêtimana: sêt favus, zagr. 5/1. 157: pčele napravljaju setine; slâtina sauerbrunn, štj.; srêdbina: srêdba mitte, küz. 364: vò je je vrgao iz sredbine; 377; trpl. 111: vò je spelao Izraela ž njí srejd bine; tâtina: tât fur, zagr. 5/1. 299: on tatina pak ni neg samo jednoga (cekina) vzel; vekovêčina: vèk aeternitas, reš. 112: koji po koncu suda za vekivečinu hični budu v ogenj vekivečni; vûkina: vûk, ime volu, hrv.; zâjčina upravo zâječina: zâje upravo zâjec, caro leporina, češće sa slovkom ov pred ina: zâjčevina; žârina: žâr gluth, mat. 234: vu pečih i v ciglenicah dvojvrstna nutrnja žârina i požar onoga velikoga ognja postaje. — Stoji li u ovakovih riečih slova ov pred ina, stoji na slovi pred ov: ôlovina: ôl bierhefe, kr.

β) njeke rieči, koje se grade od višeslovčanih substantiva s na predzadnjoj slovi: ciprêšina: ciprêsa cupressus, schön. 339: jest sim povihšana kakor ena cyprešina na tim hribu Sion; čalârbina: čalârba fraudulentia, perg. 30: vnoge su se čalaarbine i vnoge očiveste zmétice navadile pripečati; 12: neki z onakovoga imienia, ktero se kčerine ali diekline svrži dostoji, po čalarbine vun hotê dyeklinu svrž zvreči i zapryeti; 26: neki svoja imyenia nepravo i jalnum čalarbinum prot svojoj bratie i na nih kvar hotê v tugje ruuke dati; možda i čalarbina, jer tako naglašeno čita se perg. 59: da se od gornjega peruša kakova čalarbina v pozovnom listu ne včiny; kapûcina: kapûca kleine hütte, kr.; odvêčina: odvêtek hæreditas, reš. 184: je obogatel svoju rodbinu z odvetčinum Kristuševum; studênčina, studênčina i zdênčina: studénec, studênec i zdênec quellwasser, dalm. num. 21: my nečemo tudi studenčine pyti; jösve 15; vrtînčina: vrtínece wasserwirbel, preš. 96: v Sáve deréce valóv tam vrtínčinah smrt te zasáči.

γ) Rieči koje se grade od substantiva s tvorkom et = ат, koje

znače meso dotične životinje: bravêtina; gosêtina, nagl. 110; kozlêtina; janjêtina; prasêtina; telêtina itd., pak po analogiji i govêdina od govêdo, traun 122: govêdina, rav. 1/73. Nu gdje gdje čuje se naglas na *i* u tvorke: piščetina. — Tako su naglašene i druge rieči, u kojih pred ina dolazi et: hladnêtina, hladnêtina sulz, hrv.; vrêtina i vrêtina fons, trpl. 28. 84. 91; gön. 38: vrêtine voud po žilaj zemlé tečêjo.

δ) S predlogom sastavljene rieči: obrêzina schnitzabfälle; popîsina bruststück; prihôdina einkünfte; priprôščina, preprôščina simplicitas dalm. ezez. 6; schön. 306; cruc. 5/127; rog. 45. 473: preprôščina; škr. 5. 31; stičina zusammenkunft, kr.; zavêtrina windsichere gegend kr.; oblâkovina grünne nusschale. — Ali imaju rieči sastavljene od jed: črvojeđina vermicolatio; izjêdine, pl. ono što marha izjede a ostavi, kr.; pojêdina schmauserei jap. 350: pojedina, škr. 71: pojedna, rav. 1/167. 170: pojedina a 134: pojednja; prhojêdina vermicolatio.

d) rieči koje se grade od adjektiva na *ski*, ma ova bila u običaju ili ne, čuvaju naglas adjektiva, od kojih se grade: âjdovščina: âjdovski, heidenschaft; selo u Kranjskoj; brátovščina: brátovski, fraternitas, schön. 168; u kajkavštini dolazi oblik bratovčina, mil. 267 itd. gasp. 1/962 itd. mat. 162 itd.; dêlščina: * dêlski erbschaft, res. 110: dielšina ali erbšina; drúščina: * drúški (= družbъ) societas, jap. 259: škr. 15: drúšina; érbščina: * érbški erbschaft, dalm. ezez. 25; ezez. 1. itd. schön. 388 itd.; globôščina = globočina, dalm. ezez. 313: globosčina; grobijânščina: grobijanski grobheit, hrv.; hinâvščina: hinâvski heuchelei, dalm. evluk. 12. itd.; schön. 77; jap. 112 itd.; hvâlščina: * hvâlski dankopfer, rav. 1/92: hvalšnja, 205: hvâlšinja; hrovâščina: hrovâški vinum croaticum; lingua croatica; jedínščina: * jedínski, aerumna, paupertas; júdovščina: júdovski judenthum, dalm. ezez. u predgovoru: leta prikazen pomeni konec inu rezdjanje te judovščine; klâvščina: klâvski schlachtopfer, rav. 1/185; klavšina; králjevščina: králjevski königreich, gön. 88: králjevčina; kránjšščina: kranjski dialectus carniolica, preš. 98: krájňšina; lôščina: lôški (ložbъ) wald-bäume, nagl. 166: vu logej rasêče drevje se ložko (ložčina) zové; mrtváščina: mrtváški, što se plaća za umrlim čovjekom, koji je što iza sebe ostavio, todtengebühr, kr.; némščina: némški lingua germanica; nepokórščina: * nepokórski, inoboedientia, dalm. ebr. 2; cruc. 2/108 itd.; odkûpščina: * odkûpski löse-

geld ravn. 1/814: odkúpšina; okôliščina: * okôliski umgegend, ravn. 1/41: okôljšina; otróščina: otróški *útoðestiz*, dalm. galat. 4: de bi my otroščino prejeli; škr. 26: otróšina; pijânsčina: pijânski ebrietas, gasp. 1/619: koteri žítek svoj vu piânsččinah, nečistóčah, lotriah potrošili jesu; 940. 948. 965; plemênščina: plemênski, nobilitas, perg. 1: od početka vugherske plemênščine; gasp. 1/776 itd.; mat. 139. itd.; podâjščina: * podâjski was hingelangt wird, ravn. 1/319; pogrêbščina: pogrêbski, objed što se daje pogrebcem, kad se vrata od sprovoda, kr.; pohlévščina: pohlévski, *ταπεινωποσύνη*, schön. 54; pokórščina: pokórski oboedientia, dalm. ebr. 5; rim. 1. itd.; schön. 12; cruc. 2/51. 100 itd.; pòljščina: pòljski, feldfrüchte, ravn. 1/15: pòljšina; potrêbščina: * potrêbski necessitas, küzm. 361: potrejbčina; perg. 19. 21: potriebščina, 18. 35: potryebščina, 19: potrebsčina, a 28: potrybščina; prêjščina: prêjski spinnerlohn, ravn. 2/266: prêdšina; protivščina: protivski res adversae, mat. 61: dojdu protivščine, pravde, neprilike; 199 itd: ptújščina: ptújski die fremde; fremdherrschaft, ravn. 1/74: ptujšina; révščina: * révski elend, škr. 10: rêvšina; sinôvščina: sinôvski *útoðestiz* küz. 344. 348: sinovčina (sinovčina?); skûpščina: * skûpski comitia, gasp. 1/890; slobôščina: * slobôdski libertas, küzm. 345: ar ste vi na sloboščino pozvani, bratje; li naj sloboščino na priliko tejla ne obračate; gasp. 1/672: z vekšum slobôščinum; 824: oprosi slobôščinu cel teden postiti; 835: z vnógemi miloščami i slobôščinami od občinskih trhóv nadeljen; 918 itd.; slovénščina: slovénski, lingua Slovenica, 112: si dobíl slovénšino v krémplje; 141: de zbúdil bi slovénš'no celo die ganze Slavenwelt; soldâščina: soldâški kriegsdienst; sosêščina: sosêski vicinitas, res. 126: sosedšina; spomînsčina, spomînski andenken, ravn. 1/33; suprotivščina = protivščina, gasp. 1/636. 874 itd.; suprotivčina; svátovščina: svátovski hochzeitgäste, škr. VI. VIII: svátovšina; preš. 63: je svátovšina zbrána; svôjščina: svôjski eigenthum, šerf. 1/1: svojšina; tkâlščina: tkâlski weberlohn; zadovôljščina: * zadovôljski genugthuung perg. 79; krajč. 312; mil. 26; gasp. 1/785. 889 itd.: zadovôljščina; zahvâlščina: * zahvâlski dankopfer, ravn. 1/111: zahvalšnja; zêlščina: zêlski, gemüse, ravn. 1/200. 230; zemêljščina: zemêljski, perg. 86; zvunânjščina: zvunânjski äusserlichkeit, ravn. 1/14. 149. 187: zvunánjšina, zvunajnšina; žgâvščina: žgâvski brandopfer, ravn. 1/185: žgávšina, 205: žgavšinja,

147: žgàvšnja; židôvščina: židôvski i židovščina: židovski judenthum, küzm. 340 židovčina; žolnêrščina: žolnêrski soldatenthum; heer; schön. 123; rog. 123: žolnêršina. — Ipak grajščina: grajski i graški schlosz, edelgut, cruc 5/91: grešina, rog. 46: grajšyna; preš. 109: létas kupi si grájšino (pogrješno štampano mjesto grajšino).

Isto valja za one rieči, koje se grade od adjektiva na *ov* te se prave od imena drveća i poljskih plodova, rjegje od šta druga: babotřsočina: třsov berberis vulgaris, hrv.; békovina: békov setzweidenholz; bobôvina: bobôv bohnenstroh; búkovina: búkov buchenholz; gábrovina: gábrov weiszbuchenholz; klôščečina: klôščečev, rav. 1/240; kozlíčevina: kozlíčev bockshaut, rav. 1/43; oréhovina: oréhov, nuszbaumholz; smrékovina: smrékov fichtenholz; srôbotovina: srôbotov clematis vitalba, gol. 27: srebotovna; itd. Ali sve te rieči govore se i s naglasom na *i* u tvorke: bukovína itd. — Ovdje valja napomenuti, da se u ugarskoj slovenštini a amo tamo i u kajkavštini rieči na *ovina* stežu na *ojna*: búkojna buchenwald, nagfl. 166: vu ništeri (logej se) na vékše búkvi (búkojna) nahája; glázojna glas, glasscherben nagfl. 52 itd.; kôjna material, nagfl. 57: kamene táblice so z dvouje doubi kojne zgotovlene; lícojna auszenseite; farbe, nagfl. 79: hiže so na lícojno gledouč žúte, zeléne, plave itd.; polôjna dimidium, nagfl. 192 itd.

na *i* u tvorke dolazi riedko: fužîna nagelschmiede, gol. 47.

24. Rieči koje se završuju na *ona* i *una* tugje su te imaju na predzadnjoj slovi naglas i to *one* na *ona*, a *one* na *una*: matrôna, zagr. 4/1. 90: takova je bila s. Franciška rimska matrona; patrôna patroninn, krajč. 302: patrôna; mil. 265. 269; peršôna, persona, dalm. jak. 2; krajč. 174; peršónu; zagr. 5/2. 7; gasp. 1/875: druga s. trojstva peršóna; pogačôna, vrst jabuke, hrv.; — fortúna procella maris, dalm. evmat. 8; schön. 53; cruc. 2/134. 143 itd.; mul. 182; štacúna gewölbehandlung, cruc. 5/165; rog. 39: štacúna.

25. Rieči kojim je tvorka ili završetak *nja* imaju naglas na slovi pred *nja*, i to

a) imaju ove dvoslovčane nesastavljene: blánja brett, nagfl. 52: gledajte na blanjo table; 171: gde je zemla kak blanja ednaka, ravnica se zové; cúnja fetzen, gol. 103; dínja pepo, dalm. num. 11: dynja; cruc. 2/540: dijn; rav. 1/115; kánja milvus, dalm. levit. 11; deut. 14: kajna: króšnja rückenkorb; múnja, ime

kravi, hrv.; nôšnja tracht i nòšnja; pínja butterrührfasz, kr.; skrínja serinium cruc. 2/525; mil. 14; mat. 564; stúnja, psovka čovjeku koji neće da radi, hrv.; túnja = pínja štj.; žínja ros-schweifhaare, gasp. 1/819: postelja je njim bila iz žinj vilahen trí lakte dug a jeden širok, oprava ostra iz isteh žinj zetskána i žmehka.

b) ~ imaju rieči sastavljene s predlogom: izkûšnja obično skûšnja versuch, tentatio, dalm. evmat. 6; preš. 174. 183; krajč. 97: sprášamo pomoč obilnu suprot vrážjem skušnjam; mil. 214: je čisla molenje jako proti vražje skušnje; gasp. 1/933; reš. 138; obhòdnja umgang, procession; obnòžnja concubina; odhòdnja abitus, rav. 1/91; odkûpnja erlösung, redemptio; podčêpnja vappa; podpôrnja fulcrum, rav. 1/278: podpúrna: podvêžnja subligamen, gasp. 3/534: vzeme podveznju, ž njum betežno grlo zaveže; popôtnja viaticum; poskûšnja versuch, rav. 1/47; potêpnja circumvagatio: iti na potêpnjo; poštânja rog. 416: začel je bil iz enim voglam malar na enim zydu tu mestu iz turni, vrte, paláci, hišami, poštájnama risat, 417: kátériga turni, vrata inu poštájne so iz pèrlnou, dièmantov; povôdnja inundatio, dalm. ezech. 27; evluk 6: povudnja; jap. 284: povódnja; zagr. 5/1. 179: povrtelje ali suša posuši ali povodnja pomùli; gasp. 1/832: velika povodnja vu varošu nastane; prihòdnja adventus zagr. 4/1. 3: kulika ràzlika je megj ovemi dvemi prihodnjami tvojemi, Kristuš moj razpeti! vpôrnja fulcrum; vtêpnja beschmutzung, krajč. 253: telo takajše čisto mòra biti prèd pričesčanjem od nečistočè i utêpnjè usakojačkè. — U Kaj-kavaca dolazi kadšto na predlogu naglas: vúpornja, krajč. 565.

Tako su naglašene i ove dvoslovčane nesastavljene rieči: bâsnja fabula rav. 1/133; bêrnja collectio; brûšnja das schleifen; črêpnja scherbe, trpl. 17: vö je presejnola mouč moja kak črepnja; črêšnja cerasus, cruc. 5/80: češna; glâvnja angesengtes stück holz, dalm. psalm. 102: moje kosty so zgoréle kakor ena glóvnja, jud. 15; traun 252: glóvnja; trpl. 82; gasp. 1/710: prijemši gorúću glavnju; krîvnja culpa; lûknja foramen, dalm. ezech. 8 itd.; traun 33: lukna; küzm. 441; trpl. 8. 12. 45; nagfl. 121: lûknja; mârnya mähre, jap. 399: njih besède so njim naprej prišlé kakòr prazne marnje; pîknja punct, nagfl. 111: pérje (od rece) je ali celou bejlo ali z bejlimi piknjami i črnimi krpami zmejšano; (pînja, možda pèrnja ili pèrnja rixa, küzm. 156; perg. često;) řnja, onaj kvar na usjevu što mu se nanese, kad odmah iza kiše sunce sine, hrv.: sklôžnja, prostor izmegju dva stuba

na drvenom stanju, hrv.; šêtnja spatziengang; škôrnja stiefel (schornstein); tlâčnja, rav. 1/109: će gre od hiše hlapec ali dekla, ne pušaj ju praznih, kaj svoje mlačve, svoje tlâčnje jima daj seboj; vîšnja weichselkirsche; zmêtnja turbatio, perg. 9: zmetnie, mil. 292: za volju zmetnje i nesložnosti vsačkoga telov-noga mojega poželenja; zmôtnja, zmûtnja turbatio, gasp. 1/636: cesar bojeći se zmûtnje med ljuctvom vse glâve da mentuvati; 928: ovo vodimo onoga koji zmutnju činí med ljudetvom. — Tako i večêrnja vesperandacht krajč. 12. — Na predpredzadnjoj slovcí naglas ima: jûtrnja officium matutinum, mil. 41. 275; lântrnja, fina kočica na mesu hrv.

c) imaju: dvòdnja dubium, perg. 10. 23. 32. 61. 70; krajč. 6; mil. 30. 263. 289. 293; gasp. 1/878. 904 itd.; gròžnja (riegje grôžnja) minæ, perg. 71; mat. 147. 148 itd.; mòšnja beutel; hodensack, gasp. 1/646: domom pak dojdüčemu na tuliko kila oteče, da mošnja je pučila; stòpnja schritt; tèpnja (i tēpnja) blatero; vðžnja das fahren, dalm. ezeh. 27: vožna.

26) Rieči kojim je tvorka ili završetak *anja* imaju ' na prvom *a* u tvorke: bránja falte; črpánja šerf. svet. 1/11: dal je njene rane z ostrimi črpanjama glodati; digánja, široka zdjela u kojoj se zlievka peče, cimplet, hrv.; drvánja holzgegend; frcánja, njeka gljiva, Murko lex; glibánja, gobánja pilz kr.; glubánja cranium, gasp. 1/176: čija glava tak bila je zjedena od raka, da glubanja vu već mestah ogrutno videti je se mogla; halavánja, gizdava a bedasta ženska, hrv.; kopánja scutula; lubánja = glubanja, mil. 6: su našli medj mrtvečkimi kostmi lubanju golu; 7. 8; gasp. 1/962: vu rukah mrtvečke lubanje noseća; mrdánja, der steisz bei hühnern, kr.; strugánja holztrog.

27) Rieči, kojim je tvorka ili završetak *inja*, imaju naglas ili na *i* u tvorke ili na drugoj kojoj slovcí dalje prema početku rieči.

a) na *i* u tvorke imaju ' ove meni poznate rieči: bogínja dea, dalm. ezeh. 8: bogyna; rog. 652: bogyna, 65: bogíne; 119: bogíno i bogínami; ali preš. bôginja 171: za véro stáršov lépo bôgnjo Živo; 176: na otóki podóba bôginje je stala Žíve; bohínja, njeka gusenica zelena s rožícem, kr.; bótrínja tauf-(pathen)schmaus kr.; črepínja testa; dragínja theuerung, dalm. rut. 1; gospodínja hauswirthinn, cruc. 5/44 itd.; lupínja putamen; milostínja almosen; pustínja desertum; stopínja vestigium, rav. 1/153 itd.; svetínja res sanctae; vibrínja falte. Dakle malo ne samo abstraktne rieči.

b) Ostale rieči imaju isti naglas, koji se pokazuje u sing. gen. onih rieči, od kojih se grade, ali dakako za jednu slovku dalje prama početku.

α) imaju; áfinja * äf gen. áfa, äffin, u obće affe, dalm. 3. reg. 30: barka je pèrnesla zlatu, srebru, slonove kosty, affinje inu pave; cruc. 2/405: ta affinia je ta peld bla umazala, . . . zagledajo škoffauo affinio; Amonítinja: Amonít, dalm. 3. reg. 14; Árhinja, žena mužu, komu je pridjev Árh gen. Árha (Križ kr.); Bájdinja, žena mužu, komu je pridjev Bájd gen. Bájda (Stenično kr.); Bávdinja, žena mužu, komu je pridjev Bávd gen. Bávda (bävd upravo bæld od falte, Križ kr.); beráčinja: beráč gen. beráča, vindemiatrinx; Órkinja, žena mužu, komu je pridjev Órk gen. Órka (Goriče kr.); Čéhinja: Čéh gen. Čéha Böhminn; Grkinja: Grk gen. Grka Griechinn; Júdinja: Jüd gen. Júda, Jüdin; junákinja: junák gen. junáka heldinn; Kébrinja, žena mužu komu je pridjev Kéber gen. Kébra (Križ gr.); kúhinja: * küh gen. kúha, küche; Láhinja upravo Vlahinja: Läh, Vläh gen. Láha Italienerinn; lévinja i lèvinja prema lèv gen. léva i lèva leäna, dalm. ezech. 19: levina; nahum 2; škr. 81: lévina (čitaj lèvina); Mórinja; * Mör gen. Móra Mohrinn, dalm. num. 12: za volo njegove žene te Morine; je on eno Morino k ženi bil vzel; možákinja: možäk gen. možáka mannweib; Némkinja: Némka gen. Némke eine Deutsche; novákinja: novák gen. nováka, eine novize, gasp. 1/759. 760. 765; žena mužu, komu je pridjev Novák (Stenično gr.); pástorkinja pástorek gen. pástorka (ili od fem. pástorka) stieftochter; pékinja: pék gen. péka bäckerinn, dalm. sam. 8: vaše hčere bodo apotekarice, kuharice inu kruha pekine; pévkinja: pévka, sängerin; Poljákinja: Poljäk i Polják gen. Poljáka Pohlinn; Posávkinja: Posávka, Saveanwohnerinn; prerókinja: prèrok gen. preróka prophetissa, dalm. 4. reg. 22; cruc. 5/57: prerokina Ana; Primávžinja, žena mužu, komu je pridjev Primävž gen. Primávža (Križ gr.); rojákinja, rogjákinja: rojäk, rogják gen. rojáka, kr. landsmänninn, a hrv. anverwandte, gasp. 1/25. 878. itd.; Slúginja, žena mužu, komu je pridjev Slúga, (Tržič kr.); Sunamítinja: Sunamít, Sunamitierinn, dalm. 4. reg. 4; svákinja: sväk gen. sváka, schwägerinn, ravn. 1/137: svákina; težákinja: težák gen. težáka, operaria; Túrkinja: Túrek gen. Túrka. Türkinn; varováčkinja: varováč wächterinn, hüttherinn, küzm. 389: varüváčkinja; vezákinja (* vezák?) vezáč quæ vites ligat;

vájvodkinja: vájvoda herzoginn; zemljákinja: zemlják patriota; Žárkinja, žena mužu, komu je pridjev Žárek gen. Žárka (Hrašće gr.)

β) imaju: bîrtinja, vêrtinja: bîrt, vêrt, wirthinn, hausfrau, rog. 67; nagfl. 125; držína nájem i stáliš vdábila od véta i ver-tinje; Dêvinja, žena mužu, komu je pridjev Dêv (Tržič gr.); fîrštinja; fîršt, fûrstinn, dalm. gen. 17; cruc. 2/38. 5/64: fîrština; Kôkinja, žena mužu, komu je pridjev Kôk (Gojzd gr.); Korôškinja: * Korôška Kärnthnerinn (* Корѣтъскыни); ko-sálkinja: * kosálka, mähderinn. Krêkinja, žena mužu, komu je pridjev Krêk (Duplje gr.) mêzginja: mêzeg mauleselinn res 179: čakala ga je jedna meziginja gladna; neprijâtelkinja: * neprijâtelka inimica küzm. 286; oblâkinja: oblâk: vila oblakinja wolkenwile, hrv. pêstinja je krivo mjesto pëstunja wärterinn, ravn. 1/130: pëstina; prijâtelkinja: * prijâtelka, amica, küzm. 62: vküp zezové priâtelkinje i souside; šerf. 2/31. 32; rôbkinja i rôbkinja: * rôbka serva, gasp. 1/825: ti nezáhvalna robkinja; sînkinja: sînek ili sînko filii filia; slobôdkinja: * slobôdka femina libera küzm. 344. 345. sloboudkinja; soldâtinja: soldât, kriegerrinn, zagr. 4/1.135: vsaki človek je soldat, vsaka ženna soldatina; sosêdkinja: * sosêdka, vicina; slûžkinja: * služka dienerinn, gasp. 1/656; Štâjerkinja: Štâjerka mulier Styra; učiteljkinja: * učiteljka lehrerinn; zamôrkinja: zamôrka Mohrinn, rog. 292: zamûrkina; Židôvkinja: Židôvka Jüdin küzm, 267.

8) ima: gròfinja uz gráfinja: grôf gen. grôfa gráfinn, rog. 15. 16: graffina, graffinia; ròbinja i róbinja: ròb gen. ròba i ròba serva, gasp. 1/825: hči jedne robinje.

28. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ta* jesu dvostruke: jednim se tvorka dodaje bez posredovnoga o, a jednim se dodaje posredovnim o (nastavšim od osnovnoga krajnjega *u*).

a) Od rieči, koje se prave bez posredovnoga o, imaju

α) na slovcu pred tvorkom ove dvoslovčane rieči: cêsta via, jap. 312: cëste; čéta cohors, mat. 578; iztirala iz obsegjenéh tél šerege i čéte vragov; dréta schusterdrath; glísta taenia; grínta, der grind, kopfgrind. dalm. lev. 13; kíta haarflechte; fron(ds); mat. 239: kítt plur. gen; kláta, komad drveta, što se svinjam pod vrat vješa, da ne mogu bježati, jer bí ih bježeći tuklo po nogah, hrv. krásta i hrásta narbe: scabies u plur; dalm. lev. 13; gasp. 3/543; méta mentha, dalm. evmat. 23; jap. 11:

desetite meŭko; pésta, ono kod voza na čem se vrti kotač, kr. plásta schichte; présta, vrst kruha, hrv. perêc; róvte pl. ge-reut, preš. 98; šánta vulnus, kr.; títa vimen, vitis; víta reis zum binden. — Ovako i troslovčana: nevésta *νύμφη*, jap. 419: nevěsta, a rez §. 121: noevðesta; tako i tugja rieč trobénta trompette, dalm. evmat. 24; jap. 117; s' trobento; cruc. 2/580; preš. 69. 122.

β) Daleko najviše ovih rieči ima ~ na slovcu pred tvorkom: bâjta, malena drvena kuća, ravn. 1/98; bâlta, njeka sjekira; bânta molestia, perg. 58: ako kakov imeniti zrok ne bude na bantu; zagr. 4/1. 151; ni prepušćal vu svojeh varošeh nigdar nikakveh méštrov, da bi ljústvo prez bante nikakve pokoja svojega moglo vuživati; reš 126: tamo oženj kaštige vgasuje banta; bôlta gewölz zagr. 4/1. 133: počel se je treskom skrivati po komorah i boltah najotajnešeh cesarskoga dvora svoga; brênta wasserbutte, dalm. jer. 6; cârta zartheit, nagfl. 86: psi, kare se za volo cârte držíjo, pudli, mopsli ali plavárje zovéjo (se); gön. 34: carta na cãcavnost pela deco; cêvta wassereimer; čâta (?): na čataj = u potaji, trpl. 8. sedí vu predvori šütavcov, na čataj vmori nedužnoga .. zasedjáva na čataj liki oroslán vu lüknji; čônta bein, küzm. mik. 43. (iz magj.); dôta i dóta mitgift, dota se zmóta, nar. poslovica, cruc. 2/167: lebajo dokler žensko doto inu kar imajo zadenejo; cruc. 5/83.153; rog. 481: dóta; preš. 106. 161; fânta vindicta, mil. 287: prez srde, fante, morgovanja; fînta, gubica u svinje, hrv. flînta schieszgewehr, kr. frûnta, glavica na batini, hrv.; fûta, ono što nose žene ostraga na glavi, hrv. gâta pons vimineus, hrv. glôta, njeki korov, hrv. hôsta dickicht, cruc. 2: pot skoz eno hosto; 2/321: gosta; rog. 262; ravn. 1/42. 150: hósta; játa schwarm; kapûsta brassica nagfl. 156: z semena de kapiûsta, štera se na gredé po rédi posadí; kâšta getreidekasten, dalm. evmat. 3; 3. reg. 9; kîšta kiste; kûhta subcoquus; kvânta obično plur. liederliche, verführerische reden, ravn. 1/256; kvârta spielkarte, cruc. 2/149. 447: quarte; lâšta, poličica pod ili nad oblokom u kući, u dalm. ex. 25. 37; 3. reg. 3: lâjšta leiste, tako i gol. 40; lîšta fensterleiste, hrv. lôpta, lôpta spielball, hrv.; lûsta liederliche gesellschaft, kr. mâlta mauth, dalm. sam. 17; perg. 3. 45; mîta (myta) bestechung, vnoge mite obećati; golube za mitu poslati, hrv. krajč. 335: prez pogleda na mitu; mil. 204: mita boga višnjega (zove se Marija u litanijah); reš 194: nepriemljenje mite; 199: velike mite jeste prieli; nôta

musiknote i musik, gön. 93: začnola se je mračna nouta žáb; 39: púz na zapoved vö ne pride, ali znam ja púzov nouto, na štero pá vö ma priditi; pârta, kopfbedeckung unverheiratheter mädchen perg. 32: devojke jošće v paarte buduće ne mogu vallovania včiniti: 32: kotere kčeri jošće paartu nose ... jošće paartu noseće kčeri; 37: v pârte; pînta leibbinde, kr. plâhta linteum; plâjta, ona sprava, po kojoj lagve s kolâ koturaju, hrv. plêvta flechtreis, kr. pôrta borde, dalm. gen. 24; pôšta, die post, cruc. 5/120; pôtá, pûta, čim se konjem na paši prednje noge spute, hrv. šerf. 2/52: je skoz svojo smrt naše pote no lance rastrgal; pûta vogelkropf, nagfl. 109: (gouske je) pûta būčnata; 110 (rece je) pûta velka; 112: pure táli so: gláva, šinjek, trüp naprej z velkov pütov, rép, perouti, nogé; rânta stange kr. rihta gericht (sud i jelo) dalm. deut. 17; cruc. 5/42. 212: 158 rog. 57 itd.; sôrta die sorte cruc. 5/69. 224 itd.; svîta vestis perg. 19.23; krajč. 26; gasp. 1/880. 922; tînta die tinte, dalm. jer. 36; cruc. 2/246; preš. 109; trênta, vrst kruha, koji daju pogrebcem da sobom kući domaćim odnesu; u obéc hljebac biela kruha; cruc. 5/158: Peter na veliko prošno inu moledovanje bil eno trento popadil ter taistimu petlerju vrgil ., in skuzi leto trento od pakla je bil rejšen; trumbêta trompette, mil. 64. psalme pojte vu trumbetah i vu cinku rogvenom; vâhta die wacht, wache, dalm. 4. reg. 11; cruc. 2/567; vîhta češće nevîhta procella, kr. vînta hebewinde, kr. zbânta = banta, zagr. 4/1. 144: ne bi hotel laži one vučiniti zbog velike zbante i krivice, koja bi se z onum lažjum g. bogu vučinila; 312: već žalosti, zbante i špota g. bogu jeden sam smrtni greh zavdaje. neg...; žâlta sommersprosse, hrv. žlâhta affinitas cruc. 3/67; preš. 45: prósi od očéta jo in žláhte; nar. poslovica: žlahta je strgana plahta.

γ) ima pèta πτέρνι.

δ) " na zadnjoj sloveci u gorenštini ima vrstâ linea; aetas; conditio; u ugr. i kajk. ima naglas na predzadnjoj sloveci, kao što i u Kranjskoj može imati: vîsta.

b.) Rieči, koje se grade posredovnim o, imaju naglas na tom o, i to

α) ~ imaju one rieči, koje se grade od adjektiva s ~ na predzadnjoj sloveci u sing. nom. fem.: bosôta: bôs fem. bôsa, nuditas pedum: dobrôta: dóber fem. dôbra bonitas, dalm. ezech. etc. schön. 17.83. 236, i cruc. 2/5. 39. 103. 163 434 itd. imaju do-

bruta: rog. 280: z dobrútjo; pres. 185: dobróta; küzm. 278. 346. 361 itd.; trpl. 5. 19. 23. 71. 117 itd.; križ. 5; imaju dobrouta; perg. 1. 2. 15; gasp. 1/22: dobróta; 729; dobrótami; a 842. 847: dobrôte, 700. 846: dobròtah itd.; golôta; göl fem. göla γυνότης küzm. 441: naj se obličěš i ne skaže se srám goloute tvoje; križ. 16: naj bi dūše moje golouto i sramoto pokrio; gasp. 1/36. 737; gorkôta: gòrek fem. gòrka, wärme cruc. 5/55: gorkuta rog. 454: gorkúta; grenkôta: grènek fem. grènka, amaritudo; preš. 156. z grenkótami ne síli več bolnika; krotkôta: kròtek fem. kròtka zammheit, gol. 10; lehkôta: lèhek, lõhek fem. lèhka, lõhka, ζῆσις jap. prid. 250: lahkota, küzm. 267. z lejhkouto; gön. 26: trplívost lehkouto spravi; mat. 573; mehkôta; mèkek fem. mèhka mollitia; al i mehkòta, rog. 227; mokrôta: móker fem. mòkra, mador, humor, dalm. psalm. 32; cruc. 2/330, 5/55: mokruta; rog. 421: mokrúta, gol. 40; novôta: nõv fem. nõva, neuerung; ostrôta: óster fem. òstra, acies; širokôta i širokòta latitudo, dalm. deut. 2: tópel fem. tòpla calor; visokôta: visòk fem. visòka altitudo, dalm. jer. 17; al' i visokòta; tako je naglašena i rieč sirôta orbus, orba parentibus; miser, dalm. jer. 15: sorota a jerkl. 5: syrota.

β) imaju one rieči, koje so grade od substantiva i onih adjektiv, kojim je u sing. nom. fem. predzadnja slovka drugčije naglašena nego sa: dragòta caritas; dremòta somni necessitas, jap. 131: njih očy so bile polne drèmate (čitaj drmòte); gluhòta surditas rog. 105: gluhóta; grehòta peccatum, mat. 596; krasòta pulchritudo; krepkòta fortitudo, dalm. jer. 16: ti si moja muč inu kripkota; lagòta xxxix, küzm. 278: z lagoutov; lepòta pulchritudo, dalm. ezech. 16: lipota, a dan. 8: lépota, gen. 3: sta ob vso lépoto; cruc. 2/77. 88: lípota a 21 lepota; rav. 1/151: lepòta, preš. 19: lepóta; trpl. 32: lepota; mil. 291; gasp. 1/766: lepóta; milòta, beatitudo; mrzłòta kälte, cruc. 5/132: marzlota te vode; škr. XXIV; mrázlota; nagòta nuditas, dalm. joan. rezod. 3; cruc. 2/328. 5/122; jap. prid. 1/85 a križ. 16: gvant do nágotе dao si s sebe slejčti; polnòta plenitas; praznòta vacuitas, preš. 36: praznóti; pustòta, öde, cruc. 5/146: vinograd hočem pustiti v' pustoti ležati, da ne bo ni rezan ni koppan; eine leere kiste, welche auf den vollen bienenkorb aufgelegt wird, gol. 34; jap. prid. 1/157; rav. nòta ebene, gol. 174; rugòta, häszlichkeit, krajč. 1; zagr. 5/1. 34: pokriti rugotu obraza njegovoga; samòta solitudo, rog. 12. 15: samóta; preš. 25: samóto; slabòta

infirmitas; sladkôta dulcedo, preš. 139: od sladkôte; slepôta coecitas, dalm. u predg. k ezech; preš. 26. 167. 172: slepôta; sramôta αἰσχύνη, dalm. fil. 3; schön. 26, a 261: srammota; cruc. 2/323; preš. 4.7. 94: sramôta; trpl. 65: sramota, a 54: sramouta; 28. 56. 65. 69. 110: sramoutov, a 60: sramoto, tako i küzm. 321; ali 19. 20. 27. 33. 54. 55. 99. 100. 101: sramoute; 28. 56. 65. 69. 110: sramoutov; a 60: sramotjov, a 93: sramoutjov, kako i küzm. 138; perg. 13: sramote; strahôta timor, timiditas, preš. 130: strahôta; küzm. 354; trpl. 90: od strahoute; mil. 15. 266. 293; suhôta siccitas, ravn. 1/4: perkaži se suhôta, trockenes land; šibkôta biegsamkeit, schwäche, dalm. ebr. 11; temôta obscuritas, tenebrae, škr. 20: tàmota; preš. 151: me v grôba ponesó temôto; tesnôta enge, ravn. 1/173: kliči v' mé ob dněvu tesnôte; tihôta σιγή, dalm. djanap. 21; jap. 33; küzm. 261. 446; a gön. 93: tíhota; trdôta durities, ravn. 1/158 210; velikôta magnitudo ravn. 1/149. 246; vuhkôta humiditas; zlobôta malitia.

γ) ' na sloveci pred ota ima lákota fames, dalm. evmat 24. itd.; schön. 64. 324; cruc. 2/19. 39. itd.; jap. 114; preš. 113. 172. 180: lákota; rez. §. 161: za lákoto; al se čita i lakôta rog. 54. 79. 80 itd.: lakóta (to je lakôta). — Tugjinka na ôta je sobôta sabbat, samstag, küzm. 242; soboutov; 109: sobout; 257: sobotti loc.; 364: sobottáj.

U srbsťini imaju sve te rieči na ota ' na o: ôta; pred tvorkom čita se naglas u kajkavskih knjigah: dôbrota krajč. 117; dôbrotum krajč. 105; dôbrote krajč. 89.

29. Réči koje se završuju na *ata* imaju ' na prvom a u *ata*. lopáta der spatten, dalm. num. 4; 3. reg. 7; preš. 167. 172: lopáta; nagfl. 134: lopata; rez. § 108: lapáta; soláta der salat. — Rieči na *eta* strane su te imaju ponajviše potisnuti naglas na predzadnjoj sloveci: Elizabêta, Lušpêta, Ožbêta; Marjêta Margareta; škla fêta alter abgetragener hut, kr.; korvêta i korvêta eine corvette; šta fêta i stafêta eine stafette. — Na *ita* poznata mi je samo rakîta (rakyta) salix caprea.

30. Rieči, kojim je tvorka ili završetak *uta* imaju ' na u u tvorke: cafúta, zamazana ženska hrv.; klofúta alapa, preš. košúta cerva, škr. 15. itd.; Laškúta upravo Vlaškuta Italienerinn; Nemškúta eine Deutsche, preš. 42; perúta ala, jap. 113; plavúta floszfeder ravn. 1/271, ugr. splajüta, nagfl. 176: riba na dvá kraja gláve ma po jednoj lüknji, vü šterima spla-

jüte mesá má (vüha). — ima strana rieč minûta die minute kr. uhrpendel hrv.

41. Rieči kojim je tvorka ili završetak *tja*, što no se glasi i piše *ča*, imaju naglas na slovcu pred tvorkom, i to

a) imaju: dáča vectigal, küzm. 294: dáčo; perg. 44: dáče; 3. 5: daače; krajč. 155: dáču; mil. 278; mul. 260: dáče; gasp. 1/33; mat. 124; jéča kerker, haft, dalm. djanap. 11. itd. cruc. 2/32; jap. 45 v' ječi; preš. 165. 189.: jéča; fráča, fréča, práča, préča funda, dalm. I. reg. 17; cruc. 2/119. 422; reš 1: s prečum vmarjal je goliate, i još često; vréča saccus, hrv.

b) imaju: gâča hodensack des stieres, kr. gâče pl. tibialia, hrv. mênča suspicio; obûča calceatura.

c) Rieči koje se grade posredovnim o, dakle rieči na oča (hrvatski iliti srbski đća) vlastite su ugrskoj slovenštini i kajkavštini te imaju po mojem sluhu na o u tvorke. U ugrskih knjigah dolazi obično ouča, u gasp. obično óča, kadšto đća; riedko se čita naglas na drugoj slovcu: bedastôča stultitia, gasp. 1/709. 732. 736: bedastóča; reš 163. 205; mat. 38. 141. 222. 412. 422. 444. 450. 528. 555. 564; belôča albor, mat. 16: belloča; besnôča furor, rabies, trpl. 6. 46. 61 i nagfl. 89: besnouča; bledôča pallor; bistrôča limpitudo, nagfl. 147: bistrouča; bridkôča acrimonia, predge: bridkouča; križ. 17: etak britkoučo prestrašni' mouk tvojih vsigdar s tehom koštati bodem mogo; brzôča velocitas, gasp. 1/32; mat. 283: da bi z vsum brzočum i prez vsakoga šten-tanja šetuval; čistôča mundities, küzm. 365; trpl. 13. 74; nagfl. 91. 117. 119: čistouča; gasp. 1/847. 848. 887. 890: čistóča; 846: čistôča; reš 5. 211; mat. 188. 359. 451 itd.; črlenôča rubor, reš 96: prva črlenoča je zorje; čvrstôča firmitas reš 5; dolgôča longitudo, krajč. 250: dugoča; dragôča caritas trpl. 37. 86; gön. 68 svuda drágoča; fajtnôča feuchtigkeit, hrv.; falôča wohlfeilheit, hrv.; gingavôča languor, križ. 13: ki si od velike (h)ranjenoga tejlja tvojega gingavouče na zemlo spadno; perg. 38; gasp. 1/632. 647. 813: gingavóča; mat. 388. 391; reš 162. 167; gnjilôča putredo, gasp. 1/771; reš 174; mat. 51; a 237 i 261: gnjiljoča; grubôča grobheit, deformitas, hrv.; gubavôča lepra, perg. 93: ako sem kriv, da francia i gubavoča na me pryde; hitrôča celeritas reš 207. 209. 222; mat. 13. 49. 50. 51. 472. 499. 521. 542. 613. 616; hmanjôča pravitas reš 94. 111. 207. 209. 222; kratkôča brevitats mat. 277. 412; krhkôča fragilitas, imbecillitas, mil. 37. 100. 287; gasp. 1/650.

720. 949; krhkôča; reš 24. 62. 98; mat. 167. 168. 349: krkoča; 541; krotkôča mansuetudo, mil. 53; gasp. 1/743: krotkôča; reš 211. 218; mat. 343. 412; kolikôča quantitas, reš 44: zvršenost ne kulikoča; l a g o j ô č a πονηρία küzm. 305: lagojouča; l a s t i v n ô č a eigentium perg. 10: lastivnôča imyenia na koren zayskania gledy; 92: lastivnooča vekvečine; 25: nikakove lastivnooče ladanja onoga imyenia za se ne zadržavajuči; l e h k ô č a facilitas, levitas, gasp. 1/687; malôča exiguitas, gasp. 1/668: malôču; mat. 191: malôča; m l a h a v ô č a debilitas, imbecillitas reš 8. 24. 85. 98; mat. 168. 386. 388. 391. 522. 540; m o k r ô č a mador, predge: mokrouča; m r z k ô č a turpitude, zagr. 5/1. 34; reš 87; n a g l ô č a velocitas, gön. 83: nágloča; n a g ô č a nuditas küzm. 288: nágoča; nečistôča ἀκαθαρσία küzm. 277. 352 itd. nečistouča; gasp. 1/863. 871. 943 itd. nečistôča, a 848. 871. 894: nečistôča; reš 218; mat. 11 itd., a 630: nečistôčami, 445.: nečistôč; o s t r ô č a asperitas, severitas, gasp. 1/800: ostrôča; reš 190. 201. 221; mat. 15. 23 itd.; p l e m e n i t ô č a nobilitas, perg. 1: vse plemenitôče i vsakovačkoga imania darouanie; p o t r e b ô č a necessitas, nagfl. 83: potrebouča; perg. 2. 19. 41; krajč. 55. 231: potrebočah; mil. 18. 286. 293; gasp. 1/802. 818. 865: potreboča; reš 212. 228; mat. 32. 127 itd.; p r i p r o s t ô č a simplicitas, gasp. 1/40; mat. 96. 453; p r o s t ô č a ἀπλότης küzm. 293. 354. 366: prostouča; p u n ô č a plenitas gasp. 1/887: punôča; 704; p u s t ô č a vastitas, mat. 511; r e d k ô č a raritas, mat. 277: retkoča; s a m ô č a solitudo, predge: samoča; gasp. 1/654. 677: samôča; reš 80. 172; mat. 236. 336. 539. 615; s l a d k ô č a dulcedo, suavitas, predge: slatkouča; gasp. 1/915: sladkôča; mat. 94. 244. 366. 387. 480; s l a n ô č a salsedo, zagr. 5/1. 128: voda tekuči van dalko iz morja dištilera se po zemlje i pogublja onu svoju slanoču; s t r a h ô č a formido, mat. 100. 237; s u h ô č a sicitas trpl. 52; nagfl. 167; gön. 26: súhoča; s v e t l ô č a φῶς küzm. 249: svetlouča; nagfl. 167; trpl. 40 i predge: svetloča; t e n k ô č a subtilitas, mat. 391: tenjkoča; t e s n ô č a angustiae nagfl. 166: tesnouča; mat. 539; t e Ź k ô č a difficultas, molestia, dalm. jesaia 41: tu je zgul teškoča; exod. 17: Mozes je svomu tastuvi povedal vso teškočo (možda težkôčo, jer nije teškučo?); šerf. 1/16; perg. 7. 75; mul. 151; gasp. 1/813. 849. 909 itd.: teškôča; reš 204. 231; mat. 93. 133. 335 itd.; a krajč. 296: težkoču; t i h ô č a tranquillitas, zagr. 4/1. 97; gasp. 1/760: tihôča; reš 84; t o p l ô č a calor, trpl. 15; nagfl. 151. 175. 184: toplouča t r p k ô č a acerbitas,

mat. 200: razmišljavaju žuhkoču, trpkóču i gnjusenje; 219. 541; t v r d ô č a durities, mat. 422. 426. 432; v e l i k ô č a magnitudo, küzm. 255. 348. 418: velikouča; perg. 53; krajč. 314: velikóče; zagr. 4/1. 96 itd.; gasp. 1/688. 798: velikóča, a 835. 878: velikôča itd.; reš 7. 34. 44. 179; mat. 74. 100. 168. 182. 191. 373. 379. 474. 549; v r l ô č a eximietas; v u h k ô č a humor, gasp. 1/650; mat. 189. 206. 216. 367. 393. 408; z l o č e s t ô č a malitia, reš 79. 175; z r e l ô č a maturitas, mat. 140: zreljoča; ž m e h k ô č a gravedo, gravitas, gasp. 1/588: žmehkóče, genet.; ž u h k ô č a amaritudo, gasp. 1/916: žúhkoča; mat. 4. 94. 200. 218. 222. 531. 536, 541: meni oslástí vsu žuhkoču, vsu trpkóču i vseh težkoč tečnu samoču; 548.

32. Rieči kojim je tvorka ili završetak *tva* imaju na slovci pred *tva*. Te se rieči u kranjštini završuju obično na *tev*: bítva pugna; brátva vindemia, dalm. lev. 26; küzm. 151: brátva; gasp. 1/788. 789: brátva; brítva novacula, dalm. psalm. 52; traun. 127; trpl. 42: brítva; cenítva aestimatio; gonítva persecutio; aenigma; gostítva convivium; grozítva minae ravn. 1/120; jéstva cibus; klétva fluch, gasp. 1/630 i preklétva, dalm. jer. 26; kosítva falcatura; lèstva leiter; ločítva trennung preš. 177. 182: ločítve; lovítva venatio, das fangen; m ê s t v e pl. socci e corio facti; mlátva dalm. 4. reg. 13; preš. 122: mlátva; mlatítva nagfl. 153: ka vse se godí vu žétvi notri do mlatídvi; molítva preces; možítva heirath, o ženskoj glavi; obítva calceamentum; odrešítva redemptio, dalm. num. 18; pítva potus; plétva i plêčva eruncatio, das jäten; plútva ein flosz; prosítva rogatio; rešítva erlösung, rettung, dalm. num. 18; lev. 25; sejâtva satio, i sêtya satio, trpl. 64. 84: sejtvá; mat. 550: sêtvá; stâtva obično plur. statve webestuhl; statue rog. 57; terítva das flachsbrechen; trgâtva vindemia, dalm. jud. 18; trapítva cruciatus šerf. 2/2; volítva wahl = izbor; vršítva excussio frumenti equis aut bubus; ženítva *νομφών*, o mužkoj glavi, küzm. 15: ženidva; zagr. 4/1. 85: prepo-vedajuč ženitvu govorili su, da su svadbe grešne i da je od vraga izmišljena i vučinjena svadba i ženitva; žêtvá messis dalm. jud. 14; küzm. 17: žétva; perg. 75: žetva. — Tako još bítva ein klein wenig, ravn. 1/36: vse trpí Izak in se bítve ne brani; 89 itd.; blítva blitus hrv.; kôtvá, kòtvá ancora, küzm. 273; lètvá eine latte; mlítva gold-, silberschaum, kr.; šáltva schalmei, kr. — ima látva milehtopf.

33. Rieči kojim je tvorka ili završetak *da* imaju naglas po najviše na slovcu pred tvorkom, i to

a) imaju malo ne samo one, u kojih pred *da* dolazi z: brázda sulcus, perg. 27: braazdah; trpl. 50. 108; brézda rolle bei einem rollzeug, kr.; brízda frenum, dalm. ezech. 20: bruzda, traun 73; trpl. 24: brozda; gízda superbia; comtio; pízda vulva; sklédá schüssel, dalm. num. 7; 3. reg. 7; úzda (gújzda gr.) halfter, rog. 32: vojzda; trpl. 24: z vúzdo; gasp. 1/935: vuzda; vrážda homagium perg. 81: = odkuplenie koterim ljudomorec svoju glavu odkupi; 81: jerdelskih prostih ljudi žyva vražda činy poltretnadeste zlati; 85: tomu takovomu vmorjenomu kry i vražda pogine, itd.; krajč. 6: prez vsè dušnè vraždè slobodno jè regulu zamuditi; 115: da ti nam vsem jednakem zákonom oprostíš grehè našè i vraždè, kemi smo se megj nami z obè stran zbantuvali; — tako i korálda koralle, dalm. jerkl. 4: koralde; cruc. 2/321; rog. 485: koráude; pak (magjarska rieč) opróda waffenträger, dalm. sam. 17; rav. 1/135: opróda; — ima: gospóda.

b) imaju ostale rieči, u kojih stoji suglas pred tvorkom: bârda njeka sjekira, trpl. 59: razbijávajo na vkúpe njega napravo s sekerami i z bárdami; brájda weinhecke; brûnda maultrommel; bûnda pelzmantel, nagfl. 270: vuk brnásto sívo bundu i kak omelo košarasti rép má; dârda verutum, trpl. 27: vzemi dárdo i pomágaj mi prouti pregančarom mojim; 38; küzm. mik. 43: z dárdov je njegovo rebro oudpro; krajč. 121: dàrdum prebosti; dônda spielpuppe; dûlda, ime kravi, hrv.; gâzda hausherr, hausfrau; gasp. 1/666: Judas vse skupčine apoštolske gazda vučinja; hâjda, ájda, hêlda i jêda buchweizen, cruc. 5/332: slana vam pomori ajdo; 333: ajda nej mogla iz zemle; gol. 175; preš. 173: ájda; zagr. 5/1. 179: žitto i hajdu mraz opali; halapârda hellebarde, zagr. 5/1. 292: s halapardami prebadaju; 4/1. 196: ti, o Goliat, ideš nad me z-mečem, z-halapardum i oklopni; velika sôba a neurešena hrv.; kôrda perg. 70; zagr. 4/1. 93: z debelum kordum boke svoje prépasati; krâjda hrv. a krêda kr. kreide, gol. 95: krejda; krîvda injuria; kûnda vulva, hrv.; kurvênda pellex, zagr. 5/1. 176: yu kurvende pako svoje je se zaljubil; gasp. 1/927: kurvénde; pêlda bild, vorbild, küzm. 312. 360; trpl. 36; a osobito kajk.; prâvda procesz, preš. 43. 44. 131. 185: prâvda; νόμος küzm. 311: včinja sem tejm, ki so pod prâvdov liki pod prâvdov, naj te, ki so pod pravdov dobím; tejm kí so brezi prâvde liki brezi prâvde, nej ka bi sam brezi

prá v d e bio bougi, nego sem vu prá v d i Kristuši, naj dobím one, kí so brezi prá v d e; trpl. 3. 7. 40. 62. 99. 100 itd.; perg. 3: prá v d e; 9: prá v d u; 27: praavdum; gasp. 1/928; š a l o b â r d a tölpel, preš. 158; š p i k n â r d a *ῥῥδος πιστικῆ* jap. 477: je vzela eno libro dragiga mazila od prave špiknarde; gasp. 3/518: nardus to jest špikinarda i istinsko špikinarda jesi; v â j d a (od vâjvoda?) dux, gasp. 1/483. 958 (gledaj pag. 17. pod vojvoda).

c) na zadnjoj sloveci „ima me z d â (mъzda) *μισθος*, jer je poluglasno u predzadnjoj sloveci; tako se govori i b r z d â uz b r z d a.

č) Rieči, koje se grade posredovnim o, imaju naglas na sloveci pred tim o: j á g o d a beere; erdbeere, cruc. 5/131; l á g o d a petulantia; l ò b o d a atriplex hortensis, nagfl. 166. 161; s l ò b o d a i s l o b ò d a, (slobôda) libertas, küzm. 253: slobouda abschied: vzeo je pa sloboudo od bratov; perg. 1. 3. 7. itd.; o s l ô b o d a i oslobôda liberatio reš. 182: kada vse na ovom širokom i prostranom svetu ne bude se videlo, neg malo pepela kakti ostanki i osloboda vkanjenja naše nečimurnosti, zazvenči v zraku jedna strahovita trumbeta.

33. Riečim kojim je tvorka ili završetak *ada* imaju ' na prvom a u tvorke: armáda armee, preš. 58: armáda; c e b á d a fusztritt; čeláda cassis, dalm. sam. 17: je njemu dal eno kufrasto čelado; dalm. jer. 46; pav. efes. 6; schön. 256: v zamite to čeládo tiga izveličajna; grmáda rogas, cruc. 2/122. 341; preš. 26: grmádo; gasp. 1/794. 955; koláda colostrá; — ima: baláda ballade preš. 123; p a n â d a, njeko jelo, cruc. 5/185: z' eno župo ali panado za dobru vzameš.

35. Rieči koje se završuju na *eda* imaju na e u *eda* naglas: besêda verbum, traun. 5: besêdo itd.; res. 2. 20. 39. 71: besieda; koléda weihnachtslied; o s m l é d a ruinne, kr.

39. Rieči koje se završuju na *ida*, *oda*, *uda* imaju ' na predzadnjoj sloveci: golída (od) gelte; robída rubus; Baróda, ime vlastito; m e t ú d a buttermilch; tako i n a g ú d a i p a v ú d a, koje rieči imam zabilježene ali bez značenja; možda je pavúda isto što u rog. 551: prehránil je njò bug ú tem splasnim potúpu tega Adamaviga grèjha pred usem p a l ú d a m inu madežam tajstiga.

37. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ba* imaju naglas na sloveci pred ba, i to

a) ima pretežna većina rieči gragjenih bez posredovnoga o i sve na *tba*: b ê r b a vindemia; b í m b a, ime kravi, hrv.; b ô m b a, die bombe, mat. 258: ženne noséće radi čujenoga i posluhnjenoga vužiganja štukov i bombih vu porogjenom detetu po vsem tellu

znamenja štukov i bombih videla se jesu; bôrba, bôrba kampf;
 brâmba defensio, die wehr, dalm. psalm. 18; traun. 80: brânba;
 preš. 127; cêmba aestimatio; drûžba societas; dvôjba du-
 bium; dvôjnba dubium, gasp. 1/17. 658 itd.; dvojîtba du-
 bium, šerf. 2/43; dvôrba, dvôrba bedienung, gasp. 1/32. 35. 641.
 759. 901; gôstba convivium; hîmba dolus, krajč. 346: hinjba;
 hôdba ingressus, trpl. 12. 98; nagfl. 117. 146; gön. 96 (ihôdba);
 hrâmba aufbewahrungsort, kammer, jap. 452: v' crkovni hrambi;
 nagfl. 113: goloube držijo na hrambaj; 117: miši sprelûknjajo
 stené hramb; gön. 25: hûta je nevolna hramba; îzba, jîspa
 (preko istuba, istba, istba, isba) stube; jêdba speise, res. 11.
 28. 116; jêzba (preko jestuba, jestba, jestba. jesba eszstube?)
 speisekammer; kôrba korb, dalm. jer. 23; kûrba uz kûrva
 pellex; močîtba peinigung, šerf. 2/11; molîtba das gebet
 šerf. 2/54: vn vseh molitbah no molbah; môlba bitte, trpl. 32.
 66. 81; naklômba fûgung, ravn. 1/280: božje naklômba; na-
 mêmba bestimmung, ravn. 1/338; nârba art thûrschlosz =
 linga; narêdba regula, dalm. u predgovoru k ezech: konec cr-
 kovnih naredbi; šerf. 2/60; gasp. 1/855: narêdba, a 860: náred-
 bum; naslêdba secta, reš. 76: ova ludovernost razdelila se je
 na dve nasledbe; naslômba fulcrum. škr. 20; nazlôba i
 názloba odium, reš. 168: več je mogla moč njegve nazlobe i lju-
 tenja neg mah kamena; obrâčba wendung, ravn. 1/311: božje
 obrâčbe; obrâmba defensio, schutz trpl. 4. 7. 48. 75. 115. 116;
 perg. evictio 26 itd.; mil. 23. 88; gasp. 1/918 itd.; obredîtba
 š rf. 2/55: mi našemi gospodi no krali pripravimo v hiži našega
 srca mizo skoz vredno obreditbo; odrešîtba redemptio šerf. 1/2.
 4; opomêmba i stegnuto opômba memoria, andenken, erinne-
 rung, ravn. 1/321: prave srčnosti in stanovitnosti v' dobrim lepa
 opômba je njegova smrt vsim ljudém; preš. 27: v tvôjo opômbo
 pijémo ga zdej; oskrûmba verunreinigung; plur. ôskrûmbe eine
 hautkrankheit, kr; ovřžba verwerfung, ravn. 1/119: pomnili bote
 mojo ovržbo; pâžba (preko bâkštuba, bakštba, bakštba, bakšba,
 bažba, od backstube) dörrhütte kr.; plâjba senkblei, kr.; po-
 gôdba conditio, gasp. 1/920: s tum pogodbum; pomêmba be-
 deutung; ponûdba antrag, rog. 410: ponúdba; poročîtba
 ποροςφορά, šerf. 1/2. 1; posôdba gefâsz, gol. 80: moreš take vode
 v' eno posebno posodbo naliti; postrêžba bedienung, jap. 316:
 postrêžba, ravn. 1/56: postrêžba; precêmba i précemba aesti-
 matio, kiizm. 269: φαντασία; i trpl. 40. 118: précimba; perg. 6:

pryecemba; mil. 15; mul. 400: précemba; gasp. 1/42 itd.; premêmba mutatio; premišljîbta überlegung, nachdenken šerf. 2/12: s' totoj premišlitboj stvari božjih je zedinjala svojo molitvo; pretîbta minae, šerf. 2/12. 15. 253 itd.; priglêdba accuratio sedula, krajč. 351: priglêdbu; i nepriglêdba nulla accuratio, zagr. 5/1. 165: ona betežna peršona tuliko vremena na posteli gnie od neprigledbe i nesnage; prigôdba ereigniss; protîmba gegenmittel, mat. 92: kakti jedinu protimbu proti grehom pokoru držal je, 83. 624 itd.; râjba, lange dünne stange, kr.; razdelîbta divisio, šerf. 2/23; shrâmba aufbewahrung, vorrathskammer: dalm. jer. 50; mat. 359: da bi vam bil vu srambu dan jeden predragi kamen; 564: imajuč vu skrinje i v-srambe kinč neprečenjen; strêžba bedienung, rog. 19; ravn. 1/116: strêžba; šerf. 2/59; slûžba dienst, amt; stvorîbta creatio, šerf. 2/13; svâtba nuptiae, perg. 35; krajč. 161; gasp. 1/956; mat 550 svi svadba; škâlba, jama u pećini, kamo se voda stače, kr.; tâtba furtum; tkâlba webzeug, nagfl. 135: možki sabou šíva dolame, kabâte, lače, prsnjeke, plašče z-sûknja i drûge tkâlbe; tolâžba solatium preš. 75. 178. 183; tôrba art tasche, 127: turba πῆρ; trûdba labor; trûmba, ono na čem vedrica visi, po čem se voda iz zdenca uzima, hrv.; vâdba exercitio; vônjba (vònjba) geruch, krajč. 169: vónjba; začîmba ugr. záčimba wûrze, küzm. mik. 44: kupile so záčimbo; nagfl. 157; zaslômba fulcrum, ugr. zásloba, küzm. 355: više vsega ešče vzemte gori záslobo te vere; zaslûžba verdienst, meritum, krajč. 6; mil. 266; reš. 164; zasrâmba beschâmung, ravn. 1/249; zatâjba verlâugnung, cruc. 2/555: ima nad sabo fratario Judeža Iskariota, zatajbo Petra, nevero Tomaža; zdrâžba verhetzung, schön. 422: zdrážba; cruc. 2/258. 352; ravn. 1/119; zgôdba begebenheit preš. 108. 127; šerf. 2/22; ženîbta heirath; žûrba eile perg. 41: ako su hudu žurbu nosili na pernju. — U ugrskoj slovenštini i u Kajkavaca čita i čuje se kadšto naglas na predlogu: krajč. 62. 268: ôbranba; 94: préčenjba; 185. 349: prigledba.

b) • ima: sôdba judicium, küzm. trpl.: soudba; tðžba klage i možda kèčba, kegjba, perg.

c) • na zadnjoj slovcu mogu imati u kranjštini družbâ i službâ.

č) Rieči gragjene posredovnim o imaju na tom o: bliščôdba splendor: črnôba nigredo, dalm. jerkl. 4: zdaj pak je nyh štalt taku tâmna od črnobe, da yh na gasi ne poznajo; črvôba caries; gnjilôba putredo, rog. 497: gnîlôba; gol. 26; gnusôba nausea,

škr. 66: gnusoba (!); i negnusoba jap. prid. 1/279: nagnusoba; gonoba pessumdatio; grdoba foeditas, preš. 102: grdoba; hudoba malitia, küzm. trpl. hüdouba; perg. 86; mil. 4. 30. 63. 88; gasp. 1/21 itd.; lenoba pigritia; medloba languor; meščoba pinguedo; das fett, rav. 1/131: mešoba; puhloba innere leere; schwammigkeit rog. 225: ta človik të puhlobi, pustosti inu ničesosti gratal je glih inu postal enaki; pustoba eremus, dalm. jer. 22; jesai. 43; rog. 418; i puščoba homo molestus, kr.; škrunoba immunditia, dalm. jerkl. 1; sladkoba dulcedo, rav. 1/131: sladkoba; svetloba lux, rog. 10; rav. 1/3: svetloba; temnoba obscuritas; tesnoba angustiae rog. 429. 498; trdnoba durities dalm. dan. 12; jerkl. 2; jap. 242; i trdoba škr. 78; zloba furor; zvestoba treue, schön. 296: zvestoba; rav. 1/165: zvestoba; preš. 79. 85. 189: zvestoba. — Na predlogu naglas ima utroba, vutroba uterus, trpl. 17. 56; krajč. 256: vutroba; mil. 290: vu tvoje presvete vutrobe; gasp. 1/37: vu vutrobi, itd. — Mjesto oba dolazi eba u rieči kostréba, duga bilina megju kukuruzom raste a žanju ju za krave, hrv. — Na slovcu pred oba čita se riedko naglas, n. p. krajč. 85: húdobe i húdo bu; 301: húdobe.

38. Rieči kojim je tvorka ili završetak *va* imaju naglas ponajviše na slovcu pred tvorkom, i to

a) ~ imaju ove dvoslovčane nesastavljene rieči: cérkva ecclesia; déva virgo; gláva caput; gljáva fungus; gráva jubae; míva mica; foenum minutum; njáva ager; píva potus, gasp. 3/529: podavajuč od sebe blagoslovljenu pivu; pláva palea; sláva prunus.

b) ~ imaju

α) malo ne sve nesastavljene rieči, kojim *stoji suglasno pred va*: bâčva dolium; blâgva boletus štj. hrv.; brâdva, njeka sjekira; brêskva, ali se čuje i bréskva i brèskva pfirsich; brôskva i brôskva brassica, hrv.; bûkva fagus; u plur. bûkve i bûkve das buch; gôžva, gûžva vimen; hâžva, malena spužva, hrv.; kûrva pellex; lîhva usura, hrv.; lôkva lacuna; mlâčva = mlatva rav. 1/109; mlêzva biestmilch; mîkva möhre; mûkva, vrst kruške, hrv.; mûrva morus; nâčve pl. korito u kojem se kruh miesi; pûljva büschel flachs; rôzgva palmes, zagr. 4/1. 60: ja sem trs, vi pako jeste rozgve; rozgva prez trsa ne more nikakvoga sada roditi; sîlva, ime kravi, hrv.; smôkva i smôkva ficus; sôkva, strmna pečina, kr.; spûžva spongia, hrv.; stâva einsatz; wette; bau; dalm. jer. 9: jest moram pèr stavah v' puš-

čavi klagovati; ravn. 1/315: kar h' stávi tempeljna kdo radovóljno da v' dar; tíkva cucurbita; schädel; trôskva schmalztreber; zâva schwiegermutter; žêlva testudo. — Rieči na tva gledaj u §. 32.)

β) s predlogom sastavljene rieči, i to u kranjštini, a u ugr. i kajk. ima često na preglogu naglas: naprâva ποίημα, πλάσμα; ugr. náprava küzm. 289: je li velí náprava napravláči: za kaj si me tak naprávo? 349: ar smo njegova náprava; nastâva tendicula, laqueus positus škr. 32; preš. Nuna Uršica u čbelici 1848: mladénči pri vas za njih gláve nastávljajo skrívne nastáve; a ugr. nástava cultus, vorschift, gesetz, trpl. 3. 73. 86. 87. 98. 99. 100. 101. 103. 104. 105. 119; nagfl. 128; natêzva radspeiche, kr.; o dêva vestis, zagr. 5/1. 157: ovce to vse činè za vexu (čitaj vekšu) človečanstva hasen neg za svoju davajuč od sebe tuliko mleka za hranu i vune za odevu; oglâsva wiederhall, škr. 207; oprâva verrichtung kr.; ôprava vestis trpl. 22. 36. 37: ouprava; krajč. 351: ôprava; podstâva vorschub bei schustern; poprâva reparatio ravn. 1/51; poskâkva exsultatio, ravn. 1/259; postâva statur, schön. 368: on je bil majcine postave; jap. 363; preš. 23: čvrste sem postáve od nóg do gláve; 27; abschnitt, kapitel im buche, schön. 12: evangeli s. Lukeža na 12. postavi itd.; jap. 1; gesetz; prestâva versio; priprâva præparatio, dalm. psalm. 105; ezech. 4; schön. 382; ugr. príprava ετοιμασία küzm. 355; trpl. 86; i hrv. gasp. 1/658: príprava; pristâva prædium, schön. 202; cruc. 2/183; jap. 341; razprâva schön. 422: létu so pak te hude želje inu pogubiva della tiga mesa: kurbarija . . . prepirajne, zdražba, razprave, nevošljivost itd.; sprâva versöhnung preš. 187; apparatus perg. 5. 47; zabâva zeitvertreib, beschäftigung, hrv. zâbava krajč. 192: zboga kakovè sveckè zâbave; zadâva ἀρραβών, ugr. zádava, küzm. 348: ki je zádava öročine naše; küzm. mik. 54: za volo njegove zádave dönok gori stane (διὰ τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ); zadêva angelegenheit kr.; a ugr. zâdeva κόλυμα, ἐγκοπή küzm. 277. 297: zádiva; gön. 23: zlo je jákosti na zádevo; zastâva versatz, pfand dalm. deut. 24; ezech. 18; rog. 487; škr. 62; ravn. 1/110; plur. insidiae; ugr. zástava fahne, trpl. 15: bomo zástave nosili; 47; krajč. 201: zástava; gasp. 1/962 itd. — Samo na predlogu naglas ima pámetva gedächtnishtag der unschuldigen kinder i pôsodva = pôsoda; valjda i nárokva armilla.

c) · imaju pònikva, mjesto gdje voda u zemlju niče; pònjva pfanne, dalm. ex. 27: ponva; pòdkva mjesto pòdkova hufeisen; rètkva rettich; kadšto i brèskva pfirsich.

č) na *predpredzadnjoj* slovcu naglas imaju: nôzdrva riegje nòzdrva nasenloch; svêkrva riegje svêkrva socrus i jêtrva fratra; — valjda tako i ândrkva rettich i bŕdokva lactuca.

d) " na *zadnjoj* slovcu u Kranjskoj može imati: postrvâ forelle i nŕčvê pl. backtrog.

39. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ava* (java) imaju u kranjštini sve ^ na prvom *a* u tvorke; u ugrskoj slovenštini i kajkavštini dolazi kadšto naglas na slovku pred tvorkom: beljâva albedo; bliščâva splendor trpl. 13: od bliščave; črnjâva nigredo; daljâva die weite, die ferne; dišâva res odoris grati, škr. 142; preš. 25: naj slajši dišâve nabéra; dobrâva nemus, a kao ime selu i dóbrava, dúbrava; držâva halt, festigkeit: ta človek nima države ist nicht charakterfest; ta stvar nima države ist von keiner dauer, kr.; ditio; dolžâva, dúžava longitudo, küzm. 351. 464: to mesto je na štiri küklé ležalo i dúžava njegova je telika kelika je i šérjava; goličâva i goljâva kable gegend, ravn. 1/256: goljâva; goščâva dickicht, gebüsch ravn. 1/36; preš. 25.; v odljúdni goščâvi sam zá se živi; 172; izkušnjâva obično skušnjâva tentatio, schön. 406; cruc. 2. 27. 68. 418. 520 itd.; jap. 317; krajč. 21: od žalosti i usakè vražjè skušnjave na ore smrtne oslobodi nas; kompâva i kómpava eberwurz, kr.; kresâva feuerzeug; kurjâva heizung jap. prid. 1/113; lepâva pulchritudo, ravn. 1/174. 178: iz Siona iz vrha lepâve; meščâva das fett, ugr. máščâva, nagfl. 106: svinja dá . . k žájfi potrebno máščavo; meljâva das mahlen in der mühle; menjâva mutatio; muljâva weidetrift, ravn. 1/152: z' drobnico so odete muljâve; narâva natur, ugr. nárava trpl. 36: poročim náravo mojo krali; 83: ne zná našo náravo; nižâva niederung; norâva polygonum; obotâva mora, ravn. 1/77: brez obotâve se odrine v' Egipt; očetnjâva patria; otâva grumet [gledaj pag. 23. 1) β)]; pisâva schreibart; planjâva planities; ponjâva gausape, nagfl. 121. 164: ponjâve; puščâva desertum preš. 25: v Arábje pušâvi se tičik rodi; küzm. 451; trpl. 60. 64. 78. 88 itd. svuda: püščâva; skrivnjâva mysterium, ravn. 1/184; snetjâva getreidebrand, ravn. 1/212. 258: snetjâva; suhâva sicitas, ugr. sűhava trpl. 24: da je vlaga v meni vsejhnola liki sűhava v leti; svečâva licht, leuchtmaterial, rog. 122; preš. 162: lúna dá sve-

čávo; širjáva latitudo, ugr. šérjava, küzm. 462. 464; težáva molestia, schön. 50; cruc. 2/7. 23. 33. 449 itd.; traun 72; preš. 110. 148. 184; težinjáva unwohlsein, hrv. težínjava: težínjava mu je došla; tolščáva adeps, obesitas; trdnjáva securitas; festung, škr. 127: je trdnjave okóli inu okóli (mesta) nastavil; preš. 171; tučáva πύονης, küzm. 292: trpl. 12. 30. 49. 50. 58. 93. 101: tüčava; veljáva valor; višáva höhe, preš. 186; vročinjáva calor; zelenjáva das grün; das grünzeug, škr. 46; ravn. 1/88; zmešnjáva confusio, cruc. 2/419. 5/104; škr. 47; zmotnjáva interturbatio, error, dalm. jer. 18; jap. prid. 1/133; preš. 191; zvunjáva das äuszere ravn. 1/179: bogú le zvunjavo češenja kažemo; žmečáva = težáva, ugr. z méčava küzm. 132. 335. 368. 369. 375; križ 8. 10; nagfl. 84.

40. Rieči kojim je tvorka ili završetak *iva* imaju na *i* u tvorke: kopríva urtica, cruc. 5/80; škr. 76: vse je bilú pólnu koprív; tetíva bogensehne, dalm. psalm. 11: svoje strele na tetivo polagajo.

41. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ma* imaju naglas na sloveci pred *ma*, i to

a) imaju rieči, kojim je *samoglasno pred ma*: b e n d í m a (od vindemia, cruc. 5/340: bandima; já m a ὄπῃ dalm. ebr. 11; trpl. 8. 22 itd.; glú m a jocus, insania, cruc. 2/298: čez leto zapuvid greši, kadar eden prez vse andohti, pohlevnosti inu potrebe v' šali, v' glumi, v' smeli inu v' norčij tu s. ime v' usta vzame; k í m a pabulum, dalm. jud. 19; trpl. 85. 119: ki dáva živíni njé krmo; puppis preš. 95: ti nam otél si čolnîč, si mu z jádrami krmo poprâvil; m á m a mater; pr é m a, prva zadnja vorder—, hintertheil des wagens; rá m a achsel; r é m a leiste (od rahme?); sl á m a stroh; š é m a larve, cruc. 5/164. 165. 166. 171. 172. 174. 181; homo stultus; š ú m a silva; die summe; tr ú m a schaar jap. 139; preš. 61. 104. 128. 178; z í m a hiems.

b) imaju rieči, kojim je *suglasno pred ma*: b ê r m a, b î r m a, f î r m a firmung, cruc. 5/140; č î ž m a schuh; f ô r m a form, küzm. 228; k î č m a, konjski vlasi na čelu, hrv.; k û m a pathinn; l â r m a lärm, mat. 597: ono hižno tovaruštvo bi v hižu vašu doneslo neprestajnu larmu i tabor; k f ê m a taberna küzm. 274; gasp. 1/940; p â r m a heuboden; p â s m a wiedel; p ê s m a carmen; r î z m a, zagr. 4/1. 344: sem 24 rizme papera na listov pisanje potrošil; s û s m a = k û n d r a, hrv.

42. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ka* imaju raznolik naglas.

1. imaju

a) *na slovci pred tvorkom*

α) rieči koje se grade od substantiva *s* na zadnjoj slovci osim onih na ák, áč i ík: Gašpérka, žena mužu, komu je pridjev Gašpér (Križ. gr.); Košírka, žena mužu, komu je pridjev Košír; pastírka: pastír hirtinn; možda ide amo postólka cenchris, dalm. deut. 14.

β) rieči načinjene prema mascul. na *ec s* na slovci pred *ec*: dolánka: dolánc thalbewohnerinn, kr.; Dolénka: Dolénc Unterkrainerinn; Gorénka: Gorénc Oberkrainerinn; gorjánka: gorjánec bergbewohnerinn, kr.; jelénka: jelénc, ime kravi, kr.; ali i jelénka = košuta rog. 249.250 prema jèlen gen. jeléna; Júrká, žena mužu komu je pridjev Júrec (Lescè kr.); krm-ljénka: krm-ljénc, mastsau, hrv.; mladénka: mladénc i mládenka: mládenec puella adolescens, mil. 75; Némka: Némec eine Deutsche; nevaljánka: nevaljánec nichtsnutziges weib, hrv.; pévka: pévec sängerinn škr. 105; rav. 1/184; pívka: pívec potatrix; ali pívka, njeka ptica od glasa: pív pív; i Pívka potok u kranjskoj ponjemčeno Poik; plévka: plévec jäterinn; marienkäfer kr.; podgórka: podgórec submontana, kor. 1/45; poscánka: poscánc die brunzerinn, kao psovka; posránka: posránc, scheiszerinn, kao psovka, kr. hrv.; potepénka: potepénc mulier vaga, škr. 20: potepénka; pritepénka: pritepénc ein hergelaufenes weib, kr.; podrávka: podrávec Drauanwohnerinn; poljánka: poljánec, feldbewohnerinn, kr.; posávka: posávec Saveanwohnerinn; rejénka: rejénc ziehtochter, kr.; sámka: sámec die für sich selbst lebt; eine unverheirathete preš. 7. 80; das weibchen der thiere und vögel; Slovéнка: Slovénc, Sloweninn; tújka: tújec peregrina, preš. 138; fremdwort preš. 101; učénka: učénc schülerinn, kr.

γ) rieči koje se grade od adjektiva na *en* = ѣнѣ, i u obće na *en*, *ena*, *eno*; riegie na *ov*: brunčénka, vrst jabuke, hrv.; črlénka, ime kravi, hrv.; drevénka modius (ima 4 mjerice) štj. hrv.; droždžénka, žganica od drožgja, hrv.; duplénka, puška dvocievka, hrv.; golénka, vrst breskve, hrv.; grozdénka, vrst kruške, hrv.; hržénka, vrst jabuke, hrv.; jarménka, vrst jabuke, hrv.; ječménka, vrst kruške, koja dozrieva kad se ječam žanje, hrv.; jesénka, vrst kruške hrv.; (jesenénka); konopljénka hänfling ptica, kr.; kotlénka, obzidano mjesto, gdje kotao stoji, hrv.; lojénka unschlittkerze: maslénka butterrührfasz; medénka, vrst jabuke hrv.; ov-

sénka, vrst jabuke, štj.; pečénka der braten ravn. 1/28: sam pernese podpeplnikov in pečénko; prosénka junikäfer, kr.; rménka vrst kruške kr.; vodénka, njeka bilina, hrv.; voščénka wachskerze; njeka bilina equisetum; zelénka, vrst kruške i jabuke, hrv.; zobénka = ovsenka hrv.; žetvénk a, vrst jabuke, hrv.; žveplénka schwefelfaden, kr. — krhljóvka, voda od kuhanih, krhljov' = razrezanih jabuka i krušaka; petróvka, vrst jabuke i kruške, što dozrieva o Petrovu; siróvka, njeka gljiva, što ima mleko te se može nekuhana — sirova — jesti, kr.

b) na *predpredzadnjoj* slovcí

α) rieči koje se grade od dvo- i višeslovčanih *substantiva s' na predpredzadnjoj slovcí u sing. gen.*: bíroška: bíroš gen. bíroša, ime kravi, hrv.; Boštétovka: Boštétovec, žena mu (Béla gr.); bránjevk a: bránjevec fratschlerin, kr.; délavka: délavec arbeiterinn; Goríčanka: Goríčan Görzerinn; Gráčanka: Gráčan (Gradčan) Gratzerinn; gráhorka: gráhor gen. gráhora, art vicia; hájoška: hájoš gen. hájoša, ime kravi, hrv.; hížička: hížica häuschen, riegje hížička; Jágodka: Jágodec, žena mu (Béla gr.); Jákovka: Jákovec, žena mu (Predvor, gr.); Jérmanka: Jérman gen. Jérmana (od Hermann), žena mu (Bela gr.); Jernéjevk a: Jernéjevec, žena mu (Brêg, gr.); krávička: krávica, kleine kuh; Márkovka: Márkovec, žena mu (Bela, gr.); Míhovka: Míhovec, žena mu, (Kôkrica, gr.); polégavka: polégavec, weib das gerne lange liegt, kr.; Prédénka: Prédenec, žena mu (Stenično, gr.); rájavka: rájavec, (reigen) tänzerinn, kr.; Sájavka: Sájavec, žena mu (Túpaliče gr.); sívoška: sívoš gen. sívoša, ime kravi, hrv.; Súgovka: Súgovec, žena mu (Breg, gr.); ščínkovka: ščínkovec die finkinn, kor. 1/47: predrobna ptica šínkovka; tékavka: * tékavec, oft brünstige kuh, kr.; Tónjevk a: Tónjevec, žena mu (Bela, gr.); Tržáčanka: Tržáčan, Triesterinn; Tržíčanka: Tržíčan, ženska iz Tržíča (Neumarktl) gr.; zmótanka: zmótanec, ein verwirrtes weib, hrv.

β) rieči koje se grade od adjektiva possessiva na *ov te dolaze od imena vlastitih a imaju pred ov*: Bodánčevka: bodánčev, žena mužu, komu je pridjev Bodánc (Varaždin); Brúševka: brúšev, Brúša, žena mu (Varaždin); Fístrovka: fistrov, Físter, žena mu (Logátec kr.); Gjurgjínovka: gjurgjínov, Gjurgjína, žena mu (Varaždin); Klénovka: klénov, Klén, žena mu (Va-

raždin); Máčk ov ka: máčkov, Máček, žena mu (Logatec kr.); Petr áč ev ka: petráček, Petráč, žena mu (Logatec, kr.); Pét k ov ka: pétkov, Pétek, žena mu (Logatec, kr.); Píbrov ka: píbrov, Píber, žena mu (Zalog, kr.); Pik íj ev ka: Pikíjev, Pikíja, žena mu (Varaždin); Srš é nov ka: sršénov, Sršen gen. Sršéna, žena mu, štj.; Šeben ík ov ka: šebeníkov, Šebeník, žena mu (Logatec, kr.); Ším nov ka: šímnov, Šímen, žena mu, (Logatec, kr.).

Amo idu i rieči, koje se grade od drugih dvo- i višeslovčanih *adjektiva i participa s' na predzadnoj slovi*: br é z ov ka: brézov birkenruthé; čr é š nj av ka: črěšnjav vrst kruške, hrv.; k r á l j ev ka: kraljev, vrst kruške koja dozrieva o Kraljevu (20. augusta), hrv. lé s k ov ka: léskov halselruthé; m ó k av ka: mókav, vrst kruške, koja je mókava (mehlig); pí s a n ka: písan bemahltes osterei, štj.; (s í ro t ka po Miklošiću mjesto sirovatka, molken.); sl í n av ka: slínav nasse erdart, kr.; sl í p av ka: * slípav, labkraut, kr.; sl í v ov ka: slívov zwetschkenschwamm, kr.; trn ó s lav ka: ? vrst slive, hrv.; tú l av ka: túlav, gornji dio klobuka, štj.

č.) Dalje prama početku nego na perdpredzadnoj slovi imaju rieči, koje se grade od rieči *s' dalje prama početku nego na pred-predzadnoj slovi u sing. gen.*: Dú n a j č a n k a: Dúnajčan gen. Dúnajčana Wienerinn; G á š p a r i č k a: Gášparič, žena mu; J á n e ž i č k a: Jánežič, žena mu; J á v o r i č k a: Jávorič, žena mu (Kostel, hrv.); R á d o v l i č a n k a: Rádovličan, žena iz gorenske varošice Rádovlica (Radmannsdorf); Tú p a l i č a n k a: Túpaličan, žena iz sela Túpaliče plur., gr.; vá r o v a v k a: várovavec wärterinn; V ú r o v i č k a: Vúrovič, žena mu (Varaždin); Z á g r e b č a n k a: Zágrebčan Agramerin; itd.

2) ~ imaju

a) na slovi *pred ka*

α) rieči koje se grade od *glagolskih osnova na suglas*, ma taj suglas osnovi na kraj tim došao, što je vrstni nastavak pred k izpao, a naglas je u infinitivu bud na slovi pred vrstnim i u infinitivu ili na vrstnom nastavku: b ū š k a: búhati, búnoti, geschwulst, tako me je udaril, da mi je buška stekla; d ô j k a: dojti ἡ τροφός küzm. 369: liki d o j k a otroke svoje varje; trpl. 109: to odstavljeno od d o j k e svoje; gasp. 1/861: Benedik otide iz Rima z jedinum d o j k u m negdašnjum svojim; d o l ê v k a art handbecher = ročka od ilovice, koja se zove i kúkuvica, štj. d ū š k a

halitus nagfl. 187: kama, dejte, tak brezi düške? 99; düške pl. geburtswehen; fûčka fistula gön. 44: ftiči se z fûčkom lovijo, g o n ô t k a aenigma; g r â j k a saepes, nagfl. 82: grajka je obranba na dvouri bodoučim dugovánjem; k â n k a der tripper; k â r k a altercatio, perg. 8. 19: karke, 30: za to so se vnoge ka arke navadile s kotaarnoga oppravljanja shagjati; mil. 287; kraj. 115; zagr. 4/1 307; mul. 275: karke; gasp. 1/66. 947 itd.; mat. 613 itd.; k v ô k a gluckhenne; l ê č k a: na-leknoti (лак) laqueus, tendicula, kraj. 147: vu vseh stvarih mi je l ê č k è pometal; 148: razmečije vudice i léčke; zagr. 4/1. 88: put čist od lečkih i prečkih; 5/1. 320: imaju povsod svoja prugla nalečena, svoje lečke postavljene... on hoče občuvati od vsake lečke noge moje (psalm. 24. 15); 303; mat. 470. 585. 610; reš. 115; o b û j k a calceus; o p â n k a schnürschuh; p â č k a i s p â č k a impedimentum; scandalum zagr. 4/1. 89: ako se je pak Abraham ze vsemi ovemi tremi p a č k a m i zveličiti mogel; gasp. 1/961: grehe odhititi i njim p a č k u postaviti; spačka, gasp. 1/83: želel je Kristuš dobro oprati noge apoštolske, pačile jesu njega halje, za to hotel je bog odhititi vse spačke; mat. 381: zadobivši tenkoču more vlesti, more doiti prez vsake spačke i prečke v vsako mesto; scandalum: gasp. 1/948: pošalje sin človeči angele svoje i poberu iz kraljestva njegovoga vse spačke i one koji greše, pošalje na kómen ognja (matth. 13), a u mat. ima od pag. 606 do 631 ciela jedna prodika, od spačke' gdje samo pag. 607 dolazi 14 puta rieč spačka; p â l j k a, kad se kruh peče, svalja se tiesto, speče i maščóm polije, a to je paljka, hrv.; p â z k a curá perg. 1. 19. itd.; gasp. 1/25. 49. itd.; p l j ũ s k a alapa mil. 291; gasp. 926 itd.; p o g r î n k a vorhang, ravn. 1/303; p r â s k a fragor mat. 612 itd.; p r ê č k a impedimentum, kraj. 250: človeku vu dóstoynnom pričesčanju nikaj drugo p r ê č k é vrči né more, nego sam smrtni greh; zagr. 4/188; gasp. 1/163. 852; 3/555 itd.; s ê č k a häcksel, nagfl. 94: krava trávo, detelco, senou, slamo, s e č k o, kukorišče, krumpiše, tikvi, repe itv. jej; s m ô j k a in glutasche gebackene rübe; s v i l o p r ê j k a seidenwurm; t â č k e pl. curriculum trusilis; t r ô š k a streufutter für hühner gön. 48: mam jas edno konoplásto, pisano kokoško, ta vò dobi rano, poudné, večér svojo t r o š k o; u g â n k a, ugânjka aenigma, dalm. ezech. 17: vganjka; jud. 14: jest vam hočem eno vganko naprej postaviti; rog. 211; v ô j k a leitseil šerf. 1/11; v r a t o l ô m k a collifraga; z a d î r k a, zadërka i z á d e r k a anstosz, anprall, mat. 506: porušila se na zemlju vsa pelda i kip

na z á d e r k u kamena jednoga . . pazite, kaj z á d e r k a kamena ovoga je učinila . . . opadne kip i pelda na z à d e r k u jednoga okrutanoga kamena; z a g â n k a ænigma; z a s û n k a repagulum; z b î r k a collectio.

β) *deminutiva jednoslovčanih feminina na suglas*: b î l k a: bíl grashalm; c ê v k a: cêv röhren; g ô s k a, g ũ s k a: gôs gänschen, nagfl. 32: goska; h ě ě r k a: hěēr filiola traun u predgovoru: hěērka; preš. 39; gasp. 1/953: kěerku; kl ê t k a: klêt cavea, dalm. jerem 5: nyh hiše so polne golufie, kakor je k l e t k a polna vabceu; m î š k a: mîš mäuschen; n î t k a: nît fädchen, gol. 62: če je ta zadni špicasti thal njenga trupla odprt inu nekej belliga koker ena tenka nitka ven visi, tok je (matica) že plemenita; r î t k a: rît ärschehen; str â n k a: strân pars, factio; š ĉ ê t k a: ščet carduus: û š k a (veška): ûš läuschen. — Amo idu i *feminina od jednoslovčanih masculina na suglas*: gr â h k a, gr â j k a: grâh, vrst graha, nagfl. 162: na njivaj rasté pšenica, žito, ječmen, oves, prosou, kukorica, gr a h k a, detelica itv.; gön. 31: grajhka; Gr î l j k a: Grîlj, žena mu (Bela, gr.); pr â š k a: prâh staubfaden, nagfl. 160: rouža dosta cvejtni listouv má i med njimi so prahške (bit će rieč od nevolje skovana kao i sliedeća): r ô d k a: rôd fruchtknotten, nagfl. 159: njega tali so: korenjé, steblo, listje, cvetje, vu etom práhšnica, na srejdi r o d k a, vu šteroj semen jeste.

γ) *deminutiva od dvo- i više slovčanih feminina na a s naglasom na predzadnjoj slovi*; 1) dvoslovčane: d ê v k a: déva virgo, šerf. 2/9: dečki no devke; gl â v k a: gláva, nagfl. 52: na etoj žlici vam nika pokazati mam. Poglednite dobro njé glavke zadnji tál; gr ũ š k a cruc. 5. 80; hr ũ š k a i r ũ š k a: *gruša pirus; gr â j k a: grája zaun, nagfl. 82: grajka je obranba na dvouri bodoučim dugovánjam; h ô j k a: hôja weisztanne, gol. 174: paša na hojki scer del trpi pa v' 6 v' 7 lejtah komej enkrat se poti; ke č k a: *keka capillus nagfl. 77: je šoulske svoje pajdáše gde za k ê ě k o potégno; m â j k a: mája mater, hrv.; pí ě k a: píca vulva; pt í ě k a: ptica nagfl. 37: ftička; rá š k a: raha, raške rabe kod slamnata krova, da se slama priveže na letvo, hrv.; r ê ž k a: reža thürlucke, luknjica u vrata, da se kroz nju gleda, hrv.; r ô ě k a: róka (?) zemljana čaša za vodu u kletih, štj.; sv î n j k a: svínja ein hirtenspiel; š ô j k a: šôja nuszhäher reš. 207: Hanon kartagenski karvane, šojke i kauke zvučil je da...; t â š k a: njem. tasche, πήρα, dalm. evluk. 10: ne nosite mošne ni t a š k e ni ěreuleu; dalm. sam. 17; schön. 305; t û n j k a: túnja fettkübel, štj.; v ê j k a: vēja

ramulus; zîbka: zîba cunae, gašp. 1/853; mat. 254: od zipke i povója.

Ovako su naglašene još ove dvoslovčane meni poznate rieči, koje se dadu svesti pod jednu navedenih točaka α) β) γ): bāčka hrv. a bāška kr. hirtentasche; bārka navis; bîrka nagfl. 164: gde se paséjo krave, telci, birke, svinjé, konji i druga živína; gön. 24: birke su vu črejdi ovčarov; ime kravi, hrv.; čāčka pater hrv.; čāvka i kāvka monedula reš. 207; čîpka, sukno crleno za surku, hrv.; čûbka schubkarren, štj.; gêjka, ime kravi, hrv.; gêska nagfl. 50: táli káhl (so) stené, vrih, geske rour; glôbka nagfl. 120: táli ouči so: ozmice, grabica, mignice, globke bejle, léče, sun; kîrka kastanienblüte hrv.; kîška = šiška hrv.; kôcka i kôcka würfel nagfl. 55: vučitel preglednoti da kocko; kraj. 214: jesi li kaj kàrtami, kóckami po krivice dobio? zagr. 5/1 14: vu koje (košarice) je bilo petnajst parov kockih, na kojeh kockah vse piknice jesu se mogle videti; gasp. 1/932: najde mladence na kocke igrajuče; križka das kreuz im fenster nagfl. 49: obloka táli so: sošíčke, križke perotnice, obráčke, primáčke, čepi, panti; 29: ednáke dúžave so: vrnjek, spodnjek i ta kračîša križka, po tom tiva dva skradnjeka i ta srejdna skrižka. Štera idejo z endrügim v ednákom tégi? dvá skradnjeka z dúgov križkov i dvá prejnîva strüga s tov kračîšov križkov (prečkov); kûčka, onaj maleni pušelj slame vrhu krova; ono što se veže na bič, da puca, hrv.; lêbka περιφεραιία küzm. 355: i lebk o zveličanja vzemte i meč dühá; 372: oblečeni v prsnjek vere i lubeznosti i v lebk o, tou je vüpanje zveličanja; lítka, nagfl. 123: tali noug so bedré, golnice, lítke, koulena, gležnouvje, oglávi, peté, poplatje, prsti; māčka katze (prema máček katter); māvka, ono što ostane kad ocvate bilina leontodon taraxacum i slične, što svaka sapica u zrak odnesti može, kr.; njêvka, njêfka ἐπιθεῖα küzm. 278: puni z nevoščenoustjov, ľudomorstvom, njefkov, jalnostjov; 357: ki istina z njefke Kristuša nazviščavajo; 433: či pa čemérno nevoščenost máte i njefko vu vašem srci, ne hválte se — ar gde je nevoščenost i njefka, tam je zblouda; píška (piščka?) junge henne, kr.; pôlka jealousy, gol. 39: zravno tega je še v' teh zgornih plankah ena lukna z' eno polko, da se per zaprtimo čebellnako lohko luft da; prêčka (prek) querholz, querstrich, nagfl. 29. 49; smílka, njeka bilina; sôjka drvo čim se teža na kola diže hrv. = štj. ošček a kr. vöd hebewinde (možda svojka * съжаждька);

srâčka dysenteria; svîhke, pl. bedrängnis, ravn. 1/313; šájka art schiff, nagfl. 175: vekše vodé i šájke ino ládje nosijo; gön. 30: na šájka j po veliki vodáj vozijo; šêška ein schlag mit der hand oder ruthe kr.; šîška gallapfel; štûčka pomi genus; tâjka, ono kod gačâ, gdje je svitnjak uvučen, hrv.; têpka mostbirn; têžka nagfl. 65: táli špora so: t'éžka, oblejk, znoutra zapor, zasünjač; vâška, stara ciganka, hrv.; vêška (veščka), ženska koja bi rado biti copernica ali ne može, hrv.; vûžka (upr. vužčka) zündhölzchen, nagfl. 14: dve j malivi sestri Jeka i Irma sta tou húdo šegou meli, kaj sta se z vužkami rádivi zmejnjali; žâčka tabaksbeutel, nagfl. 102: dâm dohánošom lejpe žačke; žêpka tasche, nagfl. 77: A. je preci naprej vzéo ednoga (rovatek) z žebke. — U pojedinih ovdje pod α) β) γ) a i drugdje navedenih rieči iz ugrske slovenštine a možda i kajkavštine čulo bi možda " mjesto " finije i tanje uho od mojega, koje nije kadro razlikovati " od " u sredini rieči.

2) *tro- i višeslovčane*: devôjka, divôjka: * devôja puella, ugr. samo dévojka, küzm. 308: či bo k mouži šla dévojka ne pregreši; 309: rázloček je med ženouv i dévojkov; 454: ar so dévojke; perg. 7: devojke a 19: plur. gen. devopak; krajč. 234: divôjku; gasp. 1/751: mladenci i divôjke; 890: gdo bi bile divôjke ove; plur. gen. divojâk gasp. 1/874. 954: divoják; hižûrka: hižûra häuschen mat. 110: da bi gdo vašu hižu, rečem hižurku temnu, škuru, tmičnu, razdrtu i tesnu porušil; 441: vide se siromaške hižurke i kučice; magdalênka: Magdalêna, vrst jabuke i kruške, hrv.; Marûška: Marúša, ime vlastito, rog. 291: te zapústim tår se obrnem h' tem Midelnam, h' Maruškam, h' Micam in h' drugim katére nosjò inu imajo tu s. ime Maria nad sabo; rezêtk a, rezêtk a: reséda, nagfl. 159: za kaj maš rad roužo, rezetko, violo? pregrêška: pregrêha peccatum, zagr. 4/1. 8; tretjînk a: tretjîna tertia pars, ravn. 1/191: David svojo vojsko zvrstuje: tretjînko jih da v' Joabovo, tretjînko v' Abizajovo in tretjînko v' Etajovo povelje; vrtûljka vrtúlja „haklec kaj obloke zapira“ hrv. — Amo idu rieči koje se grade od feminina na íca, kadšto i na nenaglašeno ica: borovîčka: borovíca, nagfl. 168: z semena (borovoga) borovíčko i vrastvo spravljajo; črepnjîčka: črepnjíca scherbe, nagfl. 119: vu črepníčkaj; deščîčka: deščíca brettchen, nagfl. 66: deščíčka; glavîčka: glavíca, nagfl. 122: táli rouk so: pléča, rame, miške, laktouvje, glavíčke; tak rame kak glavíčke majo slounkonje; glavíčk táli so prgišče i

prsti; hižička premda hízica, gön. 69; kravíčka premda krávica; ladička premda ládica, gasp. 1/807: odpru ladičku; nožička: nožica; sošička: sošica, nagfl. 49: obloka tali so: sošička, križke, perotnice...; žrebíčka: žrebíca, itd. — Ovdje neka stoje i cobájka, kocobájka, kocomájka, vrst oprave, hrv.; libájka, ime kravi, hrv.; muhájka, ime kravi, hrv.

δ) *deminutiva* od višeslovčanih *feminina* na *suglas s ~ na zadnjoj slovc*i: kokôška: kokôš hennchen; piščálka: piščál kleine flöte, nagr. 4/1. 40: piščaljka; vrtêlka: vrtêl, fritillus; možda tako i krlêtk a cavea. — Amo idu i

ε) rieči koje se grade od subst. *mascul. s ~ na zadnjoj slovc*i: Ahčínka: Ahčín, žena mu (Kranj); Anžônka: Anžôn, žena mu (Logatec kr.); Bašlínka: Bašlín, žena mu (Varaždin); Behtânjka: Behtân, žena mu (Suhodol, hrv.); Boštâjka: Boštâj, žena mu (Bela, gr.); Drlûnjka: Drlûn, žena mu (Vidovec kod Varaždina); Furlânka: Furlân Friaulerinn; Ga;brûnka: Gabrûn, žena mu (Tržič, gr.); Gašparlínka: Gašparlín, žena mu (Varaždin); Grôška: Grôs, žena mu (Stenično, gr.); Gurgânjka: Gurgân, žena mu (Suhodol, hrv.); Jančínka: Jančín, žena mu (Kostel, hrv.); Kajdížka: Kajdíž, žena mu (Nova vas, gr.) Kaštrûnka: Kaštrûn, žena mu (Bela, gr.); kristjânka: kristjân christinn; krajč. 322: krščánka: krščân; mezljânka: mezljân (musselin), ženska suknja kakove Kranjice nose; Mihûnjka: Mihûn, žena mu (Varaždin); milionârka: milionâr, millionärinn, preš. 161: za dóto, ki je nima miljonárka; pogačônka: pogačôn, vrst jabuke, hrv. (valjda demin. od pogačôna); poganínka: poganîn, heidinn, gasp. 1/631: od matere poganinke; prepîrka: prepîr, zank, streit, controversia (možda od osnove u prepirati); Rebólka: Reból, žena mu (Hraše, gr.), Rjavínka: Rjavîn, žena mu (Kamnjak, štj.); ružmarínka, ružmarîn, rosmarinapfel, hrv.; seljânka: seljân (i seljân) landbewohnerinn; stržênka: stržên, vrst kruške, hrv.; šafrânka: šafrân, vrst breskve, hrv.; Šimônka: Šimôn, žena mu (Kranj); španjûrka: španjûr, vrst trešnje, hrv. upravo Spanierinn: štrtínka: štrtîn, $\frac{1}{4}$ vagana, štj.; Talijânka: Talijân, mulier Itala; tercijálka: tercijâl frömmelerinn, pietistinn, preš. 123: tercjálke porekó, de jih (pesmi) je vdíhnil zlódi; tolovájka: tolováj räuberinn; trpentínka: trpentîn, terpentinbaum, ravn. 1/128. 249; Vanjécérka: Vanjécér, žena mu (Vidovec kod Varaždina); Vrbênka: Vrbên, žena mu

(Goriče, gr.); — Amo tamo po Hrvatskoj imaju taj naglas i feminina od masculina s naglasom *ne* na zadnjoj slovi: Ba d ž ū n j k a: Bädžun, žena mu (Curkovec); Šarutânjka: Šarütan, žena mu (Pakovec). U kranjštini glasila bi se ta imena bez sumnje Bažün, Šarutân; znamênka: znâmen zeichen, reš. 134, možda od znamênje. — Mjesto *o* imaju *o*; fižólka: fižôl, drobna vrst pasulja, kr.; pepélka: pepêl, ona „rjuha“, koja se metne preko kace, u kojoj se rubje luži a u njoj ima pepeo, kr.; tako i vesélka prema vesêl, ime kravi, kr. — Amo idu na dalje

Ž) *feminina od masculina s *o* ili *u* na zadnjoj slovi*, na pose *aa*) reči koje se grade od masculina na *ân* ili *ân* gen. *âna* ili *âna* (= *анинъ, ѣнинъ*): Bašljânjka: Bašljân, žena iz sela Bášelj, gr.; Beljânjka: Beljân i Beljân, žena iz sela Béla, gr.; Brežânjka: Brežân, žena iz sela Brêg, gr.; cigânjka: cigân zigeunerinn; Estijânjka: Estijân, žena od Este preš. 135; Gojžânjka: Gojžân, žena iz seoca Gojzd, gr.; Ljubljânjka: Ljubljân stanovnica grada Ljubljane, preš. 68. 100; Ločânjka: Ločân, žena iz varošice Lóka (Bischofslack); Mačânjka: Mačân, žena iz seoca Máče, gr.; Novljânjka: Novljân, žena iz sela Nóva vás, gr.; Petânjka: Petân, žena mu (Béla, gr.); Srjânjka: Srjân, žena iz sela Srêdnja vas, gr.; Sušânjka: Sušân, žena iz sela Súhe, gr.; Trepânjka: Trepân, žena mu (Predvor, gr.); vašânjka: vašân dorfbewohnerinn; Žabljânjka: Žabljân, žena iz sela Žáblje, plur. gr. — Amo tamo po Hrvatskoj imaju taj naglas i feminina, koja se grade od drugčije naglašenih masculina: Bukovčânjka: Bukôvčan, žena iz sela „Bukovec“ u Selinskoj fari; Pakovčânjka: Pakôvčan, žena iz sela Pakovec u istoj fari. — ββ) rieči koje se grade od masculina na *è* (et) gen. *éta*, pak se ečka (= *аушка*) u Kranjskoj, gdje no jedino, koliko znam, taj završetak rabi, izgovara eška: Cemprêška: Cemprê gen. Cempréta, žena mu (Logatec kr.); Fundêška: Fundê, žena mu (Máče, gr.); Maslêška: Maslê, žena mu (Logatec); Medêška: Medê, žena mu (Bela, gr.); Mezêška: Mezê, žena mu (Logatec); Škabrnêška: Škabrnê, žena mu (Novo mjesto). — γγ) rieči koje se grade od masculina na *ič* gen. *iča*, gdje se ička većinom izgovara iška: Angelička: Angelič gen. Angeliča, žena mu (Podgradnje štj.); berička: berič, weib des gerichtsdieners, kr.; Kraljička: Kraljič, žena mu, štj.; Pavlička: Pavlič, žena mu (Bela, gr.) pozovička: pozovič uz pozdvič hochzeitbitterinn; Žepička: Žepič, žena mu (Gojzd); tako i deklčka prema

deklič puella, nagfl. 131: ženo si vzeme. Etakši možki se teda mouž, deklíčka pa, štera ga je vzéla, žena zové. — Amo tamo po Hrvatskoj imaju taj naglas i njeke rieči gragjene od masc. na ič s drugim naglasom: Bastalíčka: Bastálič gen. Bastáliča, žena mu (Pakovec); Bukovíčka: Búkovič, žena mu (Suhodol); Litvíčka: Litvič (Litvič), žena mu (Blažev dol); Smrndíčka Smrndič, žena mu, (Čurkovec). — Tako i druge rieči od masc. s " na zadnjoj slovcí: Petrúška: Petrüs gen. Petrúsa, žena mu, (Bela gr.) Amo idu na dalje

n) rieči koje se grade od *adjectiva, participa, numeralija s naglasom na zadnjoj slovcí*: Ahčêvka: ahčêv, Ahèc, žena mu (Bela, gr.); bítka: bít, pugna; četvêrka: četvêr, der vierer; črnâvka i črnjavka: črnâv i črnjav schwarze strieme, dalm. exod. 21; reš. 227: črnjavka; gasp. 3/560; desêtk a: desêť decem, krajč. 57: za tèm zrnóm pak hodi jedna desêtk a máleh zrn; 159: ki vu sebe petnadestê desetkih zapira; 161: dokle desêtku vusti moliš; dvôjka: dvôj der zweier, sliva dvojka doppelzwetschke nagfl. 38; krvâvka; krvâv, vrst jabuke i kruške, hrv.; sêrka: sêr, vrst kruške, hrv.; sûrka: sûr, art rock, hrv.; trôjka, der dreier; žerjâvka: žerjâv loderasche; tako i pijâvka i pîjâvka: pijâv i pîjav blutegel; schwamm; prhâvka (i pèroška hrv.) favilla, reš. 10: prhâvka i pepel; — valjda ide ovamo vgonîtk a ænigma (vgonit part. mjesto vgonot?) vognag. 39: tou je vgonîtk a bila (vognag, 39: vgoniti = kr. ugniti = ugñati). — Amo tamo u kajkavštini imaju taj naglas i ine rieči n. p. Čorkêvka: Čôrko, žena mu (Vidovec kod Var.); Mesečêvka: Mês ec (Mês ec), žena mu (Suhodol). — Ovdje neka stoje rieči na âlka (srbski aljka i ajka), koje se grade većinom od participa: brčâlka: brčâl fem. brčâla, njeka igračka za djecu, hrv. = dfglja kr. po Vidovečki: brčôuka; câlka, côuka = nihaljka; držâlka griff, handhabe; greštâlka, trozub tukač, kojim se grožgje u presici tuče (grešta) hrv.; huhâlka huhôuka = nihaljka; moštâlka = greštâlka; nihâlka hängematte; prâlka waschbrett, waschbläuel, njom flake tepu; ona daska kojom se kruh meče u kopanju; ščetâlka carduus, kr.; (možda bolje ščetâvka); škrebetâlka crepundium; špricâlka spritze; šprihâlka gartenspritze; žukâlka = nihaljka.

ð) rieči koje se grade od *masculina, koja u sing. gen. za slovku narastu a imaju tuj na predzadnjoj slovcí*: Božíčka: Bòžič gen. Božíča, žena mu (Lescè, gr.); jelênka: jèlen gen. jeléna

= košúta; medvêdka: mēdved gen. medvéda bie bärinn; Pêrûčka: Pêruč gen. Perúča, žena mu (Žeje, gr.); Rožîčka: Rôžič gen. Rožîča, žena mu (Varaždin); sosêdka: sôsed gen. sosêda, vicina (možda demin. od sosêda).

e) rieči, koje su prema *mužkim* substantivom *na ec i ek s r na* slovcî pred ec ili ek: bēlka: bēlec vacca alba; Blējka: Blējec, ženska iz Bléda (Veldes) gr.; Bohînjka: Bohînjec, ženska iz doline Bôhinj gen. Bohînja, gr.; brljâvka: brljâvec blōdsichtiges weib, kr.; črnjâvka: črnjâvec črnjava krava; čfnka: čfnec, nigra vacca; Dalmatînka (u narodu Drmatînka): Dalmatînec Dalmata mulier; golju fîvka: golju fîvec betrügerinn kr.; Hebrêjka: Hebrêjec, Hebräerinn, ravn. 1/82; hudodêlka: hudodêlec übelthäterinn; Ivîčka: Ivîček, žena mu (Blažev dol, hrv.); izmišljâvka: izmišljâvec, die (böses) erfindet, ravn. 1/133; Jernêjka: Jernêjec, žena mu, kr.; kanârka: kanârec weibchen des kanarienvogels; Klemênka: Klemênec, žena mu (Zalog i Gorîce, kr.); konjedêrka: konjedêrec, weib des wasenmeisters; Kôjka: Kôjec, žena mu (Nova vas, kr.); krivovêrka: krivovêrec eine irrgläubige; krmêžljîvka: krmêžljîvec lippa; kvartopîrka: kvartopîrec, doslovan prievod od kartenschlâgerinn (prati = schlagen) kr.; Latînka: Latînec Lateinerinn; hrv. = gymnasium; ležnjîvka: ležnjîvec lügnerinn: lîska: lîsec, lisasta krava; Martînka: Martînec, žena mu (Bela, gr.); Milâvka: Milâvec, žena mu, kr.; Morâvka: Morâvec Mährerinn; morîvka: morîvec mörderinn; nagajjîvka: nagajîvec molestâ; nevoščljîvka: nevoščljîvec, invida; opravljâvka: opravljâvec verlâunderinn; oznanjevâvka: oznanjevâvec verkündigerinn; Pêmka: Pêmec Böhminn; pijânka: pijâvec säuferinn, zagr. 4/1. 121: morebiti je (žena) srdita, ozojna, gizdava, jezična i klatesica, pianka itd.; pišîvka: pišîvec, vrst kruške, hrv.; planînka: planînec sennerinn; plâvka: plâvec, vacca fusca, hrv.; plesâvka: plesâvec tänzerinn; pogrêbka: pogrêbec, die nach einer leiche ging und am todtentmahle theil nimmt, kr.; pogorêlka: pogorêlec, abbrânderinn; poljodêlka: poljodêlec feldbebauerinn; pozabljîvka: pozabljîvec, die vergeszlich ist; prebivâvka: prebivâvec einwohnerinn; prilizovâvka: prilizovâvec schmeichlerinn; primôrka: primôrec küstenländerinn; Prînka: Prînec, žena mu (Gojzd, gr.); Rakičânka: Rakičânec, stanovnica sela Rakičan, ugr.; rdêčka: rdêcec, ime kravi, kr.; rjâvka: rjâvec, braune

kuh, kr.; Sîrka: Sîrec, žena mu (Hraše, gr.); sîvka: sîvec, graue kuh, kr.; Slêmka: Slêmec, žena mu (Béla); Snêdka: Snêdec, žena mu, (Bela, gr.); Sobočanka: Sobočanec, ženska iz Sobote, ugr.; srahljîvka: srahljîvec eine krätzige; sramežljîvka: sramežljîvec eine verschämte; stârka: stârec, greisinn, preš. 131; Strahînjka: Strahînjec, žena iz sela 'Strahînj' kr.; strahopezdljîvka: strahopezdljîvec, timida; strahovâvka: strahovâvec, die in furcht hält, ravn. 1/208; strašljîvka: strašljîvec, timida; Španijôlka: Španijôlec Spanierinn; Špikanka: Špikânc, žena mu (Logatec); Štignêdka: Štignêdec, žena mu (Blažev dol, hrv.); Tatînk: Tatînc, ženska iz sela 'Tatînc', kr.; Tirôlka: Tirôlec Tirolerinn; tkâlka: tkâlec, weberinn; Tômka: Tômec, žena mu, (Gojzd, gr.) tôžîvka: tožîvec klägerinn; tôžljîvka: tožljîvec, trâges weib; trpînk: trpînc, dulderinn; Tuhînjka: Tuhînjec, žena iz sela Tuhînj, gr.; Turôpljka: Turopoljec, ženska iz Turopolja, hrv.; valjâvka: valjâvec die wälzerinn; die walze; Varaždînk: Varaždînc, ženska iz Varaždina, hrv.; vasovâvka: vasovâvec, die gern zu dorfe geht; fensterlt, mit burschen verkehrt, kr.; Vîdka: Vîdec žena mu (Šenčûr, gr.); vušîvka: vušîvec, die läuse hat, kao psotka; zâdevâvka: zâdevâvec vergeuderinn, die alles verthut, rog. 479; so njo za eno zâdevâuko, reznâšauko inu potratenco tega blagâ držali; zâjka: zâjec hâsinn; zamôrka, zamôrka: zamôrec, zamûrec mohrinn; zapeljîvka: zapeljîvec, verführerinn; zapravljîvka: zapravljîvec, verschwenderinn; zločînk: zločînc übelthäterinn; znânk: znânc bekannte; Zfnk: Zfnec, žena mu (Gojzd, gr.) — Kadšto dotična mužka rieč nije u porabi ili pako, ako jeziku rabi, ima od dotične ženske udaljeno značenje, jer feminina na ka mogu često služiti kao pridjevi komu god substantivu ženskoga roda, što kad kak valja i za masc. na ec: basânjka, vrst kruške, hrv.; bezgâvka mandelgeschwür, kr.; brisâvka wischlappen, kr.; buzlanjka, vrst jabuke, hrv.; klopčânk, vrst jabuke, hrv.; sklizânk i sklizanka eisbahn: šivânk i šivanka nadel kr. itd.

z) rieči koje se grade od masculina na âk, âč, îk i îr: Blaznîčka: Blazník, žena mu (Braslovče štj.); Brenčûrka: Brenčûr, žena mu (Bela, gr.); lisâčka: lisák, ime kravi, hrv.; pečûrka: * pečûr champignon, njeka gljiva, hrv.; Vrâčka: Vráč, žena mu (Gojzd, gr.)

b) na predpredzadnjoj slovci

α) rieči koje se grade od *substantiva s ~ na predpredzadnjoj slovcu u sing. gen.*: Antônička: Antônič gen.; Antôniča, žena mu (Kastel, hrv.); Bîdovka: Bîdovec, žena mu (Mače, gr.); Boštijânovka: Boštijânovec, žena mu (Bela, gr.); Čâkavka: Čâkavec, žena mu (Logatec); Francêtička: Francêtič, žena mu (Varaždin); Hrênarka: Hrênar, žena mu (Kostel, hrv.); Ivânčička: Ivânčič, žena mu (Varaždin); Ivanêtička: Ivanêtič, žena mu (Ljubljana); Kâjževka: Kâjževac, žena mu, (Nova vas, gr.); Kîkečka: Kîkec gen. Kîkeca, žena mu (Pristava, štj.); Knjôbežka: Knjôbež, žena mu (Gojzd); Kôdrička: Kôdrič, žena mu (Bela, gr.); krûmpiška: * krumpiš, erdapfel, ugr.; Kûmrička: Kûmrič, žena mu (Varaždin); Ljubljânčanka: Ljubljânčan Laibacherinn; Lûkmanka: Lûkman, žena mu, štj.; Mâlijka: Mâlij, žena mu (Gojzd, gr.); Martínežka: Martínež, žena mu (Gojzd, gr.); Mâvšička: Mâvšič, žena mu (Predvor, gr.); Odâmovka: Odâmovec, žena mu, (Bela, gr.); Ogêtička: Ogêtič, žena mu (Varaždin); Pîkeška: Pîkeš, žena mu (Bela, gr.); pîščelka: pîščel, gen. pîščeli fistula, gr.; plâvenka i plavénka * plâvenec, ime kravi, hrv.; posnêmavka: posnêmavec imitatrix; schaumlöffel, gr.; Predvôrčanka: Predvôrčan, ženska iz fare Predvôr, gr.; preprêdenka: preprêdenec, ein verschmitztes weib, gr.; raznâšavka: raznâšavec verschlepperinn, rog. 479: reznâšauka; rêzanka: rêzanec, eine verschnittene sau, kr.; snêdenka: snêdenec, gefrâsziges weib, kr.; Sôvička: Sôvič žena mu (Hlebce, kr.); Stânčička: Stânčič, žena mu (Kostel, hrv.); Svetôgejka: Svetôgej, žena mu (Hlebce, kr.); Štâjerk a: Štâjerec Steiermârkerinn; štôrovka: štôrovec, plumpes weib, kr.; Šûrbička: Šûrbič, žena mu (Kostel, hrv.); Vîšnjička: Vîšnjič, žena mu (Varaždin); zamasîkanka: zamasîkanec, schmutziges weib, hrv.; zmêtenka: zmêtenec verwirrtes weib.

β) rieči od *adjectiva s ~ na predzadnjoj slovcu*: Andrêjčkovka: andrêjčkov, Andrêjček, žena mu (Logatec); Bôbnovka: bôbnov, Bôben, žena mu (Zalog, kr.); Cûcovka: cûcov, Cûc, žena mu (Bela, gr.); Čekûnčevka: čekûnčev, Čekûnec, žena mu, štj.; Dolínčevka: dolínčev, Dolíneć, žena mu, (Varaždin); Golôbovka: golôbov, Golôb, žena mu (Šenčûr, gr.); Guzêlovka: guzêlov, Guzêl, žena mu (Logatec); Jôštovka: jôštov, Jôšt, žena mu (Savica, gr.); Jûrčkovka: jûrčkov, Jûrček, žena mu (Zalog); Jurínčevka; jurínčev, Juríneć žena mu (Varaždin); Krôl-

čevka: krôlčev, Krôlec, žena mu (Varaždin); Kûhtovka kûhtov, Kûhta, žena mu, štj; kûkčevka: kukčev, Kûkec, žena mu (Varaždin); Ogrîncevka, Vugrîncevka: ogrîncev, Ogrî-nec, žena mu (Varaždin); Martênkovka: martênkov, Martênek, žena mu (Logatec); Matêvžkovka: matêvžkov, Matêvžek, žena mu (Logatec); Matijônovka: matijônov, Matijôn, žena mu (Logatec); Mavrîčevka: mavrîčev, Mavrîc, žena mu, štj.; Medičevka: medičev, Medič, žena mu, štj.; Mesêjčevka: mesêjčev, Mesêjec, žena mu (Logatec); Pajâcovka: pajâcov, Pajâc, žena mu (Bela, gr.); Paklêševka: paklêšev, Paklêš, žena mu, štj.; Pičevka: pičev, Pič, žena mu (Varaždin); Skôkovka, skôkov, Skôk, žena mu (Bela gr.): Šmigûtovka šmigûtov, Šmigût, žena mu, štj; Šmîrovka: smîrov, Šmîr, žena mu (Bela, gr.); Što-hêčevka: štohêčev, Štohêc, žena mu (Varaždin); Tôtovka: tôtov, Tôt, žena mu (Varaždin); Trjôkovka: trjôkov, Trjôk, žena mu, štj.; Vodopîvcovka: vodopîvcov, Vodopîpec, žena mu (Logatec); Volâvčevka: volâvčev, Volâvec, žena mu (Varaždin); Vrbânčevka: vrbânčev, Vrbânec, žena mu (Varaždin); zlêvenka: zlêven, art mehlspise = zlêvka. hrv. — Tako je naglašena rieč kîselka premda je kîsel sauerampfer, kr.; a hrv. kisêlka, vrst jabuke.

c) *Dalje* prama početku rieči *nego na predpredzadnjoj* sloveci naglas imaju rieči, koje se grade od rieči *s`u sing. gen. dalje prama početku nego na predpredzadnjoj* sloveci: Andrâševička: Andrâšević, žena mu (Varaždin); Ântolička: Ântolîček, žena mu, (Podgradnje, štj.); Bûbnjarička: Bûbnjarič, žena mu (Varaždin); cîmeroška: cîmeroš, ime kravi, hrv.; Cûdrmanka: Cûdrman, žena mu (Breg, gr.); Čîrčičanka: Čîrčičan, žena iz sela Čîrčiče, gr.; Dûjmovička: Dûjmoviç, žena mu (Varaždin); Kâmničanka: Kâmničan, ženska iz varošice Kamnik; Kôkričanka: Kôkričan, ženska iz sela 'Kôkrica', gr; Kôkrjanka: Kôkrjan, ženska iz sela Kôkra gr.; Kûnštovička: Kûnštović, žena mu (Kostel, hrv.); Mâvčičanka: Mâvčičan, žena iz sela Mâvčiče, gr.; Mlâjtičarka: Mlâjtičar, ženska iz sela, Mlâjtinci'', ugr; vêveroška: vêveroš, ime kravi, hrv.

3. imaju rieči, koje se prave od rieči s tim naglasom: Drgòška: Drgòta žena mu (Logatec, upravo Drgočka); gròfovka: gròfov, grâfinn; Grogòrka: Grogòrec, žena mu (Tatinec, gr.); Nòršinčarka: Nòršinčar, žena iz sela Nòršinci, ugr.; Têšanovčarka: Têšanovčar, ženska iz sela 'Têšanovci', ugr.

4) " na zadnjoj slovcu imaju barem u gorenštini: *mamkà*: *máma*, *mütterchen*; *nbšškë* pl. *backtrog*; *očkà* (*očikà*?): *đča väterchen*; *pečkà* (*pěškà*) *obskern*; *postrvkà*: *postrvâ forellenchen*.

43. Rieč, koju Miklošić pod tvorkom *aka* pag. 244 navodi, nije mi poznata, ne znam joj dakle naglasa, ali bih rekao da je *si br a k a*.

44. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ika* grade se od substantiva i adjectiva, koje se grade od substantiva, jedne se individuališu a druge umaljuju; koje se individuališu, imaju s malenom iznimkom ' na i u tvorke, a koje se umaljuju, one drže naglas rieči, od kojih se grade. Rieči, koje se grade od adjectiva, ravnaju se po prvih.

a) ' na i u tvorke: *belíka*, vrst *trešnje* i *slive*, hrv.; *blaževíka*, vrst *jabuke*, hrv.; *bližíka*, perg. 57: svojega bližiku *kvaarna činy* *jahnim svedočtvom*; *brutníka*, vrst *jabuke*, hrv.; *cepíka*, *ciepljena vočka*; gön. 34 i hrv.; *crveníka*, vrst *jabuke*, hrv.; *česníka* *berberis vulgaris*; *črleníka*, vrst *jahuke* i *šlive*, hrv.; *črníka* *schwarzkümmel*; vrst *trešnje* hrv.; *dníka*, *thalwiese*, nagfl. 166: *travnici so na vékše ravlice* (*dnike*), *štere prouti sprolétji voda oblejé*; *drobníka*, vrst *šljive* *drobne kao trnina*, hrv.; *jačmeníka*, vrst *jabuke*, koja *dozrieva*, kad *ječam žanju*, hrv.; *jalsíka*, vrst *jabuke*, hrv.; *jesíka* *populus* (*arbor*); *kiselíka*, vrst *jabuke*, hrv.; *koreníka* *radix*, kr.; *kovačíka*, vrst *jabuke*, hrv.; *lesníka* *holzbirn*, *waldbirn*, kr.; *ločíka* i *ločika* *lactuca*; *lovoríka* *lorbeer*; *medeníka*, vrst *jabuke* i *rane šljive*, hrv.; *mepríka*, *metprika*, *njeko drvo*, što se *meće u presmec'*, štj.; *metlíka* *artemisia*; vrst *jabuke*, hrv.; *grad u Kranjskoj* (*Möttling*); *miríka* = *reša*, dalm. jer. 17; *mladíka* *sprosse*, preš. 163; trpl. 67. 108. 117; nagfl. 151; *orehíka*, vrst *kruške*, hrv.; *pele níka*, vrst *jabuke*, hrv., *períka*, *njeka trava*, hrv.; *pisaníka*, vrst *jabuke*, hrv.; *rastíka* *upravo hrastíka*, nagfl. 166: *vu ništem logej se samo rastje* (*rastika*) *nahaja*; *rodníka*, vrst *šljive*, hrv.; *skulíka*, vrst *jabuke*, hrv.; *smetíka*, vrst *grožgja*, kr.; *smetlíka* *euphrasia* kr.; *smilíka* i *smilika* *gnaphalium*, kr.; *smolíka* *eine baumkrankheit*, kr.; *solíka* *graupenhagel*, kr.; *srčíka* i *sřčíka*, vrst *jabuke*, hrv.; *storžíka*. rog. 455: iz

katérim (orožjem) posal je svoj živòt takú, de je bil bul eni stor-
žyki, eni suhi korényni, kakòr enimu živinu človeku podoben,
(stòrž je fòhren. — tannenzapfen); š a p u l í k a, vrst jabuke, hrv.
š i l í k a, vrst jabuke, hrv.; š i p u l í k a, vrst jabuke, hrv.; š k r a b u -
t í k a, vrst jabuke, hrv.; š p a í k a, vrst šljive, hrv.; š t u č í k a, vrst
jabuke, hrv.; t r d í k a, vrst jabuke i trešnje, hrv.; t r e p e t í k a i
t r e p e t l j í k a bractea; t r s t í k a arundo; v i n í k a labrusca, dalm. jer
2; ezech. 18; cruc. 5/145; v r b í k a, vrst jabuke, hrv.; z e l e n í k a
vrst jabuke, hrv.; z o b e n í k a, vrst jabuke, hrv.; ž u t í k a i ž u t l j í k a
vrst kruške, šljive, trešnje. — Takiv ima naglas i v l a d í k a dux.
— Kajkavci bliže Slavonije naglašuju navedene rieči s naglasom
na slovi pred ika.

Drugačije naglašene su ove meni poznate rieči: j é t i k a hektik,
cruc. 5/94. 114; k o m ò n i k a artemisia; l e p á t i k a frömmelinn;
k r; l j ú l i k a, l j ú l k a lolch, dalm. evmat. 13; schön. 55; jap. 59,
preš. 100: l u l k a; m a j ó l i k a art weinkrug, cruc. 5/168. 169. 181;
ó l i k a, ó l j i k a ölbaum, cruc. 2/162: o j l i k a; ó t i k a = ó t k a
(отѣка) pflugsterze; a što znači cruc. 2/440: r i b i č o t i k o vun z'
ribo potegne, ne znam; p ô p i k o a t g e a m zweige štj; t r ê š l j i k a
febris, küzm. 111. 274; n a g n a v. 17: Imbre je v t r ê š l i k i; k a je
t r ê š l i k a? t r o b é l i k a, t r o b ó l i k a cicuta, nagfl. 161: e t o je
divja petrežel (trbolika); što je t r b o l i k a gön. 33: G e j z a si je
na edno trstno trboliko seo i gezdó je po dvouri, ne znam; t ú -
t i k a eine ganz kleine münze. — A ^ n a i u i k a ima: m o t í k a
u k r. rez. §. 136: m u t í k a, a u u g r. m o u t i k a to je m ó t i k a haue;
cruc. 2/263: 5/148 m a t i k a; nagfl. 134: m o u t i k a; krajč. 16: m o t i k a;
f r l í k a i f r l i k a je njem. vergleich = gleichniss, beispiel, nagfl.
112. 115 itd.

b) *diminutiva drže naglas rieči od kojih se grade*: A l ê n č i k a :
A l ê n k a Helena; â l i k a; â l a, ime kuji, hrv.; Â n č i k a : Â n k a ;
B â r b i k a : B â r b a, Barbara; c ŭ j z i k a : c ŭ j z a, čisto mlada ždrie-
bica, hrv. štj.; f i j ô l i č i k a : f i j ô l i c a, ime kravi, hrv.; g ú d i k a :
g ú d a sus, hrv.; í c i k a : í c a junge kuh, božja i c i k a frauenkäfer
štj.; k o k ô š i k a : k o k ô š, cruc. 5/75: k o k u š i k a (možda kokoška);
L í z i k a : L í z a Elisabeth; ime kravi, hrv.; m í s i k a : m í s a, ime
kuji, hrv.; N â n č i k a : N â n č a, hrv.; ò v č i k a : ò v c a, ime kravi,
hrv.; P ê p i k a : P ê p a Josephine; p í c i k a : p í c a vulva; p ŭ n -
č i k a : p ŭ n c a puella, kr.; p ú r i k a : p ú r a; r é c i k a : r é s a; R è -

zika: Rêza Theresia, preš. 42: Rêzika; rðsika: rðsa, ime kravi, hrv.; Rôzika: Rôza; svîlika: svîla, ime kravi, hrv.; Tônčika: Tônka Antonia; Trêzika: Trêza Theresia, hrv.; Ūršika: ūrša Ursula itd.

45. Rieči kojim je tvorka ili završetak *oka* imaju *na slovcu* pred tvorkom: íloka, ime kravi, hrv.; láloka i lálavka, lálavka. mandibula küzm. 34; reš. 7: koji sem medvedom i oroslanom laloke strgnul; míloka, ime kravi, hrv.; náloka i nálóvka, u melinske preslice oni kolčići, o koje se kolesni palci love da kreću preslicom, koja vrti donji kamen, kr.; vávroka brennheisze suppe, kr. — žátloka je od njem. (schlacht)-hacke, kr.

Rieči na *ska*: gospóska: gospôd obrigkeit; sosêska: sósed gen. soséda gemeente, cruc. 5/65. 259; vðjska: vod bellum, exercitus; žénška: žèna weibsbild, jesu upravo substantivirana adjectiva feminina od adjectivne tvorke ski (скѣ).

46. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ga* imaju naglas na slovcu pred tvorkom, i to

a) *imaju* rieči, u kojih *pred ga* *stoji samoglasno*: sága, odor, foetor, nagfl. 164: oh, ka ma eti tak veliko lagojo sago? tak močno sago ete konouple majo; gön. 32: gnoj lagojo sago ali nasladen názhaj má; slúga diener, perg. 77: sluuga; 55: sluug; snága mundities, dalm. ester. 1; küzm. 316; trpl. 52. 76. 79: snájga; tako i nesnága immundities, rog 27: nesnága; mul. 163. 251: nesnága; gasp. 1/659: gréšnici puni gréhov, smráda i nesnáge; srága tropfen, rog. 34: vinske trte ne kažejo drugiga kakòr ene srage, ene kaple, katére ty včéni per methaphoram lacrymas ali solzè imenújejo; jap. 386: njegóv pót pak je postal kakor kryvave srage; preš. 150. 173. 178. 186; strúga alveus, dalm. gen. 14: morje je zupet prišlu pred jutrom v' svojo strugo; cruc. 2/25: ta srd božij zdaj stoji zaprt v' strugi njegove velike milosti; šága splitter, hrv.; špéga das spähen, spionage, dalm. jos. 6: katére je Jozva na špego bil poslal v' Jeriho; vlága humor, küzm. 120; trpl. 24. 84.

b) *imaju* rieči, u kojih *pred ga* *stoji suglasno*: brljûzga alapa, ravn. 2/143: prepíra in besédenja z' pustimi, togòtnimi glavami nas more bol sram biti, kakor brlúzge v' obraz; cãrga altercatio, hrv.; čêrga kleks, tintenkleks, kr.; čôrga, komad debela riedka

platna = hodnik; gâlga obično plur. gâlge, gâuge der galgen, dalm. gen. 40; cruc 5/247: gauge etc.; klînga messerklinge, nagfl. 50; mēzga alburnum; baumsaft: vrba ide v mezgu hrv.; mûzga schlamm, dalm. jer. 38: ker nej bilu vodé, temuč muzga... inu Jeremias je v' muzgo zagreznîl; = mezga baumsaft; nâjga schlacke (neige) trpl. 103: vse nevernike zemlé zavržeš kak najgo (u dalm. psalm. 119: žlintra); njêrga weinerlicher mensch, der nergelt, kr.; pâr ga (što znači, zaboravih); pêrga, ime šarenoj kravi, hrv.; rôzga palmes; šârga, ime kobili (magj. ?) hrv.; škârga zwiesel, hrv.; špârga asparagus, hrv.; šrânga mautsperre; dalm. deut. 20: onu je vsaj en lejs na pûli inu nikar človik, de bo moglu za ene šrange pred tabo biti; štânga die stange, dalm. exod. 25; štênge, plur. die stiege, dalm. 3. reg. 6; cruc. 5/371; vîrga, ime kobili, (magj. ?) hrv.; žvînga i švînga die schwinge, nagfl. 60: žvinje (kod stola) so na duzi četvéro kükláte; Žûrga ime vlastito, kr.

47. Rieči kojim je tvorka ili završetak *aga* imaju ' na prvom a u tvorke: murága himbeere, hrv.; ošljága, vrst šlive, hrv.; vinjága labrusca, hrv.

48. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ega* imaju ' na e u tvorke: bateléga, vrst jabuke, hrv.; kišége plur. i kîšege, jaram koji se metne na rudo, kad četiri konja voze, hrv.

49. Rieči kojim je tvorka ili završetak *iga* imaju ' na i u tvorke: batíga glockenschwengel, hrv.; belíga, vrst šljive, hrv.; češljíga carduus; česmíga = česmíka; fajdíga, njeka psovka ili pogrda, n. pr. otac veli sinu: ti fajdíga! ne znaš se ni obléči. hrv.; kaštíga poena, krajč. 95: kaštíge; al dolazi naglas i na slovci pred tvorkom, mul. 409: kàstiga; katríga = stolac, hrv.; ke-síge plur. soldačke cipele, hrv.; knjíga, češće plur. das buch; kotríga das glied, küzm. 316; papíga papagei; talíga, telíga i teléga, kod jarma dvoje kao polumjesec zavínuto tanko istesano drvo; hrv.; tatíga, augm. od tat fur, hrv.; tolíge pl. = tačke; tuíge plur. fangeisen für fuchse (od **ТѢН** u **ТАТН**) štj.; veríga catena. — Na slovci pred iga naglas ima šátriga zauberei, gön. 29.

50. Rieči kojim je tvorka ili završetak *oga*, *uga* imaju ' na predzadnjoj slovci: balóga pus, hrv.; bočúga, ime svinji, hrv. bradúga, ime svinji, hrv.; črnúga, sus nigra, hrv.; čvrljúga, izkvareno vino kad ga je malo, hrv.; halóga, halúga seegras; jarúga fossa profunda; kišúga, ime svinji, hrv.; lisúga, ime svinji, hrv.; maróga, macula kr.; mataróga, motoróga, na me-

linskom kolesu ono, na što su pribite lopate ili korci, kr.; medlóga lipothymia; ostróga, ostrúga calcar. kop. 246: ostróga; mil. 3; gasp. 1/945; pestróga, pestrúga forelle; pilúga, žena tvrđica iliti škrtica, ali koja rado moljaka za što god, hrv.; polúga, u prešnom vretencu onaj klin nad kamenom, kojim se vreteno okreće, da 'ded' više ili niže ide, hrv.; plečúga femina latis umeris; rudúga ime svinji, hrv.; sanjúga, u saonicâ jedno od ono dva zavinita drva, što no puze po sniegu, hrv.; sivúga, ime svinji, hrv.; verúga, obično plur. repagulum; circulus ferreus (ring); zagr. 5/1 250: mislenje, naslajenje, navada jesu kakti jedne veruge, iz kojeh se lanc plete; vlačúga kr. femina vaga, ravn. 2/255: je ves svoj délež z' vlačúgami pogнал; hrv. traba, to je ono drvo na kojem plug na kolih leži, kad se na polje vozi, da se po zemlji ne vlači. Tako i njeka imena vlastita: Canjúga (Varaždin); Crnjúga (Gubaševo, hrv.); Šarúga (Krčovina, štj.). — Sve one rieči, koje znače kaku svinju, završuju se i na oga te imaju u mjestih bliže Slavonije naglas na slovcu pred oga. — Rieč bistránga forelle je pokvarena natrag iz magjarštine primita, koja ju je iz slovienštine primila; gasp. 3/349.

51. Rieči kojim je tvorka ili završetak *inga* (bnga od njemačkoga ung) imaju naglas na slovcu pred tvorkom. Ove rieči pismu sada više ne rabe, ali narod ih sveudilj govori a starije su ih knjige pune: áhtinga achtung, pohl. opr. 189: na njega odgovor prov ahtengo damo; cájtenge plur. zeitung, nachricht, neuigkeit, cruc. 2/92: vesele cajtinge ym pernesem; 93. 195. 164; céringa zeh-rung, dalm. jer.: kapitan je njemu dal cerungo inu daruve; cruc. 2/292: dam njemu (hlapcu) ceringo gvant inu lon; dîžinga weiberflusz kr. (od dež? te bi bilo kao primorska ufanca prema ital. speranza); fálinga fehler, trpl. 46: brezi moje falinge be-žíjo; gasp. 1/886: (Marija) našla se je prez vsáke najmenše truhe i falinge; féstinga festung, gasp. 3/27: Coira varaš kak Maifeld festinga . . . prosta ostala jesu; fôringa fuhre, hrv.; glîhinga gleichung, ausgleich, cruc. 2/160. 161. 163; rog. 222; grêvinga grîvinga die reue (= ge-reuung) kr.; íringa irrung, cruc. 5/299: nej testament sturi, de ne bo meni inu otrokam praude inu iringe pustil; ístinga das kapital, kr.; kôštinga kosten, aufwand, kr.; lébinga gütliches leben, gasterei schön. 442: pijanstvu, leben-ge . . .; cruc. 2/258: tulikajn dny v' pyančvajnu, v' lebengah doprne-seš; 437. 447; 5/174 itd.; rog. 46; máninga májinga meinung, cruc. 2/42: ene dobre inu svete manunge nemate g. bogu doprnesti;

ordninga ordnung dalm. jer. 33: to ordnungo nebes inu zemlje; sam. I. 4; itd.; prepîringa zank kr.; pretêžinga škr. 119: vživaj v' dobrim časi dobrote inu preskrbi se za hudi čas; zakaj takú tega kakòr uniga je bog naredil, de bi človek nobene pravične preteženge čez njega ne našal (Sal pred. 7. 16); pritôžinga das sich beklagen, eine klage, kr.; rájtinga rechnung (raytung), dalm. u predgovoru k ezech.; itd.; regîringa i regíringa regierung cruc. 2/159: pod njega regirengo bogovi so se tulkajn ugmerali; pohl. opr. 189: v' prveh lejtah svoje regirenge; šácinga schätzung dalm. lev. 27; 4. reg. 21; šátringa zauberei hrv.; šénkinga schenkung, geschenk, dalm. dan. 2; num. 18: 3. reg. 9; cruc. 2/72. 129. 136. 166; štrâfinga, štrâfinga bestrafung, strafe, cruc. 2/15. 30 itd.; vézinga das angebinde, kr.

52. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ha* imaju većinom na slovcu pred tvorkom naročito one, u kojih ima *vokal ilir pred ha*: júha suppe, gasp. 1/739; léha gartenbett; mârha armentum, gön. 26: mârha; m'ra das aas, dalm. jer. 16; cruc. 5/95; múha musca; snáha (snèha) nurus, dalm. ezech. 22; stréha tectum; švéha i švèha nadel —, axtöhr (uz švês fem.) hrv.; véha spund gol. 32; — a ~ imaju, kojim je *suglasno pred ha*: bâvha, krava koja gubicom i repom mnogo oko sebe maše, kr.; mâvha hirten —, bettlertasche: vsak beráč svojo mavho hvali, nar. poslovice kr.; sâjha, zločesta puca, hrv.; (od seuche?).

53. Rieči kojim je tvorka ili završetak *eha* ima malo; meni su poznate samo: máčeha noverca, uz máčoha kop. 246; máčaha ravn. 2/67; máčiha i máčuha; i paléha kr. (ali što znači, ne znam).

54. Rieči kojim je tvorka ili završetak *iha* imaju ~ na i u tvorke: Lavríha, ime vlastito; pavlíha harlekin; pelíha i peléha hitzbläschen; Staríha, ime vlastito, kr.

55. Rieči kojim je tvorka ili završetak *oha* strane su te imaju naglas na slovcu pred oha: pántoha (što znači, ne znam) kr.; rántoha i rántaha (Miklošić 287: rantaha od ranta; ja mislim od raintuch, gdje je rain = feld) ona plahta, što se na kola metne, kad se snoplje kući vozi i koja se pod 'kozlec' prostre, da se iz-palo zrnje po zemlji ne izgubi kr.; púnčoha bundschuh i ránčoha randschuh (?), halbstiefel, kr.

56. Rieči kojim je tvorka ili završetak *uha* ima malo: pavlúha = pavlíha; pázduha axilla, ali se govori pášha i pâjšha a pisano dolazi pazduha, pazuha, paziha, dalm. ezech. 13: ludem

vajkušne delate pod pazduhe; jer. 38; ravn. 1/308: pod pásiho a 2/234: pod pázduho.

57. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ca* (= ца) imaju

a) *ˆ* na slovcu pred *ca*, i to *deminutiva*, koja se grade od jednoslovčanih feminina na suglasno, ili od višeslovčanih s *ˆ* na zadnjoj slovcu: *bŕvca*: *bŕv* ponticulus; *dolžnôstca*: *dolžnôst*, ravn. 2/56: *dolžnôstica*; *druhâlca*: *druhâl* schaar kleiner kinder etc. ravn. 2/53: *vi* mlada *drhâlca* vmorjéncov ob altarju nedólžni z' češúlcam' in vénemi si igráte; *hčêrca*, *kčerca*: *hčêr* filiola; *kâdca*: *kad*, *cadus*; *klôpca*: *klop* bänkchen, nagfl. 53; *kŕvca*: *krv* sanguis, gasp. 1/904; *nôčca*: *noč* nox; *pêčca*: *peč* kleiner ofen; *rokovêteca*: *rokovêt* Mulih u protimba suprot kuge na kraju 2. svezka posla apoštolskoga (1742): *vu* njega naj se postavi rutice jedna *rukovêteca*; *sêncea*: *sen* umbra, trpl. 20. 28. 36 itd.; gasp. 1/39: koji razsvečuje vse *vu* tmici i *vu* senci smrti prebivajuče; *vŕvca*: *vr*v funiculus, škr. 132: *veruca*; *zvêrca*: *zver* thierchen; nu ipak *stvárca*: *stvar*, *sächelchen*, *geschöpft*, gol. 173; ravn. 2/154: *stvárice*;

b) *ˆ* na slovcu pred *ca* ima *ôvca* ovis i *têca* (tètca) tante, mil. 271; gasp. 1 833 i kadšto *dêca* liberi.

c) *Deminutiva* i druge rieči, koje se grade od višeslovčanih feminina s naglasom *ne* na zadnjoj slovcu, čuvaju naglas rieči, od kojih se grade: *bâsemca*: *bâsem* fabula; *brîtevca*: *brítev* novacula; *bûkevca* *bûkev* bucheichel; *jâselce*: *jâsli* plur. kripplein; *mîselca*: *mîsel*, ravn. 2/99: *mislica*; *molîtevca*: *molítev*; *mŕkevca*: *mŕkev* möhre; *nástelca*: *nástel*, streu, nagfl. 163: *slama* je velke vrejdnosti kak krma, *nástelca* itv.; *pêsemca*: *pêsem* liedchen; *pòdkovca*: *pòdkov* hufeisen; *pósteljca*: *póstelj* lectulus; *prilóžnostca*: *prilóžnost*, rav. 2/218: per vsaki še toljkini *perlóžnostici* je ljudi na kaj višjiga zavračal. — Isto valja za rieči koje su načinjene prema mužkim na *nik*; *Kâvtrničca* (izgovaraj — *nišca*): *Kâvtrnik*, žena mu (Zalog): *Mîcrničca*: *Micrnik*, žena mu (Zalog).

58. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ica* imaju raznolik naglas.

1) *ˆ* na *i* u tvorke imaju

a) *deminutiva*

a) od *feminina* na *a* s *ˆ* na *njem*: *deščíca*: *deskä*; *iglíca*: *iglä*; *meglíca*: *me glä*, nar. pjes.: *zmiraj* sem hodil za *tebó* — *kakor* *meglíca* za *goró*; kor. 1/29: *de* b' *vetric* potegnul — *meglíce* *razgnäl*...; na lepi *ravnici* *meglíca* stoji; gasp. 1/36: *izkaže* se

tak svetla meglíca; pleníca: plenà (kop. 246: plenà); fascia, dalm. ev. luk. 2; schön. 15; rog. 495: plinyca; jap. 254: v' plè-níce; küzm. 104; gasp. 1/34 itd; postrvíca: postrvã forelle; službíca: službã, rog. 124: šlúžbyca, (što čitaj šlržbíca uzprkos znaku ' na u); stezíca: stezã preš. 119; mil. 118; tíca, ptíca, vtíca: * pštã avis; tmíca: tmã, tenebrae, mil. 30; gasp. 1/39. 949: tmica; küzm. 241 i trpl. 68. 76. 85. 90, i nagfl. 121: kmica; treščíca: treskã; vrstíca: vrstã, ravn. 1/194: ne moremo kón-čati Davidovih zgódeb, de bi jih ne djali lèsem še kake vrstíce nar lepših; škr 394: tukãj se v' grškim začné 16. vèrstíca; tako će biti žlíca löffel mjesto lžíca od * lžã (osn. lžg od rug), dalm. num. 4. — Ovdje neka stoji i gospíca: gospã fräulein.

β) od feminina na *a s* na predzadnjoj slovi: bolšíca: bõlha; drožjíca: dròžja; goríca: gòra vinea kop. 244; küzm. 10. 455; trpl. 91; rez. §. 136: hürýca; mil. 79; kopíca: kòpa, dalm. jud. 15; rut 3; ezech. 3; kosíca: kòsa, kor. 1/41: ljubčik moj kosíco brusi; kozíca: kòza zicklein; nuszkern; lepotíca: lepòta fucus, dalm. jer. 4: de bi se ti lih v' karmežin gvantala inu z' lipotico se lèpa delala, taku se vsaj zabstojn snažiš; rog. 39: h' te telesni lepòti še drugo iz lišpajnam, lepotyco, umivájnam inu drugim takim perstaulajo; mejíca: mèja; metlíca: mètla; mošnjíca: mòšnja, kor. 1/13; preš. 41. 83; schotte nagfl. 156: grajh ma korenjé, stebila, listje, cvejtje. Vu mošnjicaj je zrnje; nožíca: nõga; ovčíca: òvca, ravn. 1/182; petljíca: pètlja; ročíca: ròka händchen; wagengipfel; gasp. 1/691: kaj goder ručíca malahna prijeti be prikladna; kor. 1/35: na ojstro (mj. úrno) ročíco — postèno srcé — na bistro glavíco — bom gledal vselé; rosíca: ròsa, ravn. 2/154: vsaka rožica najduje svojo rosíco; gasp. 1/28: kóžica Gedeonova puna rosíce nebéske ... rosícu sina božjega je prijala; sestríca: sèstra, ravn. 1/180: vse druge otroke, brate in sestríce bo to spodbòdlo; preš. 25: so zvézde sestríce, mu mésec je bràt; ni dáno mu tíce si ljúbico zbràt'; 130: za Amorja sem mánj' imèl sestríco; solzíca: sòlza, preš. 5: kak tekó iz njih solzíce; 24: kadar zapustí kvartír si marsiktéra z' híze solzíce briše; vodíca: vòda; zemljíca: zèmlja; ženíca: žèna, rog. 140: ženycã; preš. 24. 30. 31. 40. 68. 120. Možda amo ide i lo-dríca weinflasche, dalm. jer. 48. — Sve ove rieči čuju se amo tamo i po Kranjskoj s na slovi pred ica: sèstrica, ròkica i rókica itd. Tako naglašene mogu biti i druge rieči s na predzadnjoj, koje imaju ili mogu imati u sing. gen. naglas na zadnjoj

slovci: glavíca: gláva gen. glavê; gredíca: gréda gartenbett; mravljíca: mrávlja itd.

γ) od *jednoslovčanih feminina na suglas*, kojim upravo ne pripada tvorka íca, nego ca (ѣа): kadíca: kad; rečíca: reč res parva, rav. 1/291: bog pokazati prav očitno je hotel, de on še toliko rečíco, ki si jo iz ljubézni kdo do njega perkráti, z' boljmi darovi stotíro povračuje; strdíca: strd honigwasser kr.; ščetíca: ščet carduus. — Tako i dvie rieči, koje se grade od nerabivih deminutiva na ka: koščíca od * kostka (kôst) das beinchen; obstkern; rav. 1/80: vzamite seboj moje košice; fuč. 127: puni grehov kot šipek koščic; peščíca od * pěstka (pest) hohle hand, cruc. 5/157: ni družiga imela, ampak eno peščico moke; rav. 1/129: manus, haüflein: pešíca jih je proti Madjanski grozni vojski; 221: pešíco moke imam v' prédalu.

b) *feminina*

a) od *substantiva*

α) *jednoslovčanih mužkih*: baníca: ban, bani uxor; bogíca: bog dea, küzm. 256: so nej preklinjali bogíco vašo; i božíca, mol. 149: božíca; zagr. 4/1. 64; gasp. 1/35; a u preš 82. 138: bóžica to je bôžica; bračíca: brač vindemiatrix; butíca: but, glava u batine, maka itd.; harter schädel, preš. 108: od butíc nevrétnih; caríca: car imperatrix; družíca: drug socia, begleiterinn der braut, kop. 244; grofíca: grof gräfinn; hrtíca: hrt canis leporaria; ježíca: jež die stachelige kastanienschale; kop. 245 knopper; kmetíca kmet bäuerinn, al i kmética cruc. 2/159: kmeteca; kop. 245: kmética; kosíca: kos das weibchen der schwarzamsel, hrv.; kraljíca: kralj regina, rez. §. 109: krajíca; krtíca: krt talpa; levíca: lev. leaena, hrv.; medíca: med honigwasser; meth, kor. 1/29: medíce ji kupim; možíca: mož máninn, dalm. gen. 2; pasíca: pas, rav. 1/161: mu gré in da lastno suknjo iz sebe in pa zraven še plajš svoj, svoj meč, svoj lók in svojo pasíco (Saul Davidu); pavíca: pav, das weibchen des pfaues, hrv.; psíca: pes hündinn, kr.; račíca: rak krebsweibchen, hrv; repíca: rep wagenschweif; srpíca: srp jäthaue; staníca: stan stube rav. 2/148: idi v' staníco; rav. abc. 35; stolíca: stol scamnum gön. 62; residenz gasp. 1/35: koji oplenjene stolíce njihove napuniti hoće; ščapíca: ščap, tanka duga batina hrv.; ugr. ščapica gön. 34. 56 (bez oznake naglašene slovke); tatíca: tat diebinn, cruc. 5/541; volčíca, vučíca: volk, vuk lupa; gasp. 1/710: koteri nesramnih vučíc prilizávanjem sebe vuloviti prepúščaju; a mat. 289:

najdeno bilo je dete jedno vu lozách od jedne vúčice pridájano (gesäugt); vražica: vrag teufelsweib: „ova žena je prava vražica“, hrv. Tako i prepelica, plepelica coturnix od udvojenoga koriena per, pel (od spar); rez. §. 136: pripilica.

β) *dvo- i višeslovčanih s naglasom na zadnjoj slovi*: bahačica: baháč prahlerinn kr.; beračica: beráč bettlerinn rav. 1/222: mu je svrkana beračica bol prijetna; beznica: bezën kleine hütte, rav. 2/145: mir in pokoj bi po hišah in beznicah prebival; brijačica: brijáč des rasierers weib; brodarica: brodár des fährmanns weib; ciganica: cigän zigeunerinn, gaunerinn; vrst jabuke; češljakica i češljákica: * češlják, vrst šljive, hrv.; četvrtica: četvrt viertel, rav. 287: kako četrtico ure; čuvarica: čuvár hütterinn; drevarica: drevár, quae ligna caedit; glavarica: glavár oberinn; golobica: golób columba, kop 244; a ugr. goloubica nagfl. 114: dokeč goloubica na belicaj sedí; goljufica: goljűf betrügerinn; Gotalica: Gotál, žena mu (Varaždin); Hrovatica: Hrovät Kroatinn; jerebica: jerêb rebhenne, cruc. 2/348; škr. 259; kapitanica: kapitán, žena kapitanova, hrv.; ključarica: ključár beschlieszerinn, gasp. 3/458; kлокотica: kloköt „calix bombilius, quia bombum emittit, dum homo ex eo bibit“, belostenec; gasp. 3/551: gde se prodaje žganica? Onde gde visi mala kлокотica; kolarica: kolár, kolareva žena; konjarica: konjár des roszhändlers weib; roszhirtinn; kopačica: kopáč, koja gorice okapa; kovačica: kováč die schmiedinn; kozarica: kozár ziegenhirtinn; krajačica: krajáč schneidersfrau; krčmarica: krčmár gastwirthinn; krznarica: krznár des kürschners frau; lončarica: lončár uxor figuli; mejačica: mejáč grenznachbarinn; mesarica: mesár uxor lanii; nožarica: nožár messerschmiedinn; ovčarica: ovčár schafhirtinn; pajdašica: pajdaš socia gasp. 1/16. 950; pastirica, pastarica: pastír hirtinn; gön. 82: pasterica, rez. §. 109: pastirica; pečarica: pečár, quae fornaces vendit; pepelica: pepêl aschenputtel; pisarica: pisár uxor scribae; plevačica: pleváč játerinn; poglavarica: poglavár penes quam est summa potestas, gasp. 1/781: oberinn in klöster; rogačica: rogáč das weibchen des hirschkäfers kr.; a küzm. 141 tako prievodi grčku rieč κεράτιον prema κέρχ; rog: želo je napuniti trbuh svoj z rogačicami, štere so jele svinje: ἐπεθύμει γεμίσει τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κεράτιων ὧν ἥσθιον οἱ χοῖροι (Luc. 15. 16); rokavica: rokáv handschuh, rog. 485: rokavyc; sedlarica: sedlár uxor ephippiarii; sleparica: slepár betrügerinn;

svinjaríca: svinjár sauhirtinn; volaríca: volár quae bubus inservit; vrataríca: vratár mulier custos portae, schön. 120; vrtlaríca, vrtnaríca: vrtlár, vrtnár hortulana; zidaríca: zidár mauererinn; zlataríca: zlatár goldschmiedinn; zvonaríca: zvonár glockengieszerinn. Amo tamo u Kajkavaca čuje se da kako i u ovih riečih srbski naglas: opàtica ... gasp. 1/780: pajdàšica. — Ovamo idu navlaš one rieči na nica, koje su prema mužkim na ník ili nìk gen. níka: besedníca: besedník deprecatrix; betježníca aegrota, gasp. 1/776. 833. 890; reš. 241; bojníca: bojník bellatrix; bolníca: bolník aegrota rav. 2/168; Bržníca: Bržník, žena mu (Bela gr.); dolžníca: dolžník schuldnerinn; hotníca: hotník concubina, gasp. 1/949. 953; 3/546; jetníca: jetník quae custodia tenetur; močéníca: močeník märtýrinn gasp. 1/809. 916 itd.: mučénica; Pečéníca: Pečeník, žena mu (Varaždin); pomočníca: pomočník adjutrix, auxiliatrix; porodníca: * porodník genetrix škr. 139. 146; preš. 119; rodníca: * rodník genetrix, natura nagfl. 145 (skovana rieč prema natura); skrbníca: skrbník curatrix, rog. 73: skrbnyca; službeníca: službeník serva kúzm. 216: na sluge moje i na službenice moje vö vlijém od dühá mojega; 299: po službeníci Cenkreanske gmajne; spovedníca: spovedník s prenesenim značenjem beichtstuhl cruc. 2/360. 497 itd.; stanovníca: stanovník einwohnerinn; svetníca: svetník sancta, kr.; učeníca: učeník magistra rav. 2/39, a ugr. hrv. discipula kúzm. 233: vučénica; vrstníca: vrstník quae alicui aequalis est; zagovorníca: zagovorník vertheidigerinn, mol. 96; krajč. 60; zaročníca: zaročník desponsata, itd. U Kajkavaca i u ugrskoj slovenštini često stoji naglas na predlogu: krajč. 59: rázgovornica prema rázgovornik; zágovornica gasp. 1/891; záručnica gasp. 1/846. 857. 886. 920; závetnica gasp. 1/889 itd.

γ) dvoslovčanih masculina, koja u *sing. gen. rastu a tuj imaju naglas na predzadnjoj slovi*: cesaríca: cèsar gen. cesárja imperatrix; medvedíca: mèdved gen. medvéda ursa; Mohoríca: Mòhor gen. Mohòrja, žena mu (Zalog); pozójica: pòzój gen. pozója dracaena, hrv.; proročíca: pròrok gen. proróka prophetissa gasp. 1/44 (bez oznake naglasa); sokolíca: sòkol gen. sokòla falco femina; možda ide amo i govoríca rede, gerede i skraćeno goríca mjesto gvoríca, preš. 17. 145.

δ) rieči koje su prema masculinom s *pregibnim e u zadnjoj slovi a s naglasom na predzadnjoj*: bogíca: bôgec mendica hrv.; Filipíca: Filípec, žena mu (Gubaševo hrv.); hlapíca: hlápec magd,

nagfl. 94; gön. 92; juníca: júnec kuh die noch nicht gekalbt; dalm. gen. 15; rez. §. 136: jünýca; Korošica: Korōsec Kärntnerinn; Kranjica: Kránjec Krainerinn; nemica: némec muta; Germana; norica: nōrec stulta, gasp. 1/955; prasica: prásec sau, cruc. 2/395: presica; škr. 64: prasica; rez. §. 109. 136: prasica; samica: sámec lediges weib; das weibchen der thiere besonders der vögel, dalm. gen. 6; cruc. 2/161. 165; preš. 106; nagfl. 107; perg. 45; slepica: slépec caeca; starica: stāvec anus, vetula, nagfl. 131; zagr. 4/1. 15. 76; svetica: svētec i svētec sancta, gasp. 1/664 786. 787: svetica; telica: tēlec ganz junge kuh; kop. 248; vabica: vābec allectrix; vdovica: vdōvec vidua, cruc. 2/111; trpl. 52: sodec vdovic; 77 92. 118; gasp. 1/275: je vid povrnul vdovici, a zagr. 4/1 28: vdovic; vrabica: vrābec spätzinn; zajica: zājec häsinn; ždrebica: ždrēbec junge stutte; — tako na dalje: Čegljica: Čēgelj, žena mu (Bednja, hrv.); oslica: ōsel asina, cruc. 5/239; rog. 67: oslyca; ali ōselca garbenhaufen štj. i nagfl. 134: snopjé zadosta sūho vu kūp (oslico) skladéjo; Renglíca: Rēngēo gen. Rengla, žena mu (Noršinci, ugr.); Švagljica: Švāgelj, žena mu (Cerje; Ludbrag hrv.); riegje dolazi drugi naglas, krajč. 183: vūhvic prema vūhvec.

ε) rieči koje su prema *neutrom s naglasom na zadnjoj ili s na predzadnjoj* slovcí: jedríca: jēdro, četvrt orahova jedra (cielo se jedro zove kozica); seníca: senō heuboden, ravn. abc. 39 (valjda od * senъn, dakle mj. senъnica); vedríca: vēdro (ali češće védro); veslíca: vēslo kohlenschaufel, al' i vēslica; tako valjda i srdíca od * srdō u srce brotschmolle, kop. 247.

b) od *adjectiva* (participa)

α) *jednoslovčanih*: belíca: bel, vrst trešnje, pšenice itd.; ugr. = ovum nagfl. 116.: z belíc ležéjo mláde pérnate hižne stvaré kakti kokouš gous itd.; rez. §. 136: bylýca; brzica: brz strommschnelle; črníca: črn, schwarzkirsche; schwarze geschwulst, kr.; dolgíca, dugíca: dolg, dug, vrst jabuke, hrv.; golíca: gol, pšenica golica weizen ohne ährenspitzen, kr.; vrst breskve, hrv.; hmanjica, vmanjica: hmanj, vmanj (od gemein) malitia, krajč. 85: vmanjica; gasp. 1/79. 864. 906; jarica, češće jārica, kokoš jednogodišnja; sommerfrucht; krivíca: kriv injuria preš. 120; trpl. 28. 60; gasp. 1/964 itd.; mat. 484 itd.; levíca: lev, manus sinistra, dalm. ezech. 16: līvica; jap. 141: lēvica; lesíca, lisíca: lis vulpes cruc. 2/113; preš. 110; trpl. 19; mil. 74; rez.

§. 136: lysýca; ljútíca i ljûtica: ljut serpens, zagr. 5/1. 291; mladíca: mlad $\lambda\lambda\mu\alpha$ dalm. ezech. 15; schön. 302; cruc 2/330; jap. 494: mladíca; novíca: nov neuigkeit škr. 80. preš. 80. 119. 180; plavíca: plav (blau) kornblume kr.; polovíca: pol dimidium, cruc. 2/234; preš. 106. 173; trpl. nu skraćeno i povíca kao mjera = $\frac{1}{4}$ mernika, kr.; pravíca: prav justitia, preš. 113; gasp. 1/923. 928. 948: pravíca, tako i nepravíca injuria, a küzm. 278: neprávica; pšeníca; pšen-phan triticum; slaníca: slan, mjesto na paši slanom vodom nakvašeno, da (zločestiju) travu živina ondje popase, kr.; rez. §. 136: slanýca; slepíca i slêpica: slep ofenkachel, štj.; sušíca: suh dürrer baum, ravn. 2/73: bi vtegnil med drevjem sušíca biti, ki ni sadú na nji; trdíca: trd, vrst jabuke, hrv.; zdravíca: zdrav gesundheitstrunk, cruc. 5/235, i zdravljíca; zlatíca: zlat butterblume ravn. abc. 43; žganíca: žgan brantwein, gasp. 3/551; živíca: živ dumetum; saepes viva hrv.; žutíca: žut icterus. Amo tamo čuje se koja navedenih rieči na srbsku naglašena a u knjigah kajkavskih dolazi pomiešano n. p. mat. 249: mladíca a 357. 358. 392: mládica.

Ima rieči, koje ne potieču baš od adjectiva nego od *substantiviranih* adjectiva a te su deminutiva te se govore od mila pa im se naglas ravna po substantiviranom adjectivu: Bélica ne od bel, nego od Béla, potočić koji teče kroz selo Bela, gr.; drágica ne neposredno od drag, već od drága amasia, hrv.; ljúbica ne od ljub, nego od substantiviranoga ljúba die geliebte (schön. 326: ne predramite moju lubo; cruc. 2/143. 249. 263 itd.; preš. 15.) preš. 24. 25. 87: ljúbica; 16. 33 itd.; ljúb'ca; múrica: múra, crna životinja; ime kobili, kravi.

β) dvo- i višestopčanih

αα) s naglasom na zadnjoj slovi: bodećíca; boděč pleuritis; cvetlíca: cvetěl flos, ravn. 2/132; gorećíca gorěč sodbrennen kr.; jačmeníca: jačmên (mjesto jačmenъn) vrst jabuke, hrv.; košatíca: košăt, košata mlada jela, kr.; krvavíca: krvāv blutwurst, ravn. abc. 49; darm nagfl. 107: ž njé (koze) krvajíc zgotavljajo strúne; ledeníca: ledên eiskeller, kop. 246; medeníca: medên (od med medî i med medû) pelvis, dalm. num. 4; jap. 484: vlyé vode v' eno medeníco; a schön. 100: je on vodé vlyl v' eno médenico; gasp. 1/72: vlejé vodu na medenicu; asperula longiflora, kr.; mrtvíca: mrtěv, kopriva koja ne žeže, kr.; ovseníca: ovsên haberstroh, kr.; pečeníca: pečēn, njeka gljiva = siróvka; pošteníca: poštēn proba, gasp. 3/560; po-

tíca mjesto povitica: povît kuchen, ravn. 1/99: potíca; prose-
níca: prosên hirsestroh; ravníca: ravân ebene; rdečica: rděč
schamröthe ravn. 2/17: brez rudečice; řženica, hrženica: rzên
rogenstroh kr.; vrst jabuke, hr. sklenica m. steklenica: sklên
od steklên flasche, al i sklênica i steklênica, ravn. abc. 29;
sladčica: sladěk dulcedo, dalm. jerkl. 4, cruc. 5/188; temníca:
temên tenebrae; carcer schön. 367; cruc. 2/527. 573; ravn. 2/162;
pr. š. 120; gön. 35; perg. 91; gasp. 1/735: vu temnici postavljen
itd.; tenčica: eněk σνδών schön. 148: tènčico; jap. 143: tànčico;
škr. 92: tančica; veselica: vesêl unterhaltung ravn. 1/167: mu
teče vóšit srečo k' ti veselici; 2/253; vodenica: vodên wasser-
sucht, cruc. 5/95; zlatenica: zlatên icterus, al i zlatênica i
zlâtenica; dalm. deut. 28; ravn. abc. 43: zlaténica schmelz-
blume; mat. 215; zobenica: zobên, vrst jabuke hrv. — Ovdje ima
iznimaka: apnénica: apnên kalkofen; obîlica: obîl abundantia;
ubôžica: ubôg misera; žerjâvica: žerjäv loderasche.

ββ) s · na predzadnjoj slovcu u sing. nom. femin.: bobovnica:
bobôvna bohnenstroh; borovnica: borôvna schwarzbeere; če-
mernica: čemêrna rothe (upravo giftige) ameise, stj. kr. = rošica;
devénica: devêna farcimen, gasp. 1/973; drobnica: drôbna,
vrst šljive hrv.; al i drôbnica kleinvieh, ravn. 1/235; gorčica:
gôrka sinapis; grebenica: grebêna mergus, senker, candosoccus
dalm. ezech. 17: vinska trta je dobila mladice inu grebenice; gren-
čica: grênka amaritudo; končnica: kônčna endbrett am bienen-
korb; mesnica: mèsna fleischbank, dalm. jer. 11. 48; škr. 22;
zagr. 4/1 77; modrica: mòdra (al i môdra) livor, sugillago,
gasp. 1/915. 924. 931: modric; mokrica: mòkra wiese = senošet,
pl. Mokrice, selo u Kranjskoj; mostnica: mòstna brückenbalken;
nočnica: nòčna noctivaga; nosnica: nòsna nasenflügel, škr.
184; pletenica: pletêna flechtkorb, zagr. 5/1. 14; poznica:
pòzna spätfucht; rojenica: rojêna parca; shodnica: shòdna sy-
nagoge ravn. 2/130 itd.; smolnica: smòlna, treska (luč) od bo-
rova ili omorikova trčka za posviet; krammetsvogel; solnica:
sòlna salzfass, ravn. abc. 35; spletenica: pletêna σαγάν
schön. 65; cruc. 5/213; težčica: tèžka gravedo, al i potèžčica
mat. 146, itd.; toplíce pl.: tòpla thermae, ravn. 2/176; zele-
nica. zelêna, mjesto na gorah gdje trava raste a sve je na okolo
golo, oase, kr.; — Ipak imaju · na slovcu pred tvorkom: gnój-
nica: gnòjna mistjauche; kónčnica: kônčna endbrett am bette
oder am bienenstock, gol. končenca; al i končnica; nòžníce pl.:

nòžna messer-, schwertscheide; róvnica: ròvna rodehacke; róz-nica: ròžna schalmei.

γγ) Mnoge rieči od takvih *adjectiva*, što no se grade od *jednoslovčanih substantiva* s ~: brusnica: brûsni od brûs das gestell, worin sich der schleifstein befindet, hrv.; danica, denica: * dânen, denen od dân, dên lucifer, preš. 78; mil. 117. 205: denica, al i dênica; kapnica: kâp traufwasser; φάεζο jar. 339 i škr. 15. 132: kapnica; kresnica: krês pyrallis; krtovica: křt verwirrtter knotten; eine verwickelte sache; pečnica: pêč fornax reš 108: ogenj pečnice Babilonske; pesnica: pêst pugnus, nagfl. 150; platnica: plât der eine flügel des bucheinbandes kr.; pojedini luk u kotača, orbile, hrv.; plavnica: plav = zatvornica kod melina, hrv.; resnica: rês veritas, schön. 4. 22. 66. 77. 83. rés-nica, što će se glasiti rejsnica, a 34. 71: rêsnica, a 111. 129. 145 itd.: ri-nica; cruc. 2/20; preš. 49. 119. 120: resnica; snežnica: snêg schneewasser, rog. 120: snežnyca Maria schnee; spružnica: * sprûg (спружка) decipula, hrv.; stranica: * strankn od strân seitentheil des schlittens, ravn. abc. 41; vasnica, vesnica: vâs, vês dorf, küzm. 230; trpl. 117; perg. 2: vasnyc; 47. 76: vesnyc. — Tako i njeke rieči, koje dolaze od *adjectiva*, što no se grade od *višeslovčanih substantiva* s ~ na *zadnjoj slovc*i: pepelnica: pepêlni od pepêl a-chermittwoch; perotnica: perôt uz peretnica i repetnica ala flügel, cruc. 5/261 i preš. 70: peretnica; preš. 11: repetnica; rog. 68. 625: peretnica; küzm. 109: perotnica περέρυτον. — Ima i ovdje po ugr. i hrv. iznimaka, te se čuje krêsnica, strâ-nica itd., a samo li: večêrnica: večêrni od večêr abendstern.

c) od *numeralia*: četverica: četvêr quadruplum, gasp. 1/640: po krivici zadobljena s četvericum povrnuti; desetica: desêt zehner, zehnkreuzerstück; devetica: devêt der neuner; dvajsetica: dvajset ein zwanziger, preš. 30: vétér dál boš dvajseticam; osmica: ôsem der achter; petica: pet der fünfer, fünfzehnkreuzerstück, cruc. 2/71: jo da za šteri petice; rog. 431: petyca; kor. 1/13: vrzíte nam petico; preš. 107: le petica dá imé slovêce; sedmica: sêdem der siebener; štrtica: štrti viertel; tretjica: trétji drittel; trojica: trôj trinitas, preš. 131.

č) od *glagolskih osnova* i to od glagola prve vrste: klíca germen; plevíca jäterinn; predíca spinnerinn; teríca brechlerinn; ženjíca, žnjíca schnitterinn, rez. §. 138; žníca; — od glagola četvrte vrste, kojim je u 1. sing. praes. ~ na *zadnjoj slovc*i: bogorodíca deipara, mil. 13. 203; gasp. 1/911: kaj

budemo veruvali od bogorodíce Marie; dojica ή τροφός; lovíca venatrix gasp. 1/813: koteri jednu mišev lovicu (= mačku) tvoju bolje ljubiš; rodíca genetrix, krajč. 59. Tako i períca od osn. per u perem od prati lotrix. Nalik na ove: pravljíca fabula preš. 110, koju rieč bih ja naglasio právljica, kako će biti ravn. 1/133: pravlica, jer bi inače bio ' na i. Na predlogu naglas ima: óz míc a augenwimper šerf. 2/35 piše ozimica: moje ozimice so otemnele (mjesto omzica od o-mg-ica?)

d) Taj naglas imaju često i druge rieči po analogiji pravoj ili krivoj. Tako n. p. mnoge rieči koje znače kaku vočku, jer se mnogo voćaka dočima na íca n. p. bistríca uz bístrica, vrst šljive, hrv.; cepaníca, vrst trešnje, hrv.; črleníca, vrst jabuke; jarměščíca, vrst jabuke; kolestníca, vrst jabuke; kroglic a vrst šljive; protníca, vrst jabuke; rožnovíca, vrst jabuke; tikveníca, vrst kruške; vidríca, vrst jabuke; vivotníca, vrst jabuke; zimíca, vrst jabuke i kruške; železníca, vrst jabuke; — tako i druge rieči n. p. desníca die rechte hand; gorníca ravn. 1/192; harmíca tricesima krajč. 215; hrzeníca brauner frosch; kolesníca ravn. 1/152; krníca was-serwirbel, tümpfe, kesselthal, ravn. 1/238; oblíca, 'krompír v' oblícah' einfach gekochte ganze erdäpfel; pereníca = ručica kod seljačkih kola.

2) ' na slovcí pred tvorkom imaju

a) *deminutiva* koja se grade od *feminina* na a s ' na predzadnjoj slovcí. Takovih rieči ima sijaset, jer se može svaka rieč umanjiti pa s toga nije treba mnogo primjera. Mnoga deminutiva neimaju deminutivno značenje: bá bíc a: bába groszmutter; bogíčica: bogíca, vrst jabuke; brádíc a: bráda rez. §. 163; brázdic a: brázda ravn. 2/132; cápic a: cápa, preš. 67; cúlic a: cúla, ravn. 1/66: češúljica: češúlja ravn. 2/80: češúllica; črníčica: črníca rez. §. 146: čarníčica; devíčica: devíca gasp. 1/820; ostróžica: ostróga, gasp. 1/778: ostružica; péčica: péča gekröse ravn. abc. 33; píčica: píka ravn. 2/140; prálica: * prála jathacke kop. 247; saníčice pl.: saníce, nagfl. 88: sta ste i naprežti dala vu male saníčice; vránica: vrána milz, ravn. abc. 33; zbéríca: zbéra λογix küzm. 322; žlíčica: žlica herzoggrube, ravn. abc. 33; itd. itd. Amo će iti préslica colus, žabja — equisetum; úlice plur. weg zwischen zwei zäunen; gasse.

b) *feminina* prema masculinom na nik s ' pred nik i onim na

ánjek: črédnica: črédnik žena črédnikova; deléžnica: deléžnik theilnehmerinn; délnica: délnik austheilerinn, gasp. 1/16. 954: délnica; gréšnica: gréšnik sünderinn; cruc. 2/123. 136: grešenca, 5. 20. 21, 22 itd.: grešincea; grozovítnica: grozovítnik eine grausame; jezíčnica: jezíčnik zungenfertiges weib; mehkúžnica: mehkúžnik verweichlichtes weib; nadléžnica: nadléžnik lästiges weib; nehvaléžnica: nehvaléžnik ingrata; neródnica: neródnik inepta; nesrámnica: nesrámnik impudica; neúmnica: neúmnik stulta; nevérnica, nejevérnica: nevérnik ungläubige; nevščéčnica: nevščéčnik der nichts recht ist; očít-nica: očítnik öffentliche sünderinn; ostúdnica: ostúdnik eckelhaftes weib; pokórnica: pokórnik büsserin; postréžnica: postréžnik bedienerinn; práznica: práznik πρῶν küzm. 433: práznice i práznice; prevzétnica: prevzétnik superba; sladkosnédnica: sladkosnédnik genäschiges weib; slúžnica: slúžnik serva šerf. 2/32: slyžnica; srborítnica: srborítnik ein unruhiges weib (die der hintere juckt); trdovrátnica: trdovrátnik halsstarriges weib; začétnica: začétnik urheberinn rog. 277; žutánjčica: žutánjek, vrst jabuke, hrv. — Amo idu

c) rieči koje se grade od *adjectiva*, štono dolaze od *substantiva* s ' na zadnjoj slovi: drevárnica: drevárni od drevár holzlege, kop. 244; kolárnica wagnerwerkstätte ravn. abc. 39; nagfl. 82; kováčnica schmiedewerkstätte; ovčárnica schafstall, krajé. 345; gasp. 1/981; pekárnica bäckerstube gasp. 1/762: prime skrb vrhu pekarnice, da kruh mesila i pekla bude; pisárnica kanzlei; smolárnica, die bedeckte stätte, wo pech zu wagenschmier gekocht wird, kr.

Pa tako i većina rieči, koje se grade od *adjectiva* s ' na predzadnjoj slovi: Bélščica: bélski, ženska iz sela Bele, gr.; dežévnica: dežéven regenwasser, dalm. jer. 18; Górščica: górski žena iz seoca Gojzd, komu je *adjectiv* górski, gr.; kládnica: * kládni holzaxt, ravn. abc. 73; kólnica: kólni wagenschuppen; kónjščica: kónjski, vrst šljive; Kovórščica: kovórski, ženska iz sela 'Kòvor', gr.; kózjica: kózji genista; Kríščica: kríški, ženska rodóm ili stanóm iz Kríža, gr.; ójnica: ójni deichselhälfte, plur. ójnice deichsel, preš. 30: vé si pa želtè (u originalu je: želte pogrješno) možíčke, ki ne stópjo z vójence; otróčnica: otróčni wöchnerinn, dalm. gen. 31; jer. 6. rézčica: rézek, vrst jabuke, hrv.; rímščice plur.: rímski das gestirn Orion, kr.; sklád-nica holzschichte, nagfl. 82; sódnica: sódni συνέδριον küzm. 18;

spálnica schlafzimmer šerf.; Svárščica: svárški, žena iz sela Svárje, gr.; svéčnica lichtmesse; šmárnica: šmárni od šent-Marijni maiblume; túrščica: túrški türkscher weizen zea mais; večérnica abendstern; víslice plur. mjesto víselice: vísel galgen ravn. 1/309; zímščica winterapfel; želéznica, češće želéznica eisenbahn.

Ipak imaju njeke ovakve rieči ~ mjesto ~: mlêčnica: mléčen milchkammer; pšeníčnica: pšeníčen weizenstroh.

3) *~ dalje prama početku nego na slovcu pred tvorkom* imaju one rieči, koje se grade

a) od *substantiva* s ~ u sing. gen. dalje prama početku, nego na predzadnoj slovcu, i to na istom vokalu: ántverharica: ántverhar des handwerkers weib; Búkovnica (i Bukôvnica): Búkovnik (i Bukôvnik), žena mu (Golnik); bútarica: bútara fascies; cájnarica: cájnar gen. cájnarja, ono veliko kladivo u kovačnici, kojim se razžareno željezo tuče, gr.; Cípotica: Cípot gen. Cípot, žena mu (Nòršinci, ugr.); čútarica: čútara; čútaričica: čútara u preš. 72. od nevolje čutárčica; dávkarica: dávkar des steuereinnehmers weib, kr.; Grábnarica: Grábnar, žena mu (Križ gr.); Hájstoria: Hájstor, žena mu (Vrbno, hrv.); histórija: histórija histörchen, ali se obično ijica steže na ica: histórica gasp. 1/964; tako sva ostala deminutiva na ijica: lílica mjesto líljica itd.; júžinica: júžina kleine mahlzeit; kápljičica: kápljica; kétinica: kétina, dalm. jezai. 40: mu srebrne ketinice (dakle plurale tantum) naredy; ezech. 16; králjevčica: králjevka laubfrosch; vrst kruške, hrv.; krávičica: krávica; krščenica: krščenik christinn, res. 70; zagr. 4/1. 12; gasp. 1/613 etc.; al i krščeníca prema krščeník; a kr. i magd.; kúhinjica: kúhinja; ládičica: ládica gasp. 1/807: platno vu ladičici zaprto; méričica: mérica dalm. rut. 3; méžnarica: méžnar, des kirchendieners weib; pósteljica: póstelja ravn. 2/50: póstelica: gasp. 1/739. 823; prédigarica: prédigar predigerinn, dalm. jezai. 40; púrgarica: púrgar bürgerinn gasp. 1/980; ríhtarica: ríhtar des richters weib, dalm. jud. 4; sókrvica i sókrovica: * sókrv; štrígolica: štrígola forficula auricularia, u Murka štrígla, štriglavíca; trávičica: trávia; vájkušnica: vájkušna, vánkušna προσκεφάλαιον jap. 168: je spal na eni vajkùšnici; véverica, íverica: * vévera sciurus; Vídmarica: Vídmar, žena mu (Bela, gr.); vívolica i vívolíca: vívol büffelkuh, nagfl. 95. — Tako i rieči od posesivnih adjectiva na ov s ~ na kojoj slovcu pred ov:

'Antkovic: ántkov: 'Antka, žena mu (Gojzd, gr.); Buzjákov: buzjákov, Buzják, žena mu (Židovinjak hrv.); Crnjúgov: crnjúgov, Crnjúga, žena mu (Gubaševo, hrv.); Dcmánj-kovica: dománjkov, Dománjko, žena mu (Krčovina, štj.); Malí-kovica: malíkov, Malík, žena mu (Slamjak štj.); Novákovic: novákov, Novák, žena mu (Varaždin, hrv.); Šarúgovica: šarúgov, Šarúga, žena mu (Krčovina štj.); Trdákovica: trdákov, Trdák, žena mu (Varaždin). — U ugrskoj slovenštini steže se o ovica na ojca: Podléskojca: podléskov, Podléjsek, žena mu (Nòršinci).

b) od *adjectiva* i participa s *' dalje* prema početku *nego* na *predzadnjoj slovi* u *sing. nom. fem.*: ájdovica: ájdov fem. ájdova buchweizenstroh; bártolščica: bártolski, vrst jabuke; bíkov-nica: bíkoven ochsenziemer, šerf. 2/11. 19; brázdenica hohlkehle; gúgalica: gúgala (part.) hutsche, gol. 180; hénkarnica marterkammer, reš 218; ílovica thonerde gol. 34; nagfl. 177: ilojca; jálovica nicht trächtige kuh, die durch das ganze jahr milch giebt; kókalnica gluckhenne, dalm. gen. 1; kúhalnica rührlöffel ravn, abc. 37; lákomnica, onaj liev, kojim se vino u lagev toči; lákotnica die weiche; Lómelščica: lómelski, žena iz sela Löm, gr.; pádalica fallthüre, kr.; plóskavica, vrst kruške, štj.; pókalica knallbüchse; ein käfer; pókalnica, njeka bilina, dalm. gen. 30: kaj so Dudaim bile, se ne more zdaj prou véditi, nekoteri menio de so bile lilie: eni pak je držé za jagode, eni pak za pokalnice, kir so v' pšenični žetvi zréle; prá-protnica vrst trsa i šljive, hrv.; prédganica predigtstuhl šerf. 2/56: predganca; prétočnica, kod pluga jedna onih luknjica, u koje se utiče klin, hrv.; prídižnica predigtstuhl cruc. 5/157. 253: pridiženca, obično skraćeno prížnica; prorókovica: prorókov prophetissa, küzm. 106: bila je Ana prorokojca; skládal-nica scheiterhaufen; holzschichte, ravn. abc. 73: skládavnica; slívovica zwetschenbranntwein; sójenica parca; šentján-ževica hypericum; sanet Johanneswein; zímičnica winterapfel, hr. — Tako i njekoje rieči na avica: omílavica ohnmacht hrv.; stézavica das ziehen in den gliedern vor anfall eines fiebers hrv.; trápavica i tráplavica cruciatus; trésavica fieberschütteln; tako i kúkavica, kúkovica cuculus dalm. lev. 11; deut. 14 (od kuka u kúcati).

4. *~ na slovi pred tvorkom* imaju

a) *deminutiva* od feminina na a s *~ na predzadnjoj slovi*. Ova-

kih rieči ima veoma mnogo, jer se može svaka rieč na a umanjiti: bājtica: bājta casa, ravn. 2/136: bājtica; barīglica: barigla dolium, dalm. chron. 17: eno bariglico vina; besēdica: besēda; cīfrica: cīfra der putz gasp. 3/433: zbog nje vse cīfrice i gizdave svetske oprave kinčenje odhiti; cigānčica: cigānka, vrst jabuke, hrv.; čebēlica: čebēla, preš. 120: čebēlica; devôjčica: devôjka puella gasp. 1/895. 920: divôjčica, a 615 dīvojčica prema dīvojka; dīljica: dīlja preš. 63; hčērčica: hčērka ili hčērca gasp. 1/776; kčērčica; mākovčica: mākovka, vrst jabuke; marēlica: marēla marille, ravn. abc. 63; māvrica: māvra iris škr. 378: máverca; grashalm; nēžica: nēža, neki novac, ravn. 2/223: uboga vdóva pa pride in dva božjāka je vrgla, vkup eno nēžico sta znēsla; Agneschen; potrēbica: potrēba, ravn. 2/106; ūstnica: ūstna lippe, gasp. 1/952: vustnice; vējica: vēja ramus; augenwimper, ravn. abc. 31: vejca; zapōnica: zapōna haftel, dalm. exod. 26. 35: zapunica; zgōdbica: zgōdba, ravn. 2/180 itd. itd.

b) *feminina od adjectiva s ^ na predzadnjoj slovcu*. Amo idu najprije rieči prema masculinom na nik s ^ na slovcu pred nik: Čelēšnica: Čelēšnik, žena mu (Breg, gr.); naslēdnica: naslēdnik nachfolgerinn ravn. 1/272; podvōrnica: podvōrnik bedienerinn; popōtnica: popōtnik wandrerinn res. 95; wandermarsch; potrātnica: potrātnik verschwenderinn, rog. 479: potrātenca; sītnica: sītnik molestā; tāžnica: tāžnik trōsterinn, ravn. 2/39; žlāhtnica: žlāhtnik anverwante; adelige, cruc. 5/235: v gostie povabil veliku žlahtnikou inu žlahtenc. Amo ide i rājnica: rājnik die selige, verstorbene. Rieči rājnica i rājnik rabe bez naglasa kad dolaze kao adjectiv pred substantivom te se govori: mōja ranca máti, mōj rank ðča meine selige mutter, mein verstorbener vater, gdje je stegnuto rank od rājnik a ranca od rajnica; stoje li te rieči samostalno bez substantiva, imaju i svoj naglas n. pr. takô je bila rānca naredila, takô je rānk narēdil. U narodu su postale posve adjectiva te se govori sing. gen. rance mátere, rancega očēta rancemu očētu, to sem rāncemu obētal itd. Metelko 87: Von rāj ist: rānjķ, rānjca, rānjko; Kopitar 265: rajnki, rajnca, rajnko selig z. B. mōj rajnki ðča; mōja rajnca mati; moje rajnko deklē.

Za tim sve rieči, što no se grade od adjectiva s ^ na predzadnjoj slovcu: barbērnica: rasierstube hrv.; belīčnica, vrst jabuke hrv.; belītnica, ona kaca u kojoj se rubje pari, hrv.; blīžnjica der kürzere weg kr; bolnīšnica: bolnīšni (mjesto

bolnîšni od bolnîški) krankenhaus ravn. 2/178; božîčnica, vrst jabuke hrv.; bûčnica kürbiskuchen; buhêlnica nachthemd (floh-hemd) hrv.; crkôvnica, vrst kruške, kr.; čêpnica kleine kohlen-pfanne; čuvâjšnica wachthaus, ravn. 2/271; devičnica noch nicht befruchtete bienenköniginn, gol. 16; drâznica chelidonium; Dupljânščica: dupljânski od Dupljê, ženska iz toga sela, gr.; fratîrščica, ime njekeoj sjenokoši u Židovinjaku hrv. (franciskannerwiese); glîsnice pl. dva drva vrhu peći položena, gdje se predja suši hrv. i štj.; Golnîščica: golnîški žena iz sela 'Golnîk', gr.; Gorîščica, gorîški, ženska iz sela 'Gorîče', gr.; gostînica: * gostinen wirthshaus, ravn. 2/255; hajdînščica, vrst kruške hrv.; hlêbnica, teichtuch beim brodbacken, kop. 245; vrst kruške, kr.; hîtrica: hîtra *die* schnelle (ne od hîter *ein* schneller) festinatio; dysenteria; hlâčnica die fuszhälfte der hose; jakopôvščica, vrst kruške hrv.; kâčjica, njeki grm, kr.; kadîlnica rauchfasz, ravn. 1/211; ključâlnica i ključânica, schlosz škr. 289; klučavnica, rog. 156; klučânica; knjîžnica bibliotheca reš. 179: onde videti je knjižnicu veliku na spodobu vaticanske; Koprîvnica grad u Hrvatskoj; korîtnica, dveri nad koritom u kotca, kr.; kosâlnica, nož nalik na sjekiru, kojim tikve košu, hrv.; kotâčnica, vrst jabuke, hrv.; krâvjica, vrst otrovne gljive, kr.; krêžnica (krêg) haderstätte ravn. 1/176 (= trpl. 78: v' Meribi); kûjsnica hundestall hrv.; kûrjica heleborus, kr.; lanîščnica, hajdina na laništu posejana, kr.; lêsница, ono poput lese, na što se sir meće, da se suši, hrv.; lêtnica jahreszahl; jahresring; Lîpnica, mjesto u štj. gasp. 3/425: Donat osebujno vendar izkazuje vsem sebi pobožnem milošću vu hman vremenu; kak posvedočiti more Lipnica Štajerskoga orsaga mesto, gde podignuli jesu jednu bratovčinu pod imenom sv. Donata njemu na hvalu i denes osebujno njega poštuju, ar drže po polju jednu procesiu, na koteri sâm g. biskup nosi sv. altarski šakrament, ter to na veliku svoju hasen, pokeh dob od onoga vremena začete bratovčine s. Donat tak nje čuva, da nemaju celo leto na njihovih grunteh zloga vremena, tuče i druge nesreće; lîtnica, onaj koš ili rešeto, kroz koji se mošt liti, hrv.; Ljubljânščica: ljubljânski, Laibacherinn; lûčnica, tesarska široka sjekira, hrv.; magdalênščica, vrst kruške hrv.; mâkavščica, vrst kruške; mâlica: mâli, das kleine eszen z. b. während der feldarbeit zwischen dem kosilo und der jûžina (mittagessen) oder zwischen der jûžina und der večérja (abendessen) kop. 246; malomêšnica, vrst jabuke i

kruške, što no dozrieva izmedju velike i male gospoje, hrv. štj.; mîšjica i mîšnica mäusegift, rog. 149: ta rudeča mišica arsenicum rubrum; mîznica tischlade kr.; močêlnica, 40 rukoveti konoplje, hrv.; mrlîšnica (mjesto mrlîšnica?) todttenhaus ravn. 2/170; mîzlica febris cruc. 5/114: mrzelca; mûšjica i mûšnica fliegenschwamm, kr.; mutîlnica butterrührfasz; Naklânjščica: naklânjski, žena iz sela ,Náklo', gr.; napîtnica zutrunk, mat. 614: nagovarja z napitnicami priatele, znance na piliš; narâmница humerale, škr. 368: on je njemu dal eno čez nogę doli visečo suknjo, krilu inu narâmnice; vrst sjekire, mat. 416: zapove junakom ali s sekirami i naramnicami porušiti, podseći dvora; i štj.; nasêdnica = „pajnov jezik“ gol. 32; nogâlница, u kolovrata ono, na što se nogom tišti, da se kolovrat kreće; nosîlnica tragbahre, ravn. 1/330; obêdnica eszimmer ravn. 2/104. 226; obesîlnica hängestätte, ravn. 2/145; obezîlnica binde, verband, škr. 132. 240. 293: obvezilnica; oblêtnica anniversarium, jahresfest, ravn. 1/92: oblénica; obrâmница, uže od naramnoga koša, kr.; olôvница βολή; küzm. 272: püstili so olouvnicu i najšli so, ka je mourje dvajseti klaftrov globoko bilou; gasp. 1/613: na Olôvnici ili ti djački Plumbariola mestu; opêtnica stiefelabsatz; opîsnica pectorale; papîrница papierfabrik; pênjenica schaumlöffel; pêrnica federpolster; pikônjščica, vrst kruške, štj.; plêvница spreu-, strohsack für bettunterlagen; Podbrêžčica: podbrêžki, žena iz sela ,Podbrêžje' gr.; podglâvница kopfkissen, ravn. abc. 39; podrêpnica schwanzriemen, ravn. abc. 41; podvâmpница bauchgurt, ravn. abc 41; pogâčница, vrst jabuke štj. hrv.; poslušâvница ἀκουστήριον küzm. 269: poslušâvница; povôjница kindbettgeschenk; povîtnica i pòvrtница monatrettig, hrv.; predkosîlnica jelo prije kosila, koje se obično samo teriljam daje, koje počimaju trti lan oko dva sata poslie pônoći, kr.; pregâčница, bojadisan ženski pojas od platna, hrv.; vrst jabuke, hrv.; prisâdnica, vrst mrtve koprive, kr.; prodekâlnica predigtstuhl gasp. 1/949. 958 itd.; mat. 147 itd.; pŕžnica, ono od pleha na čem ječam pŕže, hrv.; račnica krebsweibchen, hrv.; rêpnica rübengrube; rübenwasser, ravn. abc. 71; repûčnica, vrst jabuke, hrv.; Rîbница, selo u kr.; rîtnica: rîtni nates; Sebênsščica: sebênski, žena iz sela Se-bénje, gr.; sklêdnica sprava, gdje se sklede čuvaju, kr.; njeka žaba cruc. 5/546: obena špiža za njega bi ne bila zdraviši, kakor te žabe skledence;... mesu teh skledenc; Snîščica: snîški.

žena iz sela ,Snîčno' gr.; stôčnica, otrovna gljiva, obično nora gljiva, hrv.; Strahînjščica: strahînjški, ženska iz sela ,Strahînj' gr.; strôpnica plafondbrett; šálnica; scherz-, spottrede, spottlied, mat. 255. 256. 467 itd.: šálnica; škoporêznica strohschneidemaschiene kr.; špôtnica spottrede, spottlied, gasp. 1/743; mat. 160 163 itd. štûčnica vrst jabuke zvane po obliku, hrv.; tepêšnica schlägerei, schläge ravn. 1/185: ne pustí ga brez tepêšnice bog; 325: med tepêšnico in trpljenjam; têrnica, ono pregragjeno u skednju (na gumnu) gdje stoje pljeve i terki, hrv.; težkojêdnica vrst kruške, štj.; thôrnica iltisfalle, kr.; tičnica vogelhütte; tlačîlnica presse, ravn. 1/261: tlačívnica; trâtnica wasen nagfl. 155; gänseblümmchen hrv.; trepâvnica augenlied, škr. 13. 16. 313; trojâčnica vrst šljive, što dozrieva o Trojacih, hrv.; Trstenîščica: trstenîški, ženska iz sela Trsteník, gr.; trôtnica art drohne, die statt der königinn ausgebrütet wird, gol. 17; Tržîščica: tržîški, ženska iz trgovišta ,Tržîč' gr.; učîlnica schulhaus; velikomêšnica, vrst kruške, hrv.; vezîlnica bandfaden, škr. 141: vezívnica; vračîlnica apotheca gasp. 1/915: stupi vu ove svêteh rán gospona vračîlnice i primi vu njih vračtva, to je prievod: ingredere has vulnerum domini apothecas et accipe in illis medicinam; zâdnjica podex. dalm.; zagôdnica ständchen zum namenstage preš. 81; zahôdnica fuszsteig; zanôhtnica nagelwurzeln; zapêstnica armilla, ravn. 1/39: vzame uháne in zapêstnice mož; zapôjnica häftel, dalm. ex. 26. 36; zapôrnica i zatvôrnica mühlen-schleuse; zaûšnica alapa, a hrv. zâvušnica gasp. 1/814: zâvušnica; zavôrnica sperrkette, ravn. abc. 39; zêljnica, mjesto gdje zelje stoji, a zêlnica, voda na kiselu zelju, rog. 51: zevenca; žâbnica ranunculus; žîmnica, daštica na kojoj su od žime (žinja) zanjke (lečke) pričvršćene za lovljenje ptica, kr.; žîtnica getreideboden jap. 10; škr. 8; vrst kruške. Tako i okôlica od adv. okôli umgegend, dalm. lev. 32: mu je pokazal te okulice te širokote Jeriha; gol. 45: ena taka okolca je nar bol kraj za čebelle.

5) *Dalje prama početku rieči nego na predzadnjoj slovcu* imaju one rieči, koje se grade

a) od substantiva s ~ u *singul. gen. dalje prema početku nego na predzadnjoj slovcu*, i to za jednu slovkú dalje: apotêkarica: apotêkar gen. apotêkarja des apothekers weib, dalm.; Bâkovnica: Bâkovnik, žena mu (Bela, gr.); balvanomôlčica: * balvanomôlčec götzenanbeterinn mat. 473: bi bil prepovedal pajdaštvo

z ženami stranskemi balvano-molčicami; Bêlajica: Bêlaj, žena mu (Varaždin); bîngulice plur.: bîngule, ona sprava, kamo se metne igla kad se brusi, hrv.; branîteljica: branîtelj defenstrix, gasp. 1/891; Brêzarica: Brêzar, žena mu (Bela, gr.); Bukôvnica: Bukôvnik, žena mu (Bela, gr.); cêstarica: cêstar weib des strassenräumers; Čârmanica: Čârman, žena mu (sv. Ana, kr. Bela gr.); činîteljica: činîtelj thäterinn gasp. 1/910: ovde videla je ruka one tulikeh čud činitelice z-neoštrimi čavli prikavati; Dîvešica: Dîveš, žena mu (Varaždin); Dvêkarica: Dvêkar, žena mu (Varaždin); fârmanica: fârman pfarrgenossinn; Fîjanica: Fîjan, žena mu (Varaždin); fûrmanica: fûrman weib des fuhrmanns; Gerîgorica: Gerîgora, žena mu (Nòršinci, ugr.); govêdarica: govêdar quæ boum curam gerit; grôbarica: grôbar des friedhofsaufsehers weib; hlêvarica: hlêvar stallmagd; Hribarica: Hribar, žena mu (Varaždin; Vidovec); jêstvinica: jêstvina cibus gasp. 1/98. 833: jêstvinica; Jîcingarica: Jîcingar, žena mu, (Tržič gr. od nj. Hitzinger); kâfrčica: kâfrka pocillum testaceum, gasp. 1/833: mali Patritius prime kafrčicu frižke vodice (gasp. 1/795: kafrka); Kanîžarica: Kanîžar, žena mu (Vêtrno, gr.); klâjfarica: klâjfar γυνὴ διαβόλος küzm. 389 (njem. kläffer); Krâčmanica: Krâčman, žena mu (Bela, gr.); krâmarica: krâmar krämmerinn; krâvarica: krâvar kuhmagd; kûharica: kûhar köchinn, rez. §. 110: kûharica; ljubîteljica: ljubîtelj liebhaberinn, gasp. 1/856. 950; Lâškarica: Lâškar, žena mu (Tatînec gr.); Lôgarica: Lôgar žena mu (Bela gr.); Lôkarica: Lôkar, žena mu (Kranj Krainburg); mîškarica: * mîškar, vrst jabuke; mlêkarica: mlêkar milchweib; mlînarica: mlînar müllerinn; môkarica: môkar mehlhändlerinn; nadelîteljica: nadelîtelj donatrix, gasp. 3/4: o miloščih nadelitelica; naučiteljica: naučitelj lehrerinn, mat. 170: navučitelica; neprijâteljica: neprijâtelj feindinn, mat. 111; obranîteljica: obranîtelj defenstrix, gasp. 1/770; odkupîteljica: odkupîtelj redemptrix, gasp. 1/772; odurîteljica: odurîtelj quæ aversatur, gasp. 1/665; opânčarica: opânčar, žena mu, hrv.; oslobodîteljica: oslobodîtelj liberatrix, gasp. 1/889; Palatînošica: Palatînoš, žena mu (Varaždin); Podrêkarica: Podrêkar, žena mu (Kranj); Potôkarica: Potôkar, žena mu (Bela, gr.); prêšestnica: prêšestnik adultera, dalm. ezech. 16: prešušnica itd.; rog. 238; prešešenca; škr. 11: prešušnica; prijâteljica: prijâtelj amica zagr. 4/1 11. 322; fuč. 107: prietelica; ptîčarica, vtîčarica: ptîčar, das weib

des vogelverkäufers; vrst trešnje, hrv.; ravnîteljica: ravnîtelj directrix, gasp. 1/754: ravnîtelica; razveselîteljica: razveselîtelj quæ laetificat, gasp. 3/4. 7; Rizmanica: Rîzman, žena mu (Varaždin); rômarica: rômar pilgerinn; Rôžmanica: Rôžman, žena mu (Visóko gr.); sîtarica: sîtar, siebmacherinn; Skâlarica: Skâlar, žena mu (Predvôr gr.); Smrêkarica: Smrêkar, žena mu (Brod; Zagreb); sôdarica: sôdar, weib des faszbinders; stenîčarica: * stenîčar, vrst kruške; svêčarica: svêčar, weib des kerzenverfertigers; Šârmanica: Šârman, žena mu (Varaždin); škâfarica: škâfar schaffmacherinn; Škrâmlečica: Škrâmlec gen. Škrâmleca, žena mu (Nôršinci ugr.); šôštarica: šôštar schusterinn; tâncarica: tâncar tänzerinn, gasp. 1/981: to konec bil je takve tancarice; tâncušica: tâncuš tänzerinn, gasp. 1/979: nemaj pajdašenja z nijednum tancušicom; 980: je dugi rep tancušic za sobom vlekla; trâtinica: trâtina rasenfläche gasp. 1/854: na vûgodni sebe najdu tratinici; zôprnica adversaria, dalm. 1 sam. 1: zuprnica itd.; žbîčarica: žbîčar schuhnagelschmiedinn, gr.; Žîgmanica: Žîgman žena mu (Varaždin); žnîdarica: žnîdar schneiderinn.

b) od *adjectiva* i participa s ~ dalje u *sing. nom. fem. nego na predzadnjoj slovi*. Amo idu po najprije rieči od *adj. poss. na ov*: Ântolkovica: ântolkov, Ântolek, žena mu (Varaždin); Bômbekovica: bômbekov, Bômbek, žena mu (Varaždin); Câfukovica: câfukov, Câfuk, žena mu (Vidovec, Varaždin); Crkôvnikovia: crkôvnikov, Crkôvnik, žena mu (Brod kr.); Črepînkovia: Črepînko, žena mu (Pristava, šlj.); Dâšekovia mjesto Dâškovia: dâškov, Dâšek, žena mu (Gubaševo hrv.); Gêčkovica: gêčkov, Gêček, žena mu (Ivanec kod Varaždina); Kvêštekovia: kvêštekov, Kvêštek, žena mu (Židovinjak hrv.); Matîčkovica: matîčkov, Matîček, žena mu (Goriče, gr.); Mûckovia: mûckov, Mûcko, žena mu (Varaždin); Nebôzekovia: Nebôzek, žena mu (Vidovec Varažd.); Pavlišakovica: pavlišakov, Pavlišak, žena mu (Vidovec Var.); Sambôlekovia: sambôlekov, Sambôlek (upravo schneiderlein, magj.) žena mu (Varaždin); Stûpnikovia: stûpnikov, Stûpnik, žena mu (Varaždin); škôlnikovia: škôlnikov schulmeisterinn gasp. 1/754: pod tak svetum školnikovicum; Štâpovia, štâpov, Štâpa, žena mu (Židovinjak hrv.); Vřčekovia: mj. Vřčkovica: vřčkov mjesto vřčkov, Vřček žena mu (Varaždin). — U ugrskoj slovenštini steže se ovica na ojca: Dônšojca: dônšov, Dônša, žena mu (Nôršinci);

Herodiášojca Herodias küzm. 108: Herodeš štrák je karan od njega za volo Herodiášojce, žene Filippa brata njegovoga; Kraníčkojca: kraníčkov, Kraníc, žena mu (Noršinci); Pívojca: pívov, Pív, žena mu (Nòršinci). Za tim ostale rieči od adjectiva s takim: adâmovščica i âdamovščica i adamôvščica: adâmovski, vrst jabuke hrv.; bâbelnica kopanja u koju vino curi kad se preša, hrv.; Brôliščica: brôliški adj. od Brôlih, žena mu, ali i Brôlišca (Predvor); bzíkanica spritze, nagfl. 69: bzekanica; cíglenica ziegelbrennerei, gol. 47: cegounca; ravn. 1/81: cegounica; mat. 234; gûmbašnica vrst igle hrv.; jâbolčnica apfelmöst; jêtrnica leberwurst ravn. abc. 49; kâlanica i kalanica, vrst šljive, hrv.; kâmenščica, vrst breskve, hrv.; mâternica gebärmutter; bienenköniginn dalm. gen. 20; škr. 95; mlêkarnica milchkammer; môdreščica: * môdreški, vrst šljive; môkoščica, vrst kruške; ôgelnica, mjesto gdje kovač ugleenje žeže, štj.: vôglanca; pâravnica, pârenica, pâretnica, kaca u kojoj se rubje pari da se opere, hrv.; pârožnica. vrst jabuke; pênjenica schaumlöffel; pîkanica spatzierstock kr.; pîrjevica spelt, dalm. ezech. 4: vzami k' sebi pšenice, ječmena, boba, leče, prosa inu pirjevice; prîličica: prîlika, ravn. 2/207: prîličica; râmenica: râmen mjesto ramenъn, nješto kod seljačke rubače, hrv.; rêzanica häcksel, ravn. abc. 51; šprîcanica wasserspritze, gol. 129; tâbelnica tafel, dalm. exod. 35; tîkvešnica, vrst jabuke nalik na tikvu, hrv.; vêdrnica ravn. 1/245; vêtrnica windmühlflügel, flügel u klopota štj.; Vêtrščica: vêtrski, žena iz sela 'Vêtrno', gr.; žâganica brett, dalm. 3. reg. 6: tla te hiše potablal z' smrekovimi žaganicami; rog. 115; škr. 326; žêhtalnica, vrst jabuke; žlâfrnica alapa, jap. 511: so njemu žlâfrnice dajali; res. 30: žleprnica. — Amo mogu se smjestiti njeke rieči na *avica*: gîmljavica donner, donnerwetter, šerf. 2/12: grmlavca; küzm. 444. 449: grmlajca; trpl. 2. 67: grumlajca; mat. 4: grmljavica; hîdavica u zagonetci: zahîdano zamîdano ne dá se odhîdati odmîdati dok ne dojde hîdavica mîdavica, koja je zahîdala zamîdala, koja opet odhîda odmîda (ključ); hrv.; lisíkovica blitz, gasp. 1/614: tulik dežg, grmljavica i lisikovica nastane, da . . ; reš. 208: liskavica; mlêtavica = stézavica das ziehen im körper vor dem fieberanfall; mîdavica, gledaj hrdavica; omêdlavica ohnmacht, dalm. dan. 8: sim jest v' eni omedlavici na zémlo padèl na moj obraz; sada u kr. običnije

omedlêvica škr. 207. 208: omedlêvica, a hrv. omêglovica, a štj. medlovica; ščûcavica singultus, mat. 240: s takvemi narekovanji vsa v' suzah i v' ščucavicah svoju žalost občituvala je; mat. 22. 274; trêskavica donnerwetter gasp. 3/545: nut k mestu zvrhu njih podignu se oblaki, lisikavica, grmlavica, treskavica; žâgavica, kopriva koja žeže, kr. — U Kajkavaca ima još iz srbštine primitih rieči na ica, koje znače mužkarca: svadljîvica zänker, špotlîvica spöter Mulih posel apoštolski 1266: hižni tovaruš osebužno mora se čuvati, da ne bude svadlivica, špotlivica niti krvolok svoje žene.

6. dolazi samo na predpredzadnjoj slovcu ili na drugoj kojoj slovcu još dalje prema početku rieči na vokalu *o* ili *e*, i to

a) *na slovcu pred ica* imaju ili mogu imati deminutiva i druge rieči od rieči *s* na predzadnjoj slovcu, koje ne rastu u genitivu: konòpljica: konòplja cânabis; kòzlica: kòzel, velik kup siena ili slame na četiri strane složen; red tako složenih drva hrv. = štj. òslica: òsel (kod Lotmerga); nògica uz nožíca: nòga; ròkica uz ròkica, gdje se govori ròka i uz običnu ročica: ròka; šègica: šèga ravn. 2/262: ošabni farizej clo bogú se podprè in mu šègice, ki jih je trdil, štèje; trðšica: trðha; vèslica i bèslica: vèslo drvena lopata, kojom se oganj vadi iz peći; kojom se žganci miešaju; kod motovila ono, na što se pregja omata, hrv.; vèžica. vèža atrium.

b) dalje prama početku nego na slovcu pred ica imaju rieči, koje dolaze ili od rieči *s* na predzadnjoj slovcu, koje u gen. rastu, ili koje se grade od rieči *s* još dalje prema početku rieči, nego na predpredzadnjoj slovcu: Grègorčnikovica: Grègorčnik, žena mu (Brod, kr.); Grègorica: Grègor gen. Grègora, žena mu (Noršinci ugr.); hèrecežica: hèreceg gen. hèrecega du-cissa gasp. 1/754. 886. 975; Kòštorica: Kòštor gen. Kòštora, žena mu (Zalog, kr.); Nòršinčarica: Nòršinčar, ženska iz sela Nòršinci (ugr.).

7) *na zadnjoj slovcu* u kranjštini mogu imati deminutiva od feminina na ä: iglicä (izgovaraj jëgucä): iglä; igricä: igrä; meglicä (izgovaraj mëgucä): meglä; postrvicä (izgovaraj postrucä): postrvä ili postřv forellchen; stezicä: stezä; kadšto gubicä (izgovaraj gëfcä): gubä fälthehen.

58. Rieči kojim je tvorka ili završetak *sa* imaju na slovcu pred tvorkom: Bênsa, ime kućno (u Goričkoj); črênsa, crêmsa

i srêmsa prunus padus; kûjsa hündinn, hrv.; Mûrsa, ime kućno, (štj. blizu Lotmerga).

59. Rieči kojim je tvorka ili završetak *asa*, *isa* imaju na predzadnjoj slovi : klobása wurst; melísa melissenkraut; pelísa litzbläschen.

60. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ča* imaju na slovi predča: bēlča weisze kuh (upravo od bēlec + ja) kr.; komârča plumpflusz kr.; lēpča die klette: sfnča, ime kravi, (upravo prema imenu vola od sfnc + ja); târča tartsche.

61. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ača* imaju na prvom a u tvorke: bazlamáča art kuchen = zlievka, hrv.; beláča, sus alba, hrv.; bezjáča, vrst šljive, štj.: bregáča u zagonetci: črno kak kováč orje kak oráč, na den napravi tri sto bregáč pa je ni kováč pa ni oráč (krt) štj.; brezováča birkenstock; brisáča penicillus kűzm. 254: brsače; kűzm. mik. 35: začao je prati nogé vučeníkov i brisati z brisáčov; gda bi zeo brisačo, opasao se je; brnjáča occa; buntáča clava hrv.; butuláča, pomi genus hrv. = božićnica; coprnjáča zauberinn hrv.; debeláča debela ženska, vrst kukuruza, hrv.; desetáča, banka od 10 forinti, hrv.; dimljáča pestdrüse; divjáča waldkirsche, hrv.; dostegnjáča pl. kratke hlače; drenováča, palica od drenovine; drvnjáča holzaxt štj.; dugoláča vrst jabuke i šljive, hrv.; dvojáča sechskreuzerstük kr. (jer je imala dva groša, groš = 3 krajcara); forintáča, banka od jedne forinte, hrv.; fortušnjáča eine schürze voll: donesi fortušnjáču šalate (od vortuch = schürze) hrv.; frntáča mjesto hrntáča, os suis, hrv.; glaváča, dickköpfiges weib hrv.; glogovnjáča, palica od glogovine, hrv.: gluháča, ženska koja neće da čuje, hrv.; godovnjáča, kojoj je danas godovno, gasp. 1/775 etc; gorjáča i grijáča knotenstock ravn. 1/135; gospáča = gospa ali više posprdn, hrv.; grabráča, palica od grabrovine, hrv.; grbáča, ženska koja ima grbu, hrv.; gubáča, svinja s dugom gubicom, hrv.; gumbováča spänadel hrv.; igráča spielzeug škr. 82. 199: jigráča; ilijnáča vrst kruške i jabuke, koja dozrieva oko Ilijina dne, hrv.; ilováča, zemlja ilovata, reš. 12. 18. 21; jabučnjáča, kolač od jabuka, hrv.; jadváča, kača jadváča giftschlange, hrv.; jezerača, banka od tisuću forinti, hrv.; jezičnjáča zungenfertiges weib, hrv.: kijáča i kiháča ζῶλον gasp. 1/82: kak ti nad tolvaja izišli jeste s palaši i kijačami; klapáča, sau mit herabhängenden ohren, hrv.; kobáča, trčak s tri prirastene noge,

na kojem se kolje za gorice oštri hrv.; spleten seljački dimnjak; gajba za piliće; ono trouglasto, na čem luč stoji hrv. štj. k o m e n j á č a ona ispiraća, kojom se vrući lonci primaju, štj.; k o p á č a = stavica, od kôpa; art haue; k o s m a t á č a, koja je kosmata, obično metaphorice = koja ima novaca, hrv.; k o t u r á č a, vrst jabuke, hrv.; k r a l j e v á č a laubfrosch, hrv.; k r a s t á č a kröte; vrst jabuke hrv.; k r e m s á č a, slaba neoštra sjekira, kr.; k r o g l á č a, vrst šljive, hrv.; k r o p n j á č a, posuda od ilovače, drži 8—12 polića; kad se 'žehta', stoji u njoj krop, štj.; k r u š n j á č a, ona korpica u koju se tiesto za hljeb meće. prije nego se stavi u p e ć, hrv.; k u h á č a cochlear culinarium; k u k á č a, k u o v á č a, k u k u v á č a cuculus, hrv.; k u m r n j á č a, zamazana ženska, hrv.; k u t i n j á č a, vrst jabuke, quittenapfel hrv.; l e s k o v á č a haselstock; l e s n j á č a waldbirn, hrv.; l e v á č a, ženska koja sve lievom rukom radi, hrv.; l o m á č a rogus, reš. 216; l o p á č a, svjetiljka u kojoj gori mašća, hrv.; m a k o v n j á č a mohnstrudel, hrv.; m e t u l j á č a nachtfalter, hrv. = kr. vėšća; m l e z i v á č a, jelo od mleziva: hrv.; m r t v á č a, kopriva koja ne žeže, hrv.; m u d á č a, vrst šljive nalik na muda hrv.; m u s á č a, zamazana krava, hrv.; m u z á č a melkkuh, hrv.; m u ž á č a bäuerin, hrv.; o b e z á č a verband; o b r i s á č a = brisáča; o g r i n j á č a decke; o m i v á č a penicillus; o p i k á č a mit dem obern ende in die erde gesteckte rebe; o r á č a vomis succisarius; o r e h n j á č a, nuszstrudel, hrv.; o t e r á č a penicillus; o z i m á č a winterapfel, hrv.; p a j t á č a, lieva ruka (magj.) hrv.; p e d e s e t á č a, banka od 50 forinti, hrv.; p e r á č a waschblätel; p e r u t n j á č a wischflügel, hrv.; p e s j á č a, vrst šljive koja dozrieva kad su pasji dani, hrv.; p e t á č a, banka od 5 forinti, hrv.; p e t r o v á č a, jabuke i kruške koje dozrievaju o Petrovu, hrv.; p i j á č a getränk škr. 36; p i k á č a ime svinji = pikuša, hrv.; P i t o m á č a, mjesto u Hrvatskoj koje stanovnici sami izgovaraju Pitômača, ali se prvo govori u Varaždinu; p l e h n j á č a blechlöffel hrv.; p l e v á č a runcina; p o b o ž n j á č a frömmlerin, hrv.; p o d i r á č a balista; p o g á č a dalm. gen. 18; p o k r i v á č a coperculum; p o l n j á č a = lakomica trichterschaff; p o s t r u ž n j á č a, pogača načinjena od postruganoga u načvah tiesta, kad se kruh peče, štj.; p o t e p á č a femina vaga; p r d á č a, vrst šljive, štj.; p r e s e d n j á č a vrst kruške i jabuke, od kojih rado 'presieda', štj.; p r o d n j á č a prudovita zemlja hrv.; p r o s e n j á č a vrst kruške; p u h á č a flabellum focarium; p u s t á č a έρημος hrv.; r e p á č a komet; r e z n j á č a, rezna jabuka

ili kruška, hrv.; ritáča, ženska koja ima debelu rit, hrv.; robáča hemd, Metelko 56; rogláča, krava dugoroga, hrv.; ropotáča crepitaculum; rudáča, rudokosa ženska, hrv.; seljáča bauerinn; sirnjáča, kolač od sira hrv.; sirovnjáča = sirnjáča; slamnjáča = krušnjáča; solenjáča salzfasz; srnáča ime kravi, hrv.; srpáča, nož na polak srp, kojim se drač reže hrv.; stekljáča trages weib kr.; stotinjáča, banka od sto forinti, hrv.; strugáča radula; širokljáča, vrst jabuke, hrv.; tepáča fällhacke; teráča i trača penicillus; težáča tagwerkerinn, hrv.; tikáča šerf. 2/40. 43: so ga s tikačami prebadali neverniki; tikvenjáča, kolač od tikava; vrst kruške, hrv.; trdáča, tvrda jabuka ili kruška, hrv.; trepáča bret zum festklopfen des mistes auf dem wagen; trnováča dornstock, hrv.; vampáča, debela nespretna ženska, dickwanstiges weib; vejáča ventilabrum; vrtáča wasserwirbel; zapenjáča, njeka žnora kod ženske oprave, hrv.; zatikáča stab zum einstecken; zavijáča wirbel auf dem kopfe; haube ravn. abc. 37; zelenjáča, zelena jabuka, hrv.; zepnjáča (* съпънѣча) = pota za konje, hrv.; zibáča cunae; zvijáča kniff, dolus, kr.; žutáča, vrst šljive, čisto je žuta, hrv. — Riedko dolazi naglas na slovcu pred ača po srbskom načinu: lopača; rúbača; zúbača; podpodínjača = prepelica.

62. Rieči kojim je tvorka *iča* (prema masc. ič) imaju na *i* u tvorke: nuvíča (prema nuvič) braut, rez. §: 137; snubíča (prema snubič) brautwerberinn, rez. §: 137.

63. Rieči kojim je tvorka ili završetak *uča* imaju na *u* u tvorke: Črnúče, plur. selo u Kranjskoj blizu Ljubljane; lopúča (rieč imam zapisanu ali bez značenja) kr.; papúča calceus turcicus hrv.

64. Rieči kojim je tvorka ili završetak *ša* imaju na slovcu pred ša: âvša dummes weib, dummkerl; bêlša alba vacca, kr.; bêrša i bîša raffholz, kr.; dîmša, dimasta krava, kr.; dôgša, dokša, dûkša, ime svinji, hrv.; klâpša svinja kojoj uši dolje vise, hrv.; krâvša = kráva, kr.; ljûbša amasia; nôrša stulta, kr.; pîrša, ime kravi, kr.; prêmša (što znači, ne znam) kr.; srêmša = srêmsa prunus padus; topîrša nachtschwärmerinn; pellex kr. S tim nastavkom ima više nomina propria familijskih: Bôgša štj.; Dôgša štj.; Dônša (Noršinci ugr.) i štj.; Jâkša kr. dol; Jânša u Koruškoj i gr.; Jûrša štj.; Lôvša gr.; Lûkša u Proseku; Lûpša štj.; Mîkša štj.; Pâvša štj.; Slôvša kr.

65. Rieči s tvorkom *aša* imaju naglas ili na predzadnjoj slovcu

ili dalje prema početku: Jeráša, ime kućno; gr.; rováša kerbholz. — Grántaša i Rántaša, ime kućam iliti obitelji, štj.

66. Rieči kojim je tvorka ili završetak eša imaju *na e* u tvorke: Godèša, ime obitelji, kr.; Kolèša, ime obitelji, kr. U Novom mjestu (Rudolfswert), kaza mi kolega Žepić, ima obitelj Grdèšič, što dolazi svakako od * Grdèša.

67. Rieči kojim je tvorka ili završetak iša imaju *na i* u tvorke a jesu samo imena obiteljska: Gostíša kr.; Grobíša u Goričkoj; Jeríša kr. i štj.; Kosíša gr.; Legíša u Goričkoj; Staníša kr.; Strníša kr. i štj.; Platíša kr.

68. Rieči kojim je tvorka ili završetak oša imaju većinom *na o* u tvorke: Črnóša, ime obitelji, štj.; Donóša i Dònoša, ugr.; Koróša Kärnthnerinn (od osnove Korot, Karot od Karant, mjesto Koróča = Korontja kao kokoš od kokot, ali kako? Po Geitleru Rad. XLI. bio bi tuj parasitski š); Maróša ime obitelji štj.; Rakóša i Rákoša ime obitelji štj.

69. Rieči kojim je tvorka uša imaju *na u* u tvorke: Garjúše, Gorjúše, plur. selo u Gorenskoj; lakúša, ime svinji hrv.; Marúša Marie kr.; pikúša, ime svinji, hrv.; plavúša, ime kravi, hrv.; prekúša, ime svinji, hrv.; rogúša gasp. 1/873: gusta spusti se tuča od vsakoga debelèša oreha na tuliko, da vse zasiplje na polju sloge, negdi od jedne, negdi i tri roguše više; smrekúša thuja lebensbaum, kr.; tancúša i tãncuša tänzerinn hrv. Tako imena obiteljska: Bratúša štj.; Ivanúša štj.; Lepúša štj.; Tribúša u Goričkoj. — U Kajkavaca bliže Slavonske čuje se uz uša i oša s naglasom na predpredzadnjoj slovc: prékoša; i Brātuša, Ivãnuša itd. čuje se po Štajerskoj.

70. Dvoslovčana ženska krstna imena, koja su stegnuta od troi višeslovčanih te se od mila govore uz ona od kojih su skraćena, imaju *na* predzadnjoj slovc: Bârba uz Bárbora; Cîla uz Cecílija; Dôra uz Rotíja Dorothea; Jâga uz Ágota; Kâtra uz Katarîna; Lênča, Lênka uz Alênka Helena; Lôjza uz Alójzija; Lûca uz Lucíja; Mâgda, Mâjda Mânda uz Majdalêna, Magdalêna, Mandalêna; Mârga uz Marjêta i Margarêta; Pôlda od Leopoldine; Špêla uz Lišpêta, Ozbêta, Elizabêta; Tôna uz Antónija; Ūrša uz Uršula. (Sravni sing. inst. z dûšo prema stsl. dušeja od dûša; lêpa ζ ζζλῆ prema lêpaja od lêpa).

B. Kako se substantivom ā-deklinacije naglas u deklinaciji mjenja.

1. Jednoslovčane rieči.

Jednoslovčanih rieči na a ima veoma malo a i ove su valjda sve skraćene od dvoslovčanih. Sve imaju ˘, koji ostaje *uviek* u sing. nom. voc. dat. i loc; u plur. loc. i dual nom. voc. i acc., a može ali ne mora ostati u svih padežih, gdje je rieč jednoslovčana, osim plur. (i dual.) gen.; ali se ˘ može pretvoriti i često se pretvara na ˘ u sing. acc. gen.; plur. nom. voc acc. dat. instr.; i dual dat. i inst.; a na ˘ mjenja se u sing. instr. i u plur. (dual) gen. Za primjer neka služi sljā

	<i>sing.</i>	<i>plur.</i>	<i>dual.</i>
nom. voc.	sljā	sljē i sljē	sljī
acc.	sljō i sljō	sljē i sljē	sljī
gen.	sljē i sljē	sljá	sljá
dat.	sljī	sljām i sljām	sljāma
loc.	sljī	sljāh	sljāh
instr.	sljō i sljō	sljāmi	sljāma.

2. Dvoslovčane rieči:

Ove imaju u sing. nom.

- a) ˘ na zadnjoj slovcī: stezā; c) ˘ na predzadnjoj slovcī: dúša;
 b) ˘ na zadnjoj slovcī: gospá; ě) ˘ na predzadnjoj slovcī: nòga, zèmlja;
 d) ˘ na predzanjoj slovcī: bŭnka.

a) Rieči s ˘ na zadnjoj slovcī obične su u kranjštini navlaš u gorenštini, u kojoj potonjoj u predzadnjoj slovcī dolazi samo li poluglasno ili pravo ili drugo samoglasno spalo na poluglasno. Kod ugrskih Slovena i u Kajkavaca, na koliko ja znam, toga neima. Ove rieči imaju ili u svih padežih ˘ na zadnjoj slovcī ili se ravnaju po sve po jednoslovčanih po primjeru sljā, samo u voc. u sva tri broja može naglas stajati i na predzadnjoj slovcī i to potisnuti, dakle ˘. Za primjer neka bude stezā.

	<i>sing.</i>	<i>plur.</i>	<i>dual.</i>
nom.	stbzā	stbzē i stbzē	stbzī i štzbēj
voc.	stbzā i stbza	stbzē, stbzē i stbze	stbzī i stbzi
acc.	stbzō i stbzō	stbzē i stbzē	stbzī i stzběj
gen.	stbzē i stbzē	stbz, stéz i stbzá	stbz, stéz i stbzá
dat.	stbzī	stbzām i stbzām	stbzamā i stbzāma
loc.	stbzī	stbzāh	stbzāh
instr.	stbzō i stbzó	stbzamī i češće stbzāmi	stbzamā i stbzāma

Evo nekoliko primjera iz knjiga:

děskā, sing. acc. děskò ili děskô, rog. 401: pèrvezaniga začeli so kakòr eno po koncu stojéčo deskò iz eno cimpermansko žágo žágat; plur. gen. děsāk, dalm. 3. reg. 7: iz cedrovih desak, tuj *a* kaže, da je ta slovka naglašena); rog. 551: iz desāk zbita skrinja; plur. inst. děskāmi, škr. 150: hócěmo njó z' cédrovimi děskāmi zadělati.

družbā, sing. inst. družbó, rog. 495: znešil se je na rajži Španski kavalir z eno veliko družbó svojga folka.

gubā, dual. acc.: guběj, dalm. ezech.: ta meč bo dvej gubej, ja tri gube prišal; dalm. ex. 28: štirivoglast ima biti inu dvej gubej; dalm. jer. 16: dvej gubej plačati (tuj *ej* kaže da je naglas na *ej*, jer bi inače *ej* prešlo na *i*); rav. 1/154 plur. acc. mjesto duala: vam ni kakor bi vidili blaziga mladenča stati z' rokami v' dve gibé v' molituv zamakneniga? plur. nom. gubě, rav. abc. 37: gubé.

iglà (čitaj jęgwā) kop. 245: iglà; sing. acc. iglò, iglô, cruc. 2/312: šušter ima dol djati svojo šublo, žnider svojo ijglò; sing. gen. iglě, iglê, jap. 203: lózej je de ena kaměla skuzi vuhú ene iglę gre, kakòr . . .;

igrā, sing. acc. igrò, igrô, rog. 556: ni vèjdel za drugu, kakòr za jegrò; jap. prid. 1/293: nekateri velik gospud ali gospa zapravi veliku z' velikimi gostariami, z' dragimi omiselkami per hiši, z' kočiami, z' kojni, z' žlahtnimi gvanti, z' ygró, z' zydanjam. skrb. 5: jegró zapustiti; 29: ima jegrá (Ljubljanski accus.) zapustiti; sing. dat. igrī, skrb. 29: negóvo nagnenje h' jegrí je takó veliko, de jegrá ne more opustiti; plur. acc. igrě, igrê skrb. 19: ta šuma bi on odložil za offert, za jegré; plur. dat. igrām, igrām, skrb. 23: se odpovés škodlivim jegrám.

lěžā (čitaj vžā, užā), sing. nom. jap. prid. 1/175: lěžá, vbyanje, tatvina, kletu, prešustvu je to zemlo pokrilo; sing. acc. lěžò, lěžô, jap. 456; on lăžó govory; jap. prid. 1/8: ti si se na lăžó zanesla; sing. gen. lěžě, lěžê, škr. 233: sramúj se za volo lăžę, katěro si govoril; plur. nom. i acc. lěžě, lěžê, jap. prid. 1/165: kadar se lăžę slišio; dalm. ezech. 13: kateri lăžé prerokujo; dalm. jer. 13: se zanašáš na tvoje lăžé; dalm. jer. 9: strelajo s svojimi jeziki lăžé; dalm. u predgovoru k rim.: je štrajfa kakòr hinavščino inu lăžé, itd.; škr. 28: kateri se na lažę zanáša, vętre pase; 37: pléde lăžę z' jezikan; 41: golufna pričā pak lăžę naprej nosi; 43. 57. 58. 243. 262. 290; plur. gen. lěžá,

jap. 456: oče tēh lāžā, škr. 243: zdrži se od vsake sorte lāžā, 372: sramujte se pred očeta inu máterjo kurbarie inu pred pred-sédnikom inu mogóčnim lāžā (sirah 16/21); jap. prid. 1/69: varujte se tatvine, ležā, grdih besedy; 133: z' tako zaslonbo se ne bom bal pred zmotnjavo očeta tēh ležā; 221: satan je oče tēh lēžā; traun. 143: od njih kletve inu lažā se bo pravilu; plur. instr. lēžāmi, traun. 40: ptuji otroci so se meni z' lažami hlinili; preš. z golfijami, lažāmi.

mēglā, sing. acc. mēglō, mēglō, jap. prid. 1/83: vinu, skrby inu žalost kakōr eno mēglō rāzspé; sing. gen. mēglē, mēglē, kast. cil. 182: vse tvoje srcē je jasna prez obene maglē: skrb. 38: je vsa tamná od črne meglē.

naškē, kop. 249: niškē trog worin kleine kinder gebadet werden.

plenā, običnije plenica, kop. 246: pelnica und pelnā winde (die Stücken Leinwand, worein die Kinder gehüllt werden, nicht die Binde, Fatsche, povoj).

rjā, sing. nom. jap. 23: kēr jih rijā in mol končā; ravn. 1/211: če je lakota v' deželi, če je kuga, če je snetjāva, rjā, če pride kobilica . . .

sānjā, sing. nom. dalm. gen. 41: meni se je ena sajnā sajnāla; plur. acc. sānjē, sānjē, dalm. gen. 41: inu je nym svoje sajnē povēdal; rog. 528: jemel je Xaverius ob enim času ene naspodobne sānjē.

službā (čitaj šlžbā), sing. acc. službō, službō, dalm. num. 3: da služe službō tīga prebivališča; kast. cil. 346: ima li gdū eno službō, taku on strēzi ti službi; 81. 125. cruc. 2/305: se zamiri officer svojmu firštu, precej službō mu vzamejo; rog. 411: zaničeval je tudi službō tega trupla; 407. 408; jap. prid. 1/108: če dobō eno srēčo ali službō . . ; sing. gen. službē, službē, kast. 405: nej lubezniviše službē kakōr de Jezusa dobē; jap. prid. 1/161: kateri čast inu perhodiša ene službē vživa; 162: nima žene, otrók, družine ali službē; 163: de bi tudi nobene službē ne imel; 303: od težave inu muje njih službē; 310: jest ne porajtam nič na trud inu mujo moje svēte službē; 318: kadar se jest čez težo moje službē potožim; 324: bote en taki sad od naše službē dobili; plur. acc. službē, kast. cil. 250: s pohlevščino svoj stan, službē inu vsa svoja djanja dopernaša; ploh. opr. 149: buh plačuje naše službē; tšchup. 22: želé velike inu visoke službē; 74: in te prve nar imenitnejše službē za lon per njih

daseže; plur. gen. službá; tschup. 37: jest zamovčim tolkajn naodgovorneh grehov, katiri se daperneso v' dapolnenju velikeh inu važneh službâ; plur. loc. službâh, rog. 407: v' katérih štirih šlužbáh znajde se tu člověstvu.

stězà, sing. acc. stězò, stězò, kast. cil. 323: od zadaj je pustil viditi eno odprto stazó; škr. 5: takrat bóš vsako dobro stězó spoznal; 193: ti na mórji pôt dajěš inu med valóvimi nar varniši stězó; ravn. 1/337: ljuč božja mu stezó razsvetluje; ravn. 2/70 (sing. loc. stězi, rog. 419: po drugi stezè;) plur. nom. i acc. stězè, stězè, schön. 333: ona je glédala na te stezé svoje hiše; jap. 8. 261: ravne sturíte njega stězè; 148: poravnajte njegóve stezè; škr. 3: takušne so stězè vsákiga óhrnika; 6: njè hiša se je k smrti nakloníla, njè stězè k' pèklam; 8: vse njè stězè so myrne; 179: bodo pobólšane stezè tēh, katēri so na zemli; 5: jim on pravice stězè perhráni; 6: ne bodo na življenja stezè stopili; traun. 192: tvoja pôt je bila v' morji inu tvoje stezè v' velikih vodáh; 54: vuči me tvoje stezè; 355: spoznaj moje stezè; plur. gen. stězá, škr. 3: drži nazàj tvojo nogó od njih stezá; 6: ne bóš od stězá pravičnih odstópil; 22: ona v' srědi stězá stoji; 24: jest hódim v' srědi stezá tē sodbe; traun. 40: tuji otroci so zvenili inu od svojih stezá odstopili; plur. dat. stězám, stězám, traun. 312: tvoja besěda je světilu mojim nogám inu luč mojim stezám; plur. inst. stězámi, škr. 12: ne obveseli se nad stezámi hudobnih.

těmà, sing. nom. jap. 24: če je tēdaj ta luč, katēra je v' tebi tāmám, kakú velika bó ta tāmám? 151: od šeste ure je tāmám postala, 405. 435. 481. 517; jap. prid. 1/308; sing. acc. těmò, těmò jap. 418: ludjè so več tāmóm kakor luč lubili; škr. 116: ta negódni grē v' tāmó; traun. 38: moj bog, razsvitli mojo tāmó; 265: on je poslal tāmóm; sing. gen. těmè, těmè dalm. gen. 1: tēdaj je bug rezložil luč od tāmém; dalm. deut. 5: iz temmém; kast. cil. 292: aku te posvitne temmè od sebe ne iženeš; jap. 387: móc tē tāmém; škr. 62: tega svetílu bó v' srědi tāmè vgàsílu; 105: za kolikùr je bólši luč mēmu tāmè; sing. inst. těmò, těmó, škr. 205: so bily z' tamó inu dolgo noćjó kakòr z' vezmy zvezani... so bily z' tamó pokriti; 214: z' eno naglo tamó obdáni; plur. nom. i acc. těmè, těmè, jap. 31 (104): pahnene v' tē vunanje tāmém; traun. 349: tudi tāmém

pred tabo niso tàmné; plur. gen. tǝmá, škr. 207: vsi so bily enáku z' eno ketino tǝmâ zvezani.

treskǝ (čitaj trskǝ) i tréska, plur. acc. treskê, treskê, škr. 191: lesni delavec tréske od svojiga dela za to imá, de si jed skuha.

vrstǝ, sing. acc. vrstô i vrstô, rog. 347: katéru vse ú eno tako vrstô postavil je; sing. gen. vrstê, vrstê, jap. 244: je bil Zacharias od Abiove vrstê; 245: je duhovno službo opravljaj po redi svoje vrstê; traun. 223: od 38. vrstê; sing. loc. vrstî, rog. 494: katére je nym Ramirius po vrsté odsékal; sing. instr. vrstô, vrstô jap. 180: ony so se doli vsêdli vrstá za vrstô; plur. acc. vrstê ili vrstê, tschup. 458: je slavitnost kraylevega dvora, te vrsté teh služabnekov videla.

b) Rieč s ' na zadnjoj slovcí poznata mi je samo jedna a i ova je stegnuta, naimre g o s p á od gospoja domina. Ona ima u kranjštini u svih padežih ' na padežnom nastavku i to na zadnjoj slovcí, gdje je nastavak jednoslovčan, a na predzadnjoj, gdje je nastavak dvoslovčan.

<i>sing.</i>	<i>plur.</i>	<i>dual.</i>
nom. g o s p á	g o s p é	g o s p é, g o s p é j
voc. g o s p á	g o s p é	g o s p é, g o s p é j
acc. g o s p ó	g o s p é	g o s p é, g o s p é j
gen. g o s p é	g o s p á	g o s p á
dat. g o s p é, g o s p é j	g o s p é m, g o s p á m,	g o s p é m a, g o s p á m a
loc. g o s p é, g o s p é j	g o s p é h	g o s p é h
instr. g o s p ó	g o s p é m i, g o s p á m i	g o s p é m a, g o s p á m a

Sravni Kopitar 249; Metelko 186; Levstik 20, u koga se čita plur. (i dual) gen. oblik g o s p í j; sravni i Megiserov dictionarium quatuor linguarum Clagenfurti 1744. nom. ta g o s p á, gen. te g o s p é, dat. tej g o s p é . . . plur. nom. te g o s p é, gen. tih g o s p é, dat. tim g o s p e m, acc. te g o s p é.

Što je rečeno za kranjštinu, valja i za ugrštinu i kajkavštinu, ali u kajkavštini čuje se da kako i srbski naglas. Evo nekoliko primjera iz knjiga.

sing. nom. voc. g o s p á, kast. u posveti: preduhouna gnadliva g o s p á g o s p á mati inu priorca; rog. 284: Maria telkajn je kakor domina g o s p à; 349: tu je zvejdila njé g o s p á; 410: njegova g o s p á mate; 483: od domáćih ni hôtéla g o s p á imenuvana biti; 543. 560 itd.; kor. 2/74: g o s p á za to se ne jezí; 2/79: tam čaka lepa me g o s p á, g o s p ó d a njen'ga ni domá; kúzm.

428: zdaj te prosim, g o s p á: mol. 90: zdrava bojdí, oh María, g o s p á vsega svejta! krajč. 58: hvalim i dičim i tebe, odičena mati božja, kraljica nebeska, g o s p á moja milostivna; gasp. 1/777: akoprem velikoga roda g o s p á i najbogatěšega plemenitaša tovaruša vendar svilne i zlatom našite odhiti halje; 1/784: stanovita g o s p á Augustína imenom; — sing. acc. g o s p ó, g o s p ú, dalm. gen. 16: je svojo g o s p ó za špot iméla; dalm. gen. 39: on je moral svojo g o s p ó obskrbéti; dalm. gen. 3: zludi Jozefa skuzi njegovo g o s p ó iskuša; rog. 493: bal se je svojo g o s p ó zgúbiti; kor. 1/120: zdej te vzamem jez g o s p ó; kor. 2/74: kakó g o s p ó svojo ubít', ker je ne morem razjezít' ? pobíte skléde cínaste, de s tem g o s p ó razjezité; gasp. 1/777: koji pri hiži i domu nju bi bil videl, bolje priprostu deklu, nego tuliku g o s p ú bi bil suditi mogel; gasp. 1/863: skušavanje na nečistóču ostavi za sobum vrag peklénski na prvo postávljajuč pameti stanovitu g o s p ú vu Rimu vigjenu. — sing. gen. g o s p é, dalm. gen. 16: jest sim od moje g o s p é Sarai béžala; kast. u posveti: preduhoune inu gnadlive g o s p é g o s p é matere hratousčina inu zvěsti caplan.; pohl. opr. 59: očemo zaslišati to pričo te cel modre g o s p é Maintenone; kor. 2/74: kak hočem vaša ljub'ca bit', ko nočete g o s p é ubít' ? gasp. 1/748: čudo ovo čujuči stanovit Harap, róbbce g o s p é rečéne, za sveti krst oprosi; — sing. dat. g o s p é, g o s p éj, dalm. gen. 16: vrni se nazaj h tvoji g o s p e j; kast. u posveti: gnadlivi gospei gospei materi . . ; pohl. opr. 55: je Majtenona g o s p e j de la Maisenfort pisala; tschup. 71: rajmno tu je s. Hierolym sveti Pavli eni ime-nitni rimski g o s p é pisal; rav. 1/232: oh! je rekla g o s p é j; kor. 2/79: in v' vas hití h lepi g o s p é, pri nji ga je dobíl mož njé, zabodil nož mu je v srce; küzm. 428: te stári Jánoš odebráno j g o s p e j i njé sinom; — sing. loc. g o s p é, g o s p éj rog. 348: bila je per eni g o s p é u službe ena žena za dekla; — sing. instr. g o s p ó, g o s p úm, rog. 281: služil je lepú iz svojo g o s p ó g. bogú; gasp. 1/777: veliko veselje njoj beše z Vanocium plemenitum g o s p úm Rimskum po hižah i po vulicah hoditi; gasp. 1/842: poklakam Jozef neoskrunjenu bi bil začuval pri Putifaru vu lepoti obraza svojéga pred nesramnum g o s p úm čistoču svoju; — plur. dat. g o s p ém, tschup. 174: kaj bi imel Kristus reči k' unem g o s p em inu gospodičnam . . ? kor. 2/78: takó ti, Travnar mlad, povém, ne hodi v vas k mladim g o s p ém; — plur. instr. g o s p émi, dalm. jud. 5: te modréše mej njegovimi g o s p émi so odgovurile.

c) Rieči s ' na predzadnjoj slovci u sing. nom. drže ' u svih

padežih na istoj slovcu, na kojoj je u sing. nom. osim u voc. u sva tri broja, pak u sing. instr. i plur. (dual) gen. gdje se mie-
nja na ^

	<i>sing.</i>	<i>plur.</i>	<i>dual.</i>
nom.	dúša	dúše	dúši
voc.	dúša	dúše	dúši
acc.	dúšo	dúše	dúši
gen.	dúše	dúš	dúš
dat.	dúši	dúšam	dúšama
loc.	dúši	dúšah	dúšah
instr.	dúšo	dúšami	dúšama.

U sing. acc. kad dolazi s predlogom čuje se uz ^ kadšto i ^ n. pr. čez zîmo; za brâdo.

č) Rieči s vokalom *o* ili *e* u predzadnjoj slovcu, i ^ na njih imaju amo tamo po Kranjskoj, Koruškoj i Goričkoj ^ na zadnjoj slovcu te se mogu ravnati posve po primjeru stežâ. To je izvorni naglas; a naglas u nom. sing. na predzadnjoj slovcu je drugotni naglas s toga se te rieči i odlikuju tim, da im naglas u nekih padežih prelazi na padežni nastavak. One mogu ^ na *o* ili *e* imati u svih padežih osim u voc. u sva tri broja i u sing. instr. gdje se ^ mienja na ^, što biva kadšto ali riedko i u plur. gen.: ravn. 2/31. 68: šêg to je šêg; u tom padežu (plur. gen.) u onih riečih u kojih se megju dva krajnja suglasna blagoglasja radi umeće *e*, pretvara se ^ na ^: sêster, ôvec, to je: glas se mienja vokalu *o* i *e* (aperto bude chiuso). Nu pravilno naglas u padežih, u kojih rieč ne raste, skoči na zadnju, a u kojih raste, na predzadnju slovku, i to a) kao ^ u sing. acc. i gen. u plur. nom. voc. acc. i instr.; u dualu u dat. i instr. i u plur. (dual) gen. onih rieči, kojim se u zadnjoj slovcu megju dva krajnja suglasna umeće *e*, koje se u tom slučaju kadkad i u kranjštini pretvara na *a*: ovêc i ovâc; β) kao ^ u sing. inst. i plur. (dual) gen., i u plur. dat. i loc. kad se završuju na *ém*, *éh*; γ) kao ^ u plur. (dual) loc. i kadšto u plur. dat. Za primjer neka služe vòda i òvca.

sing.

nom.	vòda, vodâ; òvca, ovcâ
voc.	vôda, vodâ; ôvca, ovcâ
acc.	vòdo, vodô, vodö; òvco, ovcô, ovcö
gen.	vòde, vodê, vodë; òvce, ovcê, ovcë
dat.	vòdi (riedko vodì); òvci (riedko ovcì)
loc.	vòdi (riedko vodì); òvci (riedko ovcì)
inst.	vôdo, vodó (riedko vodö); ôvco, ovcô, (riedko ovcö).

plur.

nom.	vòde, vodê, vodë; òvce, ovcê, ovcë
voc.	vôde, vodê, ôvce, ovcê
acc.	vòde, vodê, vodë; òvce, ovcê, ovcë
gen.	vôd, vód, vodá; (òvec,) óvec, ovác, ovcá, ovêc
dat.	vòdam, vodâm, vodäm, vodém òvcam, ovcâm, ovcäm, ovcém
loc.	vòdah, vodäh, vodéh; òvcah, ovcäh, ovcéh
inst.	vòdami, vodämi (vodamï); òvcami, ovcämi (ovcamï).

dual:

nom. acc.	vòdi; òvci
voc.	vôdi; òvci
dat. instr.	vòdama, vodäma (vodamä); òvcama, ovcäma, (ovcamä)
gen i loc.	kao u plur.

Kad dolaze ovake rieči s predlogom u acc. može im se pretvoriti i često se pretvara na *a* na predzadnjoj slopci, to jest na *o* ili *e*: pred vêžo, pod zêmljo, na nôge, na vòdo, na vòjsko, v gòre itd. Kada se ima tako naglašati, to je mučno opredieliti. Škrabec pag. 12 veli: za predstojećimi predlogi ostane naglas na svojem mestu (to je na *o* ili *e*) le da se naglašeni zlog (= slovka) raztegne. To velja se ve da le takrat, kedar se rabi tako ime z dotičnim predlogom v najnavadnejšem pomenu, posebno na vprašanje: kam? sicer pa, posebno na vprašanje: po kaj? na kaj? v kaj? itd. rabimo navadni naglas: „Kam so šli mati?“ Po vòdo, „Po kaj so šli?“ Po vodò. „Kam gledaš?“ V vòdo. „V kaj gledaš?“ V vodò. „Kam gremo?“ Pod gòro „Pod kaj se je skril tisti zmaj?“ Pod gorò.

Po mojem sluhu a i po Žepićevu ima plur. gen. kad se završuje na *a*, na tom *a* : gorá, vodá, željá itd. Zar se po Doljenskoj govori to *a* potisnuto? U Škrabca pag. 27. čitam: gorä, vodä, polä, to je = gorä, vodä, polä.

Ima rieči, koje su svoj pravi ili izvorni naglas zamienile njeke u svih krajih, njeke samo po njekojih mjestih a njeke samo u pojedinih padežih, n. p. roka manus izgovara se po Gorenskoj ròka (Kopitar 248: ròka), a drugdje róka (Levstik 17: róka) prema štokavskomu rúka (čakavski rúkà).

Za pomenuto skakanje naglasa na padežni nastavak držim da treba navesti koliko koliko primjera iz starijih i novijih knjiga. Za kranjštinu ograničio sam se navlaš na knjige štampane ne poslije

god. 1848. kadkad navodim kakav primjer i iz narodnih pjesama, poslovice i zagonetaka.

a) u *kranjštini*.

bòlha, plur. nom. bolhê, cruc. 5/125: Elianus piše de v' Indiah iz ene dežele bavlhê vse ludy so bile pregnale.

gòra, sing. acc. gorô, dalm. evmat. 4: je hudič njega sabo pojel na eno silnu veliko gorrô; rog. 414: zbéžal je bil na eno gorô; jap. 14: je gori šâl na eno gorrô; 72. 78. 146; škr. VIII: ženin je šâl na kako gorrô; traun. 22: zlétî na gorrô kakor en grabèc; 96. 105. 161. 164. 193; rav. 1/98: zasadil ga boš na svoje lastíne goró; 175: kdo smé hodit na božjo goró? kor. 2/107: zakaj ste me dali na visoko goró — de moram nositi na glav'ci vodó? nar. zagonetka: jelen mrda čez vse brda, vzdigne glavô čez naj viši gorô, kaj je to? (megla) — sing. gen. gorê, dalm. jos. 12: do te gorré; dalm. dan. 2. 12 itd.; škr. 140: katere so gori šle od gorre Galaad; traun 200: jih je perpelal do njemu posvečene gorre; do gorre, katero je njegova dèsnica dobila; rav. 1/54: vidijo rajdo ptujih kùpcov z' velbljudi proti sebi priti iz goré; rav. 2/82 — sing. instr. goró, dalm. ex. 32. deut. 3; nar. pjes.: zmiraj sem hodil za tebó kakòr meglíca za goró; kor. 1/34: gredóč pod goró sem videl svojó; — plur. nom. voc. i acc. gorê, dalm. jos. 17: te gorré imajo tvoje biti; dalm. nahum. 1: gorré tèrpéčeo pred nym, itd.; škr. 274: tudi gorre se bodo od strahú gibále; traun. 176: naj gorre myr inu griči pravico med ludstvu pèrnesó; 225: gorre Thabor in Hermon se vesele v' tvojim imèni; 113. 188. 230. 245. 247. 260. 290; traun. 369: hvalite gospoda, gorre in vsi griči; rav. 1/198: od njegoviga srda naj goré trepetájo; 250: glas poženíte, goré; dalm. jesai. 60: zvaga gorré z eno vago itd.; cruc. 2/161: dež vse hribe inu gorrè je bil potupil; rog. 414: šâl je na te Salcburgerske gorè; jap. 115: imajo na gorre bejžati; 249: je jadrnu šla na gorre; škr. 377: sonce izžíga gorre; 379: on izjè gorre; 391; traun. 156: kateri gorre v' tvoji moči vtrdiš; 206. 212. 259. 260. 321; rav. 1/19: voda stopi čez nar viši goré; preš. 24: ga sprémi čez goré brez cést; 28: vidil si Švajca visóke goré; 61: sonce zajde za goré; 142: pokrije snég goré in pólje; — plur. gen. gorá, škr. 141: pridi iz gorrâ leopardov; 207: se je iz narvikših gorrâ oglasva slišati pustila; rav. 1/20: vrhóvi gorá se perkazujejo sčasama iz vode; 134: lej! koljka množica ljudí se snuje iz gorá; — plur.

dat. gorâm, gorâm, jap. 394: takrat bodo začeli reči h' go r-
rám: padite čez nas; — plur. loc. goräh, jap. 252: lete besede
so se razglasile po vseh gorrah Judovske dežele; — plur. instr.
gorâmi, traun. 259: ti pustiš vode med gorrami téči.

kòpa, sing. acc. kopô ravn. abc. 69: kako kopó češpel ali
oréhov za málico dobim, — sing. instr. kopó, nar. poslovica: en
krat s kopó en krat z goló.

kòsa, sing. acc. kosô, cruc. 2/403: je vidil po luffti letejeti eno
veliko strašno kosò; preš. 67: smrt je kosó v rokàh držala; —
sing. instr. kosó, cruc. 2/322: kadar z' kosò mahne.

kòza, sing. acc. kozô, dalm. gen. 15: pernesi meni eno kozó;
— sing. gen. kozê, dalm. num. 18: tu prvorojenu eniga volla,
ali ouce, ali kozé némaš dati k' rešitvi; — plur. acc. kozê, dalm.
gen. 30: odložili so vse črne ovcé mej jagneti inu te pisane inu
pirhaste kozé... je rezložil vse pirhaste inu pisane kozé; nar.
pjesma: po gòrah po gòrah so vózke stezê — pa sej niso za fante,
so le za kozê.

lòza, sing. gen. lozê, nar. poslovica: karkol' je od lozê je
bôlji od vodê.

mèja, sing. acc. mejô, rog. 255: vinogradu dal je eno tako
mejó; sing. instr. mejó, rog. 253: katériga jé dobru iz eno
mejó zagrabil, 254: katériga jé iz eno dobro mejó previdil;
plur. acc. mejê, škr. 25: je okóli morjá njega mejê postavlal.

nòga, sing. acc. nogô, dalm. ex. 38: so zlyli iz eniga centa
eno nogó; rog. 262: to nogó obeže; jap. 11: de kej tvojo nogó
ob en kamèn ne zadeneš; škr. 3: drži nazaj tvojo nogó; 9:
gospod bo tvojo nogó várùval; 79. 113. 240; — sing. gen. nogê,
dalm. lev. 8: pale nyh desne nogé; cruc. 2/162: kadar bi bil
z nogè ženo Evo stvoril; sing. instr. nogó, dalm. evmat. 4: de
se kej s tvojo nogó na en kamen ne vdariš; kast. cil. 61: kaku
močnu z' nogó po zemli taptá; rog. 446: stalu se bode iz eno
nogó pred sodbo; škr. 17: on tolče z' nogó; 80: z' nogó
skalén studénèc; — plur. nom. nogê, dalm. jud. 5: so capatale
konske, nogé; dalm. jos. 3; 14; dalm. pav. rim. 3; dalm. ezech.
1; kast. cil. 61: kolejna inu nogè z' vsim životam kakor šiba se
tresejo; škr. 14: nje nogê gredó v' smrt; 200: njih nogê so
k' hoji neokretné; traun. 18: v' tej zadrugi so se njih nogê vjele;
93. 108. 179. 323; preš. 19: živòt je tak, roké, nogé so kakršne
so préd bilé; 58: kjer le nesó nogé; 70. 155; plur. acc. nogê,
dalm. ezech. 2: stopi na tvoje nogé, dalm. ex. 35; num. 4. itd.;

schön. 327: je njegove nogé kušoval; 100. 160; cruc. 2/380: za nogè ga prime; cruc. 1/10: boga pod nogè postavi; 2/428 itd.; jap. 83. 200: de bi dve roke ali dve noge imel; 146. 291. 484; škr. 143: moje noge sim omyla; XXVI. . 386; traun. 291: ony imajo noge inu ne hodio; 306. 311. 351; rav. 2/4: zaobrne v' pot mirú nam nogé; preš. 44: vodi mi pogléde misli in nogé; — plur. dat. nogám, nogàm, škr. 311: kar je pešena pôt v' breg nogám eniga stariga, to je jezična žena pokoj-nimu človeku; traun. 16: vse si ti njegovim nogám podvrgel; 114: on je nevěrnike našim nogám podvrgel; 136: ony so mojim nogám zadrgo nastavili: 312: tvoja beseda je svètilu mojim nogám; — plur. loc. nogáh, jap. 518: je vidila dva angela, eniga pèr glavi inu eniga per nogáh; 474: na rokáh inu na nogáh s povóji zvezan; — plur. instr. nogámi, rog. 248: use je teptal z nogámi; škr. 84: sit človek satovjé pod nogámi vála; 96: petélin z' košátim nogámi; 361: lončár kolú z' nogámi okóli góni... z' svojimi nogámi tē iste (gline) trdobo razhódi; traun. 312: tãma je bila pod njegovimi nogámi.

ðča. U Nutranjskoj prama Istri sklanja se ova rieč po kazivanju kolege mi Benigara ovako: nom. vuðe, voc. vuðe, gen. acc. vuóê; dat. loc. vuðei, instr. z vuóém. Kako je plur. i dual, toga mi nije mogao kazati, jer da odviše riedko dolazi.

ðvca, sing. acc. ovčô, jap. 50: katèri bo imel eno ovčô; — plur. nom. ovčê, jap. 129: ovčê tē čede bodo ràzkroplene; 464: ovčê jih niso poslušale; traun. 109: smo držani kakor ovčê; 119. 204. 241. 360; plur. acc. ovčê, dalm. gen. 30: odložili vse črne ovčé mej jagneti; rog. 413: trgal je David te oucé; 249. 415; jap. 41: vas pošlem kakor ovčê v' srèdo tih volkón; 124: pastír ràzlóči ovčê od kozlov inu bo ovčê na svojo dèsnico postavil; 413. 464. 465. 524; škr. XIX: ona pase svoje ovčê; traun 16: vse si ti njegovim nogam podvrgel ovčê inu govèda vse sploh; 183. 199. 205; plur. gen. ovác, kast. cil. 125: natura veže te stany ovác na hribéh; cruc. 2/430: Abraham en dan je bil perpravil veliku ovac, kastrunu inu telet; rog. 216: kože teh ovác; jap. 83: ako bi imel en človek stu ovác; 464. 467; škr. 104: sim imel velike trope ovác; 141. 393; traun. 113: si ti tvoje ludstvu kakòr eno čedo ovác vodil; 277; rav. 1/48: tako je Jakob dobil cele trume kóz in ovác; 49. 125. 167. 190. 297 (i oblik òvec 211: veliko volóv in òvec je klanih); — plur.

instr. ovcâmi, traun. 157: ovni bodo z' ovcâmi obdâni; 201: je za jagnečimi ovcâmi hodil.

pêta, sing. acc. petô, cruc. 2/541: kača peklenska bo trahtala petô ranit'; cruc. 2/48: tedaj gospud bug bi imel nje petô varvat; — sing. instr. petó, cruc. 2/48: žena bode z' petô se vojskovala z' kačo inu z' petô kačo glavo potrejti ima. — plur. nom. petê, cruc. 2/54: žegnane tvoje s. noge inu petê; plur. acc. petê, pohl. opr. 34: čudu, de si use pête na izkrešejo; traun. 101: je čez mene svoje pete prevzêtnu vzdignil; preš. 71: le úrno obrni petê; kor. 2/18: prime otrôka za petê; — plur. gen. petá, kor. 2/46: ko Turk obleči zgor se dá — ogrne haljo do petá; plur. instr. petâmi, rog. 535: Dioscorus je nje za petáme tekell.

pêtlja, plur. acc. petljê, rog. 385: zadrgnili so se ú te petlê iz nyh veliko škodo; plur. instr. petljâmi, rog. 385: zaglédal je vus volen svejt preprežen iz štriki, iz petlâmi, iz zadrgami.

prošnja, sing. acc. prošnjô, rog. 282: uslišal je to prošnjô; 286. 418. 427. 543; — sing. gen. prošnjê, rog. 279: iz ščitam njê mogóčne prošnjê srd tega jeziga bogá odbije; — (sing. loc. prošnjî, rog. 286: ú té prošnjê); — sing. instr. prošnjô, rog. 557: katéra iz njê za nas sturjéno prošnjô déla iz neprjâtelou prjâtile; 223. 279. 288. 389. 432. 487; škr. 56: vbózie z' prošnó govory.

rôka i rokâ rog. 368: ena človeška roká h' njemu posega; (dol. róka) sing. acc. rokô, dalm. jos. 10: bog je nje v' vašo rokó dal; dalm. ezech. 25; sam 5; schön. 332: ona je odprla svojo rokó timu potrebnimu; 50. 107. 164. 232; kast. cil. 72: Plato vzdigne rokó; rog. 241: šál je kušnit njegovo s. rokò; 241. 437; jap. 30: Jezus je svojo rokó stegnil; 37. 50. 128. 139; škr. 3: sim mojo rokó iztegnila; 16. 59. 82. 96. 98. 120. 150. 182. 236. 251. 263. 271. 350. 393. 399. 405; traun. 89: gospod svojo rokó podstavi; 133. 184. 198. 206. 209. 261. 270. 347. 348. 363; preš. 15: moja stara ljuba bó v zákon dala mi rokó; 31. 80; — sing. gen. rokê, dalm. ezech. 28: imaš vmreti od teh ptuih rokê; jer. 2: iz moje rokê; lev. 14: na pale njegove desne rokê; sam. 4: de nam pomaga od nasih sovražnikov rokê; schön. 318: je mene potegnil iz Herodešove rokê; jap. 253: nas bo rešil iz rokê vsih têh; škr. 16: iztrgaj se iz rôk kakòr ptica iz ptičarjove rokê; 107. 165. 231; traun. 360: potegni me iz rokê ptuih otrók; sing. instr. rokó, dalm. lev. 14: z' svojo rokó; num. 4: pod Itamarovo rokó; jud. 9: pod mojo

rokó; schön. 158: je mahnil z rokó; kast. cil. 132: ako se te jedy naprej pernesó, z' rokó k' nym seži; škr. 143: moj lubi je z' svojo rokó skuzi lúknjo sešel; 16. 48. 98. 147. 165. 203. 262. 333. 361; traun. 96: jest omagujem pod tvojo močno rokó; 204. 224. 342; ravn. 1/98: otrpnejo kakor kamen naj nad tvojo močno rokó; preš. 40: híšna mēni dávno nōsi písma s pláčano rokó; — plur. nom. i acc. (i mjesto duala) rokê, dalm. lev. 11: kateriga roké so napolnene; kast. cil. 60: rokê treskajo; cruc. 2/59: žegnane tvoje milostne roké; rog. 465: takú te rokê golê bile so vidit; škr. 121: nje rokê so vezy; 18. 66. 111. 175. 378. 399; traun. 58: rokê krivico delajo; 139. 208. 241; preš. 155: mir dále so roké; 19. 70. 156. 181; schön. 348: tebi je bulše, de slab inu kruleu greš k živlejnu, kakor de bi dve roké ali dve nogé imel; jap. 83: kakòr de bi dve rokê ali dve nogê imel; 199; dalm. lev. 15: si roké vmil; num. 8; jos. 7; evmat. 17; evjoan. 20; ezech. 1; ebr. 12; schön. 137: je pred njimi roké vmil; 164: pogledaj moje roké; 182. 286; kast. cil. 1: za rokê popasti . . rokê kušnit; 199; cruc. 2/451: rokê vkupej stisnemo; 2/558; 2/345; jap. 139: si je rokê vmil; 81. 89. 131. 132. 520. 521. 525; škr. 17: enu malu boš rokê k' spanju križam djal; 33. 77. 99. 182. 186. 224. 225. 246. 294. 323. 341. 361. 387. 389. 405. 410, traun. 21: de jih v' tvoje rokê spraviš; 53. 57. 62. 68. 69. 108. 141. 151. 166. 180. 190. 200. 221. 291. 324. 338. 357. 359; ravn. 1/211: na koljena je padel, roké spel v' nebo; 160; preš. 51: odtégne bele mu roké; 64. 82. 87. 180. 188; — plur. loc. rokâh, jap. 474: na rokâh inu na nogah z' povóji zvezan; 521: aku jest ne bóm na njegovih rokâh vidil znamenja tih žèblóv, ne bóm vèroval; škr. 93: kdo je vètèr v' svojih rokâh obdržal? traun. 90: gospod ga ne bo v' njegovih rokâh pustil; 371: ony bodo meč v' rokâh imèli; ravn. 1/166: nosijo te na rokâh; preš. 67: smrt je kosó v' rokâh držala; — plur. instr. rokâmi, rog. 396: letu obtipamo z' rokâmi; 481: zadavil je David tega medveda iz rokâmi; 535; škr. 53: nevumèn človek z rokâmi ploská; 39. 96. 159. 175. 191. 194. 200. 327; traun. 114: vse ludstva pókajte z' rokâmi; 188: niso z' svojmi rokâmi nič zamogli; 202: jih je z' svojmi rokâmi módrú vodil; 305: bom z' obedvemi rokâmi po tvojih zapóvèdih sešel; 351: varuj me pred rokâmi tih grešnikov; ravn. 2/36: z' rokâmi ga objame; preš. 63: s prebélimi rokâmi se preljúb'ga poprijéla.

ròsa, sing. acc. rosô, dalm. jud. 6: je on to rosó iz kože iztlačil; — sing. gen. rosê, dalm. gen. 27: bug daj tebi od rosé tih nebés; rog. 346: ta maverca ni družiga kakòr enu nazaj pahnejnje te svetlobe ali žarka tiga na en rosê inu vodè polni oblák siječiga sonca; rog. 534: Barbara je bila polna te nebeške rosé; kor. 1/71: nikoli dež ne gré, pa le vùnder vsako jutro dosti hladne je rosé; — sing. instr. rosó, dalm. deut. 33: njegovu nebu bo kapalu z rosó; dalm. dan. 5: njegovu tellu je pod rosó tiga neba ležalu; rog. 534: jejce napolne se iz to jutrajno rosò.

sèstra, sing. acc. sestrô rog. 426: vrgli so svojga očeta, mater, brata, sestřò ú to jamo; sing. gen. sestrê, dalm. gen. 24: je slišal svoje sestré Rebeke besede; — sing. instr. sestřó, dalm. gen. 30: bug je preménil z mano inu z mojo sestřó; škr. XXXIII: ona ženina praša, kaj bi bilú z mlajši sestřó sturiti; — plur. nom. acc. sestrê, preš. 84: neumnost in ubožnost ste sestré; schön. 289: ki zapusty hiše ali brate ali sestré.

sòdba, sing. acc. sodbô, kast. cil. 165: eden je kateri vse sodi, kateri vsó sodbó je sebi ohranil; — sing. gen. sodbê, schön. 196: de my enu zaupajne imamo na dan te sodbé; traun. 313: jest se bojim tvoje sodbé; 368: njim svoje sodbé ny razodel; — plur. nom. acc. sodbê, škr. 205: velike so, gospod! tvoje sodbé; 277. 278. 282; traun. 85: tvoje sodbé so en globok brézèn; 306: jest se na tvoje nekđajne sodbé spomnim; — plur. gen. sodbá, traun. 117: męsta Judovske dëžéle imajo za volo tvojih sodbá, o gospod, silnu vesele biti; 345: hčyre Juda so od vesélja poskakòvale za volo tvojih sodbá; 318: sedem krat na dan hvalim jest tebe za tvojih pravičnih sodbá volo. — Tako i po njem skovana rieč p r e d s ò d b a vorurtheil, plur. gen. p r e d s o d b á, tschup. 28: od svojeh p r e d s o d b â po nobeni cęni na odstope; 472: katir ni noben sužn tęh p r e d s o d b â.

sòlza, sing. gen. solzê, cruc. 2491: ne boš ene solzè čez tvoje grehe prelila; — plur. nom i acc. solzê, dalm. jerkl. 1: solzé po lici doli tekó; kast. cil. 144: take solzè so tebi zabstojn; 316: tvoje solzè so nebeški perlini... solzè ranio ali ne vmorè...; cruc. 2/5: te solzè mene opominajo, 2/487. 474; rog. 228: te solzè bodo meni na mesti krúha; 281. 430. 432; pohl. opr. 53: be cel nemóške solzę pretakal; škr. 212: so njim še bile solzè v' očeh; 348; traun 103: moje solzę so noč inu dan moj kruh; ravn. 1/68: solzé ga silijo, 221: so ji solzé jigrále v' očeh 2/174. 253. 191; preš. 105: ne omečé je solzé;

51: v oči ji stópijo solzé; 94. 140. 147; — schön. 367: bug bo obrisal vse solzé od nyh ocy; cruc. 2/493: skuzi solzè jo je bil očistil; 2/476: bug takušne solzè ne štima več kakor solzè, katere z' trte tekó; škr. 297: kdor v' okú dregne, solze vùn peržene; traun. 96: poslušaj moje solze, 136; ravn. 1/189: strašno je, kadar otroci tako solzé pijejo starišam ravn. 2/175; preš. 55: milo zdihúje in tóči solzé; 68; — plur. gen. solzá, rog. 209: on njemu bi sprosil pèr bugu gnado tih souzà; kor. 1/43: moja mehka svilna rutica polna belih je solzá; plur. gen. solzí, kast. cil. 331: o neumnost krvavih solzy vrédna! — plur. dat. solzâm, solzâm, rog. 228: spústil sim cugel tem solzâm; plur. loc. solzéh, pohl. opr. 83: take sorte ljudji časi per ti nar slajši pobožnosti v' solzèh sê tope; — plur. instr. solzâmi, schön. 327: začela je z' solzámi njegove nogé rositi; 328: letà pak je moje nogé z' solzámi vmivala; rog. 232: iz svojm jokam inu solzámi... poprávite iz solzámi; 433: iz solzámi djál je h' nje; 475: nadolžnost iz solzámi kazat; rog. 389: iz solzámi začéla je prosit; 578: in solzámi močit; 662: mašnik iz solzámi začél je njò prosit; traun. 253: mojo pijáčo z' solzámi mešam; 205: kakú dólgu nas bóš z' solzámi obilnu napajal? — plur. instr. (krivo) solzmí tšchup. 443: si otę svojo sręčo pobulšati iz solzmy teh upuvavcov ali posvojuvavcov.

tòžba, sing. acc. tožbô, kast. cil. 34: kadar jmaš eno tožbô...; sing. instr. tožbô, dalm. deut. 17: kadar pred pravdo bo ena reč tebi preteška mej kryo inu kryo, mej tožbô inu tožbô.. taku imaš vstati...; plur. nom. tožbê, rog. 521: se začnò krégi inu ardrije, tožbê inu pravde.

vêža, plur. acc. vežê, rog. 648: katéru use spodbáda inu opomyna nas spoštúvat inu častyti te s. božje vežê.

vôda, sing. acc. vodô, dalm. num. 5: far ima v' svoji roki grenko prekleto vodó imeti... ženi to vodó pyti dati; jesai. 41: yšćeo vodó; jos. 9: imajo vodó nositi; jos. 4; jer. 2; num. 20. 30; deut. 2. itd.; kast. cil. 20: vodó piti, 21: kuhano vodó pyti; 110; cruc. 2/32: ne nehajo to negnusno inu smrdečo vodò piti; 2/246: greh kakov vodò pijéte; 2/338; 2/201: bug stvari vu dò; rog. 263: mogla se je čez eno vodó perpelat; 301: vodò; 411: pil je vodò: jap. 421: je prišla vodó zajemat; 413; škr.; 190: so veliko vodó ali sónce... za bogóve držali; XXIII. 190. 271. 308. 399; traun 195: my smo šli skuzi ogin inu vodó; 195. 203. 341; — sing. gen. vodê, dalm. gen. 21: eno bariglo

vodé; gen. 41: sem stal per kraju vodé inu sem videl iz vodé gori gredoč sedam krau; jesai. 40; jos. 9; 12; jer. 9. 10; nahum. 2; itd.; schön. 100: potle je on vodé vлил v' eno médenico, 47. 311; kast. cil. 35: prosi en kapie vodè; cruc. 2/247: bote v' pakli eno kaplo vodé prosili; 2/281: ena kapelca vuodè; 2/24: veliku vuodè se vkupaj steče; 2/134. 212. 246; rog. 263: na te druge plati te vodé; 277: poleg vodè; 431: napitik vodè; jap. 421: katèri od letè vode pyé; škr. 79: daj njemu vode pyti; 95: katèra ne bo vode sita; 183. 280. 308. 379. 384; traun. 151: kèr ni pôti ne vode; ravn. 1/34: meh vodé; 225: donesite štiri čébre vodé; — sing. instr. vodó dalm. ex. 40: z vodó umyti; lev. 8. 14; 3. reg. 18. itd.; schön. 47: napolnite vrč z vodó; 8: jest karsčujem z vodó, 162. 180; kast. cil. 24: skuži eno špranjo se (ladja) z vodó napolni inu potoni; 44: vinu z vodó zmejšanu; cruc. 1/4: zapovej z' uodó vus voljni svejt potopiti; jap. 140: kàrstim z' vodó; 409. 412; škr. 269: ga bo napojila z' vodó; traun. 259: ti ga od zgoraj z' vodó pokrivaš; ravn. 1/60: mulijo po travi za vodó; preš. 174: sômov vòjska pod vodó ne mine; — plur. nom. vodê; dalm. gen. 7: vodé so na zemli stale; gen. 8: vodé so vpadle — vodé pak so odtekale; ezech. 1; jer. 51; jap. 29: so pèršlé dereče vode; škr. 9: iz breznov vode hahlájo; XXIV. 102. 365; traun. 167: vode so nótèr do moje duše pèrtékke; 113. 192. 259. 269. 368. 376. (pazi 325: vóde); plur. acc. vodê, dalm. gen. 1: duh božji se je razprostrl čez vodé; jesai. 40. 64; nahum. 1; škr. 93: kdo je vode kakor v' enu oblačilu vkup zavíl? 181. 307. 365; traun. 184: ti si velike vode posušil; 195. 226. 256. 265. 276; ravn. 1/245: kdo méri vodé na dlàn? — plur. gen. vodá, rog. 279: poleg teh vodá; 417: vse kaple mórja, vodà inu potokou; 553. 555; jap. 418: tam je bilu veliku vodá; škr. IX. katèri so za volo svojih vodà imenítni ríbniki bily; 63. 142. 144. 150. 404; traun. 2; on bo enák enimu zraven tekočih vodà zasajenimu drèvesu; 36: je mene iz velikih vodà izlekèl; 53. 72. 74: vodá. 168. 237. 360; — plur. dat. vodám, vodàm, škr. 25: kadar je vodám postavo dajál; — plur. loc. vodáh, rog. 469: kar je zdrsténiga ú vodáh; traun 51: pèr mrzlih vodáh je mene gori zrèdil; 275: na velikih vodáh kupčujejo; 344: tam pèr Babilonskih vodáh smo sèdèli; — plur. instr. vodâmi, škr. 379: lèd nad vsim vkùp zbrânim vodâmi ostane; traun 64: gospodov glas

se razlega nad vodámi, gospód gromí nad velikimi vodámi; ravn. 1/199: enák je drevésu zasajènimu za potóškimí vodámi.

vòjska, sing. acc. vojskô, dalm. num. 10; Gamaliel je bil čez Manasovih otrúk zlahte vojskô... Ammi je bil čez nyh vojskô; kast. cil. 86: zdaj vojskô začneš; 276; traun 166: rãzkropi ludstva, katere vojskô žele; 188. 342; — sing. gen. vojskê, cruc. 2/14: se imenuje gospud te vojskê; — sing. instr. vojskô, dalm.num. 10: potle je šlu banderu Rubenoviga kampa z' svojo vojskô; jos. 22: de bi hoteli gori pojti z' vojskô; škr. 186: si sršene pred svojo vojskô naprej poslal; traun. 279: ali ne pójdeš tí, o bóg! vùnkaj z' našo vojskô? — plur. nom. voc. acc. vojskê, rog. 387: Amazonas pelale so vojskê čez mesta dežele, krajle inu cela krajeustva; škr. 62: vojskê se mórejo z' premislikam peláti; traun. 211: vojskê tih Idumejcov... tudi Asyrjèrji so se k njim pèdrúžili; jap. 114: vy pak bóte slišali vojskê inu hrup tih vojská; 220. 376; škr. 321: on je vojskê ludstuv pobil; — plur. gen. vojská, škr. 303: ona bo pred obličjam njegovih vojská se hvalila; traun. 113: gospod tēh vojská je z' vami; 116. 142. 163. 167. 206. 213.

zèmlja, sing. acc. zemljô, schön. 358: ony bodo zemló obrdržali; cruc. 2/377: druge živali glavo in očesa v' zemlò obrnene držè; rog. 221: jemáli so to zemlò od njegóviga groba; 283. 513. 544; škr. 9: gospód je skuži modróst zemló vtrdil; 36. 170. 290; traun. 156: ti bóš zemló obyskal; 177. 244. 250. 255. 259. 292. 364; — sing. gen. zemljê, dalm. deut. 6: de te ne zatère iz zemlé; škr. 25: kadàr je zemlê fundament postavil; traun. 245: pred gospódam cèle zemlê; preš. 12: ni mésta vrh zemljé — kjer bi pozábil to gorjé; 73: odkópan pévíc ležal je zjutraj vrh zemljé; — sing. instr. zemljô, dalm. deut. 4. 5: pod zemló; num. 11: dva komulca nad zemló; rog. 256: uzal jé iz zemló za dobro; 275: za volo te nastája en štrit ú mej zemló inu ú mej nebam; preš. 67: jók in stók je nad zemljô.

žèlja, plur. nom. željê, rog. 239: slednimu unémajo se te želè po te sréče; 410. 416; škr. 39: izpólnjene žele so življenja drévú; 40. 66. 150. 162. 168. 169. 352. 362. 365; traun. 44: njega žele so izpólnjene; 92. 117. 269. 288; ravn. 2/96: željé po zveličarju so ga prehajale; 2/177; preš. 154: so za sréčne dní puhtéle iz pólniga srcá željé; 144; — plur. acc. željê, dalm. deut. 21: vidiš lepo ženo in boš želé k njej imel; jos. 10: jédó k' moči inu nikár za žejlé; kast. cil. 185: imajo nespodobne

žele; škr. XVII: vidi dopólnjene svoje žele; XXVI. XXVII. 282. 289. 299; traun. 21: gospod je žele tih vbógih vslišal; 302; rav. 2/38. 95; preš. 77: mu v prsih budíjo čiste željé; 182. 187. — plur. gen. željá, tšchup. 50: človek poln napuha inu želâ lestne časty; pohl. opr. 61: zabstojn tedej inu za hmân yše počutnost napuh in lakomnost iz praznote te zemle silo svojeh želâ nasititi; jap. 166: zraven veliku drugih želâ nôtèr grę; škr. 97: kaj bi lubi mojih želâ? 301: od hudih želâ vnęta; traun. 19: gręšnik je za volo želâ svojga srcá hvalen; 309: moja duša omagújé od želâ po tvojim izveličanju; rav. 2/137: čisto od grdih željá; preš. 5: od željá kakó zdihúje; 135: željá se oginj v meni ne poléze; 168. 188. (želj 18. 153); — plur. dat. željâm, željâm, škr. IV: želâm vstreči; 214: njih želâm zadosti sturiti; traun. 180: ony so se želâm svojga srca čez dali; 197. 208; — plur. loc. željäh, škr. 234: ne hodi po želáh tvojiga srcá; 301: v' želáh svojiga mesá hudoben človek; — plur. instr. željâmi rog. 389: opomyna nas sam bug iz tega (svejta) pojti iz srcam inu želâmi de . . . : 394: gręjmo iz tega svejtá iz srcam, iz mislijo iz želâmi de na . . posvejtnu našiga srcá ne postavimo; rog. 558: teczyte h' leté iz zdihleji, iz želâmi, iz molitoujo; škr. XII: med temi želâmi vidi svojiga ženina pridti.

žena, sing. acc. ženô, rog. 237: tebi ni perrpúšenu ženô tvojga živiga brata za tvojo ženô imeti . . uzal si je eno ptujo ženô za se; 274. 276; jap. 91: bo zapustil mater ali ženo; 87. 215. 357. 361. 373; škr. 56: kateri je dobro ženô našâl, je kaj dobriga našâl; 95. 97. 244. 249. 352. 354; — sing. gen. ženê, rog. 237: tebi ni perpušenu ženê tvojga brata imeti; jap. 18. 201: se bo od svoje ženę ločil; škr. 6: boš od ptuje ženę ręšen; 14. 243. 248. 249. 311. 312. 313. 314. 352. 375; — sing. instr. ženó, dalm. num. 5: ajfra z' svojo ženó; ev. luk: de bi se pustil šacati z' Mario svojo zaročeno ženó; rog. 431: iz to evangelsko ženó; jap. 88: če je takú ręč eniga človeka z' ženó; škr. 15; veselí se z' ženó; 18. 20. 64. 65. 79. 126. 249. 310; — plur. nom. ženê, rog. 462: žiher niso ne ženê ne možjê; jap. 239: so bile pak tudi ene ženę tam; 293. 397. 400; škr. 159: njih ženę so nespametne; 283; traun. u predgovoru: tudi mlade ženę se ne sramujejo psalme pejti; 163; rav. 1/161: perpojô žené in deklíči; — plur. acc. ženê, rog. 451: na te naumne ženê na pozabi; škr. 321: jezik je možate ženę lóčil; — plur. dat. ženâm, ženâm, jap. 145: angel je djál k' ženám; škr.

97: nikár ne daj ženám tvoje premoženje; — plur. instr. ženâmi, rog. 285: žegnana ú mej ženâmi; škr. 135: ti o narlepši med ženâmi; 144. 375; med ženâmi se ne drži.

Osim ovdje navedenih znam da se s takvim naglasom govore i dròžja, gròza, mètla, òsa, òsla, pòla, smòla, sòva, šèga, tètà, tròpa, vòžnja.

b) u ugrskoj slovenštini:

Tuj dolazi naglas na zadnjoj slovcu i na nastavku ej u sing. dat. i loc. i u dual nom. (voc. i acc.) kao „, (možda i kao „).

bèdra, sing. gen. bedrê, küzm. 399: so z Abrahamove bedré zišli; — plur. nom. bedrê, nagfl. 93: táli njé noug so bedré, nagfl. 123: táli noug so bedré, golnice, litke, koulena itv. plur. loc. bedrâj, küzm. 461: ma na gvantu i na bedráj svoji' ime napisano.

bròzda, plur. instr. brozdâmi, trpl. 24; šteri' čobe se z vüz-dov i brozdâmi zavrejtí morejo.

dèca, sing. gen. decê, küzm. 100: nejsta mela decé; 152: te je mr'u brezi decé; trpl. 12: ki majo decé po vouli, 37: spominao bom imé tvoje od decé do ostankov decé, 56: dokeč oznanim ramo tvoje decé; küzm. mik. 12: na dén drouvne decé; gön. 40: včénjé je delo decé; predge: nemre gori stanoti za dicé ino držíne volo; nagfl. 29: vküp prigliháva rovate decé z endrügim; — sing. instr. decóuv, küzm. 259: sprevajali so vas vsi z ženami i z dicouv notri do vodé (a küzm. 345: z décov): nagfl. 15: pri vsakom poki vučitel z decouv na vküpe praviti má; nagfl. 31: vučitel vsáki tég znouvič rovataj pred decouv; predge: Abiron ves poištvo, ženami, z dicouv je zemlja požrela.

dròždža, plur. acc. droždžê, trpl. 60: vsi nepobožni zemle morejo piti i droždžê vò žrejtí.

fèla (i fèla, fèla) sing. gen. felê, küzm. 350: naj znana bode zdaj poglavárstvi i oblásti vu nebeski' prebiváliščaj po gmajni vnouge felé modroust boža.

gòra, sing. acc. gorôu, küzm. 28: gori je šao na gorou; küzm. 30: idouči na gorou, doli je seo tam; küzm. 109: gda bi ga pelao vrág na edno visiko gorou; küz. 33: gori je je pelao na edno visiko gorou zouseb; sing. gen. gorê, küzm. 12: gda bi pa on doli z goré šao; küzm. mik. 19: gda bi pa doli šou Jezuš z goré; küzm. 214: od one goré; sing. inst. goróuv, gön. 97: ka pa etam teliko zelenoga drevja pod gorouv, ka je tou? plur. nom. voc. i acc. gorê, küzm. 457: vsáki záton je odbejžao i goré so ne najdene več; trpl. 10: okouli Jerušalema so goré;

trpl. 95: goré so skakale kak agneci; trpl. 52: ka skačete vi velike goré? trpl. 66: goré so pokrite ž njega sêncov; trpl. 84: pozdignejo se goré; trpl. 57: naj prineséjo goré mir ljudem; trpl. 28: pravica tvoja stoji kak goré; trpl. 37: se ne bojimo, či bi goré se preobračale na srejšo vu mourje; trpl. 50: goré so z veseljom opasane; trpl. 74: prvele kak so goré stvorene; gön. 42: i goré z zémle stojijo; nagfl. 148: na ovoj strani potoka jeso goré i dolouvje; küzm. 154: i küzm. mik. 85: ki so vu Judei, naj bižijo na goré; trpl. 9: kakda pravite duši mojoj, naj leti na goré vaše líki ftiček? trpl. 50: ki potrdi goré z jákostjov svojov; trpl. 68: plamén vužiga goré; trpl. 84: ki vlážiš goré z visíne tvoje; küzm. mik. 140: velike goré gíbleš; plur. dat. gorám, küzm. 445: erkli so gorám i pečínam: spadnite na nas; plur. loc. goráj, küzm. 407: vu púščavaj blodéči i goráj; trpl. 57: na goráj bode silje gousto stalou; nagfl. 187: bejšalo je po dolej i goráj; trpl. 71: on je trdno fundálivan na sveti' goráj; trpl. 40: ar je moja vsa zvirina na jezero jezér goráj; trpl. 119: ki dá trávi na goráj rasti; plur. instr. gorâmi, trpl. 84: ki zbúdiš potoke z vretin, da bi tekli med gorâmi.

kôpa, plur. acc. kopê, nagfl. 68: njemi vönej v-kopé ali krmo ogen vržejo; nagfl. 134: snopje v križe (kopé) skladéjo; plur. instr. kopâmi, nagfl. 189: pod visikim drevjom, kopâmi, plastovjom obranbo ískati.

kôsa, sing. inst. kosóuv, bar. 28: kosec s kosouv veliki réd vreže; nagfl. 165: redí preci za kosouv raztrousijo; plur. nom. i acc. kosê nagfl. 56: z žezeza so lakati, žage, sekere, tešenice, motike, lopate, kosé itv.; nagfl. 129: tržei odávajo súknje, platno, kosé, motike itd.

kôza, sing. acc. kozôu, nagfl. 103: jeli si pogledno domá kozou? nagfl. 102: na blúzi mo bradáto kozou pregledávali; nagfl. 103: šteri vas je gda vido kozou? sing. gen. kozê, nagfl. 103: bomo si od kozé zgovárjali; plur. nom. i acc. kozê, nagfl. 85: hižne stvaré so psi, máčke, konji, krave, ovcé, osli, kozé, svinjé, gosí, rece, kúri, pure, hižni goloubje; nagfl. 103: jeso črne, bejle, brnáste i písane kozé; nafl. 103: kozé najbolje sirmaški ljudje ploudijo; bar. 29: na njê vekše krave, kozé ino svinje gonijo (plur. gen. kóuz, nagfl. 103: pri nas jako ne držijo kouz; trpl. 84: visike goré so divji kouz i pečine erjólcem stanek.

mêja, sing. acc. mejôu trpl. 84: mehóu si njim poloužo; plur. acc. mejê, küzm. 251: mejé položívši njihovomi prebívajji;

trpl. 64: oni so bouga pá i pá skušavali ino so mejé dejvali svetomi vu Izraeli; plur. loc. mejáj, nagfl. 148: po potáj, gomilaj, meháj i grabaj.

mètla, sing. inst. metlóuv, küzm. mik. 30: najde jo (hižo) z meklouv pometeno; plur. acc. metlê, nagfl. 104: s kosminja pokrouvce, kefe, meklé, malarske omejtke itv. rédijo.

mòšnja, sing. gen. mošnjê, küzm. 127: ne nos'te mosnjé ni turbe niti črejvlov; küzm. mik. 99: ne noste turbe niti mošnjê; küzm. 157: gda sem vas poslao brezi mošnjê i turbe i črejvlov; plur. acc. mošnjê, küzm. 17: ne spravljajte na ladanje zláta niti srebra niti meda vu mošnjê vaše; küzm. 134. napravte si mošnjê štere ne ostarajo; gön. 70: té (škramble) je v nji' mošnjê potegnola (cica).

nòga, sing. acc. nogôu, küzm. 109: da ne vdáriš v kamen nogou; küzm. 449: djao je svojo dejsno nogou na mourje; nagfl. 13: je pred toga bežéčega nogou podržao... ki je tomi ovomi nogou podvrgao; nagfl. 25: edno nogou na drúgo dejvati se naj ne dopústi; gön. 71: nogou teliko zdigávaš; mol, 208: gda nogou zdigneš; sing. instr. nogóuv, nagfl. 91: lepou se mujva máčka s prejdnojv nogouv; nagfl. 96: konj navči se vóro z nogouv vó vdariti; dual acc. nogêj, nagvog. 46: da se je na dvej zadnjivi nogej postavo; nagvog, 46: (gouska i kokouš) obej perouti máta i dvej nogej; plur. nom. i acc. nogê, küzm. 280: nogé njihove so bistre na krvi prelejávanje; küzm. 291: lejpe so nogé ti nazviščavajouči' mir; küzm. 222: ovo nogé onih, ki so pokopali možá tvojega; küzm. 280. 449. 452; trpl. 8: vu mreži so zgrablene nogé njihove; trpl. 58: meni bi se pa skoro poteknole nogé moje; trpl. 106: i nogé naše bodo stalé v tvoji' vrátaj; nagfl. 25: prsi se naj ne dotičejo stola, nogé pa nedo preveč vsloučene; nagfl. 120: glavni tali človéčega tejla so glava, šinjek, život, roké, nogé; küzm. 44: zvežite njim roké i nogé; küzm. 104: ravna nogé naše na pout mera; küzm. 119: začne škropiti nogé njegove skuzami;.. küšivala nogé njegove... eta je pa z drágim mazalom mázala nogé moje; küzm. 141: dajte prstan na rokou njegovo i črejvle na nogé; küzm. 145: spadno je na obráz pred nogé njegove; küzm. 164: pokazao njim je roké i nogé; küzm. 234: stvari zemeljske štiri nogé majouče; küzm. 244: stani na nogé tvoje; küzm. 249: stisno njima je nogé v klado; küzm. 299: boug pa méra poteri šatana pod nogé vaše hitro; küzm. 320: je vsa podvrgao pod

nogé njegove; küzm. 270. 438. 441. 465 itd; trpl. 7: vse si podvrgao pod nogé njegove; trpl. 14: morejo mi pod nogé spadnoti; trpl. 17: prelúknjali so roké moje i nogé moje; trpl. 23. 32. 38. 45. 46. 86. 96. 100; nagfl. 12: med nogé si vzemem eden ščap; nagfl. 26. 113 itd.; mol. 79: ravnaj moje nogé na drkanje pouti tvojih; plur. dat. nogám, küzm. 122: spadnovši k nogám Jezúša proso ga je; küzm. 228: svedocke so doli djali gvant svoj k nogám ednoga mladenca; küzm. 222: spadnola je pa precí k nogám njegovim; küzm. 221: djao ga je k apoštolim nogám; küzm. 235: spadnovši k nogám molo ga je; küzm. 361: ne more pa erčti glava nogám; plur. loc. nogáj, küzm. 119: stojéča pri nogáj njegoví od zaja; küzm. 122: najšli so človeka pri nogáj Jezúšovi'; küzm. 129; štera je sedéča pri nogáj Jezúšovi', poslušala rejč njegovo; küzm. 355: obüti na nogáj s pripravov evangelioma toga méra; küzm. 243: človek slab v nogáj; küzm. 261: pri nogáj Emalielovimi; bar. 16: obadva je na rokáj ino nogáj pošteno zgrizao; nagfl. 103: na nogáj i ona po dvá pažla má; nagfl. 111: reca ma štiri prste na nogáj; nagfl. 170: jastrb má na nogáj krepke škramble; gön. 74: na zadnji' nogáj státi; plur. instr. nogámi, bar. 13: z nogámi je dünkala.

ðča, sing. gen. očê, küzm. 128: vsa so dana meni od očê mojega; küzm. 226: vu hiži očê svojega; küzm. 225: po smrti očê njegovoga; küzm. 247: sin neke verne židovske ženê, očê pa grčkoga, küzm. 141: kelíko nájimnikov očê mojega obilno má krúba, küzm. 281. 289 itd; predge: jouko je Ezau, ka je očê blagoslov zgübo; predge: šteri čini volo mojega očê; bar. 9: ednoga očê i 'edne materé deca so bratouvje; nagfl. 124: rodítela očê i materé se déd i stara mati zovéta; nagfl. 17: povej mi imé tvojega očê; plur. gen. očév, küzm. 101: naj obrné srca očév k sinom; küzm. 305: dönok nemate vnogo očév; küzm. 227: ja sem boug očév tvoji'; trpl. 92: naj pride v spoumenek hüdouba očév njegovi' pri gospodni; nagfl. 17: zvedavati mam od vas imé vaši' očév; plur. dat. očém, küzm. 227: ki njemi je gúćao na gori Sionskoj i očém našim.

ðvca, sing. acc. ovcou, küzm. 140: sem najšao ovcou mojo to zgübleno; küzm. mik. 62. i predge: ar sam najšao ovcou mojo; predge: vuk pride i ovcou njemi vnesé; nagfl. 100: eto mate že v obrázki ovcou; 101: či ovcou samou nihajo, ešče ni domou ne vej; — sing. gen. ovčê, küzm. 21: s kelikim je pa

dragši človek od ovcé; nagfl. 100: pravte že po redi posebne tále ovcé... glavni táli ovcé so gláva, šinjek, trúp, rép i nogé... cejli život je z vunov pokriti; sing. dat. ovčej, nagfl. 103: koza je najbolje k vogrskoj ovcej priglihna; — plur. nom. i acc. ovčê, küzm. 54: razeženéjo se ovcé te črejde; küzm. 288: tak se držimo liki na klánje valon ovcé; trpl. 93: kak ovcé se vu pekel zmečejo; trpl. 66: mi pa lüdstvo tvoje i ovcé črejde tvoje te dičili bodemo; trpl. 95: goré so skakale kak agneci, bregouvje kak mlade ovcé; trpl. 117: ovcé naše plodijo jezero i desét jezér po naši' vesnicaj; küzm. mik. 50: koga so nej ovcé lastivne, ostavi ovcé... dober pastér düšo svojo dá za ovcé svoje; nagfl. 100: ovcé so jako gingave stvaré; nagfl. 101: ovcé v ednom leti ednouk kotijo; küzm. 218: pasi ovcé moje; trpl. 7: vse si podvrgao pod nogé njegove: ovcé i vso živino; trpl. 59: zaka se tak grozno srdiš na ovcé paše tvoje? trpl. 36: prejk nas dáš liki ovcé na jejstvino, trpl. 64: lüdstvo svoje je vö spelao kak ovcé; nagfl. 100: kakše dlake ovcé poznate? nagfl. 101: jeli ste že vidili ovcé briti? gön. 54: o poudne notri priženémo ovcé v ovčárnico; plur. gen. ovêc, küzm. 35: či bi meo sto ovéc; küzm. 410: je z mrtvi' spelao toga velikoga pastéra ovéc; küzm. 140: ki ima sto ovéc; küzm. 459: krama vina i olija i zemlé i pšenice i márhe i ovéc i konjouv i kočúhov i tejl i düš lüdi; (plur. gen. ouvc: trpl. 65: on ga je vzeo od dojni' ouvc; nagfl. 110: šteri spoul ouvc má mékšo vuno, jeli vogarske ovcé ali birke? vuna vogarski' ouvc je vekša, birk ménša, vogarski' ouvc je kabrončna, birk gousta napuna, itd.); plur. dat. ovčâm, küzm. 17: idete k tim pogüblenim ovčâm (i 30).

pèta, sing. acc. petôu, trpl. 34: je gori zdigno petou proti meni; plur. nom. i acc. petê, nagfl. 123: tali noug so bedré, golnice, lítke, koulena, gležnouvje, óglavi, peté, poplatje, prsti; gön. 88: Pavel bistre peté má na drkanje.

pròšnja, sing. acc. prošnjôu, predge: tak šatana prošnjou poslühno, Pavla pa nej... naj višnji boug tvojo molitev i prošnjou poslühne; sing. gen. prošnjê, predge: eti' oböj dvöj molitvi ino prošnjé razložek morete gledati; mol. 166: ne odvriži moje prošnjé; pošlühna naj bodo vüha tvoja na glás prošnjé moje; — sing. instr. prošnjóuv, predge: ali bi doubili kaj od bouga s svojov prošnjouv ali nej; plur. acc. prošnjê, küzm. 156: da naše prošnjé poslühneš; mol. 114: poslühni ponízne prošnjé tvojega lüstva; mol. 121: poslühni prošnjé moje; mol.

122: naj i naše prošnjé pred té pistiš; plur. gen. prošénj, küzm. mik. 151: naši' prošénj ne zavrži; predge: očanaš iz sedem prošénj stoji; plur. loc. prošnjáj, küzm. mik. 146: po prošnjáj vsejh tvojih svécov; küzm. mik. 151; po njegovi' prošnjáj nám prikazano bode; mol. 89: naj po tvoji' prošnjáj pridem vu nebesko diko; mol. 99: naj se po njegovi' prošnjáj od vezálja vsejh naših grejhov oslobodimo; mol. 129: po prošnjáj b. d. Marie; mol. 161: po tvoji' prošnjáj.

ròka, običnije rouka, sing. acc. rokôu, küzm. 21: je süho rokou meo; küzm. 141: dajte prstan na rokou njegovo; küzm. 218; prijavši ga za dejsno rokou, küzm. 221: ftögni vò rokou tvojo; küzm. 233: šteroj pa da bi rokou dao, gori jo je oprávo; küzm. 269: Pavel vtégnovši rokou etak se je zagovárjo; küzm. 438: djao je dejsno svojo rokou na mé; küzm. 449: gori je zdigno rokou svojo k nébi; küzm. 453: slobodnjáki i slugi dá znamenje na njihovo pravo rokou; küzm. 462: nej so vzéli njé znamejnje na rokou svojo; küzm. 241: ki bi ga za rokou vodo; küzm. 265: jezernik ga je pa za rokou prijaio; trpl. 14: on vuči rokou mojo bojüvati; trpl. 58: ar ga gospoud podpéra za rokou njegovo; trpl. 59: zaka si nazaj potégno rokou tvojo? trpl. 73: postavim nad mourjom rokou njegovo; predge: je rokou vò rasprestro . . gori je zdigno rokou; nagfl. 11: daj mi rokou, i češće; (pazi: rókou küzm. 231. 232. 262); mol. 28: na našo obrambo rokou tvoje zmožnosti milostivno vò rasprestri; mol. 68: si tvojo s. rokou ober njih podigno; mol. 123: podaj rokou vsejm tvojim vörnim; mol. 180: podaj mi tvojo rokou; sing. gen. rokê, küzm. 103: da bi nas osloubodo iz rokê vsej oni', ki nas odürjavajo . . . oslobodjeni z rokê nepriátelov naši; küzm. 274: edna vipera od toplouče vò idouča zgrabila se je rokê njegove; sing. dat. rokêj, küzm. 316: ne more pa okou erėti rokej: nej mi te trbej. sing. instr. rokóuv, küzm. 239: kivajouči njim z rokouv; küzm. 256: kivajouči z rokouv na tihoto; küzm. 261: kivaio je z rokouv; küzm. 367: eto pozdrávanje je pisano z mo-jov, Pavlovov rokouv; küzm. 416: ponízte se zá to pod zmožnov rokouv božov; trpl. 35: ti si z rokouv tvojov pogane pregnao; trpl. 67: bi odvрно protivnike njegove z rokouv mo-jov (106. 111); bar. 34: či si z rokouv samo hlad rédimó, že naš obraz kaj čüti; nagfl. 33: pokaži vas vsáki svoja vüsta s pravov rokouv; nagfl. 44: štera bom jas s' pálicov ali z rokouv kazao; i češće; dual. acc. rokêj, nagfl. 15: vtégnite vò obej rokej; nagfl. 22:

vsáki dvej rokej má.. jas dvej rokej mám; nagfl. 24: prizdignite obej rokej; plur. nom. voc. acc. rokê, küzm. 258: znate kaj so potrebčini mojoj ete moje rokê služile; trpl. 60: vsejm bojnikom morejo rokê povisnoti; trpl. 67: nji' rokê so od péči rejšene; trpl. 78: štero so njegove rokê zgotovile, trpl. 101: tvoje rokê so me stvourile itd.; mol. 210: gori záto gori, srcé, dúša, pamet, oči, rokê i vse kotrige moje! ta zgoránja iščite; küzm. 48: eden drügoga v rokê dájo; küzm. 111: on je pa na vsakšega onih rokê gori djao; küzm. 154. 155. 158. 160. 162. 164. 218. 219. 222. 229. 240. 254. 259. 275. 291 itd.; trpl. 17: prelúknjali so rokê moje i nogé moje; trpl. 18: ki má nedúžne rokê; trpl. 20. 21. 36. 44. 46. 49. 53. 58. 72. 85. 89. 93. 96. 100. 110. 116. 118; mol. 107: ne daj ga vu rokê njegovih nepriátelov; mol. 171. 173. 186. 197. 198; nagfl. 15: prizdignite váše práve rokê; nagfl. 22. 24. 26. 31 itd. plur. dat. rokám, küzm. 53: jas vam ga k rokám dám; küzm. 100: da so si vnougi k rokám vzeli v red spraviti pripovidávanje; küzm. 274: stotnik je k rokám dao vítézov poglavníki vouznike; küzm. mik. 139: dáj nám z našega trüda obilnost k našim rokám pripraviti; plur. loc. rokáj, küzm. 222: po rokáj pa apoštolov so včinjena znamenja; küzm. 254: činio je boug po rokáj Pavlovi' močí nej prouste; trpl. 6: krivica je vu rokáj moji'; trpl. 76: na rokáj te nosijo; trpl. 120: meč z obej strani ostric majouči vu rokáj njihovi'; predge: dúšo vsigdár moremo stísnjeno mejti vu rokáj; nagfl. 123: poglednite jo na vaši rokáj; nagfl. 131: kouža njim je na obrázi i rokáj zgrbana; mol. 137: vu tvoji' rokáj sam, gospodne; — plur. instr. rokámi, bar. 42: te z mojimi rokámi manjáriti neščem.

ròsa, sing. acc. rosôu, küzm. mik. 125: naj neprestanoma žéjamo ono tvojo (sveto) rosou; küzm. mik. 139: püsti s tvoje tárne híže tího rosou; nagfl. 186: rosou vidimo vu kaplaj na listji; nagfl. 164: vö je (konouple) na rosou rasprestrejo; nagfl. 158: boug toplo rosou i deždžek pustí na žédno seménčence; sing. gen. rosê, gön. 105: sunca trák je želno pio čisti džündž tople rosé; nagfl. 186: rosé eden tál gori spijé náras.

ròzga (i rôzga, ròzga) sing. acc. rozgôu, predge: vsako rozgou, štera sád vu meni prináša, sčístijo, naj več sáda prinesé; küzm. mik. 98: vsako rozgou, štera v meni ne prináša sáda odrejže; plur. nom. rozgê, küzm. 200 i küzm. mik. 99: jas sam trs, vi ste rozgé.

sèstra, sing. gen. sestrê, küzm. 264: slišao je pa sin sestré Pavlove tou zasedjávaje; küzm. 428: pozdravljajo te tvoje odebráne sestré sinovje; nagfl. 161: Klarika je nevoščéno gledala na rouže sestré svoje; plur. gen. sestêr; nagfl. 17: vütro bom zvedávao od vás iména vaši očév, máter, brátov, sestér i keliko brátov i sestér eden po ednom má; nagfl. 126: vjedínanje bratov i sestér je lejpa korouna vu venci rodbine.

skuza (= sölza) plur. nom. i acc. skuzê, küzm. 446: doli zbriše boug vse skuzé 'ž njihovi' ouči; mol. 140: ino bi krvave skuzé tekle 'z moji' ouči; mol. 174: od šteri' so se selle skuzé moje; predge: daj nam obilne skuzé; križ. 20: da se je düša njéna cejla na skuzé obrnjena vidila; križ. 5. (14): skuzé točéč joučem se; plur. loc. skuzáj, mol. 180: po skuzáj mojih oučih.

slòba (stegnuto od slobouda küzm. 253: vzeo je pa sloboudo od bratov) sing. acc. slobôu, küzm. 127: dopüsti mi, naj slobou vzemem od tisti', ki so vu hiži mojoj; küzm. 140: ki slobou ne vzeme ode vsega svojega poištva; küzm. 253: je slobou vzeo od njih govoréči; küzm. 256: geto je slobou vzeo, vö je šou.

smòla, sing. acc. smolôu, nagfl. 168: smolarje na oblejvanje ládj smolou zgotávljajo.

snèha, sing. acc. snehôu, küzm. mik. 13: sam prišao loučit človeka prouti oči svojemi i čér prouti materi svojoj i snehou prouti svekrvi; sing. dat. snehëj, küzm. 135: razdili se svekrva prouti snehej.

sòva, plur. nom. i acc. sovê, nagfl. 167: vu nji' (logej) stojijo ptice kakti slavički, strnábi, kosovje, vrane, kávke, srake, divji goloubje, kouvranje, žune, vuge, srakoperje, granforje, škvorci, zlátovranke, sovê, detli itv.; gön. 56: eti so naganjali sovê.

stòpnja, plur. loc. stopnâj, trpl. 12: na stopnáj naši' so nas že oblegli.

šèga, sing. acc. šegôu, küzm. 58: na svétek je pa šegou meo te poglavár odpüstiti lüdstvi ednoga zvezanoga; küzm. 241: štiridesét lejt vrejmena je trpo njihovo šegou vu püščavi; küzm. 314: mi takšo šegou nemamo; küzm. mik. 40: mate pa šegou vi, naj ednoga odpistim; nagfl. 14: Ilka i Irma sta tou húdo šegou meli, ka . . . ; nagfl. 131: ništera deca tou zélo šegou nasledüje ka se s stari' lüdi smejé; predge: zakoj bi jas v šegou zeo gousto spovid? sing. gen. šegê, küzm. 100: pouleg šegé popovstva na njega je prišao réd; küzm. 105: ka bi činili pouleg šegé te pravde za njega; küzm. 109: notri je šou pouleg šegé

svoje vu dnevi' sobout vu spravišče; küzm. 157: šou je pouleg šegé na goro olivecko; küzm. 159: potrebčino je pa meo odpüstiti njim pouleg šegé svétka ednoga; küzm. 250: pouleg šegé je pa notri šou Pavel; sing. instr. šegóuv, küzm. 278: napunjeno z vsákov nepravícov, zlouv šegouv . . .

tòžba, sing. acc. tožbôu, küzm. mik. 39: kakšo tožbou mate prouti etomi človeki?

vòda, sing. acc. vodôu, küzm. 58: vzeo je vodou i muje si roké; küzm. 119: vodou na nogé moje si mi nej dao; küzm. 263: jeli što more prepovedati vodou, naj se eti ne okrstijo? küzm. 466: naj si vzeme vodou žitka zobstom; trpl. 64: njim je vodou na krv obrno; trpl. 65: preležávali so krv okouli Jerušalema kak vodou; küzm. mik. 18: ki so zajimali vodou; gön. 47: po njega je šou vu vodou; nagvog. 47: na glavou je v vodou spadno; bar. 32: vodou potrebujemo pri kuhanji; nagfl. 164: konouple vu vodou pogrozijo; nagfl. 41: deraši je v vodou vuisla sekera; nagfl. 41: gori potégne to vu vodou spadnjeno (sekero); nagfl. 109: či kokouš vu vodou spádne, zalejé se; nagfl. 109: gouska lübi vodou; nagfl. 184: toplouča vodou na spár premení; predge: ona je meni vodou prinesla . . pijemo hüdoubo kak vodou (pazi küzm. 143: vódou); sing. gen. vodê, küzm. 155: sreča vaj eden človek vrê vodé neséči; küzm. 354: da bi jo posvéto očistivši jo s koupeljov vodé vu rejči; küzm. 121: poštrajfao je vöteri valovje te vodé; küzm. 231: gda bi pa vö šla z vodé; küzm. 259: sprevájali so nas notri do vodé vö z mesta; küzm. 464: pokazao mi je eden čisti potok žive vodé; küzm. 447: obrno se je tretí tal vodé na pelin; küzm. 447: lüdjé so mrli od vodé, itd.; trpl. 49: gde néga vodé; trpl. 50: potok boži je pun vodé; trpl. 104: járki vodé tečéjo z ouč moji; nagfl. 24: lepou ednako leži kak lice vodé; nagfl. 41: z dna vodé je gori potégno edno zlato sekéro; nagfl. 83: brezi vodé je lüdém i stvaram nej mogouče živeti; nagfl. 96: konj ne boji se ni ognja ni vodé; bar. 32: brezi vodé bi lüdje spoumrli; mol. 130: naj se žive vodé napijem; mol. 140: vsejh lüdi oči nemajo teliko vodé; — sing. dat. voděj, küzm. 121: vötrom zapovídáva i vodej i bougajo ga; sing. instr. vodóuv, küzm. 108: jas vas krščávam z vodouv; küzm. 237: Ivan je krščávao z vodouv; küzm. 402: vzeo je krv telečo z vodouv; küzm. 404: oprani s čistouv vodouv; trpl. 34: jelen leca za hladnov vodouv; küzm. mik. 18: napunte ta vejdra z vodouv; bar. 32: z vodouv

pogašujemo ogen; predge: Jonaš okouli zeti z mourskov vodouv . . . poškropi se z žegnjenov vodouv . . . žegnjenov vodouv so si roké zepali; nagfl. 121: s čistov vodouv vö zepe-rémo; mol. 178: naj z vodouv tvoje smilenosti vgasim mojo željo; plur. nom. i acc. vodê, küzm, 458: te vodé štere si vido gde ta kurva sidi so ljudjé . . . ; gön. 43: travnike vodé poplavijo; trpl. 62: vodé so tebé vidile, o boug, vodé so te vidile; trpl. 72: okouli me obdávajo vsák dén kak vodé; trpl. 84: više gour stojijo vodé; trpl. 87: oudpro je pečino i vö so tekle vodé; trpl. 88: vtopile so vodé protivníke njihove; trpl. 119: dá vötri pihati i vodé tečejo; nagfl. 172: na dolinaj po deždži ali povoudni ležéče vodé se drage, močvarje zovejo; nagfl. 175: velke vodé poča-soma tečejo; trpl. 25: on vküp spravi liki vu vrejšo vodé mourja; trpl. 62: postavo je vodé kak zid; trpl. 63: včino je vö teči vodé kak jarke; trpl. 86: premejno je nji' vodé na krv; trpl. 95: obrača kaménje na vodé stüdenčene; plur. dat vodám, küzm. 446: vodo je bode k živoga stüdenca vodám; plur. loc. vodáj, küzm. 14: zginole so vu vodáj; küzm. 457: *štera na vnougi' vodáj sidí; trpl. 18: on jo je pri vodáj potrdo; trpl. 59: ti si spotro glavé kačom (!) vu vodáj; trpl. 62: tvoja steza je vu veliki' vodáj; trpl. 67: sem te vardejvao pri vodáj dráždženjá; trpl. 84: ki na vodáj sklenjávaš palače tvoje; trpl. 90: svoja dugovánja na veliki vodáj oprávlajo; trpl. 112: pri vodáj Bábelá tam smo sedeli; nagfl. 175: vu vodáj ribe prebívajo; nagfl. 176: hasnovite stvaré so one (ribe) pri vodáj stojéčim národom; gön. 30: na šajkaj po veliki' vodáj vozijo.

vòjska, sing. acc. vojskôu, küzm. mik. 79: poslavši svojo vojskou pogtíbo je one lüdomorce; sing. gen. vojské, küzm. 154: okouli vzeti od vojské Jerušálem; küzm. 261: gori je šou glás k jezerniki vojské; trpl. 25: ne prebiva král v bátrivnosti pe vnožini vojské; küzm. mik. 8: preci je postanolo z angjelom vnožino vojské; sing. instr. vojskóuv, küzm. 159: Herodeš ga pa za nikoj prestimavši s svojov vojskouv oblejko ga je v svetli gvant; küzm. 461: vido sem vojsko njihovo vküp správleno delajoučo boj s tim na konji sidéčim i z vojskouv nje-govov; plur. nom. vojské, trpl. 52: kralove vojské pobe-gnovši pobejgnejo.

vòžnja, sing. acc. vožnjôu, nagfl. 97: polodelec nūca kónje na vožnjou koul, plüga, brán, nagfl. 99: pri nas osle naj več ovčarje nūcajo na vožnjou i nosbo bremena.

z è m l j a, sing. acc. z e m l j ô u, küzm. 241: šoršom njim je rezdejlo ovi' z e m l o u; küzm. 451: vrgao je je na z e m l o u; küzm. 460: je osoudo to veliko kurvo, štera je skvarila z e m l o u v u svojem kurvejštvu; küzm. mik. 25: drugo je spadnolo v u d o b r o z e m l o u; bar. 45: boug je stvoro nebo i z e m l o u; gön. 31. grúm trouši z e m l o u; nagfl. 132: orač zorjé z e m l o u, posejja semen, notri je zvláči v u z e m l o u; nagfl. 134: zorjéjo z e m l o u s plügom, v t o z o r á n u z e m l o u posejjejo semen; nagfl. 81: piovnica je redovno pod hižo glóboko v u z e m l o u skopana; nagfl. 113: pura perouti do tél razprostré i v z e m l o u opré; nagfl. 151: edno zrno je v z e m l o u püsto; nagfl. 162: posejjano sémen počíva pod z e m l o u; sing. gen. z e m l j ê, küzm. 111: proso ga je, k a b i j o od z e m l é odpelao edno malo; küzm. 131: kralica je prišla od krajov z e m l é poslušat modroust Šalamonovo; küzm. 135: obráz z e m l é í n e b é s znáte vardevati; küzm. 153: velika z e m l é giba-nja bodo; küzm. 155: ki sidijo na lici vse ete z e m l é; küzm. 212: so nej daleč bili od z e m l é, küzm. 213. 225. 227. 230. 351 itd.; trpl. 3: dám krajíne z e m l é tebi na ládanje. trpl. 9. 39. 47. 50. 57. 67. 68. 77. 79. 80. 82. 85. 120; mol. 105: da sád z e m l é dáš; mol. 127: nébe i z e m l é milostivni stvoriteo; nagfl. 52. 60. 71. 162. 177. itd.; gön. 42. 101. 102 itd.; — sing. loc. z e m l j â j, nagfl. 167: rastje v dobroj z e m l e j do jezero lejt trpi; sing. instr. z e m l ó u v, küzm. 150: z z e m l o u v t e zglihajo; küz. 443: niti na zemli niti pod z e m l o u v; küzm. 444: štero je v n é b i i n a zemli i pod z e m l o u v; nagfl. 162: posejjano sémen počíva pod z e m l o u v; nagfl. 151: zrno je v z e m l o u püsto i z d o b r o v z e m l o u v je pokrio; trpl. 80: ar si ti, o gospodne, naj višiši nad vsov z e m l o u v; küzm. mik. 122: ar bodo oni z e m l o u v lá-dali; mol. 194: tvoje tejlo z e m l o u v posipano vounjalo i črvom jejstvina bode; plur. loc. z e m l j â j, nagfl. 82: trnave bráne se samo v celou pejšični' z e m l á j na notri pokrivanje semena z n á z - h a j o m nūcati dājo; nagfl. 162: semen v dobri' z e m l á j dosta krát desét, dvajseti, treseti krát telko prinesé.

ž è l j a; plur. nom. i acc. ž e l j ê, gön. 38: telovne ž e l é so dūši i tejlj škodlive; küzm. 389: naj zatajimo nepobožnost i svecke ž e l é; plur. dat. ž e l j â m, küzm. 411: ne priglihāvajte se k tim prvim v u neznanosti vašoj doprnešenim ž e l á m; küzm. 415: naj več nej človečim ž e l á m, nego božoj vouli to niháno v u tejlj vrejmen živé; plur. loc. ž e l j â j, küzm. 284: k a b i n j e m i

pokorni bilí vu želáj njegovi'; plur. instr. željâmi, küzm. 386: štere se z vnougimi želámi vodijo;

žèna, sing. gen. ženê, küzm. 108: je karan od njega za volo Herodiášojce, žené Filipa; küzm. 145: spoumente se z Lotove žené; küzm. 221: kraj je vzéo od cejne z znánjom svoje žené; küzm. 307: ne doteknoti se žené; küzm. 308: odvezan si od žené; küzm. 277: možjé so tá niháli prirodjeno živlejnje žené; küzm. 354: je mouž glava žené; küzm. 344: porodjenoga z žené; predge: bogá molijo za svoje žené i otrouk zdravje; sing. instr. ženóuv, küzm. 104: ka bi se zapísao z Mariov sebi zaročenov ženouv; küzm. 309: razloček je med ženouv i med dévojkov; küzm. 267: pridouči Felix z Druzillov ženouv svojov; küzm. 451: stao je te pozoj pred tov ženouv; plur. dat. ženâm, küzm. 248: gučali smo vküp spravlenim ženám; küzm. 360: na pomoč boj onim ženám; plur. instr. ženâmi, küzm. 102: blažena si ti med ženámi; küzm. mik. 97 i 109 i mol. 88: blagoslovljena si med ženámi.

c) U kajkavštini.

U Kajkavaca u tih riečih naglas na zadnju slovku skače navadno u sing. gen. loc. i instr. i u plur. gen., gdje se megju krajnja dva suglasna umeće e blagoglasja radi: sestêr, mekêl, koje se e veoma riedko mienja na a: devojàk. U ostalih padežih biva to riegje. I tuj u plur. gen ne dolazi nastavak a, ali za to se govori često *ih* nastavak uzajmljen valjda od adjektiva: meklih, sestrih. ê u sing. gen. i loc. ne glasi se tuj kao u Kranjskoj uzko nego otvoreno mnogo nalik na kranjsko è u zadnjih slovkah. — U plur. instr. kad stoji s predlogom ima a na a u ámi ne samo u ovih nego i u drugih riečih na a n. p.: z vodâmi, z žlicâmi, z vilicâmi, s korpâmi, s svedočbâmi, s klučenicâmi, s knjigâmi, s postelâmi, z molitvâmi itd. inače: vòdami, žlicami, vilicami, kôrpami, svedôčbami, klúčenicami, pûškami, knígami, póstelami, molítvami.

sing.

plur.

nom. gòra	gòre
voc. gôra	gôre
acc. gòru riegje gorû	gòre riegje gorê
gen. gòre i gorê (gorè)	gór i gòrih
dat. gòre riedje gorè i gòri	gòram, riegje gorâm
loc. gòre i gorê (gorè) i gòri	gòrah i gorâh, goräj (goräj)
instr. gòrum, gorúm, gorú, goró	gòrami, a kad dolazi s predlogom: z gorâmi.

Ovo potvrgjuju svojim načinom štampane knjige, iz kojih nekoliko primjera ovdje dodajem.

dèca, sing. gen. decê (perg. 4: ako prez deccę i prez odvitka umrje . . ako deccę il odvetka neima) zagr. IV/1. 75: da bi listor tuliko špota pregonov krivic i muke od nezahvalne decè svoje trpeti ne morali; zagr. V/1. 28: bil je greh decè njegove preveč velik; zagr. V/2. 67: kuliko bi do sada ljudi na svetu bilo? stanovito kruto malo i to ne samo starih nego i maljahne decè; zagr. V/2. 77: tak se naj reče od decè i priateľov; zagr. V/1. 287: da ga vsega blaga i decè mentuje; zagr. V/1. 119. 146 itd.

dòba, sing. gen. dobê (perg. 1: od one dobę vsę plemenitoče početak od kralja skupa složen stoy; perg. 17. 35: do tę dobę; perg. 19: do te dobę, perg. 74: od se dobę, perg. 39: nezrele dobę deca; perg. 37: deca nezrele dobę; perg. 35: dyete ne- vremenne dobę) krajč. 276: od se dobé; mul. 192: za te dobé; zagr. V/2. 75: hercežica najlepše dobè; gasp. 1/592: vse kršćanske izvuči se dobróte zvrhu dobè svoje; sing. loc. dobê (perg. 17: po kę dobę; perg. 37: jer se one v toj dobę mogu z drugimi pravdati.)

(dvójnja, sing. gen. dvojnję, perg. 70: dvojnję).

gòra, sing. gen. gorê zagr. IV/1: valjajuči se pako od vrhunca gorè ne samo sneg nego i zemlju i kamenje je on globuš pobiral; zagr. IV/1. 246: da bi ga iz vrhunca gorè dolle naglavce hitili; zagr. IV/1. 277: Sara zagledavši sina Izaka nazad živoga dojdüčega iz gorè veliko veselje je počutila; zagr. V/1. 119: iz vrhunca jedne visoke gorè; sing. instr. gorúm, zagr. IV/1. 265: kotero (ljudstvo) je pod gorúm ostavil bil.

gròza, sing. instr. grozúm; perg. 71: z grozuum i strašeniem šerega nje nazaj odženuu; plur. acc. grozê, perg. 86: ako mu se nye (= nije) byl običaj inda zbyati ili grozee na konec prinašati; (ibid. ako se je i inda grozę navadil zvršavati.)

gròžnja, sing. instr. grožnjúm, gasp. 1/709: mladenec niti suzami, niti prošnjami, menje z grožnjúm genjen na vsa ponizno odvrne materi; gasp. 1/975: spominam se s strašnum grožnjúm.

(kèčba, [kèčba] sing. gen. kečbê, perg. 79: s koterim v takovom dugovani nikakve „kegbę“ ne imal. — Ove rieči od naroda nisam čuo a čitao sam ju samo u Pergošiću.)

lòza, sing. gen. lozê, gasp. 1/640: kvar zbog požgane od sebe lozé vučinjen napunoma jest naplatil; plur. loc. lozâh, mat. 289: najdeno bilo je od jagrov vu lozâh dete jedno . . . koje vu lo-

záh od jedne vúčice pridájano bi bilo . . a na istoj strani i lózah: sumlite si jednoga rodjenoga vu lózah človeka.

mèja, mèdža, sing. gen. medžê, perg. 81. 86: kako se vu kraljev dvor imaju pošiljati pernje z gracke „megjee“ stola; (perg. 5: idu v grackę megję stol; perg. 57: grackę megję špaan; perg. 10: „meğę; plur. gen. médž, perg. 5: za vseh grackyh meğ; perg. 1. 60: za kotaarjev i meğ opravljanie.)

mðšnja, plur. acc. mošnjê, mat. 217: vse mošnjê i ormare pune imaju zlata.

nòga, sing. gen. nogê, gasp. 1/716: navučitel zbog ránjene nogé teško dostiže odhajajučega; gasp. 1/720; človek zbog ránjene nogé svoje jahati be návaden; sing. instr. nogúm, zagr. IV./1. 268: po kojem (grobu) jeden zmegj oneh mladencev vudril je z nogúm; gasp. 1/705: ne boječi se, da bi ob kamen greha vudril z nogúm svojúm; gasp. 1/45: po kojega sredíni súhum nogúm Izraelci srečno prejdu; mat. 806: niti nogúm čez odprta vrata vu cirkvu koračiti se ne poúffalo.

òsa, sing. gen. osê, zagr. IV/1. 145: buduči jen krat od jedně osê pičen.

òvca, plur. gen. ovêc, perg. 48: oviec; reš. 35: ovac.

(pèrnja (?), sing. acc. pernjû, perg. 10: ako je koteri človek „perniû“ bil počel, a 63: perniu = prnju (?); sing. gen. pernjê; perg. 5: za volju opravljenja svoje pernję; perg. 10: ništor ne more pernję ni oddati za peneze ni kupiti . . . dokle bi išče ne bil one pernję na konec prinesel; perg. 59: sebe od pernję oslobody [11. 16. 24. 28. 43]. — Ove rieči od naroda nisam nikada čuo te ne znam pravo, glasi li se pernja ili prnja. Miklošić lex. sub. прѣтн ima prnja, ali Küzmič, koji pred samoglasnim r ne piše e (do erčti) ima 156: zgoudila se je pa pernja (φιλονεικία) med njimi. U Pergošića dolazi prilično često, najčešće je pisana sa er, a 63 stoji acc. perniu; jer Pergošiću često rabi e pred r za oznaku samoglasnoga r, mogla bi se rieč izgovarati prnja.)

prðšnja, sing. instr. prošnjúm: gasp 1/917: Kristuš s prošnjúm genjen Marie dopustil je ove milošće.

sèstra, sing. gen. sestrê, zagr. IV/1 307: bog bi hotel, da bi tak mogel vsaki zmed vas reči: on brat od sestrê, sestra od bratta; zagr. V/1. 32: je bog prepustil bil jedne duše nekoje sestrê reda svoga, da se je pokazala; plur. gen. sestêr i sestří, gasp. 1/784: pri kloštru sestêr s. Franciška; perg. 13: sestry;

plur. dat. sestrâm, gasp. 1/781: vsem petnajstem sestrâm poreže male falačece.

smòla, sing. instr. smolúm, zagr. IV/1. 186: budeš napajan z razcvrtem olovom, žveplom, smolúm i drugim goručem smradom peklenskem.

snèha, sing. instr. snehúm. perg. 34: z snehuum.

vòda, sing. gen. vodê, (perg. 66: za zvodenie vodê; 31. 45.) zagr. IV/1. 40: hodi pred ov zdenec žive vodê; zagr. IV/1. 105: zmanjajúči njim vu puščine vodè smiloval se je g. bog; zagr. IV/I. 137: mala jedna kaplica vodè ne pokvari li z vremenom vsu hižu? zagr. IV/1. 147: človek more s poškopljenjem s. vodè greh mali obaliti; zagr. IV/1. 156: 156: iduči po jedne brvi prek jedne vodè opal je vu vodu naglavce; zagr. IV/1. 157: ako je potrebuval vodè, donesl mu je vapna; zagr. IV/1. 197: na dve ali tri kaplice vodè, s kojum se mi poškopimo, straši se (vrag); zagr. IV/1. 208: vu morju zadržava se več vodè, neg vu vseh vsega sveta zdénech, potokeh i jezeriščah; zagr. IV/1. 229: potlam je vzel vodè; zagr. IV/1. 259: hočete se zestati z jednim človekom barilec vodè nosečem; zagr. V/1. 61: kojega bi gotov, da bi kak mogel, vu jedne žlice vodè vtopiti; zagr. V/1. 150: došla je žena od Samarie pit vodè, on pako žejajuči bolje zveličenja one grešnice neg vodè onoga zdenca počel je govoriti; gasp. 1/745: komaj z vodé izide; gasp. 1/876: razdvojil je zemlju od vodé; gasp. 1/793: tople vodé bedenj; gasp. 1/795: gospon vodé i ognja; mat. 139: gdo je vodé prezmožen gospon? mat. 94: koj njega bi odgovarjal od zdržávanja slane vodé; sing. instr. vodúm, perg. 91: ima ga kruhom i voduum prigledati; gasp. 1/771: opere se z vodúm; (plur. gen. vód: perg. 80: vood; perg. 30: vuod).

vòdža (rieč iz srbštine iliti štokavštine uzeta) sing. acc. vodžû, gasp. 1/699: spred očih pogube tak uffanoga „vogyú“.

vòjska, sing. gen. vojskê, zagr. IV/2. 117: veliku hvalu i preštimanje imel je negda Josue general vojskê; zagr. IV/1. 126: Holofernes herceg i general vojskê kralja Nabukodonozora; sing. instr. vojskúm, gasp. 1/708: da njemu puta z vojskúm svojúm zakráte; gasp. 1/790: dojdúči vu Sebastu váraš zváni držánja Armenie menše z velikum vojskúm nemilostivnu razglasi zapoved.

vònjba, sing. gen. vonjbê, zagr. V/1. 205: sin boži prispo-

dablja grešnike mrtvečkom grobom ali lesom izvuna lepem, znutra punem smrada i vonjbé.

zèmlja, sing. acc. zemljû, gasp. 1/893: tri krat sunce zemljû obhodi; sing. gen. zemljê, (perg. zemljê 45: v jednom je kraljevom plugu poldrugo sto oranj zemljê; 56: na lycl zemljê mora biti takovo občinsko posvedočenje; 27. 30. 57); zagr. IV/1. 27: glas krvi brata tvojega Abela kriči k mene od zemljê; zagr. IV/1. 58: ni li ovo on vsamoguči kralj neba i zemljê? zagr. IV/1. 106: naj se čuvaju i bojê, da jim g. bog pred očima ne zapre vrata zemljê obečane; zagr. IV/1. 113: Adam je bil od boga iz zemljê stvorjen; zagr. IV/1. 116: hitela se je na kolena svoja pred noge njegove s čellom tja do črne zemljê prignjena; zagr. IV/1. 127: Adama i Evu stvoril je bog iz zemljê; zagr. IV/1. 137: ni li bil Adam od g. boga stvorjen iz zemljê na kip božanski? zagr. IV/1. 163: stvoril je iz šake zemljê Adama; zagr. IV/1. 194. 216. 218; IV/2. 111. 112. 115. 123. 163; V/1. 21. 62. 158. 187 etc. gasp. 1/708: obznáni odhájanje Tomáša iz latinske zemljê vu francuzku; gasp. 1/586: zapazi jednu lojtru od zemljê do neba dosigajuču; gasp. 1/893: iz zemljê vstati ne hotel, itd. mat. 527: ne poznate nego jedino dobra vremenita i priprosta zemljê; sing. instr. zemljúm, krajč. 354; zemljúm treseš; plur. gen. zemêlj, zemâlj, perg. 31. 46: zemyel; perg. 14. 29: zemyeli (= zemêlj); mat. 536: cello letto trudite se i potíte vu obdeljavanju vaših zemalj.

zòrja, sing. gen. zorjê, zagr. IV/I 244: kada je vu jutro videlo iz zorjê izhagjati presvetlo sunce.

žèlja, sing. instr. željúm, gasp. 1/490: zažganum željúm svojúm tugujuča; gasp. 1/665; z gorúčum željúm izkriknul je.

žèna, sing. gen. ženê, perg. 16: sselo bi ono imyenie na ženu i zospét od žené na muža; (perg. 37: je svoje ženê pyeneze potrošil; perg. 11. 34. 35. 92.) zagr. IV/1. 15: spomina se od Ivana Malateste zarazitelâ pravoga brata i ženê svoje zakonske; zagr. IV/1. 77: izpuniti volju žennê svoje; zagr. IV/1. 80: ostavi človek oca i matter i držal se bode žennê svoje; zagr. IV/102: mužka zapoved zvrhu žennê ni kakti kojega gospodina zvrhu robinje svoje; zagr. IV/1. 103: muž glava je žennê; zagr. IV/1. 181; V/2. 4. 23 etc. mat. 14: kakov sram bude žennê, divojke one, koja . . . ? gasp. 1/710: kajti od ženê rodjen ženami pajdašiti se ne smem; sing. instr. ženúm. perg. 35: dokle je s svojum ženuum vkup bil; perg. 34: navkup s svojum ženuum i

nerazdeljenum braatjum . . . megj vdovum ženuum i medj njegovimi sinmy; (plur. gen. žen, perg. 62: neka zmed žen muuža hudo vmory; 10. 12); plur. instr. ženâmi, gasp. 1/24: blagoslovljena jesi ti med ženâmi.

Osim navedenih i drugih rieči s vokalom *ô* i *è* u predzadnjoj slovci, koje su bile izvorno na zadnjoj slovci naglašene, ima i rieči s drugimi vokali u predzadnjoj slovci, koje ili još imaju ili su izvorno imale " na zadnjoj slovci, kako se često vidi iz dotičnih čakavskih i ruskih rieči, ali sada imaju običnije " na predzadnjoj slovci. U kranjštini, koliko ja znam, obično tako rabe: bráda čak. brādä ruski borodá; brázda č. brāzdä r. borozdá; gláva čak. glavä ruski golová; ráma; m rávlja gor. mrđulja; césta, gréda; sténa; svínja; zvézda. U knjigah s takim naglasom dolaze i druge rieči kad što ograničene na jedan dva li padeža, koje mnoge ja ovako naglašati nisam nikada čuo. Riedke su rieči s potisnutim naglasom, koje bi naglas na zadnju slovku stavljale. Evo nekoliko primjera iz knjige

a) u kranjštini.

bârka, sing. acc. barkô, kast. cil. 240: taku ohrani sebe, tovariše, blagú inu barkó (sada samo: bârko).

bráda, sing. instr. bradó, nar. pjes.: omožila sem se — pri-možila nič nè — kakor stár'ga možâ — en'ga stár'ga možâ — z eno dolgo bradó — da'm pométala ž njó; — Mic'ka teče pod goró — cízke nese pod bradó.

brâmba, sing. instr. brambó, dalm. deut. 3: pojdite pred vašimi brati pripravljeni z' brambó; — plur. acc. brambê, dalm. ezech.: sturi okuli brambé.

břzda (brzdä), plur. acc. brzdê, dalm. ezech. 29: jest hočem tebi ene bruzdé v' usta djati; škr. 323: napravi tvojim vustam dobre brzde; — plur. instr. brzdâmi, traun. 73: vkroti z' kór-bami inu z' brzdâmi čelústi tih istih.

césta, sing. gen. cestê, schön. 177: moj priatêl je k' meni peršal iz cestê.

dláka, plur. acc. dlakê, dalm. ex. 34: kateri je per sebi našal . . . kozlove dlaké . . . (sada ne tako).

dúša, sing. acc. dušô, schön. 390: kir je stvaril zemlò, nebú — človeku dal dušò, tellú; cruc. 2/27: bi bila moja dušò očistila; plur. acc. dušê, dalm. salom. prip. 16: tiga priazniviga govorjenje je satovje, dušé trošta inu kosty sřiša (sada ne tako).

gláva, sing. acc. glavô, rog. 272: naslonila je nje glavò na to skálo; 217. 238. 240. 242; jap. 23: pomaži tvojo glavó; 126. 139. 140. 178; škr. 2: bo djana na tvojo glavó króna; IX. XXVI. 28. 79. 139. 230. 278. 351; traun. 352: ti si na dan tiga boja mojo glavó pokril; 45. 60. 91; jap. prid. 1/225: króno postavio na njegovo glavó; 232; preš. 23: v' šólah béli si glavó; 42; tréba bóde dolgo si glavó belíti; — sing. gen. glavê, dalm. num. 6: imate lasy od glavé njegove oblube vzeti; jer. 13; — sing. inst. glavó, rog. 242: iz glavò je vrh tega ostála; jap. 515: z' nagneno glavó je dušo gori dal; škr. 149: naj bó njegova levica pod mojo glavó; 262; jap. prid. 1/269: vidiš sodbo nad tvojo glavó; — plur. nom. glavê, škr. 309: sive glavê dobru razsojenje imajo; — plur. acc. glavê, dalm. dan. 7: taista zvirina je imela štiri glavé; ezech. 23; jap. 141. 237: so svoje glavê majali; 379; traun. 158: ti si ludy čez naše glavê postavil; 164. 184. 211; — plur. instr. glavâmi, traun. 47: z' glavâmi majéjo; 108. 283.

gnâda, sing. gen. gnadê, rog. 208: vselej se je Bernardus stanovitnu ohranil per žjulejnu gnadè božje; (sada ne tako).

híša, sing. acc. hišô, dalm. jud. 19: so okuli obdali to hišó; — sing. gen. hišê, dalm. ezech. 18: vi od Izraelove hišê. (Sada ne tako).

kírna, sing. gen. krmê, dalm. gen. 4: je kamele rezvuzdal inu je nym dal slame inu kârmè (možda krmè prema krmä?)

móka, sing. gen. mokê, dalm. lev. 5: deseti dejl epha pšenične moké, (ja u mlinu rogjen nisam nikada tako čuo).

mrávlja (mròulja) plur. acc. mravljê, rog. 218: te mraulê pretéko (čitaj pretekó) eniga; škr. 96: štiri rečy so cèlú majhìne: mravle, tá slaba trúma.

mûja, sing. acc. mujô, cruc. 5/61: veliko skrb inu mujò imá; sing. gen. mujê, rog. 204: jejnal je od prazne mujê. (Sada ne tako).

ráma, sing. acc. ramô, traun. 225: ti imaš eno mogočno ramó; sing. instr. ramó, traun. 342: z' iztegneno ramó; — plur. nom. i acc. ramê, traun. 88: ramê tih hudobnih bódo potrte; jap. 344: on jo na svoje ramê z' veselam zadène; jap. prid. 1/309: zložę doli iz sebe na naše ramê vsaki svojo posebno butaro.

sténa, sing. gen. stenê, kor. 1/25: pober' se od mene 'spod moje stené — te 'm hot'la imeti, znam písat' po té.

stréha, plur. gen. strehá, Miklošić gramm. 137 (ja sam čuo samo strêh).

stréla, plur. nom. strelê dalm. jer. 9: nyh falš jeziki so razbonjske strilé; — plur. acc. strelê, dalm. psalm. 76: ondi je on strl strilé tiga loka; dalm. filip. 6: s katerim bote mogli vgasiti vse goreče strilé. (Tako nisam nikada čuo.)

strêžba, sing. acc. strežbô, kast. cil. 40: pomèrkaj na tó vsó flisik strêžbô (čitaj: strejžbô?)

svínja, plur. nom. i acc. svinjê, jap. 345: on je želel svoj trêbuh napólniti z' otróbmí, katere so svinjê jêdle; jap. 26: ne vrzite vaše žlahtne kamène pred svine; jap. 34. 170. 298; jap. prid. 1/42; ravn. 2/252: so jih svinjê jêdle.

škóda, sing. gen. škodê, cruc. 2/110: de bi z' škodê teh drugih se vučili pobulšat'. (Sada ne tako).

špîža, sing. gen. špižê, dalm. josve 9: vzamite špižê sabo na cesto. (Sada ne tako).

vólja, sing. acc. voljô, cruc. 2/535: nihdar svojo volò ne premenij; — sing. gen. cruc. 5/352: so dobre volê. (Tako nikada nisam čuo.)

b) u ugrskoj slovenštini.

Tuj ima toga puno više nego u kranjštini, osobito rado pada naglas na zadnju slovku u sing. gen. i plur. loc.

bráda, sing. acc. bradôu, trpl. 110: liki dragi balšam z glave doli tekouči na brádo, bradou Arona; nagfl. 107: kokouš ma pod lalokov dva kabronka i bradou; — sing. instr. bradôuv; nagfl. 187: gda je pa eden drugi starec z dugov bradou v prijem stano...

cesta, plur. loc. cestâj, nagfl. 26: ki po cestáj i ljudski dvo-rej lüča, ne činí prav; gön. 94: po cestáj vsigdar dosta lüdi hodi.

črnjê pl. messerheft, plur. acc. črnjê, bar. 43: nož je lejpe bejle črnjê meo; — plur. instr. črnjâmi, bar. 43: iščem ednega na dvej klingi z' bejlimi črnjâmi.

déjkla παιδική, sing. gen. deklê, küzm. 345: nejsmo deklê deca... ne bode öroküvao sin deklê sinom sloboudkinje; küzm. 344: z dejkle (a isto tamo i: ki je z dékle bio); — plur. gen. dekêl, küzm. 95: pride edna z dekêl toga višešnjega popa.

dúša, plur. loc. dúšâj, küzm. 407: naj ne obtridíte i v dúšâj vaši pomenkate.

gláva, sing. acc. glavôu küzm. 10: namaži tvojo glavou...

daj mi eti vu skledi glavou Ivana krstitela; 119. 127. 253. 294. 348; trpl. 6: pride čin njegov na glavou njemi; küzm. mik. 43: nagnovši glavou spüsto je düšo; 35. 40; nagvog. 47: na glavou je v vodou spadno; nagfl. 93: krava na glavou; 113. 168 itv.; gön. 23: bot glavou má; 25. itv. — sing. instr. glavóuv, küzm. 313: žena moléča s pokritov glavouv ošpota glavou svojo; 252; nagfl. 66: z odkritov glavouv v hižo stoupmo; 120; — plur. nom. i acc. glavê, küzm. 462: kim so glavé odsečene; küzm. mik. 4: prizdignite glavé vaše; nagfl. 156: listje zelja se vküp zapre i glavé do ž njega, itv.; küzm. 448: sem vido glavé ti' konjouv liki glavé oroslánjov; 260 itv. trpl. 59: bi spotro glavé kačom vu vodáj; 68; nagfl. 192: je li mata obá glavé? itv. — plur. loc. glavâj, küzm. 442: meli so na glaváj zlate kourune; 451. 452; — plur. instr. glavâmi, trpl. 17: kivajo z glavâmi; 36.

goušča, plur. nomin. i accus. goščê trpl. 22: glas gospodna k plodi prisili srne i ogouli goščé; nagfl. 148: dale vö jeso logouvje (goščé); nagfl. 166: jeli ste že vidili logé (goščé)? nagfl. 167: celou gousti i poprék nisike goščé i goščere ali grmouvje zovéjo; — plur. loc. goščâj, nagfl. 106: v brežni' velki' goščáj jeso i divje svinjé; gen. 88: gotov ti je i stáliš tvoj vu goščáj.

greda (grêda?) sing. acc. gredôu nagfl. 157: meni tüdi edno gredou za moje cvejtice; — plur. nom. i acc. gredô, nagfl. 148: takše ograde, vu šteri za künjo zelenje pouvajo, künjne ougrade (gredé) zovejo; nagfl. 156: njega semen se v tople ali mrzle gredé na gousti sejja; nagfl. 157: mati vö zravna po falati njihove gredé; — plur. loc. gredâj, gön. 83: na strtino so spravili na njega gredáj zelje; nagfl. 154: ka vse se pouva na ougradaj ali gredáj? na gredáj se pouvajo krumpiške, grah, grahčič itv.

jama, sing. gen. jamê, mol. 203: z one peklénske globoke jamé nigdar ne bode oslobodjenjá.

kača, sing. gen. kačê, küzm. 452: gde bi se hránila pred licom kačê.

krava, sing. gen. kravê, nagfl. 93: gláva kravé je velka, čelo kravé je gladko, rogouvje kravé so slouki, šinjek kravé je gladki, trúp kravé je kusti, rép kravé je kosmati, tejlo kravé je s kosminjem pokrito; nagfl. 223: s kejm je tak oblečeno čejlo tejlo kravé?

krčma (křěma) plur. acc. krčmê, predge: krčmé varjete; — plur. dat. krčmâm, küzm. 274: vö so prišli prouti nam no-tri do Appiušovoga placa i k trém krčmám; — plur. loc. krčmâj, nagfl. 128: jeli je dostojno domačim po krčmáj svoje sir-maštvo zaprávlati?

mlaka, sing. gen. mlakê, gön. 97: kre mlaké je jáko do-sta moudroga cvejtja cvelo; nagvog. 16: Antal po vodi mlaké plava; nagvog 47: doli je seo na brejg mlaké.

mravlja, sing. acc. mravlôu, nagvog 32: glédaj málo mra-vlou; — sing. gen. mravljê, nagvog. 32: mo eti od mravlé nikaj čteli; nagvog. 34: ka ste od mravlé čteli? — plur. nom. i acc. mravljê, nagvog 33: májo i mravlé vu svoji mravlinje-ki' takše kamre; nagfl. 117: jeli poznate podgani, miši, mühé, pá-vuke, mravlé, kébre . . . ? — plur. gen. mravêlj, vognag. 34: včiti se od mravél delavnost.

müha, (srbski müha) sing. acc. mühâu, nagfl. 119: čestou njemi (pávuki) je nesao vu pavučino mühou; — plur. nom. i acc. mühê, trpl. 87: prišle so mühé; nagfl. 85: pri hiži se zdr-žavajo miši, podgani, mühé, pávuci, buhé, kébri, srčki; nagfl. 118: s kejm se preprávlajo mühé? mühé se preprávljajo z mü-hečim čemérom i z mühečnicov; nagfl. 112: pure jejjo müšice, mühé, kamčece, glažojno; gön. 82: s kejm so si oumajno mühé gonili; — plur. instr. mühámi, gen. 92: küri za lejtajou-čimi mühámi drčejo; gön. 96; pávuk je za mühámi šütao; nagfl. žabe z mühámi, mišicami, črmí itd. živéjo.

paša, sing. gen. pašé, trpl. 78: mi smo lüdstvo njegove pašé; trpl. 81: on je nas stvouro, da bi bili njegovo lüdstvo i ovcé nje-gove pašé; nagfl. 85: gda krava s pašé pride, počáka.

rana, plur. acc. ranê, mol. 177: skrí me vu tvoje s. rané.

sêjtva, plur. nom. setvê, nagfl. 51: zeléna so: tráva, sirouvo listje, setvé itv. — plur. loc. setváj, küzm. 21: je šao Jezuš po sitváj.

slama, sing. gen. slamê, gön. 41: v künji je edno breménce slamé bilou . . . spice so breménce slamé na tle vúzgale; gön. 68: zvönejšnji pokriv hiž je s cigla, šindlinov, slamé ali trsja; nagfl. 82: vu veliki' varašej je nej slobodno sená, slamé, itv. na dvorišča doli skladatai; nagfl. 115: edno betvo slamé je podržao vu voudo.

srna, sing. acc. srnôu: nagvog. 15: jeli poznate srnou? — sing. gen. srnê, nagvog 16: eto je kouža srné; — plur. nom. i

acc. srnê, nagfl. 167: vu veliki logej se drži škodliva divjáčina kakti vucké, lesice, medvedje, divje svinjé, závci, srné, jelenje, kače, küšçarje itv.; nagfl. 170: vuk kole srné, jelene, závce, lesice; trpl. 22: glas gospodna k plodi prisili srné.

stejna (srbski stijëna) sing. acc. stenôu, vognag. 38: vsáka hiža ma stenou; plur. nom. i acc. stenê, bar. 6: sojo i z blata ali zemlé napoukane stené; gön. 68: stené hiž se s cigla ali zemlé skládajo; nagfl. 32: od dvej krajouv stojjjo nje (šoule) stené; nagfl. 48. 49: stené so táli vúčevnice; trpl. 42: zidaj stené Jerušálema; bar. 6. gön. 68: hiža má stené i streho; gön. 62: šoula ma štiri stené; nagfl. 79: vsaka hiža ma stené, ma strejho, stené ma štiri (nagfl. 47. 50. 68. 89. 135.) — plur. loc. stenâj, trpl. 43: hodjo po njega stenâj, nagfl. 69: po na blüžni' stenâj nastanjeni küklouvje so viséči; nágl. 135: vküp ga postavi na stenâj; gön. 62: vu stenâj so dveri.

svinja, sing. acc. svinjôu, nagfl. 104: tou znam kaj vas svinjou vsaki pozna; nagfl. 105: jeli si pazko pogledno domá svinjou? — sing. gen. svinjê, nagfl. 105: táli svinjé so: glava, šinjek . . . svinjé glava je velka; plur. nom. i acc. svinjê, küzm. 141: štere (rogačice) so jele svinjé; gön. 40: ščetinje svinjé majo; nagfl. 105: jeso bejle, pláve, žúte, pisane svinjé; nagfl. 164: gde se paséjo krave, telci, birke, svinjé, konji; küz. 11: ne mečte džündže vaše pred svinjé; küzm. 122: notri so šli vu svinjé: küzm. 141: gaje poslao na poule svoje svinjé pást.

šoula, plur. nom i acc. šolê, nagfl. 128: spominati ma visike šolé; nagfl. 3: vučevnice naše ne smejjo več vlejčene šolé biti; — plur. loc. šolâj, nagfl. 130: ništeri se pa ešče duže v' šolâj včjjo.

štala, sing. gen. štalê, bar. 9: vö štalé je po tom plamén na štale vdaro.

toča, sing. acc. točôu, trpl. 87: dao njim je mesto deždža točou; küzm. mik. 139: vzemi vkraj od nás povoudni, mras, točou i vsako hüdoubo; — sing. gen. točê, küzm. mik. 141: vari nas od točé, nagloga dešča; küzm. 451: preklinjali so lüdjé boga za volo vdarcov točé; mol. 103: od točé i vsega po gibelnoga vu zráki zburkanja osloubodi nas; — sing. instr. točóu v, trpl. 13: od bliščave pred njim so oblácke razegnáni med točou v i žarjávím vougeljom; trpl. 13: te višešnji je dao glas svoj s točou v i bliskom; nagfl. 64: je vdaro trsje njíhovo stočou v . . . je njí živíno pobío s točou v.

volja, sing. acc. *voljôu*, bar. 46: nam svojo sveto *volou* na znanje dáva; — sing. gen. *voljê*, bar. 45: brezi njegove *volé* ednoga vlása z gláve ne zgubimo; — sing. instr. *voljóu*v, bar. 13: etak bodeta se z vekšov *volou*v razveseljávala.

vrba, plur. nom. *vrbê*, nagfl. 166: vu ništeri' logej se samo rastje, vu ništeri, na vekše bükvi, vu ništeri' *vrbé* itd. nahája.

zima, sing. acc. *zimôu*, nagfl. 194: leto štiri tále má: *zimou*, sprotolejtje, leto, jesén; gön. 34: cepike se na *zimou* s capami ali slámov obsükati morejo.

zvezda, plur. loc. *zvezdáj*, küzm. 154: bodo znamejnja vu sunci i mejseci i *zvezdáj*.

žemlja (*žèmlja*?) semmel, sing. acc. *žemljôu*, bar. 27; s pšenične mele *žemlou*, kolače, vrtanice ali krüha pečéjo; — sing. gen. *žemljê*, nagfl. 68: pek nüca ogen na pečenjé *žemlé*, krüha itd.

žvègla (*žvègla*?) plur. gen. *žvegêl*, trpl. 80: z glasom *žvegél* spejvajte; — plur. instr. *žveglâmi*, trpl. 120: hvalte imé njegovo z *žveglâmi*.

c) *U kajkavštini.*

hâsna sing. instr. *hasnúm* gasp. 1/672: gde znóvič zemjlákom svojem poleg glubókoga razuma z velikum *hasnúm* k bogu obrnjenih dušic čuda čineči rěč božju nazvéščati ni zamudil.

hiža, plur. loc. *hižáh*, mat. 269: idem po varaših, séllah, *hižáh*.

rúka, sing. instr. *rukúm* gasp. 1/589: puščenik rečéne sam svojum obleče *rukúm*, ali 568: z *rúkum*.

véra, sing. acc. *verû* gasp. 1/409: sužnje na podnašanje nevolj za *verû* Kristuševu objači.

vólja, loc. sing. *voljê* zagr. 4/1. 247: kuliko na *voljê* svoje stði.

vražda, sing. instr. *vraždúm* perg. 93: pod čtertím sudcem *vražduum* zaostaanu; perg. 62: seculari protiv cirkvennomu človeku glavnym odkupljeniem ili *vražduum* i na pogubljenje vsega imyen i na plačanie kvaara zaostaanu.

Još valja napomenuti, da se u ugrštini i kajkavštini (oko Varaždina, Ludbrega, Koprivnice) u plur. gen. u njekih riečih, gdje bi dva suglasna na kraju se sastala ali se umetnutim *e* razstavila, stavljajući na to *e* te izgovara poput magj. *é*: *gusêk*: *gúska*, *hru-*

š ê k: hrûška; p u š ê k: pûška, š k o r ê n j: škôrnja; ostale ovake rieči vole ih: kôrpîh, kûglih.

c) u rezijanštini.

Ovdje navodim nekoliko rieči iz knjige, kojoj je naslov „opyt fonetiki rezbjanskih govorov I. Boduena-De-Kurtenè“, premda Baudoin de Courtenay rezijanštinu ne broji k slovenštini, a navodim je za to, što je i rezijanštini glavno naglasno pravilo isto koje i slovenštini a koje pomenuti učenjak pag. 7 ovako izražuje: „dolgih glasnyh bez vdarenija v rezbjanskom ne iměetsja“, a pag. 83: „v rezbjanskom nět ni odnogo dolgago glasnago v slogě bez udarenija“. Ali u čakavštini, kojoj Boduen rezijanštinu pribraja, ima toga n. p. rûkà, dūšà, mûkà, jûhà, klûpà, ljûbà. Navedena mi knjiga pokazuje, da je rezijanski naglas veoma nalik na slovenski i da u njoj malo ne iste dvoslovčane rieči u istih skoro padežih naglas pomiču prama kraju rieči i da njeke rieči baš kao u kranjštini naglas mogu imati u sing. nom. ili na predzadnjoj slovcu ili na zadnjoj, n. pr. rōsa i rosà §. 74. Nu prije nego te rieči navedem, treba da kažem kako pohvaljeni učenjak naglas bilježi. On pag. 7. veli: „Dlja oboznačeniya raznyh ottěnkov udarenija i količestva ja prinjal slědujuščie znaki: · — rešitel'no — kratkoe, otrivistoe, usěčennoe udarenie; ^ — rešitel'no — dolgij i v mēstě s tēm udarennyj glasny (dolgih glasnyh bez udarenija v rezbjanskom ne iměetsja), ' oboznačæet vo obšte udarenie, no, otnositel'no količestva, ja ne mogu v dannom slučæ skazat', estli tak oboznačennyj glasnyj dolgij ili že kratkij“.

Sing. acc. U tom padežu nalazim samo one rieči s naglasom na zadnjoj slovcu, koje ga imaju i u sing. nomin. na zadnjoj slovcu: k o z ó 78, nom. kozà 74; o č ó 78, nom. očà 74; sastró 78, nom. sastrà 74; totó 78. 98. nom. tatà (teta); ž a n ó 78. 98. nom. žanà 74; ostale dvoslovčane rieči drže naglas koji imaju u sing. nom. n. p. gòro, kòso, nògo, wòdo, zèemjo 78. U čakavštini te rieči u sing. acc. neimaju nikada na zadnjoj slovcu naglasa. U Bakru deklinuju se ovake rieči po *mojem* sluhu ovako:

<i>sing.</i>	<i>plur.</i>
nom. brādà	brádi
voc. bràdo	brâdi
acc. brádu	brádi
gen. bradî	brâd
dat. bradê	bradân
loc. bradi	bradâh
inst. brádúm,	bradâmi.

sing. gen.: tà z gorê 28. 78; mošnê 78; sastrê 98; wodê 78; žanê 98.

sing. loc.: tòu nòhè 64; po rokè 56; tà par wodè 64; ta na Mijì, Mejè, Mijè (= tamo na megji) 99;

sing. instr.: po horô 78; z nohô 78; tà za ramô 79; z rukô 56; ziz wodô 78; za žajô 53. 79.

dual nom. acc.: dvi kôzè 77. 90; wödè 77; žænenè 77.

dual. gen.: nühû (ποδοῦν) 96.

plur. gen.: bulhî, buhî 79; daskî 79; horî 79; kozî 79; muhî 79; upcî i upc (ovium) 79; wudî 79; žinî 79. — Miklošić II. 138 navodi ove: kosí, ovcí, suzí, vodí.

plur. loc.: tà na Majâh 80. 98; tùb nohâh 80; tà na ramâh 47. 80; tùu rokâh 80; po wodâh 80; žanâh 98.

plur. instr.: zaz daskémi 61; z noháme 80; z rokámi 56. 80.

Pripis. Kopitar pag. 248 veli: Beyspiele über vòda: bòlha, brada, družba, glava, góba, gòra, kòpa, kòsa, kòza, mètla, mòšna, mravla (mròvla), nòga, òsa, ovca (macht im Genetivo Pl. ovác statt ove oder ovčá), pèta, rama, ròka, sanja, sèstra, skala, solza, žèna, vrsta, u. a. m. Metelko 185 veli: nach voda werden nur einige zweysilbige gebogen, die den Ton gleich im Genitiv sing. gerne auf die Biegungssylbe versetzen: bólha, gora, koza, noga, solza, vrsta, glava, kosa, mošnja, peta, žena, ovca etc. Voda und alle dieser Art pflegen auch den Ton auf der Stammsylbe zu behalten: vode oder vode, vodó oder vodo.

d) Rieči s ~ na predzadnjoj slovcu u sing. nom. imaju u svih padežih ~ na vokalu one slovke, na kojem je u sing. nom.

	<i>sing.</i>	<i>plur.</i>	<i>dual.</i>
nom. voc.	prâvda	prâvde	prâvdi
acc.	prâvdo	prâvde	prâvdi
gen.	prâvde	prâvd (prâved)	prâvd
dat.	prâvdi	prâvdam	prâvdama
loc.	prâvdi	prâvdah	prâvdah
instr.	prâvdo;	prâvdami;	prâvdama.

3.) Tro- i višeslovčane rieči.

a) Rieči, koje imaju ~ na zadnjoj slovcu, dolaze amo tamo u kranjštini a naglas im je onaj isti, koji dvoslovčanicam s ~ na zadnoj slovcu, to je one mogu zadržati ~ u svih padežih na zad-

njoj sloveci; ili se pako " mienja na ^ i ', kao i u dvoslovčanih. Za primjer neka služi mamikâ mütterchen.

	<i>sing.</i>	<i>plur.</i>	<i>dual.</i>
nom. mamikâ		mamikê i mamikê	mamikî
voc. māmika i mamikâ		māmike i mamikê	māmiki i mamikî
acc. mamikô i mamikô		mamikê i mamikê	mamikî
gen. mamikê i mamikê		mamîk	mamîk
dat. mamikî		mamikâm i mamikâm	mamikamâ i mamikâma
loc. mamikî		mamikâh	mamikâh
instr. mamikô i mamikô		mamikamî i mamikâmi	mamikamâ i mamikâma.

b) Rieči, koje imaju na predzadnjoj sloveci, drže naglas na vokalu iste slovke, na kojem je u sing. nom., samo se ' mienja na ^ u voc. u sva tri broja, u sing. instr. i u plur. gen. Primjerom neka služi dolîna.

	<i>sing.</i>	<i>plur.</i>	<i>dual.</i>
nom. dolîna		dolîne	dolîni
voc. dolîna		dolîne	dolîni
acc. dolîno		dolîne	dolîni
gen. dolîne		dolîn	dolîn
dat. dolîni		dolînam	dolînama
loc. dolîni		dolînah	dolînah
instr. dolîno		dolînami	dolînama.

Amo idu i one rieči s naglašenim vokalom o i e u predzadnjoj sloveci, koji se široko („aperto“) izgovaraju te koje bilježim znakom ^, kad imaju potegnuti, a znakom ^, kad imaju potisnuti naglas. Ne razlikuju se ni u čem od ostalih do u glasu vokala o i e pa gdje dolazi u riečih s drugim vokalom ^, tuj stoji u ovih ^, a gdje se u onih ^ mienja na ^, mienja se u ovih ^ na ^, samo u plur. gen. može se s vokalom glas stegnuti (o i e chiuso) i promieniti, pa se ^ zamieniti ^, što će biti i pravilnije. Za primjer neka služe lepôta i dežêla i hêrcežica.

	<i>sing.</i>	<i>plur.</i>	
nom. lepôta dežêla hêrcežica		lepôte dežêle hêrcežice	
voc. lepôta dežêla hêrcežica		lepôte dežêle hêrcežice	
acc. lepôto dežêlo hêrcežico		lepôte dežêle hêrcežice	
gen. lepôte dežêle hêrcežice		lepôt, lepôt dežêl, dežêl hêrcežic	
dat. lepôti dežêli hêrcežici		lepôtam dežêlam hêrcežicam	
loc. lepôti dežêli hêrcežici		lepôtah dežêlah hêrcežicah	
instr. lepôto dežêlo hêrcežico		lepôtami dežêlami hêrcežicami.	

dual.

nom.	lepòti	dežèli	hèrcežici
voc.	lepòti	dežèli	hèrcežici
acc.	lepòti	dežèli	hèrcežici
gen.	lepôt, lepót	dežêl, dežêl	hèrcežic
dat.	lepòtama	dežèlama	hèrcežicama
loc.	lepòtah	dežèlah	hèrcežicah
instr.	lepòtama	dežèlama	hèrcežicama.

Kako se dvoslovčanim riečim s na predzadnjoj slovcu mienja naglas, tako mislio bi čovjek treba da se mienja i u tro- i višeslovčanih s na predzadnjoj slovcu. Valjda je njekoč tako i bilo, jer se nalaze tragovi koji na to slute. Iz naroda poznata je meni jedina rieč dežèla i to sing. acc. dežèlô, gen. dežèlê, instr. dežèlô; plur. nom. voc. acc. dežèlê, gen. dežèlá, dat. dežèlâm, loc. dežèlâh, instr. dežèlâmi; dual. dat. instr. dežèlâma; Uz dežèla naglašuje se i dežèla, a rabi i dežêl gen. dežèli; ugr. držela. U knjigah našo sam do sele ovo

a) u kranjskih.

dežèla, sing. acc. dežèlô, kor. I/2. 13: zazvenčalo je strašná — sliši se v deveto dežèlô; — sing. gen. dežèlê, dalm. lev. 18: takove gnusnobe so ty ludje lete dežèlé delali; dalm. deut. 28: sad tvoje dežèlé; dalm. jud. 8: od jutrove dežèlé; dalm. ezech. 7: tako pravi gospud od Izraelske dežèlé; ibid. konec gre sem, konec čez vse štiri kraje dežèlé; dalm. daniel 11: inu on se bo zupet vrnil h' tem tabrom svoje dežèlé; dalm. josve 5: so te dežèlé žitu jedli; dalm. u predgovoru k ezech: de bi se onij redle inu trdnu boga inu svoje dežèlé držali

gospòda, sing. instr. gospodó, kast. cil. 14: kateri se z veliko gospodó ne prepira; rog. 453: u mej veliko gospodò; 254: iz drugo gospodò; a 347: u mej usò gospódò.

hudòba, sing. gen. hudobê, dalm. jerem. 7: za volo mojega folka hudobé; dalm. jerem. 22: moraš k špotu inu sramoti biti za volo vse tvoje hudobé; dalm. evmat. 23: znotraj ste vy polni hinavščine inu hudobé; schön. 151: držimo velikanuč nikar v kvasu („quassu“) te hudobé inu lotrye; kast. cil. 179: koliku je tega svitá hudobè; 253: je dosti hudobè na svejtu.

lepòta, sing. gen. lepôtê, dalm. sus: de bi se nagledala nje lipoté.

mehkòta sing. gen. mehkotê, dalm. deut. 28: od cartlivosti inu mehkotê.

svetlòba sing. gen. (ili plur. acc.) svitlobê, kast. cil. 92: zguby li sonce svoje lépe svitlobê kadar v vajnj ne gledajo?

Po analogiji ovih čita se i od resníca sing. acc. resnicò cruc. 2./393: resnicò zamolëy.

b) u ugrskih.

gosòda, sing. gen. gospodê, küzm. 458: agnec je obladao, ar je gospodé gospoud; küzm. 461: králov král i gospodé gospoud; trpl. 80: hval'te vse gospodé gospouda.

konòduplje, plur. gen. konopêlj, gön. 95: s konopél se zgotávla platno; nagfl. 164: tak de ti s konopél lepa srakica.

Po analogiji ovih dolaze i njeke rieči s drugim vokalom u predzadnjoj slovcu naglašene na zadnjoj slovcu:

družína, sing. instr. družínouv, küzm. mik. 107: šteroga je postavo gospoud njegov nad držínouv svojov; nagfl. 137: jeso i pred držínouv, ki njé dugovanja ravna; nagfl. 92: že je vért prišao s poula z držínouv.

krajína, plur. loc. krajináj, küzm. 5: vu krajináj Zabulona.

nevolja, plur. loc. nevoljáj küzm. 351: ne obtrudte vu moji nevoláj; küzm. 370; trpl. 120.

sobóta, plur. loc. sobotáj, küzm. 364: naj vás tak što ne soudi vu jejstvini i pítvini, ali vu táli svétka, ali mladá, ali v sobottáj.

c) u kajkavskih.

gospòda, sing. gen. gospodê, (perg. 37. 46. 55: gospodê); zagr. IV/1. 8: okolu kojega stala je vnožina tolnačnikov i gospodê za sudit pravde; zagr. IV/1. 129: kulika vnožina ljudi i gospodê; zagr. IV/1. 129: kulika vnožina ljudi i gospodê; zagr. IV/1. 223: kaj smo pak kršćeniki nego podložniki i sluge gospodina vse gospodê? zagr. IV/1. 262. 304. 329; V/1. 20. V/2. 8. 76 etc. — sing. instr. gospdú, perg. 1: to odlučenie ny zaa to včinjeno megj plemenitimi ljudmy, medj cirkvennu i zastavnu gospoduu, što bi nih sloboda byla vekša od plemenitih ljudi.

lepòta, sing. gen. lepotê, zagr. IV/1. 85: nebo je prebivališće puno lepotê i svetlosti; zagr. IV/1. 34: je spovednik jedne mlade gospè osebuje lepotê; zagr. IV/1. 34. 115. 225. 257 itd.;

mat. 169: bila je ova žena glasovita zbog lepote, mat. 137: dúša, naša delnica postaje božanske lepote; mat. 175: takvu zvršenost lepote dodaje... mat. 282: znamenuje dobiček plemenščine i lepote.

slepòta, sing. gen. slepotê, zagr. V/I. 207: Augustin ves tužen i srdit zvrhu teh takovih slepotê kriči.

slobòda, sing. gen. slobodê (perg. 1: nyma manše slobode plemeniti čovek od velikoga gospodina; perg. 1. 7: bumo ghovoriili od početka vughrske plemenščine, od slobode) — sing. instr. slobodú, perg. 3: plemenitih va tom meste razumej vsaku gospodu, jeršeke, biškupe, veliku i zastavnu gospodu, koji se jednu slobodu vsagdar tvrde.

sramòta, sing. gen. sramotê (perg. 13: sramote); zagr. IV/1. 150: smeha, špota i sramotê je vredno ono pogansko ljuctvo; zagr. IV/1. 185: vnogo vekšega čuda, špota i sramotê je vredno da...; zagr. IV/1. 226: najgušče dima sramotê bežeč vu ogenj prepadamo.

c) Rieči, koje imaju ^ na predzadnjoj slovcu, drže ^ na vokalu iste slovke, na kojoj je u sing. nom., u svih padežih. Primjerom neka bude dobráva.

	<i>sing.</i>	<i>plur.</i>	<i>dual.</i>
nom.	dobráva	dobráve	dobrávi
voc.	dobráva	dobráve	dobrávi
acc.	dobrávo	dobráve	dobrávi
gen.	dobráve	dobráv	dobráv
dat.	dobrávi	dobrávam	dobrávama
loc.	dobrávi	dobrávah	dobrávah
instr.	dobrávo	dobrávami	dobrávama

Plur. gen. na *i* ima besêda kast. cil. 305: premišlovanje letih besedy je krajlom krone iz glave vrglu; jap. 54: iz tvojih besedy boš ti opravičen; cruc. V. 105: kaj bi tu veliku besedy dellal; 134. 257 itd.; škr. besedy: 11. 14. 52. 129. 153. 273. 288. 317. 337; preš. 98: al se bojím per róvtarji, per kméti de béra besedí ne bó velíka; itd. (dalm. ezech. 33: za voló vseh nyh gnusnoby, ima se čitati gnusnobij od gnusnobija, kao i traun. 9: hudoby od hudobija).

Po analogiji višeslovčanih rieči s ^ na predzadnjoj slovcu čitaju se i njeke rieči s ^ na predzadnjoj slovcu s naglasom na zadnjoj slovcu; tako čitam u *ugršćini*:

četȓv̑era τετραρ̑διον plur. dat. četverâm, küzm. 238: dao ga je štiri četverâm vítězov stražiti;

posôuda vas, plur. loc. posodâj, küzm. 50: te čedne so pa vzelé oli v posodâj svoji z lampašmi svojmi.

a u kajkavštini:

devôjka (uz dévojka) plur. gen. devojâk, gasp. 1/847: hoće li ali ne po običaju drugeh divoják židóvskeh domom oditi.

č) Rieči, koje imaju dalje prama početku nego na predzadnjog slovcu naglas u sing. nom., drže u svih padežih naglas na vokalu iste slovke, na kojem je u sing. nom. i to rieči s ^ drže ^ svuda nepromienjen, a rieči s ^ (˘) mienjaju ^ (˘) na ^ (˘) u voc. u sva tri broja i u sing. instr.

a) primjeri za rieči s ^

singular:

nom. voc.	mâvrica,	mlêkarica,	škôlnikovica,
acc.	mâvrico,	mlêkarico,	škôlnikovico,
gen.	mâvrice,	mlêkarice,	škôlnikovice,
dat.	mâvrici,	mlêkarici,	škôlnikovici,
loc.	mâvrici,	mlêkarici,	škôlnikovici,
instr.	mâvrico,	mlêkarico,	škôlnikovico.

plural:

nom. voc. acc.	mâvrice,	mlêkarice,	škôlnikovice,
gen.	mâvric,	mlêkaric,	škôlnikovic,
dat.	mâvricam,	mlêkaricam,	škôlnikovicom,
loc.	mâvricah,	mlêkaricah,	škôlnikovicach,
istr.	mâvricami,	mlêkaricami,	škôlnikoviciami.

dual:

nom. voc. acc.	mâvrici,	mlêkarici,	škôlnikovici,
dat. instr.	mâvricama,	mlêkaricama,	škôlnikovicama.
gen. i loc.	kao u pluralu.		

b) Primjeri za rieči s ^ u nom. sing.

nom.	déklica,	štrígolica,	Túpaličanka,
voc.	dêklica,	štrígolica,	Túpaličanka,
acc.	déklico,	štrígolico,	Túpaličanko,
gen.	déklice,	štrígolice,	Túpaličanke,
dat.	déklici,	štrígolici,	Túpaličanki,
loc.	déklici,	štrígolici,	Túpaličanki,
instr.	déklico,	štrígolico,	Túpaličanko.

plural:

nom.	déklice,	štrigolice,	Túpaličanke,
voc.	déklice,	štrigolice,	Túpaličanke,
acc.	déklice,	štrigolice,	Túpaličanke,
gen.	déklic,	štrigolic,	Túpaličank,
dat.	déklicam,	štrigolicam,	Túpaličankam,
loc.	déklicah,	štrigolicah,	Túpaličankah,
instr.	déklicami,	štrigolicami,	Túpaličankami.

dual:

nom. acc.	déklici,	štrigolici,	Túpaličanki,
voc.	déklici,	štrigolici,	Túpaličanki,
dat. instr.	déklicama,	štrigolicama,	Túpaličankama.
gen. i loc.	kao u pluralu.		

Knjige iz kojih su primjeri crpeni.*a) za kranjštinu.*

cruc. Sacrum promptuarium singulis per totum annum dominicis et festis solemnioribus Christi et b. v. Mariæ prædicabile . . ab admodum v. p. f. Joanne Baptista à santa *Cruce* (u 2. svezci stoji tuj jošte rieč: Vippacensi) ordinis f. f. minorum capucinatorum concionatore slavo compositum idiomate. Od toga djela ima 5 svezaka, 1. i 2. Venetiis 1691; ostala tri Labaci i to 3. g. 1698; 4. g. 1700, a 5. g. 1707. Meni rabio ovdje ponajviše 2. dio, jer sam ostale svezke kasno dobio. U njega dolazi samo gravis i to po talijanskom načinu samo na zadnjoj slovcu. Iz svezka valja ovdje prešampati njeke „observationes in scriptione et lectione idiomatis Carniolici juxta antiquos libros Carniolicos et Slavos“ iz predgovora ad benevolum lectorem, i to; à minus cum accentu in fine dictionis ordinariè corripitur: ut bogà, duhà. — Accentus gravis supra è est ac si esset ie: ut grè ac si esset grie id est venit. — Cum accentu ò corripitur, ut gredò veniunt, alias gredo trabem apud quosdam significat, apud nos tram. — y in medio dictionis pronuntiatur ut i: ut syn, lyst, zydat, in fine vero dictionis corripitur, ut zgony pulsat, alias sgoni pulsa, stoy stat, stoi sta. — Iste observationes dolaze u knjizi, koja se niže navodi pod kast. cil. pag. 437—439 odkle su i ove primite a glase se ovako: observationes in lectione et scriptione idiomatis Carniolici, juxta antiquos libros Carniolicos, Croaticos et Ilyricos; a et b nunquam mutatur,

sed *á*, *ó* et *ú* cum accentu in fine dictionis ordinarie corripitur. Accentus gravis supra *è* est acsi esset *ie* grie venit; (Ovdje Kopitar 71 opazuje: und doch schreibt er selbst ferzè, do nebès, in denen das è schwerlich wie ie lautet! Das wahre ist, dasz Castellez nicht wuszte, was mit dem è zu machen, nach dem er die stummen è des Bohoritsch z. B. in dobèr gänzlich weg liesz und dobr schrieb. Uebrigens sprechen statt *é* einige Gegenden *ej* und andere *ie* und Bohoritsch schreibt *gré* und *vézhu* mit Recht beide gleich.) *é* cum accentu acuto est ac si esset *ei* ut *vézhu* aeternum. — *î* cum tali accentu sonat prout in Italico *vigne vineæ* ut *nëga ipsius*, idem est cum *ê* ut *preminên* . . *ó* cum accentu corripitur, ut *gredó* veniunt: alias *gredo* trabem; *ò* cum accentu gravi vix est in usu; *y* in medio dictionis pronunciatur ut *î* et sic sonat pariter ut in Italico *vigne vineæ*, ut *nym illis*; *y* in fine dictionis corripitur, ut *sgony* pulsat, alias esset *sgoni* pulsa, stojj stat, se bojy timet. — U *cruc.* gdje dolazi — *elca*, — *ilca*, — *enca*, — *inca* mjesto *lica*, *nica*, znači da su te slovke bez naglasa: *kapelca*, *dekilca*, *grešenca* = *kápljica*, *déklica*, *gréšnica*.

dalm. Biblia, tu je vse svetu pismu stariga inu noviga testamenta, slovenski tolmačena skuzi Jurja *Dalmatina*, Wittebergæ 1584. U *dalm.* znači znak *·* u obće naglašenu slovku, a nad *e*, da se naglašeno *é* izgovara nalik na magj. *é* (= niže jap. *e*); znak *·* ponajviše kaže, da se onaj vokal nad kojim stoji izgovara poluglasno (= *ɤ* ili *ɛ*), osobito *e* pred *l* i *r*: *mèrh*ami, *pèrnaš*ali, *jédèl*; *rez-sàh*la, *rèz*bilu = *mrh*ami, *p̀rnaš*ali, *jéd̃u*, *r̃sz̃h*la, *r̃sz̃*bilu; tako *prìš*al, *mogàl* itd. = *prìš̃u*, *mog̃u*. Gdje dolazi i mjesto *ɸ*, to znači, da je ta slovka bez naglasa: *zví*rina, *rí*snica = *zverí*na, *resní*ca. — Gdje dolazi u mjesto *o* u nezadnjih slovkah, i u onih zadnjih, koje su zatvorene, to je u kojih iza u stoji suglasno, ta je slovka naglašena i duga: *nadluga*, *sladkust* = *nadlôga*, *sladkôst*. (To valja i za *cruc.* i većinu ostalih pisaca starijih.)

gol. Antona Janžaja cesarskiga čebellarja popolnoma podvučenje za vsse čebellarje iz nemškiga na kraynsku prestaulemu inu z' nekaterim pomerkvajnam pogmiranu od Joanneza *Golitschnika* fajmoštra v' Griži na Štajerskim V' Celli 1792.

jap. Svetu pismu noviga testamenta id est biblia sacra novi testamenti in slavo-Carniolicum idioma translata per Georgium *Japel* Carniolum Lithopolitanum (Lithopolis je prievod rieči *Kâmnik*, varošica u Gorenskoj, njem. *Stein*) et Blasium *Kumerdey* Carniolum Feldensem (*Bléd*), pars prima *Labaci* 1784. U toj knjizi imaju ovi

znakovi ' , ^ i `; prvim i drugim označuje se, da je slovka naglašena, ' nad o znači, da se ima ó izgovarati nalik na ūō, a nad e, da se ima é izgovarati nalik na ēā (aperto, široko); ` nad kojim god samoglasnim znači, da se ima to samoglasno izgovarati poluglasno (kao ѣ ili ѥ) i to obično nenaglašeno. ^ dolazi obično u jednoslovčanih dugih riečih i u zadnjih dugih naglašanih slovkah u plur. gen. pôť, gorâ, vodâ. — ě izgovara se kao magj. é i dolazi po najviše u naglašanih slovkah, riedko u nenaglašanih.

jap. prid. Pridige za vse nedele skuzi lejtju, katere je iz mnogih jezikov spisal inu naprej nesel Juri *Japel* fajmašter inu deħant per s. Kancjanu na Ježici blizu savskega mosta v' Lublani 1794. 2 svezka.

kast. cil. Nebeški cyl, tu je teh svetih očakov zveistu premišlovane vkupai zloženu skuzi Mattia *Castelza* (čitaj Kastelca), kanonika inu beneficiata s. roženkranca v' Novim Mestu. Stiskanu v Lublani 1684.

kop. Grammatik der Slavischen Sprache in Krain, Kärnten und Steyermark, Laibach 1808. *Kopitar*.

kor. Slovénske pésmi krajnskiga naróda v' Ljubljani. Te je pesmi sabrao Emil *Koritko* (i drugi), ima pet svežčica.

poh. opr. Mathia Schoenberga *oppravek* tega človeka katirega je iz Nemškega na Kraynsku prestavel *Novus* Lublanske teh delovneh Modrine Tovarš. V' Lublane 1781 (P. Marcus Pohlin).

preš. Poezije doktorja Franceta *Prešérna* 1847. Prešérnu rabe tri znaka ' , ^ i `; ' nad e znači isto što Japelu ě, a nad o znači prvo, da je o naglašeno, a drugo da se to ó izgovara s daleka nekako nalik na ūō, a ` na ostalih vokalih znači, da su naglašeni i dugi; ^ dolazi nad o i e te znači da se ô izgovara s daleka nalik na ōā (otvoreno, široko) a é s daleka nalik na ēā nu ne toli diftongično koliko u Dolenskoj, nego mnogo nalik na ò i è u srbštini iliti hrvaštini; a ` u jednoslovčanih riečih i u zadnjih slovkah znači, da je onaj vokal kratak i potisnuto naglašen, a u nezadnjih slovkah dolazi većinom za oznaku poluglasnoga izgovaranja: černo, vunder, stèzi = črno, vñnder, stēzi i da je dotična slovka naglašena.

ravn. Zgodbe svetiga pisma za mlade ljudi iz nemškiga prestavil Matevž *Ravnikar*, v' Lublani 1815. 2 diela. Njemu rabi ' kao u preš. a ` nad o i e kao ^ u preš.

ravn. abc. abecédnik za šole na kmétih v' ces. kral. deželah. V Ljublani 1816.

res. Christianske *resnice* skuz premišlvanje napreinešene inu za

predige tudi naraunane od eniga mešnika iz tovarštva Jezusovega na svetlobo dane v' Celouci 1770. „Dialectus et styli ratio in hoc opusculo usurpata talis est, quæ non tantum a Vindis Carinthiacis licet satis inter se diverse loquentibus sed etiam a Styro-Vindis et Carniolis probe intelligitur“. U ovoj knjizi neima znakova nad samoglasnimi, ali je važna s toga, što kaže, da korušтина ima ili je prije stotinu godina imala kratkih naglašenih nezadnjih slovaka, jer staroslovensko *а* biva obično ie kad je prema srbskoj dugoj sloveci, a *e* u kratkih slovkah n. p. srieda 61, svieća 18, zvezda 4. 58 itd. = srbski srijeda, svijeća, zvijezda, a cesta 85, mreža 67, čeda 118 itd. = srbski cesta, mreža, čreda.

rog. Palmarium empyreum seu conciones CXXVI. de sanctis totius anni in duas partes divisæ... datae publicæ luci Carniolico idiomate a P. *Rogério* Labacensi ord. min. capuc. concionatore Carniolico pars II. Labaci 1743. Tuj dolaze i veoma često, ali poraba je često neobična, predlog u ima gotovo svuda: *ú*, a često stoji na sloveci pred naglašenom slovkom, na sloveci gotovo nenaglašenoj: bolécýna 411, právyca 420, besédy 37; móučy 53, učényc 52, récy (acc.) 52, dvóryše 51, razvesélyti 47, múdym 45, govórym 43, plácýlo 18, želý 17, sklénýla 16, izvélyčajne 10, pomóčényca 10, spómynu 9 itd. ponajčešće kad stoji u sljedećoj sloveci y.

schön. Evangelia inu lystuvi na vse nedele... v Nemskim Gradcu v tem lejtí 1672 („epistolæ et evangelia in idiomate slavonico... per clar. et rev. dominum Joannem Ludovicum Schönleben... revisa).

skerb. Nedélske pridige k' jih je dal natisnit P. Pafhkal *Skerbinz* guardian in fajmašter v' Lublani, 1814.

tschup. Jannesa Nepom. *Tschupicka* s. pisma doctarja c. kr. dvora pridegarja iz nemškega na slavenske jesik prestavlene pridege perve buque. Collectis oritur *Novus* (= pater Marcus) academicus operosus Labacensis. Na Duneju. Imprimatur die 16. Septembr 1785.

škr. Svetu pismu stariga testamenta, modrostne bukve id est biblia sacra veteris testamenti libri sapientiales in Slavo-Carniolicum idioma translati per Josephum „*Schkriner*“ (čitaj Škrinjar) cæs. reg. parochum in suburb. Labac. Labaci 1798. O njem valja, što je rečeno o Japelu.

traun. Svetu pismu stariga testamenta, bukve tih psalmov, id est. biblia sacra veteris testamenti liber psalmodum in Slavo-Carniolicum idioma translatus per Antonium *Traun* (Traven?) Carniolum Aichensem (Aich = Dôb) Labaci 1798. O njem valja, što o Japelu.

b) za ugrsku slovenštinu.

bar. Perve knige-čtenýá za katholičanske vesničke šolé na pove-
lénýe družb svétoga Števana správlene po *Bárány* Ignáci priprav-
nice vyučitel-ravniteli II. natis v-Pešti 1871.

gön. Nôve ABC i zacsétne knige cstenýá za veszníeski sôl prvi
zlôcs, szpravlene po *Gönczy* Pál vu vpl. vogr. minist. vavl. i ná-
vuka zlôcsnom tanácsniki. V-Büdiní 1871.

križ. Szvéta kri'sna pout ali bridko trplejnje ino szmrt nassegá
gospodná Jezusa Kristussa na ponizno premisláványe ino pobo's-
noszt za katolicsánszke krsesenike. V' Grádeci 1850.

küz. Nôvi zákon ali testamentom goszpodná nasegá Jezusa
Krisztusa zdaj oprvics z greskoga na sztári szlovenszki jezik obr-
nyeni po *Küzemics* Stevani Surdanzskom farari. V Kőszegi 1848. —
Ostraga je dodatak: knige zoltarszke szlovenscene po *Terplán*
Sándori Púczonskom farari v Kőszegi 1848.

küz. mik. Szvéti evangyeliomi pouleg réda Rimszkoga ná vsze
nedele i szvétecsnye dní z obczinszkoga szvetoga pizsma na szlo-
venski jezik obrnyeni po V. P. gospoudi *Küzemics* Miklosi plebá-
nusi i Vice Esperesti. Ob tretjem vü zostampani v-Graczi 1841.

mol. Kniga molitvena v sterój sze nahajájo rázloczne ponizne
molitvi z dvójim pridavekom na haszek Szlovenszkoga naróda ná
szvetloszt dana. Sze nájde v' Radgoni pri Weitzingeri Aloys
1813. Meni je rabilo novije izdanje, koje ima jedan list više od
ovoga, citati su dakle u starom izdanju za dva broja natrag.

nagfl. Návod ná fliszanya vu govorényi i razmény za veszníeski
šól prvi i drúgi zlôcs, szpravlén po *Nagy* Lászlóni sôlszko-kró'z-
nom ravniteli vödání po vpl. vogr. král. ministeriumi vadlúvanya i
návuca v-Büdiní 1870.

nagvog. Návod ná vogrszki jezik za veszníeski šól I. II. zlôcs
szpravlén po *Nagy* László Tolna-Baranya-sôlszskom ravniteli vödání
po vpl. vogr. král. ministeriumi vadlúványa i návuca v-Büdiní 1871.

predge. Izgledi slovenskega jezika ná Ogrskem, *predge* z letni-
cami 1802—1830 u ljetopisu slovenske matice za 1874 i 1877.
Priobécio sam ih ja.

U ovih knjigah vlada način magjarskoga označivanja glasova i
i naglasa. Ja sam pisao ou aj ej mjesto ô â ê. U ovih knjigah e
pred r riedko dolazi.

Šerf. Predge ná vse nedele no svetke zložil Anton *Šerf* mešnik
posvetni v Gradeći 1835, dva svezka (str. 480 i 584) štampana je
ova knjiga Dajničom.

trpl. Gledaj pod kižm.

c) za kajkavštinu.

fuč. Historie s kratkem duhovnem razgovorom od poslednjih dugovanj po Stefanu *Fučku*, vu Zagrebu 1735.

gasp. Czvét szvéteh ali sivilénye y chíni szvétezev. koteri vu našem Horvátezkem iliti Szlovénszkem országu z-vekssum pobosnosztjum y z-prodeštvom postujufze . . . na szvetlo podani y na našs Szlovénfzki jezik po ljublenom trudu P. Hilariona *Gasparrotti* reda sz. Paula pôrvoga pušchenika prenešeni 1750, stampani vu Gradezu pri odvetku Widmanstadianfzkomu vu lettu gošzponovom 1752. To je *prvi* dio, ima 982 strane. *Treći* svezak — preložen 1758 a štampan vu Beču 1760 — ima 987 strana. U *gasp.* dolaze znakovi ' , i ^; ' rabi u obće za naglašenu slovku, a ^ stoji ponajčešće nad e pred r za oznaku poluglasnoga n. pr. obtêrssena = obršena; a ^ često na zadnjoj slovcu u adverbija po latinskom načinu: obilnò itd. pa dakle u tom slučaju neima nikakve važnosti, a gdje dolazi u nezadnjoj slovcu držim da je = znaku '.

krajč. P. Miklovussa *Krajachevicha* redovnika reda Jezuitanskoga molitvene knjisice vszem Christusevem vèrnem szlovenzkoga jezika priztoyne i hasznovite po B. M. redovniku Jezuit. iznovich na haszen szlovenskoga naroda pod stampom szkupa z ovem stoie pridano szlosene. (1653?) Exemplar koji mi je rabio, nije cio a taj naslov joj je prepisan. Prvo izdanje štampano je u Požunu g. 1640.

mat. Sermones morales super totius anni dominicas Joannis bapt. Campadelli jam per a. r. d. Balthasarem *Mattakovich* ex italico in vernaculum vulgare croaticum traducti pars prima. Zagrabiae 1770. U toj knjizi dolazi ' i ^ za oznaku naglašениh slovaka.

mil. Služba Marianska spisao P. Bolthifar *Millovecz* redovnik tovaruštva Jezuffevoga. God. 1661. Rabio mi poderan exemplar.

mul. Škola Kristuševa kršćanskoga navuka obilno puna po Juraju *Mulich*, Zagreb. 1744. Tu sam knjigu mogao samo malo upotriebiti.

perg. Decretum koteroga je Verbewezi Istvan diachki popissal a poterdilghaie Lafslou Koterie za Mathiassem Kral bil zeufse Ghospode i Plemenitih hotieniem koteri pod Wugherfske Corune ladanie fsliffe. Od Ivanussa *Pergossicha* na Szloujeenski iezik obernien. Stamping v Nedelifchu Leto naffegha zuelichenia 1574. Pergošić naglašenu (i dugu) slovku označuje podvostručivanjem vokala ili

znakovi ' , ^; e većinom označuje naglašenu slovku osim pred r gdje se sa e poluglasno izražuje.

reš. Pet kamenov preche Davidove sztolnachen i po pet prodech-tviah od vnogo poštovanoga patra Antona Vieira iz Tovarustva Jefussevoga szada pak iz Latinszkoga na Horvaczki Jezik preneffleni y na obchinszku koriszt stampati vuchinyeni po Izvissenomu Goszpodinu Juraju Reessu sztolne Czirkve Zagrebechke Kanovniku Szta-reiffem y Kustoffi, kakti njih Excellenczie Gofzpodina Biskupa vu Duhovnih Dugovanyih Vikariussu, B. D. Marie od Bellefztene Oppatu. Stampano vu Zagrebu Letta 1764.

zagr. Hrana duhovna ovchisz kerschanszkeh aliti prodeke zverhu nedely od perve adventa do perve po duhovom z-prilosenimi ne-koieimi zofsebnimi za ofzebuineh vremen potreboche . . . ukup szlosene y na szvetlo dane po P. Stefanu od *Zagreba* concionatoru capucinu ztran *cheterta*, *Zagrabiae* 1727. — Hrana duhovna ovchicz kerschanszkeh aliti prodeke zverhu nedely tryjachkeh i zverhu deszeterih bosieh zapovedih . . na szvetlo dane po P. Stefanu *Zagrebcu* prodakatoru capuczinu ztran *peta* y najzadnia. *Zagrabiae* 1734. Svaka je ova knjiga razdieljena na dvoje te ima posebnu paginaciju, što sam ovako bilježio 4/1. 4/2 ili IV/1. IV/2 n. pr. zagr. 4/1. 126 itd. *Zagrebcu* rabi malo ne jedini znak za naglašene slovke.

rez. Опыт фонетикн резыанских говоров J. Boduena-de-Kurtenea 1875.

Veoma na ruku bila mi je Miklošičeva knjiga vergleichende Stammbildungslehre der slavischen Sprachen, gdje ima baš za slovenski jezik bogata sbirka rieči. Koristio sam se u koječem i Daničičevimi Osnovami i Korienim.

Ovdje napominjem, da se kod citata nisam u svem robski držao originala, jer poluglasno e pred r nisam pisao, niti dva s, niti veznika i = et sa y kako u kajkavskih knjigah dolazi.

Rieči koje sam za motto postavio na čelo ovoj razpravi, u kojoj sam želio samo to kazati, kakav *imaju* rieči naglas i kako im se *mienja* u deklinaciji i konjugaciji, a *ne za što* imaju takav naglas i *za što* im se tako mienja, pokazuju da razpravi prvi dio i sve shiedeće smatram nedovršenim, ne podpunim i izprave potrebnim. Želim dakle da koji taj uzme pero u ruke te izpravi krivo, doda što mi se izmaklo ili do čega nisam mogao doprieti ili što je u pojedinim mjestih drugčije, nego se ovdje kazalo.

Izpraviti valja svuda izraz potegnuto na *otegnuto*.

Salje gl. 48. 289